

© T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Kùtùphaneler ve Yayınlar Genel Mùdùrlùđù

Eser Adı: Revânî Dîvânı
Mùellifi: Revânî
Hazırlayan: Ziya Avşar
Yayın Yılı: 2017
ISBN: 978-975-17-3552-8
Ana Yayın Numarası: 3145
Kùltür Eserleri Dizisi-428

Adres: Anafartalar Mahallesi, Cumhuriyet
Caddesi, No: 4, B-Blok, 06030 Ulus/ANKARA
Telefon: 00 90 312 3099001
Faks: 00 90 312 3098998
e-posta: yaphaz@kulturturizm.gov.tr

www.kulturturizm.gov.tr
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>

REVÂNÎ DÎVÂNÎ

Hazırlayan
Dr. Ziya Avşar

Ankara
2017

REVÂNÎ; HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ ve ESERLERİ

1546 tarihli *Tahrir Defteri*; Revânî' nin babasını voynuk beyi, kendisini de sipahi oğlu olarak kaydeder. Babasının adı Abdullah'tır.¹ Sehî Bey, Latîfî, Âşık Çelebi, Hasan Çelebi ve Âlî, şairin doğum yeri olarak Edirne'yi² *Menâkıb-ı Hünerverân* ile *Tuhfe-i Hattâtîn* ise Vize'yi zikrederler.³ Şairin doğum tarihini Karahan, "İki üç günde yele vardı otuz yıllık emek (G.215/1b)" dizesinden hareketle 1475 yılı olarak tahmin eder. Şairin adı, kaynaklardan Hasan Çelebi ve Âlî'de Şücâ⁴, Kâtip Çelebi ve Abdurrahman Hibrî'de İlyas⁵, Âşık Çelebi, Mehmet Süreyyâ ve Nâil Tuman'da İlyas Şücâ⁶ Çelebi, Müstakîmzâde'de ise Muslihiddin⁷ olarak yer alır. Şair, tahsil hayatına Edirne'de başlayıp orada tamamlamış, çok kuvvetli bir eğitim alarak Arapça, Farsça ve Türkçeyi yetkin bir şekilde öğrenmiştir. Revânî, bu dillerin yanında, tahminimize göre, Bulgarca'yı da bilmektedir. Şair, medresede bu bilgilerin yanında inşâyı, şiir ilmini, aruzu ve belagati

¹ Abdulkadir Karahan (1964). "Revânî". *İslam Ansiklopedisi*. C. 9. İstanbul: MEB Yay. 717; Rıdvan Canım (1995). *Edirne Şairleri*. Ankara: Akçağ Yay. 91.

² Sehî (1325). *Tezkire-i Sehî (Heşt Behişt)*. İstanbul: Matba'a-yı Âmidî. 81; Rıdvan Canım (hızl.) (2000). *Latîfî, Tezkiretü's-Şu'arâ ve Tabsiratü'n-Nüzemâ: İnceleme-Metin*. Ankara: AKM Yay. 169; Filiz Kılıç (hızl.) (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü's-Şuarâ İnceleme-Metin*. C. 3. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü. 1385; İbrahim Kutluk (hızl.) (1978). *Hasan Çelebi, Tezkiretü's-Şu'arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay. 419; Mustafa İsen (1994). *Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı, İnceleme-Metin*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay. 176.

³ Müstakîmzâde Süleyman Saadettin (1928). *Tuhfe-i Hattâtîn*. İstanbul. 560-561.

⁴ İbrahim Kutluk (hızl.) (1978). *Hasan Çelebi, Tezkiretü's-Şu'arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay. 419.

⁵ Şerafettin Yaltkaya -Kilisli Muallim Rıfat Bilge (hızl.) (1941-1947). *Kâtip Çelebi, Keşfü'z-Zünün an Esâmi'l-Kütübi ve'l-Fünûn*. 790; Abdurrahman Hibrî (1996). *Enisü'l-Müsâmirîn*. Çev: Ratip Kazancıgil. Edirne: Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yayınları. 132.

⁶ Filiz Kılıç (hızl.) (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü's-Şuarâ İnceleme-Metin*. C. 3. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü. 1385; Mehmed Süreyya (1311). *Sicill-i Osmanî*. C. 2. İstanbul. 420; Tuman, Nâil (1949). *Tuhfe-i Nailî*. C.1. 377.

⁷ Müstakîmzâde Süleyman Saadettin (1928). *Tuhfe-i Hattâtîn*. İstanbul. 560.

de kavramış hüsn-i hattı Şeyh Hamdullah Âgâh'dan görmüştür.⁸ Revânî'nin Edirne'den İstanbul'a 1500 tarihinde ve 25 yaş civarında gelmiş ve 1501'de kâtiplik görevine başlamıştır.

Revânî'nin surre eminliğinin tarihini; Sehî Bey II. Bâyezîd⁹, Âşık Çelebi, Hasan Çelebi ve Âlî, Yavuz Sultan Selim¹⁰ dönemi olarak gösterirken, Latîfî, “ol zaman”¹¹ gibi muğlak bir ifadeyle geçiştirir. Karahan, “Sultan Bâyezîd onu Osmanlı devletinde ilk defa olmak üzere ihdas edilen surre eminliği hizmeti ile vazifelendirmiş”¹² hükmünü verir. Erünsal'ın arşiv belgelerinden aktardığı bilgilere göre; Revânî 1509 tarihinde surre emini olur. Revânî surre eminliği vazifesini tamamlayıp İstanbul'a döndükten sonra, çok geçmez, İstanbul muhitinde ortaya, şairin surre eminliğini suistimal ederek, zimmetine para geçirdiğine dair bir söylenti çıkar. Bu söylentinin kaynağı, Revânî'nin surre altınlarının dağıtımında adil davranmayıp, üstelik bir kısmını da zimmetine geçirdiği iddiası ile ta Mekke ve Medine'den kalkarak, durumu padişaha arz etmek için İstanbul'a kadar gelen bir şikayet heyetidir. Olay hakkında bilgilendirilen padişah, bu duruma son derece üzülmüş ve üzüntüsü öfkeye dönüşerek derhal, şairin maaşının kesilmesini ve kendisinin de taşrada herhangi bir tımar emrine verilerek İstanbul'dan uzaklaştırılmasını buyurmuştur.¹³ Şair bu buyruk üzerine İstanbul'dan kaçarak Trabzon'a gitmiş ve Şehzâde Selim'e sığınmıştır.¹⁴ Dönemin kaynaklarından Latîfî, Âşık Çelebi ve Hasan Çelebi'ye göre şair, gerçekte zimmetine para geçirmemiş; ancak devletin ileri gelenleri ile şairin rakipleri iş birliği yaparak, onu zimmetine para geçirmekle

⁸ Müstakimzâde Süleyman Saadettin (1928). *Tuhfe-i Hattâtîn*. İstanbul. 560-561.

⁹ Sehî (1325). *Tezkire-i Sehî (Heşt Behişt)*. İstanbul: Matba'a-yı Âmidî. 81.

¹⁰ Filiz Kılıç (hızl.) (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü's-Şuarâ İnceleme-Metin*. C. 3. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü. 1388; İbrahim Kutluk (hızl.) (1978). *Hasan Çelebi, Tezkiretü's-Şu'arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay. 420; Mustafa İsen (1994). *Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısım, İnceleme-Metin*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay. 176.

¹¹ Rıdvan Canım (hızl.) (2000). *Latîfî, Tezkiretü's-Şu'arâ ve Tabsiratü'n-Nüzemâ: İnceleme-Metin*. Ankara: AKM Yay. 280.

¹² Abdulkadir Karahan (1964). “Revânî”. *İslam Ansiklopedisi*. C. 9. İstanbul: MEB Yay. 717.

¹³ Sehî (1325). *Tezkire-i Sehî (Heşt Behişt)*. İstanbul: Matba'a-yı Âmidî. 81.

¹⁴ Sehî (1325). *Tezkire-i Sehî (Heşt Behişt)*. İstanbul: Matba'a-yı Âmidî. 81.

suçlamışlardır.¹⁵ Sehî Bey'e göreyse şair, saltanat merkezinden Mekke ve Medine fukarası için gönderilen altınların dağıtımında âdil davranmayıp, bazı kimselerin hisselerini noksan vererek zimmetine para geçirmiştir.¹⁶

Revânî, 1509 sonu yahut 1510'da Trabzon'a Şehzâde Selim'in yanına gider. Revânî, Trabzon'da, tezkirelerin kaydettiği girişken, hoşsohbet, nüktedan, zevk sahibi ve karizmatik özelliklerini kullanarak kısa zamanda şehzâdenin gözüne girmeyi başarır.¹⁷ Hasan Çelebi'ye göre şair Trabzon'da iken kendisinden alışılmamış bir davranışın ortaya çıkması üzerine mallarına el konulur. Bu ani darbe üzerine şair, Trabzon'dan ayrılıp Mısır'a doğru yola çıkar. Ancak şehzâdenin şaire olan tabii sevgisi baskın geldiğinden arkasından ulak gönderilerek, gazap mağduru olan şair tekrar Trabzon'a çağrılır ve kendisine affedildiği müjdesi verilir. Bu nahoş olaydan sonra, şahsî yeteneklerini tekrar kullanarak şehzâde nezdindeki yerini, eskisinden sağlam hale getirir.

Yavuz tahtı ele geçirmek için 1512 yılında İstanbul'a geldiğinde Revânî de yanındadır. Trabzon'da iken Yavuz'un en yakınındaki ilk üç kişiden biri olmayı başaran şair, 1512–1514 yılları arasında saraya ilk olarak matbah kâtibi, ardından matbah emini olarak atanır. Bu görevleri takiben 1514- 1517 yılları arasında geliri oldukça yüksek olan Ayasofya Mütevelliliği' ne atanır. Elde ettiği gelirlerle Ayasofya yakınındaki Kırkçeşme Mahallesi'nde kendi adına bir mescit, mülazımlar ve kimsesizler için odalar ve bir imaret yaptırmıştır.¹⁸ Bu gelir yüksekliği bazı dedikodulara da sebep olmuştur.

Yavuz'un Mısır seferi, Revânî'nin hayatının son 5–6 yılı için tayin edici bir yazgı niteliği taşır. Şair bu sefere, 1517 yılında, padişah

¹⁵ Rıdvan Canım (hzl.) (2000). *Latîfî, Tezkiretü's-Şu'arâ ve Tabsıratü'n-Nüzemâ: İnceleme-Metin*. Ankara: AKM Yay. 169; Filiz Kılıç (hzl.) (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü's-Şuarâ İnceleme-Metin*. C. 3. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü. 1388; İbrahim Kutluk (hzl.) (1978). *Hasan Çelebi, Tezkiretü's-Şu'arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay. 422.

¹⁶ Sehî (1325). *Tezkire-i Sehî (Heşt Behişt)*. İstanbul: Matba'a-yı Âmidî. 81.

¹⁷ Filiz Kılıç (hzl.) (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü's-Şuarâ İnceleme-Metin*. C. 3. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü. 1385-1386.

¹⁸ İbrahim Kutluk (hzl.) (1978). *Hasan Çelebi, Tezkiretü's-Şu'arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay. 420.

musahibi sıfatıyla katılmış ve bu seferle alakalı olarak, fetih-nâme niteliğindeki “feth” redifli bir kaside yazmıştır. Sefer sonrası, Mısır-Suriye arasındaki dönüş menzillerinden birinde, padişah otağında kurulan bir edebî mecliste, Revânî, padişaha “berf” redifli kasidesini sunar. O gün eşref saatinde olmayan hükümdar, kaside sunumunu dikkatle dinledikten sonra, kasidenin *Sincâb-ı çarhı bana bağışlardı gâlibâ / Cûdun gibi bulaydı eger iktidâr berf* (K.13/41) beytindeki teşbihi mizacına uygun bulmayarak şairi, hem musahiblik, hem de Ayasofya mütevelliliği görevlerinden azleder. Padişahın bu muamelesi şairi, diğer şairler nezdinde oldukça küçük düşürür hatta kimi şairler, bu fırsatı kaçırmayarak onunla eğlenirler. Bu azilden sonra 1517 yılında hacca giden Revânî, hac dönüşü, padişah çevresindeki dostları vasıtasıyla 1519 yılı ortalarında Bursa Kaplıcaları Mütevellisi olarak atanır. 1521 yılında Belgrat Seferi’ne katılan şair, Kanuni’ye sunduğu “kal’a” redifli kasidesiyle “amâyir-i selâtin-i nev tevliyeti” payesini alarak İstanbul’a bu tevliyetin mütevellisi sıfatıyla döner.

Kaynaklar, Revânî’nin ömrünün sonlarına doğru yaptıklarına tövbe ettiğini ve bir şeyhten el alıp tarikata girdiğini kaydeder. Revânî’nin ölümü hakkında Sehî, Bursa Kaplıcası mütevellisiyken öldüğünü zikreder ve ölüm tarihi konusunda bilgi vermez.¹⁹ Âşık Çelebi, Hasan Çelebi ve Âlî²⁰, ölüm yerine değinmeyerek, 930 hicrî, (1523 milâdî) yılında öldüğünü bildirip, şairin ölümüne Bahârî’nin yazdığı şu tarih kıtasını kaydederler. Bahârî’nin kıtasındaki, *Cinândan yana cân atdı Revânî* (: جناندى يانه جان آتدى روانى) 930 tarih dizesi ve *Tuhfe-i Hattâtîn*’deki “*Tâbe mazca’ahu*” (: طاب مضعه) ²¹ terkibi de onun ölüm tarihini verir. Kanaatimize göre, şairin ölümü Bursa’da değil, İstanbul’da vuku bulmuştur. *Kaynaklara göre şairin mezarı*, kendi yaptırdığı mescidin haziresindedir.

¹⁹ Sehî (1325). *Tezkire-i Sehî (Heşt Behişt)*. İstanbul: Matba’a-yı Âmidî. 81.

²⁰ Filiz Kılıç (hızl.) (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü’ş-Şuarâ İnceleme-Metin*. C. 3. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü. 1390; İbrahim Kutluk (hızl.) (1978). *Hasan Çelebi, Tezkiretü’ş-Şu’arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay. 421; Mustafa İsen (1994). *Kühü’l-Ahbâr’ın Tezkire Kısmı, İnceleme-Metin*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay. 177.

²¹ Müstakimzâde Süleyman Saadettin (1928). *Tuhfe-i Hattâtîn*. İstanbul. 561.

2. EDEBÎ ŞAHSİYETİ

Revânî, şiiri üzerine düşünen ve bu düşüncelerini şiirlerinde genişlemesine işleyen bir şairdir. Onun divanındaki temeddüh beyitleri, araştırmacıya yol gösterecek nitelikte olgun bir teorik birikimin, uygulamaya nasıl bir eda ile koyulduğunun göstergeleridir. Revânî'nin şiirlerini değerlendiren tezkirelerin de dikkat çektikleri gibi, onun şiirleri umumiyetle, mey ve mahbup temleri etrafında dolaşır.

Revânî Dîvânı'ndaki nazîrelerin çokluğu; edebî ortamın ne kadar canlı, edebî takibin ne kadar işlevsel olduğunu göstermesi bakımından oldukça ilginçtir. Bu nazîrelere bakarak şairin en çok hangi şairleri beğendiği ve en çok hangi şairlerden etkilendiği açıkça görülür. Revânî' nin nazîre yazdığı şairler ve nazîre sayıları şöyledir: Adlî 1, Aftâbî 1, Âhî 1, Ahmedî 12, Ahmed-i Dâ'î 1, Ahmed Paşa 24, Amrî 1, Atâyî 3, Fazlî 1, Hafî 10, Hızrî 1, İshak Çelebi 1, Kâdirî 1, Kâsım Paşa 4, Kemâl-i Zerd 3, Kemâl Paşazâde 3, Kıvâmî 1, Mestî 1, Mu'îdî 1, Necâtî 22, Nizâmî 4, Resmî 1, Sa'dî 1, Safî 1, Sultan Cem 4, Sürûrî 1, Şâmî 2, Şevkî 1, Şeyhî 3, Şeyh Rûşenî 1, Şeyhzâde Nazmî 1, Tâcîzâde 6, Tâli'î 1, Vasfî 3, Zâtî 2.

Revânî, dönemin dört büyük şairinden biridir. Böyle bir şairin şiirlerinin, çağdaşı ve halefî olan şairlerce takip edilerek onlara nazîreler yazılması olağandır. Revânî' nin şiirlerine nazîre yazan şairler şunlardır: Adlî (1), Ahdî (1), Amrî (2), Atâ (1), Aysî (1), Bahârî (1), Basîrî (1), Câmî (1), Cembrî (1), Celîlî (3), Cemâlî (1), Civânî (1), Enverî (3), Fakirî (2), Fazlî (2), Ferîdî (1), Gedâyî (1), Harfî (1), Harîmî (1), Hâtemî (1), Hâtîfî (1), Hâverî (1), Hayâlî (5), Hayretî (1), Helâkî (1), Hicrî (1),Hurremî (1), Hüseyinî (1), İbrahim Çelebi (1), İshak Çelebi (2), Kemâl Paşazade (3), Kıvâmî (1), Kudsî (1), Latîfî (1), Meâlî (3), Mesihî (2), Muhibbî (2), Muîdî (1), Münir (1), Nazmî (13), Nihânî (1), Rahmî (1), Râzî (1), Refikî (2), Remzî (1), Sâlikî (1), Sebzî (2), Sehâbî (1), Sehî (1), Selîkî (1), Senâî (1), Subhî (1), Sun'î (3), Sükkerî (1), Sürûrî (2), Süvârî (1), Şem'î (5), Şevkî (1), Şinâsî (1), Tabîbî (1), Tarîkî (2), Usûlî (1), Vechî (1), Vefâyî (1), Visâlî (1), Yahyâ (1), Zâtî (6), Zuhûrî (1).

Bu tablodan 68 farklı şairin 115 şiirle Revânî'ye nazîre yazdığı görülmektedir. Nazire mecmualarındaki verilere bakılırsa, bir şairi üstat kılan en geçerli ölçütün o şairin zemin şiir sayısı olduğu görülür. Diğer şairleri etkileyip peşine düşüren bir niteliğe sahip olan zemin şiirler bakımından Revânî'nin 15 şiirle, önemli bir konumda olduğunu söyleyebiliriz.

Revânî'nin edebî kişiliğine ilişkin kaynaklardaki verileri değerlendirdiğimizde; döneminin şairleri arasında divan sahibi oluşu, şiirlerinin çokluğu, zekasının parlaklığı, yeni anlamlar bulmadaki mahareti, tarzındaki şahsîliği, yaşayış biçimiyle şiirlerini örtüşürmedeki farklılığı ve zamanını aşan bir anlatım güzelliğini elde etmesiyle hemen göze çarpan bir şairdir. Tezkireciler genelde onun şiirlerinde, sanatsal bir kurgudan çok, yaşadığı alandan gelen realist karakterli bir şahsî esintiye dikkat çekerler. Revânî, hayat karşısındaki duruşu neyse onu fazla değiştirmeden eserinde işleyen bir şairdir. Başka bir ifadeyle şiiri, kendi hayatıyla koşut yürüdüğü için, her adımda genişleyip çeşitlenen bir yapı arz eder. İçinde bulunduğu an ve izlenimlerin özel tanığı olarak kendini anlattığı için, anlamlandırma kıtlığı ve anlatım kuraklığına düşmekten uzak bir şairdir. Bu sebepten kendi suyuna attığı taşın halkaları gibi, şiir söyleme eylemini kendi içinde genişleterek çoğaltıp üretir.

Klasik kaynakların ortaya koydukları kıstas ve gerekçelerin, çağdaş edebiyat bilginlerince de benimsendiğı görülür. Devrinde değerli, bilim ve sanat alanında donanımlı, yenilikçi ve özgün sayılan şairin, orta, ikinci hatta üçüncü derecede bir şair sayılması tashihe muhtaç hükümlerdir. Latîfî gibi bir konumlama ustası, Ahmed Paşa ve Necâtî Bey çizgisinin halefi olarak Zâtî ile Revânî'yi gösterir. Revânî, bu hükmü hak edecek bir edebî gücün sahibidir. Dolayısıyla onu, döneminin ilk dört büyük şairi arasında sayabiliriz. Düz, akıcı, rahat ve renkli bir söyleyişle, şahsî bir üsluba erişmiş görünen ve hayatı ile eserini sanatıyla kaynaştıran bir edebî çehreyle okuyucunun estetik beklentilerini karşılıksız bırakmayan bir şair, elbette büyük ve başarılı bir şairdir. Sınıflamaya tabi tutmak gerekirse dehasıyla temayüz etmiş şairlerin gerisinde olan Revânî, kendi gibi büyük ve önemli sayılan şairlerin işgal ettiği yerde, birinci sınıf şairler içindedir. Bu durumun bilincinde olan Karahan, “ona kendi çağdaşları arasında hususî bir mevki” ayırmaktan yanadır.

Klasik kaynaklarda Revânî'nin şiirine ilişkin değerlendirmelerin bariz vasfı, bu şiirlerin muhteva olarak mey, sevgili ve meclis unsurlarından teşekkül ettiğiidir. Kaynaklar, gazel nazım tarzıyla söylemenin onun tabiatına çok uygun düştüğüne işaret ederek, bu uyumun gazellerini, hem kendine özgü hem de çok içten ifade edilmiş etkileyici bir yapıya kavuşturduğunu söylerler. Bu olumlu duruma ilave olarak şairin, açık ve akıcı bir üsluba sahip olması, sade bir sunumu tercih etmesi, âşıkane ve rindane bir edayla konuşması, yeni anlamlar icat edebilmesi ve beyitleri ince hayallerle belirli bir estetik seviyenin üstüne çıkarması, gazellerinin güzellik ve şahsiliğini sağlayan ayırıcı edebî nitelikleridir. Tezkireciler Revânî'nin şiirlerinin hem halk arasında hem de edebî çevrelerde tutunup sevilmesini bu sebeplere bağlarlar. Âşık Çelebi ayrıca bu özellikleri onun bazı kasidelerinde de görmenin mümkün olduğunu söyleyerek, hem gazel hem de kaside alanında aynı söyleyiş gücünü gösteren nadir şairlerden biriyle karşı karşıya olduğumuzun altını çizer.

Revânî şiiri, açık ve sade söyleme yetisine sahip bir şairdir. Rahat ve külfetsiz bir ifadeyle nazma çekilen kelimeler, dize ve beyit içinde başarılı bir istif özelliği gösterir. Beyte temel olan anlam ve hayal, şiirsel bir zaafa uğramadan tamamlanmış bir tablo bütünlüğü içinde sunulur. Sehl-i mümteni edasıyla söylenen bu şiirlerin estetik duygu üzerindeki ilk uyarısı, ne kadar akıcı bir ritme sahip olduklarıdır. Açık, sade ve akıcı söyleyiş Revânî'nin doğuştan getirdiği fitrî özellikleri olmakla beraber, bu melekelerin şair tarafından şiiri nitelikli kılan unsurlar olarak bilinçli bir şekilde sürekli geliştirilmişlerdir. Revânî söylediği şiirleri hiçbir zaman söylendikleri gibi bırakmayan, onlar üzerinde titizlikle duran, en iyi söyleyişi bulmak için işin mutfağı konumundaki meşk üsulünü kullanarak, tabir yerindeyse hep şiir idmanı yapan bir şairdir. Divan nüshalarındaki farklara bakarak, onun ifade konusunda mükemmele ulaşmak isteğiyle, kendisiyle çetin bir uğraşa girdiğini görürüz. Onda sanatına saygının bir nişanesi olan bu titizlik, kanaatimizce Divan'ının ancak ahir ömründe temize çekilmesine ve bu yüzden son biçimini alamamasına yol açacak kadar belirleyici bir erdemdir.

Revânî ile aynı mahlası taşıdıkları için, şiirleri Revânî'nin şiirleriyle karışan üç şair vardır; Revânî-i Za'îm, Hacû-yı Revânî ve Enderunlu Revânî.

ESERLERİ

1. Dîvân

Revânî Dîvân'ı, bizim yaptığımız tenkitli metin çalışmasına göre; poetik hükümler ihtiva eden bir mensur Dibace, 1 tevhit, 1 na't, 1 sur-nâme, 2 mersiye, 1'i eksik 2 murabba, 1 tahmis, 33 kaside, 499 gazel, 4 kıta ve 1 müfred'den oluşmaktadır. Divanın tespit edebildiğimiz 6 nüshası vardır: 1. Fatih Millet Kütüphanesi Ali Emiri / Manzum Eserler Kısmı: 178, 2. Beyazıt Devlet Kütüphanesi Nüshası: 5664 numarada kayıtlıdır. 3. Almanya Nüshası: Berlin Ms. Or. Oct. 2504,4. Mısır Nüshası: Mısır Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, 121 numaralı ve Hidiv Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, 8756 5. Bosna Hersek Nüshası: Gazeliyyât, Gazi Husrev Ktb. Türkçe Yazmalar, Bosna-Hersek, 3220, 6. Süleymaniye Kütüphanesi Nüshası: Bu yazma, sadece Revânî'nin şiirlerine tahsis edilmemiştir. Şairin 212 gazelini ihtiva etmesi nedeniyle nüsha sayılacak bir hacimdedir. Kaydı şu şekildedir: Mecmû'a-i Kasâid ve Gazeliyyât, Süleymaniye Ktp. Halet Efendi Mülhakı No:245.

2. İşretnâme

Klasik kaynakların son derece beğeniyle zikrettikleri bir eser olan İşret- nâme tevhid (1- 33) ile başlar. Bu tevhid, bir münâcât (34- 61) ve bir na't (62- 13) izler. Bundan sonra, şairin eserini, dostların teşvikiyle yazdığını belirttiği sebab-i telif (94- 130) kısmı gelir. Sebeb-i telifi Yavuz Selim övgüsünde iki kaside izler (131- 198). İşret- nâmede öykü, 199. beyitten itibaren başlar. İşret- nâme'nin vezni; mefâ'ilün / mefâ'ilün / fe'ülün'dür. Kıtalarda bazen bu veznin dışına çıkılarak farklı vezinler de kullanılmıştır. İşret-nâme'nin 5 nüshasının olduğu biliniyordu.²² Ancak bizim yaptığımız araştırmaya göre, bu sayı şimdilik dokuza yükselmiştir.²³

²² Söz konusu nüshalar 1. Süleymaniye Kütüphanesi. Hacı Mahmud Efendi Kısmı 5354; 2. Süleymaniye Kütüphanesi. Tarlan 69/1; 3. Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kütüphanesi. Ağâh Sırrı Levend Yazmaları 10; 4. Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kütüphanesi. Ağâh Sırrı Levend Yazmaları, 5 Süleymaniye Kütüphanesi. Hacı Mahmut Efendi Kısmı 3498/ 2.

²³ 6. Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi. 21 Hk 1579/2, 7. Almanya Milli Kütüphanesi, Berlin, Ms. Or. Oct. 3366, 8.Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi, No:

3. Câmî'ü'n- Nesâih

Kaynaklardan Sehî Tezkiresi ve Osmanlı Müellifleri'nde adı geçen bu esere dair herhangi bir kayıt bulunamadığı için kayıp diye biliniyordu. Araştırmamız sonucu, Mısır'da Milli Kütüphane Edebî Türkî 11 ve Hidiv Kütüphanesi, 8646 numarda kayıtlı iki nüshasına rastladık.

Ele Geçmeyen Eser(ler)i

1. Hamse-i Rûmî

Revânî'nin hamse sahibi olduğuna dair tek bilgi Sehî Bey Tezkiresi'ndedir. İşret- nâme ve Câmîü'n-Nesâih bilgimiz dâhilinde olduğuna göre, Revânî'nin en az üç mesnevisinin kayıp olduğunu söyleyebiliriz.

Revânî'nin eserleri ile ilgili şu düşüncemizi de kaydetmekte yarar vardır; şair, gerek İşret-nâme'de gerekse Divan'ında şiirin yanı sıra inşâ ile uğraştığını da beyan eder. Bu beyandan hareketle onun mensur eser/eserleri olduğunu ileri sürmek mümkündür. Divan'ın mensur dîbâcesi, onun kaleminin nesir vadisinde de rahatlıkla at sürdüğünün somut bir tanığıdır.

KAYNAKLAR

- Ahmed Bâdî Efendi. *Riyâz-ı Belde-i Edirne*. Bayezid Devlet Kütüphanesi. C. 2. 484.
- Akün, Ömer Faruk (1994). “Divan Edebiyatı”. *İslam Ansiklopedisi*. C. 9. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. 389-427.
- Akyürek, Ahmed Remzi. *Mecmû'a-i Eş'âr ve Fevâid*. Amasya Beyazıt İl Halk Kütüphanesi. No. 05 Ba 1756.
- Alışık, Cevdet Eralp (1986). *Revani, İşret-nâme (Metin-Tercüme)*.
- Ali Hilmi (1306). *Fihristü'l-Kütübi't-Türkiyyeti'l-Mevcûdeti fi'l-Kütübhâneti'l-Hidiviyye*. Mısır.
- Âşık Çelebi. *Meşâirü'ş-Şu'arâ*. Millet Kütüphanesi. No. 772.
- Avşar, Ziya (1991). “Revânî'nin Şiir Anlayışı”. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Ayan, Gönül (1989). “Revânî ve Na'ti”. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 3: 5-12.
- Aydemir, Yaşar (2006). “Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”. *II. Kayseri ve Yöresi Kültür Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni*.
- Bâkî. *Dîvân*. Milli Kütüphane. No. 06 Mil Yz. dvd. 927.
- Banarlı, Nihad Sami (1947-48). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*. C. 1. İstanbul: MEB Yay.
- Barkan, Ömer Lutfi ve Ekrem Hakkı Ayverdi (1970). *İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri*. İstanbul: 1546 Tarihli Vakfiye. No. 970-1222.
- Bayram, Yavuz (2004). “16. Yüzyıldaki Bazı Divan Şairlerinin Şiiri Nitelemek Üzere Kullandıkları Sıfatlar”. *Türkbilgi* 8: 36-53.
- Bombacı, Alessio (1968). *Histoire de la Litterature Turque*. Paris.
- Bozdağ, Hakan (2004). *Mecm'ûa-i Kasâid: İnceleme-Metin*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi.
- Büyük Türk Klasikleri* (1986). C.3. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Canım, Rıdvan (1995). *Edirne Şairleri*. Ankara: Akçağ Yay.
- Canım, Rıdvan (1998). *Türk Edebiyatında Sâkînâmeler ve İşretnâme*. Ankara: Akçağ Yay.

- Canım, Rıdvan (hızl.) (2000). *Latifi, Tezkiretü'ş-Şu'arâ ve Tabsıratü'n-Nüzemâ: İnceleme-Metin*. Ankara: AKM Yay.
- Çavuşoğlu, Mehmed (1981). *Divanlar Arasında*. İstanbul: Umran Yayınları.
- Devellioğlu Ferit (1997). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara: Aydın Kitabevi.
- Erünsal, İsmail Edip (1977-79). *Türk Edebiyatı Tarihine Kaynak Olarak Arşivlerin Değeri*. *Türkiyât Mecmuası* 19.
- Evliyâ Çelebi (2013). *Seyâhatnâme*. C. 1.
- Gelibolulu Âlî (1928). *Menâkıb-ı Hünerverân*. Türk Tarih Kurumu Yay.
- Gılıç, Naci (2004). *Mecm'ûa-i Kasâid (Genel Değerlendirme)*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi.
- Gündoğdu, Betül (2002). *Pervane Beg Nazire Mecmuası Transkripsiyonlu ve Edisyonkritikli Metin*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- İbrahim, Alaettin (1933). *Meşhur Adamlar Ansiklopedisi*. C. 4 İstanbul. 1347-1348.
- Hasan Amîd (1374). *Ferheng-i Amîd*. C. 2. Tahran.
- Hibrî, Abdurrahman (1996). *Enîsü'l-Müsâmirîn*. Çev: Ratip Kazancıgil. Edirne: Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi Yay.
- İpekten, Haluk (1996). *Divan Edebiyatında Edebî Muhitler*. İstanbul: MEB Yay.
- İpekten, Haluk vd. (1988). *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.
- İsen, Mustafa (1994). *Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı, İnceleme-Metin*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay.
- İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu*. C.1. İstanbul.
- Karahan, Abdulkadir (1964). "Revânî". *İslam Ansiklopedisi*. C.9. İstanbul: MEB Yay. 717-719.
- Karcı, Tülin (2004). *Revânî Divanı'nın Tahlili*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi.
- Kartal, Ahmet (2006). *Basîrî ve Türkçe Şiirleri*. Ankara: Akçağ Yay.
- Kılıç, Filiz (hızl.) (2010). *Âşık Çelebi, Meşâirü'ş-Şuarâ İnceleme-Metin*. 3 C. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü.

- Kocatürk, Vasfi Mahir (1970). *Büyük Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara.
- Köprülü, M. Fuâd (1964). *Dîvân Edebiyatı Antolojisi*. İstanbul.
- Köksal, M. Fatih (2001). *Edirneli Nazmi Mecma'u'n-Nezâir: İnceleme-Tenkitledi Metin*. Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Köksal, M. Fatih (2005). *Klasik Türk Şiiri Araştırmaları*. Ankara: Akçağ Yay.
- Köksal, M. Fatih (2006). *Sana Benzer Güzel Olmaz Divan Şiirinde Nazire*. Ankara: Akçağ Yay.
- Kurnaz, Cemal (hızl.) (2000). *Ahmet Talat Onay, Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*. Ankara: Akçağ Yay.
- Kutluk, İbrahim (hızl.) (1978). *Hasan Çelebi, Tezkiretü's-Şu'arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
- Levend, Ağah Sırrı (1984). *Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
- Mazioğlu, Hasibe (1982). "Eski Türk Edebiyatı" *Türk Ansiklopedisi*. C. XXXII.
- Mehmed Süreyya (1311). *Sicill-i Osmanî*. C. 2. İstanbul.
- Mengi, Mine (1995). *Mesihî Dîvânı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay.
- Müstakimzâde Süleyman Saadettin (1928). *Tuhfe-i Hattâtîn*. İstanbul. 560-61.
- Müstakimzâde Süleyman Saadettin. *Mecelletü'n-Nisâb*. Süleymaniye Kütüphanesi. No. 628.
- Pakalın, Mehmed Zeki (1983). *Tarih Deyimleri Sözlüğü*. C. 2. İstanbul: MEB Yay. 283.
- Peremeci, O. Nuri (1940). *Edirne Tarihi*. İstanbul.
- Pervâne Bey. *Pervâne Bey Mecmû'ası*. İstanbul: Topkapı Sarayı Müzesi Türkçe Yazmalar.
- Revânî. http://courses.washington.edu/otap/otap_tr/arch_tr/rev.shtml. [erişim tarihi: 25.11. 2011].
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Câmiü'n-Nesâih*. Kahire Mısır: Mısır Milli Kütüphanesi. Edebî Türki 11.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Câmiü'n-Nesâih*. Kahire Mısır: Hidiv Kütüphanesi. 8646.

- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Dîvân*. Millet Kütüphanesi. Ali Emîrî Efendi. Manzum Eserler No. 178
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Dîvân*. Kahire: Mısır Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar. No. 121.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Dîvân*. Berlin: Almanya Mili Kütüphanesi. Ms.Or.Oct. 2504.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Dîvân*. Kahire Mısır: Hidiv Kütüphanesi Türkçe Yazmalar. No. 8756.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Dîvân*. Bayezid Umumî Kütüphanesi. 5664.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *Gazeliyat*. Bosna-Hersek: Gazi Husrev Kütüphanesi Türkçe Yazmalar. No: 3220.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi. 21 Hk 1579/2.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Berlin: Almanya Milli Kütüphanesi. Ms.Or.Oct. 3366.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Süleymaniye Kütüphanesi. Hacı Mahmud Efendi. 5354.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Süleymaniye Kütüphanesi. Hacı Mahmud Efendi. 3498/2.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Süleymaniye Kütüphanesi. Ali Nihat Tarlan. 69/1.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Atatürk Üniv. S. Özege Kütüphanesi. Agah Sırrı Levend Yazmaları 10.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Atatürk Üniversitesi. S. Özege Kütüphanesi. Agah Sırrı Levend Yazmaları 15.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi. No. 474/4.
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. 34 Sü-Tarlan 69/1
- Revânî, İlyas Şüca Çelebi. *İşretnâme*. Garrett Collection Third Series Otoman Turkisch.
- Sehî (1325). *Tezkire-i Sehî (Heşt Behişt)*. İstanbul: Matba'a-yı Âmidî.
- Sungur, Necati (1994). *Âhî Divânı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- Şemseddin Sâmî (1308). *Kâmûsü'l- A'lâm*. C. 3. İstanbul.

- Şentürk, Ahmet Atillâ-Kartal Ahmet (2004). *Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Dergâh Yay.
- Şükün, Ziya (1984). *Farsça-Türkçe Lûgat Gencinei Güftar Ferhengi Ziya*. C. 3 İstanbul: MEB Yay.
- Tarama Sözlüğü (1963-1972). C. 6. Ankara: Türk Dil Kurumu Yay.
- Tarlan Ali Nihat (1949). *Şiir Mecmualarında XVI. Ve XVII Asır Divan Şiiri*. İstanbul. Fasikül 4.
- Timurtaş, Faruk Kadri (1997). *Tarih İçinde Türk Edebiyatı*. İstanbul: Boğaziçi Yay.
- Tuman, Nâil (1949). *Tuhfe-i Nailî*. C. 1. 377.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*. “Revânî” C.7. İstanbul: Dergâh Yay. 323.
- Türkmen, Erkan (1989). *Emir Husrev-i Dihlevî’ nin Hayatı, Eserleri ve Edebi Şahsiyeti*. Ankara: AKM Yay.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1984). *Mekke-i Mükerrerme Emirleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yay.
- Üzgör, Tahir (1990). *Türkçe Dîvân Dîbâceleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
- Yavuz A. Fikri ve Özen İsmail (1972). Bursalı Mehmed Tahir, Osmanlı Müellifleri. C. 2. İstanbul: Meral Yay. 298-99.
- Yaltkaya Şerafettin-Kilisli Muallim Rıfat Bilge (hzl.) (1941-1947). *Kâtip Çelebi, Keşfü’z- Zünûn an Esâmi’l- Kütübi ve’l- Fünûn*.
- Yilter, Sait (2006). *Mecmû’a-i Kasâid ve Gazeliyyât (Mecmû’a-i Devâvîn): İnceleme-Metin-Tıpkıbasım*. Yüksek Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi. Halet Efendi Mülhâkı. No. 245.

REVÂNÎ DİVANI

METİN

1. DÎBÂCE

Hamd-i nâ-mahdûd ve senâ-yı nâ-ma'dûd Hazret-i 'İzzete
ki mübdi'-i mâhiyyât ve muhteri'-i 'akl ü hayâtdur celle celâlehu
ve 'amme nevâlehu

Beyt

İrişmez 'akl-ı kâsil hikmetine

Yetişmez kimse anuñ kudretine

Nesr

Zihî Hâlik ki zümre-i insânı eşref-i mahlûkât idüp 'akl-ı
reh-nümâyı ve fikr-i cihân-ârâyı zihn-i selîm ve tab'-ı müstakîm
ile nutk-ı fasîh ve kelâm-ı sahîh erzânî görüp *ve fazzalnâhüm*
'*alâ kesîrin mimmen halaknâ tafzîlâ* şerefiyle müşerref ve
mugtenem buyurdi.

Beyt

Dilâ 'âciz durur medhinde idrâk

Kaçan medh ide anı bir avuç hâk

Nesr

Zihî Kâdir ki fesâhat meydânınuñ çâbük-süvârlarına
niyâm-ı dehândan tîg-i âbdâr-ı zebân virüp mülk-i nazm u nesri
anlara musahhar itdi.

Beyt

Ne ulu pâdişâh olur o Sübhân

Kim anuñ bir kulıdur Mısra sultân

Nesr

Zihî Mütakellim ki belâgat şekeristânınuñ tûflerin âyîne-i
efkâr ile gûyâ idüp şekkerîn güftâr itdi.

Beyt

Zebân bir tûti-i şîrîn-sühandur
Dil âyîne kafes aña dehendür

Nesr

Zihî Kâşif ki gayb mestûrelerinüñ perde-güşâlığın dest-i
ilhâmıla âsân idüp müşâhedesin dîde-i idrâk-i dür-bîne müyesser
kıldı

Beyt

Kamer hüsnini kılmışdur müretteb
Hilâli aña itmiş tavk-ı gabgab

Nesr

Zihî ‘Alîm ki debîristân-ı ‘irfânda ta’lîm ü irşâdla pîr-i
‘aklı tıfl-ı nev-âmûz kılup havâtır-ı insânı ki hulâsa-i âferîneşdür
gülistân-ı fazl u dâniş kıldı ve hezâr destân-ı zebânı bostân-serâ-
yı dehânda hamd ü senâsıyla gûyâ idüp i’zân-ı beyânda dâstân-ı
fetebâreke’llâhü ahsenü’l-hâlikîn okundu

Beyt

Kudreti kasrı içinde çarh bir kâşânedür
‘Akl-ı kâmil ‘ilmi içre tıfl-ı mekteb-hânedür

Nesr

Zihî Rahîm ki istihkâm-ı esâs-ı mülk ü millet ve esbâb-ı farz u sünnet için enbiyâ vü rüsüle şem'-i nübüvvet ve çerâg-ı risâlet müyesser idüp envâr-ı irşâdlarıyla güm-râhân-ı bâdiye-i dalâlet ve peyrevân-ı kârbân-ı zulemât-ı cehâlete delîl oldılar husûsâ hâce-i 'âlem ve muktedâ-yı evlâd-ı âdem 'andelîb-i gülistân ve mâ yentiku 'ani'l-hevâ ve tûtî-i şekkeristân Muhammed Mustafâ (salla'llâhu 'aleyhi ve sellem) ve 'alâ âlihi mâdâmeti'l-arzı ve's-semâ

Mesnevî

Habîb-i Hak mu'în-i halk-ı 'âlem
Güzîn-i enbiyâ vü fahr-ı âdem

Mu'anber çaçları anuñ şeb-i kadr
Münevver ruhları anuñ meh-i bedr

Degüldür keh-keşân germ olup eflâk
Anuñ şevkından itmiş yakasın çâk

Riyâzetde aña olmaga hem-reng
Komiş Hâtem kuşagı içine seng

Serâyı menzil-i Rûhu'l-Emîndür
Vücûdı rahmeten li'l-'âlemîndür

İki 'âlemde oldur kurratü'l-'ayn
Tufeylî kaşlarınıñ kâbe kavseyn

Serîr-i 'arşa na'leyni durur tâc
Emîn-i vahy ü sâhib- sırr-ı mi'râc

Cihân kim teşnelikden ola bî-tâb
Akıda lüle-i sîmînleri âb

Ne mu'cîzdür o sîmîn hâmeye bak
Ki mâhuñ nâhunında eyledi şak

Göñül yok mu'cizâtına nihâyet
Anuñ na'tında olmaz söze gâyet

Odur çün Hak yanında zât-ı ekrem
Gerek söz muhtasar vallâhi a'lem

Nesr

Zihî Müdebbir te'kîd-i umûr-ı mesâlih-i 'âlem ve te'yîd-i mühimmât-ı benî âdem için mülûk-ı dîn-dâr ve selâtin-i zevi'l-iktidârı ki tâc-ı ibtihâc-ı *es-sultânü zillî'llâh* ile mu'allâ ve ser-efrâz ve hil'at-ı rif'at ve *uli'l-emri minküm* ile muhallâ ve mümtâz idüp semâ-yı devletlerinde âfitâb-ı 'adl seyyâr ve felek-i haşmetlerinde kamervâr devvâr olup 'âlem sâye-i himâyetlerinde âsûde-hâl ve halk kenef-i 'âtıfetlerinde müreffehü'l-ahvâl olmuşlardır siyyemâ hazret-i saltanat-penâhî ve hilâfet-i destgâhî ki sahîfe-i hâtır-ı şerîfleri mahall-i nukûş-ı hakâyık ve levh-i zamîr-i münîrleri muhît-i envâr-ı dekâyık ve deryâ-yı tab'-ı gevher-efşânları mahzen-i esrâr-ı İlâhî ve zihn-i vekkâd-ı dür-efşânları mevrîd-i letâyif-i nâ-mütenâhîdür dâyimâ 'ahd-i şerîfinde 'ukûd-ı şer' muntazam ve her dem cünûd-ı fisk münhezem

Beyt

Gıpta eyler tâ'atınuñ yirine dârü's-selâm
Zühdi sahrâsı olupdur menzil-i Rûhu'l-Emîn

Nesr

Bir gerdûn-iktidârdur ki âfitâb-ı 'âlem-tâb hükm-i satvetine
tugrâ-yı şehriyârî ve bir refî'-mikdârdur ki felek-i pür encüm
defter-i 'azîmetine cild-i sadevkârîdür

Beyt

Hey ne 'âlî şâh olur ol husrev-i 'âlî-cenâb
K'ışiginde altun üsküflü kulıdur âfitâb

Nesr

Es-sultân ibnü's-sultân ibnü's-sultân es-sultân Selîm Hân
bin Sultân Bâyezîd bin Mehemed Hân bin Murâd Hân
*Halleda'llâhü mülkehu ve saltanatahu ilâ ebedi'd-duhûri ve'l-
ezmân* uñ eyyâm-ı hümayûn ve rûzgâr-ı meymûnlarında ehl-i
'ilme ziyâde 'izzet ve sâhib-i fazla tamâm-ı ragbet olup şî'r ü
inşâ ve nazm-ı dil-güşâyâ iltifât-ı şâhâne ve i'tibârât-ı
pâdişâhâne olunurdu ol cihetden erbâb-ı karâyih-i selîm ve
ashâb-ı tabâyi'-i müstakîm gavvâslıklar idüp fikr deryâsından
çıkardıkları dürr-i şâhvârdan söz 'arûsına güşvâr iderlerdi ve
suhaverân-ı cihân ve nükte-perdâzân-ı zamân sarrâflıklar idüp
me'âdin-i mekâlden cevâhir-i hayâl getürüp ebkâr-ı efkârüñ
sâ'idlerine mücevher sivârlar düzerlerdi. Her gâh muhadderât-ı
tabî'at ve 'arâyis-i efkâr serâ-perde-i belâgat ve tütük-i
fesâhatdan kilik-i hayâl-i dakîk ve hülel-i me'ânî-i rakîk ile
muhallâ ve müzeyyen kılınup manzara-i tâk-ı temâşâgâhdan
cilveler idüp hüsn-i behçet-i dil-güşâ ve cemâl-i cihân-ârâ ile
'uşşâkı hayrân ve üftâdeleri ser-gerdân iderlerdi

Beyt

Yüri ‘âşık nazar eyle bu kasr-ı gülşen-ârâya
Güzeller seyrin isterseñ gel imdi sen temâşâya

Nesr

Ve ebkâr-ı efkâr miskîn kabâlar geyüp Meryemâsâ
cilvegâh-ı ‘izz ü nâz ve gül-geşt-i i’zâzda hırâmân ve gâh şâhid-i
eş’âr müzellef mahbûblar gibi ma’nâ-yı rengîni zînet-i rûhsâr
idinüp seyrângâh-ı havâtırda sadr-nişîn olmuşlardı

Nazm

Ne nâzükdür bu zîbâ dil-rübâlar
Tonanmışlar geyüp rengîn kabâlar

Bularuñ hüsni çavlanmış irakdan
Ki ‘âlem halkı ‘âşıkdur kulakdan

Nesr

İdrâk mehâfilinüñ sadr-nişînleri ve iz’ân mecâmi’inüñ pâk
ü güzînleri bunlaruñ hüsni ü cemâline hayrân ve nâz u
kirişmelerine vâlih ü ser-gerdân olmuşlardı.

Beyt

Hâllerdür söz ‘arûsınuñ yüzinde zeyn için
Noktalar sanmañ ki düşmişdür hat-ı eş’ârda

Nesr

Şevk meyhânesinüñ bâde-nûşları ve zevk hum-hânesinüñ
mey-fûrûşları sebû-yı eş'âr ve kurâbe-i güftârdan müdâm şarâb-ı
hayâl ile def'-i melâl iderlerdi

Beyt

Ne sâgardur k'anuñ yok inkisârı
Ne meydür ol k'anuñ olmaz humârı

Nesr

Kelâm bâgınuñ bülbül-i gûyâları ve nazm gülistânınuñ
mürg-ı hoş-nevâları gülbün-i gülistân-ı 'ibârât ve gonce-i
bahâristân-ı isti'ârâtdan sühan-sâz ve nagme-perdâz olmuşlardı.

Beyt

Ne gülşendür k'anuñ yokdur hazânı
Ne güldür ol k'anuñ çokdur zamânı

Nesr

Sahâyif-i evrâk-ı havâtır-ı dânyân ve defâtir-i eczâ-ı
zemâyir-i gazel-serâyân nazm-ı dil-güşâ ile mektûb ve muhaşşâ
olmuşdı.

Beyt

Okunan meclisler içre şi'r-i gevherbârdur
Her gönül gûyâ ki bir mecmû'a-i eş'ârdur

Nesr

Ol sebebden nakkâş-ı nakş-bend-i eş'âr ve ressâm-ı beyt-i âbdâr ki nakşında Mânî hayrân ve resminde Erjeng sergerdândur ya'nî girih-güşâ-yı fikr-i 'amîk ve şemme-güdâz-ı zamîr-i dakîk nakş-ı nigâr ile her matla'ı gayret-i huld-i berîn ve her beyti reşk-i nigâr-hâne-i Çîn kılmışdı

Beyt

Beytümüñ her kim nazar itse içine taşına
Dir hezârân âferîn tahsîn anuñ nakkâşına

Nesr

Tûtî-i hâme-i dü-zebân ve bülbül-i gülistân-ı beyân gulgüle-i 'ışk-engîz ve velvele-i şevk-âmîzi bu kafes-i âbnûs-ı eflâk ve bu gülşen-i zümürîdîn-i hâk üzre salup âvâze-i şî'r-i bülend-pâye ve sadâ-yı nazm-ı refî'-pîrâyeden mesâmî-i gûşe-nişînân-ı kûy-ı mahabbet ve gûş-ı hûş-ı mücâvirân-ı şehri meveddet memlû' olup nagamât-ı 'ışk ve terennümât-ı 'âşık ile tâs-ı felek pür-tanîn idi.

Beyt

Felek bir çengidür sözdür sadâsı
Ne ragbet çenge olmasa nevâsı

Nesr

Cihân sarrâfları nazm cevherine tâlib ve devrân hâceleri metâ'-ı şî'rüme râgıb olup dâyim tertîb-i dîvân ve her dem tahrîr-i eş'âr-ı perîşân olmaga hüsn-i ikdâm ve kemâl-i ihtimâm gösterürlerdi ekseriyyâ mahbûblar nâme-i eş'ârumı gonca-i zanbak gibi ârâyîş-i destâr ve 'âşıklar tomâr-ı güftâruma hamâyil gibi i'tibâr iderlerdi ammâ hâtır-ı fâtırda ol niyyet ve zamîr-i kâsırda ol 'azîmet yog idi kim düşen eş'âr ve vâki'olan güftâr

sevâddan beyâza götürüleydi ekser düşen kasâyid memdûha
vâsıl olmag için tahrîr ve sâdır olan eş'âr cânânelere irsâl olmag
içün tastîr olunurdu ittifâk şol eyyâmda ki dil-i âşüfte-hâl ü
perîşân-ahvâl mücâvir-i Ka'be-i kûy-ı yâr ve zâ'ir-i harem-hâne-
i dildâr olmakdan ferâgat eyleyüp 'azm-i Beytu'llâh ve sefer-i
Ka'be-i şerîfe-i *şerrefallâha* niyyet ve 'azîmet göstermiş idi

Mesnevî

Nedür ol şân-ı a'zam zât-ı ekrem

Ki olupdur ziyâretgâh-ı 'âlem

Ne zâhiddür ki olmuşdur siyeh-pûş

Gören anı ider deryâ gibi cûş

'Arûs-ı dehr anuñla buldı zîver

'Îzârında budur hâl-i mu'anber

Cihânda 'izzeti çok kadri 'âlî

Cemâlin görmege 'âlem safâlı

Hilâl olmuşdur aña halka-i der

Kapusında güneş bir şemse-i zer

Nesr

Ashâb-ı pür-safâ ve ahab-ı bî-riyâ bu bende-i hakîr ve bu
'abd-i fakîri muhibb-nüvâzlık eyleyüp müsâferet için gûşe-i
gülzâr ve ziyâfet için bir dil-güşâ mergzâra da'vet eyleyüp
ezhâr-ı nev-bahâr-ı pür-sürûrdan "*nûrun 'alâ nûr*" sırrı zuhûr
bulmuşdı ve sünbülzâr Ka'be-i gülzâra perdedâr olup menâr-ı
şâhdan belâbil mü'ezzinân-ı hûb-âvâz gibi ser-âgâz idüp dil-i
mukîmân u hâtır-ı mu'tekifân sadâ-yı dil-güşâ ve nevâ-yı cân-

fezâsından mesrûr u şâdân olmuşlardı lâlezâr Minye bâzârı gibi ‘akîk-i rengîn ve mercân-ı semînden zîb ü zînet bulmuşdı Mısra gülzâr u Nîle cûybâr ve Şâma benefşezâr beñzeyüp kulûb-ı ashâb ve havâtır-ı ahbâb bu temâşâdan mesrûr ve bu seyrândan pür-huzûr olup ebyât ü eş’âr okunmaga iş’âr olundı ittifâk sohbetde şârib-i şarâb-ı cennet ve ‘ayyâş-ı bezmgâh-ı magfîret magfûr u merhûm-ı girâmî Hazret-i Mevlânâ Câmî *nevverâllâhü merkadehu* nuñ dîvân-ı tamâmı bulunup yârân tefe’’ül itdükden soñra bendeye bu matla’-ı şîrîn-makâl hasb-ı hâl vâki’ oldı

Beyt

Key büved yâ Rab ki rû der Yesrib ü Bathâ künem

Geh be Mekke menzil ü gâh Medîne câ künem

Nesr

Yârân bu sırra hayrân kalup *bi-’avnillâhi’l-meliki’l-Mennân* bu sefer-i sa’âdet-encâm ve bu müsâferet-i ‘izzet-fercâm ki fi’l-hakîka ‘inâyet-i İlâhî ve himâyet-i nâ-mütenâhîdür sizlere ve cemî’i karındaşlar[a] müyesser ü mukadder olmuş ola ki mutâbık-ı niyyet ve muvâfık-ı ‘azimet vâki’ oldı diyü kerâmete haml itdiler *Allâhümme yessir* recâ-yı vâcibi du’â-yı vird-i zebân ve zikr-i lisân kılındı yârân dahı muhlislerin bu şevkden pür-sürûr görüp yine ikdâm u ibrâm gösterdiler ki perişân sözlerüm tahrîr ve nâ-merbût kelimâtum tastîr olına.

Mesnevî

Şu deñlü eyledi ibrâmı yârân

Ki oldum ben bu işde mest ü hayrân

Göñül gerçi degüldür buña kâdir

Dilemez bunu kim incine hâtır

Kişi kurtulmak olur bendelikden
Velî kurtulmaz şermendelikden

Nesr

Bu hakîr dahî anlaruñ cevâbında bu emre imtisâl olunurdu lîk siz sâhib-kemâllerüñ nazarında hemân Mısra şeker ve ‘Adene gevher ve Hinde ‘anber ve Hotene misk-i ezfer ve Yemene ‘akîk-i kıymetvâr ve Bedehşâna la’l-i âbdâr iltemek gibidür bunuñ gibi ticâretten kişiye ne fâyide dinildükde anlar dahî ziyâde lutf-ı kabûl gösterüp cevher kıymetden ve kumâş bahâdan kalmaz bu ‘özü degüldür belki ta’allüldür *inşâallahü’l-emr* mülâkat müyesser olunca yârâna eglencedür diyü yine ibrâm-ı bî-nihâye ve ikdâm-ı bî-gâye gösterdiler öyle olsa *el-ibrâmu muhassılı’l-merâm* muktezâsınca anlaruñ hâtır-ı ‘âtırları ki mi’yâr-ı nakd-i kelâmdur muhâlefete mecâl olmayup ‘ışk zencîrinüñ esîri ve derd ü mihnet esrârınuñ habîri Revânî-i bî-karâr ve âşüfte vü zâr *İntakallâhü bi’l-hakkı ve’s-sevâbi ve hallasahü’ani’s su’âli ve’l-cevâb*

Mesnevî

Gel ey şûrîde dil ma’zûr olduñ
Bu işde çünkü sen me’mûr olduñ

Basîret ehli añladı çü hâlüñ
Dahî kalmadı hiç ‘özre mecâlüñ

Ele al hâmeyi göster me’ânî
Müzeyyen kıl yine silk-i beyânî

Nesr

‘Âşıklık zamânında ‘ışk vâsıtası şeydâlık ‘âleminde şevk vesîlesi vuslat eyyâmında mahabbet muktezâsı firâk günlerinde fûrkat iktizâsı bahâr mevsiminde sohbet germiyyeti mahbûblar meclisinde şarâb keyfiyyeti cânâneler ibrâmı ve ‘âşıklar ikdâmı ve fuzalâ musâhebeti ve ‘ukalâ iltifâtı ehl-i diller ragbeti ve tâlibler minneti ile didügi ebyât ve eş’âr ki her birinüñ latîf me’ânîsi câm-ı nazma şarâb-ı rengîn ve şîrîn hayâlâtı bezm-i safâda nukl-i şekkerîn olup mu’âşirân-ı meclis-i zevk bu mey-hânenüñ bâdecisi ve harîfân-ı bezm-i şevk bu kâşânenüñ sebû-keşi olmuşlardı kalem-i i’tizâr ve hâme-i inkisârla bu evrâka tahrîre ikdâm ve bu eczâya tastîre ihtimâm gösterdi.

Mesnevî

Gel ey cûyende-i esrâr-ı ma’nî

Gel ey gûyende-i güftâr-ı ma’nî

Gel ey gevher-fürûş-ı nazm u inşâ

Gel ey cevher-fürûş-ı şi’r-i garrâ

Gel ey nakkâş-ı tasvîr-i hayâlât

Gel ey ressâm-ı tahrîr-i makâlât

Hat u ma’nîden isterseñ işâret

Bu ebyâtum yeter saña beşâret

Hayâl-i nazm-ı garrâ hatt-ı dil-keş

Görinür gözlere beyt-i münakkaş

Hatı beytüñ ten-i insâna beñzer
Hayâl anuñ içinde câna beñzer

Me'ânîdür hat-ı eş'âr içinde
Açılmış tâze güller hâr içinde

Sevâd-ı nazmdur san sahn-ı cennet
Terâzû vezndür ma'nî kıyâmet

Hayâl-i beyt kasr-ı kâmrânî
İki mısra'dur iki nerdübânı

Hat u ma'nî ki itmiş âşinâlık
Gice şem'ile bulmuş rûşenâlık

Anuñçün dir görüp yâr-ı suhandân
Bulut içindedür san mâh-ı tâbân

Hümâ olmak gerek ma'nîñüñ adı
Ki beyt olmuş durur iki kanadı

Yahod nazmum 'arûsı hat yirine
Takınmış zînet için 'anberîne

Ne zîbâdur gör ol sâhib-cemâli
Ki hatt u nokta olmuş zülf ü hâli

Bu nice ma'ni nice hatta beñzer
Hemân bir kaşı gözi kara dil-ber

Ya 'âşıkdur yine bir meh-likâya
Ki gönlegin boyamışdur karaya

Güzel ma'nâyile hatt-ı dil-âvîz
Turur Gülgûn ile bir yirde Şebdîz

Zihî hatt u zihî ma'nâ-yı rûşen
Sanasın pehlevândur geydi cevşen

Hayâlün gûşe-i hatdur turagı
Olurmuş mîşeler arslan yatagı

Bu nice sayd olur buña ne tedbîr
Bu arslana gerekdür iki zincir

Nesr

İlâhî bu gül-deste-i tarâvet-bahşâ-yı çemen-i mahabbet ve
bu nahl-i zerâfet-efzâ-yı gülşen-i hayret mahbûblar bezminün
ârâyîşi ve 'âşıklar meclisünün âsâyîşi olup 'anâdil-i şevk ve
belâbil-i zevk temâşâsından hayrân ve bûy-ı dil-âvîzinden ser-
gerdân olup âsâyîş-i cân hasta ve küşâyîş-i hâtır beste ola

Beyt

Bu bâgbân-ı tab'uma sad âferîn kim
Viridi cihâna nazmum ile râygân gül

Nesr

Ve mercûdur ki bu lâlezâr-ı hayâl ve sebzezâr-ı makâl
seyrângâh-ı havâtır-ı sâhib-kemâl ve temâşâgâh-ı zemâyir-i ehl-i
hâl olup tab'-ı âbdâr ve zihn-i cûybârlarından nadret-i tâze ve
hadret-i bî-endâze hâsıl eyleyeler

Beyt

Gülzâr-ı tab'umuñ dirüben tâze güllerin
Bir nahl bağladum k'ola 'âlemde yâdigâr

Nesr

Ve mütevakka'dur ki bu reşehât-ı kilk-i 'anber-bâr ve
nefehât-i hâme-i sihr-âsâr nesîm-i gülzâr ve hevâ-yı ezhâr-ı nev-
bahâr gibi cân-fezâ ve rûh-perver ve dil-güşâ ve safâ-güster olup
halk-i 'âlem hevâdârı olmagla kadr u i'tibâr bula

Beyt

Yazmadan eş'ârımı olmuş durur hayrân kalem
Bu perîşân sözlerümden oldı ser-gerdân kalem

Nesr

Ve meseldür ki erbâb-ı nazar ve ashâb-ı basar bu evrâk-ı
muhattata ve bu eczâ-yı muhabbataya dîde-i kabûl ile nâzır olup
hatâsın ıslâh buyurmagıla 'uyûbın sâtir olalar.

Mesnevî

Göñül çekme sözüñden infi'âli
Bilür ehl-i dil olanlar bu hâli

Hatâsuz olmaz imiş hiç güftâr
Olurmuş bir gülüñ yanında biñ hâr

Kıt'a

Revânî bu nice dîvânelikdür
Ki dîvân yazmaga ikdâm idersin

Elüñe câm alup ser-hoşlanursın
Hemân sen kendüñi bed-nâm idersin

Mesnevî

Îlâhî senden irmezse 'inâyet
Bu işde eylemez 'aklum kifâyet

Beni sen şermsâr itme Îlâhî
Ki sığındum saña ben yâ Îlâhî

2. TEVHÎD**1****Kasîde ender Tevhîd-i Bârî Te'âlâ**

. . . - / . . . - - / . . . - / . . . -

Cilâ-yı kalb-i cihân lâ-ilâhe illa'llâh

Safâ-yı behcet-i cân lâ-ilâhe illa'llâh

Lisân-ı hâl ile söyler rumûz-ı vahdetden

Kaçan ki açâ dehân lâ-ilâhe illa'llâh

- 3 Felekden itdi yüce bârgâhınıñ çetrin
Ne yirde tutdı mekân lâ-ilâhe illa'llâh

Ne deñlü var ise esrâr-ı 'âlem-i gaybî

Cihânda itdi 'ayân lâ-ilâhe illa'llâh

Ne hoş çıkardı mu'ammâ-yı beyt-i dünyâyı

Lügaz-güşâ-yı cihân lâ-ilâhe illa'llâh

- 6 İçürdi âb-ı zülâl-i bekâyı teşnelere
Ne yirde k'oldı revân lâ-ilâhe illa'llâh

Safâ-yı meclis-i kurb u cemâl-i şâhid-i kuds

Huzûr-ı ehl-i dilân lâ-ilâhe illa'llâh

Mütûn-ı 'âlem-i kudsîye hoş muhakkıkdur

Kim itdi şerh ü beyân lâ-ilâhe illa'llâh

- 9 Sürûr-bahş-ı zemâne mübeşşir-i 'âlem
Hubûr-ı hûr-ı cinân lâ-ilâhe illa'llâh

Görindi Ka'be-i maksûd gün gibi rûşen
Çün oldu nûr-feşân lâ-ilâhe illa'llâh

Bekâ-yı devlet-i dünyâ vü 'izzet-i 'ukbâ
Hisâr-ı emn ü emân lâ-ilâhe illa'llâh

12 Ne pâdişâhdur ol kim berât-ı hükminde
Yazıldı aña nişân lâ-ilâhe illa'llâh

Semend-i 'izzete oldu süvâr 'âlemde
Kime ki sundı 'inân lâ-ilâhe illa'llâh

Giderdi şübhelerini zemâne gönünden
Komadı hiç gümân lâ-ilâhe illa'llâh

15 Ziyâ-yı mihr-i şerî'at şu'â'-ı şems-i yakîn
Safâ-yı pîr ü cüvân lâ-ilâhe illa'llâh

Şu deñlü eyledi hoş-hâl halk-ı dünyâyı
Kim oldu vird-i zebân lâ-ilâhe illa'llâh

Toyurdu ni'met-i Hakka iki cihân halkın
Bu nice sufre-i hân lâ-ilâhe illa'llâh

18 Revânî iki cihânı ne var ganî kılrsa
Çün açdı genc-i nihân lâ-ilâhe illa'llâh

Mahabbetini gönülden gidermesün Allâh
Çün oldu dilde revân lâ-ilâhe illa'llâh

3- MUSAMMATLAR

3-1- Na't-ı Seyyid-i Mürselîn

. . . - / . . . - - / . . . - - / . . . -

I

Dilâ cihâna nazar kıl ki Hazret-i Sâni'
Cemî'-i sun'ına dünyâyı eyledi câmi'

Kemâl-i kudreti âsârıdur iki 'âlem
'Aceb mi halk-ı cihân olsa emrine tâbi'

Nedür bu kasr-ı mukarnes nedür bu şemse-i nûr
Nedür bu tâk-ı zer-endûd-ı hücre-i vâsi'

Nedür bu kürsi-i zerrîn nedür bu tâk u revâk
Nedür bu sıyt ü sadâ k'oldı 'âleme şâyi'

Nedür bu tûp-ı mu'allak nedür bu sakf-ı refi'
Ne hûb vaz'lar ihdâs idüp durur vâzi'

Kanı ya hûr u kusûr u ya cennet-i a'lâ
Ki 'ıyş u 'işret içün anda yok durur mâni'

İki cihânı anuñçün müzeyyen itdi Hudâ
Kim ola şa'ş'a-i nûr-ı Mustafâ lâmi'

Bahâr-ı gülşen-i hilkat gül-i riyâz-ı vücûd
Nigîn-i mühr-i risâlet nişân-ı câme-i cûd

II

Ne zâtdur kim anı medh ider Hudâ-yı ehad
Şerîf nâmına dirler Muhammed ü Ahmed

Bahâr gülleri yüz suyn eyledi tahsîl
Kaçan ki gark-ı ‘arak oldı ol ‘izâr ü o hadd

Vücûdı iki cihân halkınıñ ümîdi durur
Sa’âdet ehline olmışdur işigi mesned

Ne hâcedür ki gedâlar ganî olur anda
Şefâ’ati kapusunda kimesneye yok red

İdindi lutfını ser-mâye vakt-i hâcetde
Habâb gibi kalanlar cihânda sıfru’l-yed

Kemâl-i lutfına had yok ki kıldı ümmetine
Egerçi şer’-i metîni içinde vardur had

Şefâ’atine cihân halkı muntazır el-hak
Vücûdı ‘âlem-i ‘ukbâya devlet-i sermed

Celîs-i hâne-yi vahdet enîs-i hücre-i cân
Mu’în-i bay u gedâ pâdişâh-ı kevn ü mekân

III

Şerîf zâtını halk itdi nûrdan Hâlik
Keremler itdi ne var ise lutfına lâyık

Cihânda başına gün togmaz idi subhuñ eger
Cemâli nûrına olmasa ‘âşık-ı sâdık

Ne hulk olur bu ki halkı idindi kendüye kul
Ne hüsn olur bu ki Allah durur aña ‘âşık

Görildi nice nice mu’cizâtı ‘âlemde
‘Aceb mi cümle nebîlerden olsa ol fâyık

Elinde eyledi tesbîhi hurde-i ahcâr
Öñinde berre-i biryân olup durur nâtık

Cemâli çihre-i islâma virdi zînet ü zîb
Niteki eyledi rûşen cihân yüzün şârik

Cihân vücûdunuñ ol câmidur hakîkatde
Ki hilkatı anuñ olmışdı cümleden sâbık

Tırâz-ı hil’at-i dünyâ vü eşref-i ‘âdem
Emîr-i tâc-ı nübüvvet ser-âmed-i ‘âlem

IV

Eyâ güzîn-i beşer saña yok durur hemtâ
Senüñ kudûmuñ ile buldı zîneti dünyâ

Kamer ki hâme-i engüştüñ ile şakk oldı
Berât-ı mu’cizeye urdı zer-nişân tugrâ

Nübüvvetüñ eli Mûsâyı aldı pençesine
Egerçi ‘âleme gösterdi ol yed-i beyzâ

İçürse himmeti Hızra ‘aceb mi âb-ı hayât
Anuñ dirisi durur dahı Hazret-i ‘Îsâ

Yem-i nübüvvete Yûnus olup durur gavvâs
Dür-i sa'âdate zât-ı şerîfidür deryâ

Kelâmı ile güher toldı dürc-i lâ-uhsâ
Cemâli nûrına gark oldı burc-ı *ev ednâ*

Kaçan ki medhüñ için hâmeyi ele aldum
Göñül sahîfesine eyledüm bunı inşâ

Mukîm-i dâr-ı nübüvvet müsâfir-i eflâk
Hulâsa-i dü cihân u netîce-i levlâk

V

Şu dem ki zerrece nûra cihân idi muhtâc
Görinmez olmuş idi zer-nigâr tahta-i 'âc

Müneccim idi felek kim nücûm ahkâmın
Yazardı safha-i gerdûna idüp istihrâc

İrişdi peyk-i sa'âdet ki ya'ni Cebrâ'îl
Getürdi berk gibi bir Burâk u hil'at u tâc

Felek ki 'âleme kurmuşdı hayme-i nîlî
Sütünü mihver ü mâh olmuş idi aña kumâc

Geyindi hil'at u tâc Burâka oldı süvâr
Yetişdi hazrete buldı metâ'-ı kurb u revâc

Ne şâhid idi nübüvvet ki 'ârızında anuñ
Siyâh perçem ü pür-çîn idi şeb-i mi'râc

Gelüp Resûli sahâbe ziyâret eylediler
Niteki sıdk u safâyile Ka'beyi huccâc

Ziyâ-yı mihr-i şeri'at şu'â'-i nûr-ı yakîn
Çerâg-ı dîde-i islâm ü şem'-i hâne-i dîn

VI

Safâ-yı vasf-ı cemîlüñle ey güzîn-i beşer
Diler ki hâme yaza midhatüñde bir defter

Kim anı zînet ide çâr yâr evsâfı
Çihâr gûşesi tâ beytümüñ bula zîver

Biri ki Hazret-i Sıddîkdur safâsından
Mahabbetüñ deñizinde ol idi pâk güher

Biri de Hazret-i Fârûk durur ki dünyâda
'İbâdet eylemek idi işi güci yekser

Biri de sâhib-i nûreyn Hazret-i 'Osmân
Kim aña hilm ü hayâ oldu bende vü çâker

Birisi Hazret-i Haydar ki Zülfekârı ile
Müdâm râh-ı gazâda ol idi ser-leşker

İlâhi irişe bir demde biñ selâm-ı vedûd
Müdâm bendeden evlâd u âle tâ mahşer

Mekîn-i taht-ı sa'âdet sezâ-yı tâc ü külâh
Kerîm ü müşfik-i 'âlem kâsım-ı lutf-ı İlâh

VII

Kaçan olur seni medh idebile ehl-i kemâl
İder çü vasf-ı cemîlüñ Hudâ-yı celle celâl

Bahâr-ı mu'cizüñ âsârı ey Nebîyyu'llâh
Yemiş bitürdi şu dem ki dikildi huşk nihâl

Cihân içinde olan mu'cizâtuña had yok
Bu kudreti saña virmişdür İzed-i müte'âl

Diler sa'âdet-i pâ-bûsuñ ile ola 'azîz
Kamer ki eyledi na'leynüñe hilâli düvâl

Şefa'atüñden umar cümle mücrim ü 'âsi
Şu gün ki sorıla dünyâda işlenen ef'âl

'Aceb Revânî kuluñuñ nice ola hâli
Ki hıdmetinde anuñ var durur nice ihmâl

Ne var za'îf ise umar kapuñda 'izz ü şeref
Ki hoş görürler anı gökde olmag ile hilâl

Safâ-yı behcet-i imrûz u hâlet-i ferdâ
Ümîd-i yevm-i kıyâmet şefî'-i rûz-ı cezâ

3-2 Sûr-nâme

-. ./ -.- ./ .-.- ./ -.-

I

Mesrûr kıldı 'âlemi bu sûr-ı pür-sürûr
Zî meclis-i şerîf ü zihî 'âlem-i huzûr

Oldur cihân ‘arûsına zîb ü behâ viren
Ki çeşm bu zamânede hüsninden ola dûr

Oldur cihânda gayret-i huld-ı berîn olan
Kim hilkatinde yokdur anuñ zerrece kusûr

Cennet havâsını unudur zînetin görüp
Ölmek hayâli hâtırına eylemez hutûr

Kaçan buhûr eyleseler ‘ûd u ‘anberi
Micmer asardı her yañadan zülf-i ‘în-i hûr

Firdevs bâğı güllerinüñ nahlidür bu mûm
K’uçmaga turur anda zuhûr eyleyen tuyûr

Meclis kıyâmet oldı ayag üzre geldi şem’
Mü’mîn gibi yüzinde ne var berk urursa nûr

Hıdmet zamânı geldi şu gılmâna gel diñüz
Zeyn eylemege meclisi Rıdvâna gel diñüz

II

Sâkî getir şarâbı ko hûrî kelâmını
Dârü’s-selâmuñ eyledi meclis selâmını

Şerbet yirine kişi şarâb-ı tahûr içer
Gösterdi halka ni’meti cennet ta’âmını

Beñzer ki misk nâfesini açdı her kadeh
Toldurdı hoş koku ile ‘âlem meşâmını

Her gördüğüne baş koyuban tolular içer
Meclisde gör surâhilerün iltiyâmını

Kan derlere batup ayag üstine hoş turur
Hıdmetde sâgaruñ göricek ihtimâmını

Seyrâna çıkdı ay ile gün çarh tamına
Bu def'a sohbetüñ göricek izdihâmını

Dâyim ne 'ıyş olur bu nice sohbet-i latîf
Cennetde dirler idi bu 'işret devâmını

Cennet mi sûra eyledi şerbetleri sebîl
Kimi şarâb-ı kevser içer kimi selsebîl

III

Bu nice sûr olur bu kıyâmetdür ey felek
Bir hûri ile cem' ola dünyâda bir melek

Gerdûn ile şafak mı bu yahod saçu için
Birisi al atlas u biri yeşil benek

Sanmañ şihâbdur gice bezminde görinen
Güller saçardı meclise gerdûn etek etek

Ay ile gün getürdi iki nûrdan tabak
Çarhuñ sımâtına sığa mı bu bişen yemek

Kanına aş yirerdi her açuñ şol iştihâ
Meclis içinde baglamasaydı anı çörek

Yollı yolınca kondı yine sükker âleti
Bekler öñinde filler ile atlar yedek

Çeşm-i zamâne görmeye bu sûr gibi sûr
Biñ yıl dahı dönerse felekler çeküp emek

Gün gibi çarha girse ne var câm-ı pür-nişât
Bu bezme mâh sufre durur keh-keşân simât

IV

Görmiş felek meger şeb-i hinnâsına yarak
Hinnâ degül mi kâsesi içindeki şafak

Yılduz gibi fişekler atıldugını görüp
Seyrâna geldi cümle kevâkib be bak be bak

Bu bezm içinde mâh ile gerdûn gûyiyâ
Bir hûb çengidür ki açılmış boyun kulak

Bu âsümâni kubbeye baş egmedi hele
Dâne birinç ile görinen şol yeşil tabak

Şeftâlüsini almaludur me'muniyyenüñ
Senbûse bezm içinde hemân emmelü tutak

Yir yüzi toldı halk-ı cihân toydı ni'mete
Andan felek gedâları almış çanak çanak

Hep su yirine şerbet idi anda içilen
Kim gördi bunu kim ola su içmege yasak

Sâkî ko şerbeti şu mey-i hoş-güvârı gör
Bu sûr hıdmetine irişen bahârı gör

V

Bezme piyâleler nice rindâne geldiler
Devrân güzelleri yine meydâne geldiler

Bu ara yirde devr iden tolular degül
Ay u güneş bu meclise seyrâne geldiler

Nergisle lâle ayagı üstinde turamaz
Gözinde anlaruñ yine mestâne geldiler

Güller piyâle almış ele goncalar yatuk
Onlar bu bezme şöyle levendâne geldiler

Yir öpdiler şükûfeyi görüp benefşeler
Hak bu ki pîr öñine yetîmâne geldiler

Bu sûr medhin itmede agız bir itdiler
Şol tâze goncalar ki gülsitâna geldiler

Çeng ü rebâbı söylede bezm içre mutribâ
Çün ‘arz-ı hâl-i âsaf-ı devrâna geldiler

Ferhâd nâm Hazret-i paşa-yı kâm-yâb
Kim ehl-i fazla işigidür merci’ ü me’âb

VI

‘Âlemde ‘izz ü devlet ile kâmrân ola
Sadrı vezâretüñ aña dâyim müdâm ola

Meydân-ı rezm içinde yanar od durur hemân
Anuñla tutuşa ya nice pehlevân ola

Şol gün ‘adû õñinde ki ser-keşlik eyleye
Hançer hilâl aña felek bozdoğan ola

Şeh devletinde Şâmı ne var feth eylese
Anuñ ki gün gibi kılıcı zer-feşân ola

Nâm ü nişân Revânîye medhüñ yiter hemân
Nazmum ‘arûsına umaram kim nişân ola

Vasfuñda tâze nazmumı Sa’dî görüp didi
Ya Gülsitân ola bu yahod Bostân ola

Gül deste deste ola benefşe demed demed
Şol gülşenüñ içinde ki ol bâgbân ola

Hâmem hayâl güllerinüñ nahl-bendidür
Nazmum sevâd-ı hatt ile şehrüñ levendidür

VII

‘Âlem bu nazm-ı tâze ile nev-bahâr olur
Rengîn sözümler rûy-ı zemîn lâlezâr olur

Meclisde okınursa eger tâze sözlerüm
Sohbet içinde her yaña güller nisâr olur

Bu nice nazm olur ki cihân ‘âşıkı geçer
Ra’nâ güzel gibi ne ‘aceb şîvekâr olur

Bir söz ile açıldı yine nice goncalar
Gül gelmesün bu meclise kim şermsâr olur

Rengîn sözümi kâse-i şemse yazar felek
Altun kadehde sanki mey-i hoş-güvâr olur

Yazılsa vasfı haşre degin olmaya tamâm
Yüz biñ kitâb olursa dahı ihtisâr olur

Evsâf-ı sûr şöyle kıyâmet yazıldı kim
Mahşer olunca halka bu bir yâdigâr olur

Hak devletini sâhibinüñ eylesün mezîd
Her gicesini kadr ide her bir günini ‘îd

3-3- Mersiyeler

1

Mersiye-i Sultân ‘Alemsâh

--- / - - - / . - - - / - - -

I

Tîr ü belâ vü mihnete âdem nişân imiş
Dest-i zamânede bu felek bir kemân imiş

Çarhun zamâne ehline hükmi revân geçer
Zîrâ berâtına güneş altun nişân imiş

Şekl-i hilâl kim görünür burc-ı çarhdan
Ahvâl-i ‘âlemi dimege bir zebân imiş

Bu çarh-ı pür-sitâre ki gevher-fürûşdur
Bâzârı koñ anuñ ile sûdı ziyân imiş

Bir tâb-hânedür felek-i lâciverd-nakş
Bir iki üç gün anda kişi mihmân imiş

Ol gülsitân-ı lutf u sa'âdet kanı görüñ
Kim gözyaşı anuñ için âb-ı revân imiş

Bir ejdehâ durur ne umarsuz bu çarhdan
Kavs-i kuzah ki görünür ana dehân imiş

Bârî yıkılsa çarh bozulsu bu bârgâh
Gün togmasaydı 'âleme görünmeseydi mâh

II

Niçün yüzini yirlere urur ki âfitâb
Ya kara yaslu gibi nice yaş döker sehâb

Gök câmesini mâh niçün egnine alur
Ya ak ridâsını niye atar yire şihâb

N'olmuş ki pâre pâre ider kendüzini hat
Kana neden boyadı yüzün safha-i kitâb

Bâ'is ne hayret ile salar serv başını
Mûcib nedür ki suya atar tâcını habâb

Hikmet nedür ki bülbül ider dâyimâ figân
Bu nice sır durur ki giyer karalar gurâb

Mutrib eliyle çeng niye saçını yolar
Def gögsini dögüp ne için iniler rebâb

Dîvâneveş bu halk nice döginüp yürür
Niçün figân ü zâri kılurlar ya şeyh ü şâb

Şeb aldı egnine yine kara libâsını
Şeh-zâdenüñ meger tutar ol dahı yasını

III

Mâtem tutup durur aña serv-i revân dahı
Bagrında baş olupdur anuñ âşiyân dahı

Dîvâne oldu taşlar ile döginüp yürür
Başı açuk yalıñ ayak âb-ı revân dahı

Çün ser-firâz olmadı ol serv-i saltanat
Çâk eylesün yakayı gül-i gülsitân dahı

Oldı çü yir yüzinde bunuñ gibi hâdise
Kan aklamaga başladı halk-ı cihân dahı

Bârân degül durur yire gökden revân olan
Tükürdi ‘âlemün yüzine âsümân dahı

Kıldı kılıç bu hâtem içün câmesin siyâh
Boynını egdi gördi bu hâli kemân dahı

Tîri atuñ yabana vü elden kılıcı koñ
Topraga düşdi çünki şeh-i kâmrân dahı

Şeh-zâde-i yegâne ‘Alemşâha hayf ü âh
Ol server-i zamâneye ol şâha hayf ü âh

IV

Tesbîh idüp habâbı geçürsin ko cûybâr
Kılsun du'âyı rûhına el kaldurup çenâr

Ben dimezem ki öldi vü gitdi zamâneden
Bir genc idi ki gizledi hâk içre rûzgâr

Tag üzre sanmañuz görinenler bulut durur
Bir kara çul alup durur eginine kûhsâr

Şimşek degül durur görinen bang-i ra'd ile
Bir odlu âhıdur felegüñ k'olmuş âşikâr

Yanında kulları karalar sarınup durur
Gülzâr-ı lutf çevresi olmuş benefşezâr

Sayyâd-ı çarh yine nice hîle itdi kim
Devlet gazenferini bu dehr eyledi şikâr

Ol şehriyâre hayf ki dahı cüvân idi
Devlet hümâsına kapusı âşiyân idi

V

Ya Rabbi rûh-ı pâkine cennet makâm ola
Hem-sohbeti Resûl 'aleyhi's-selâm ola

Rıdvân ü hûr hem-dem-i yâri olup müdâm
Kevser şarâbını içe 'ıyş müdâm ola

Her gûşesini seyr ide gülzâr-ı cennetüñ
Her yaña şâh-ı tûbi gibi hoş-hırâm ola

Dünyâda hükmi nâfiz idi halk-ı ‘âleme
Cennetde hûriler dahı emrine râm ola

Vakt oldu kim Revânî şehe idesin du’â
Sözi iñen uzatma ki hayrû’l-keîâm ola

Söyündiyise bâd-ı fenâdan o şem’-i lutf
Şol âfitâb-ı burc-ı kerem müstedâm ola

Tolundıyısıa kevkeb-i burc-ı şeref bu dem
Devlet göginde mihr-i sehâ ber-devâm ola

Dünyâyâ ey gönül ide mi gâfil i’timâd
Dârâyı añma Kisriyi ko kanı Keykubâd

2

Mersiye-i Sultân Mahmûd

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

I

Olma dünyâyâ sen ey hâce iñende mâyıl
Gözün aç ‘ibret ile eyle nazar hey ‘âkıl

Nakdüñi virme bu çarhuñ yeşil altunlusına
Köhnemişdür boyanursın sakın olma gâfil

Sen ceres gibi figân eylemegi terk itme
Çün fenâ menziline bağlanur âhir mahmil

Yollar üstinde güneş gibi yüzün hâk eyle
Âsümân tâ ki kura haymeñi menzil menzil

Giceler yan u yakıl yumma gözüñ bîdâr ol
Şem'veş olmaga istersen eger rûşen-dil

Taş basup bagruña düş ayaga kûh misâl
Tâ ki ser-çeşme-i maksûda olasın vâsıl

Çünkü dâs-ı meh-ı nevle biçilür 'ömr ekini
Mezra'-ı sebz-i felekden kişiye ne hâsıl

Yok durur çünkü cihân içre dilâ hiç huzûr
Devlete 'âkıl olan olmaya hergiz magrûr

II

Dûd-ı âh ile cihân yüzî olup yine siyâh
Görinür hâme devât ile baña sûret-i âh

Ferz gibi felek-i keş-revüñ oyunları çok
Her kimi tahta geçürdi didi âhir aña şâh

Kemerinden yapışup sâye gibi yire çalar
Gün gibi başına urmuşken anuñ tâc u külâh

Câm-ı fagfûriyi çarh almasun artık eline
Şem'-i kâfûriyi hergiz dahı yakmasun mâh

Baş açık yalıñ ayak taga düşer nergisvâr
Dîde-i 'ibret ile 'âleme kim kılsa nigâh

Gül kimüñ yañagıdur lâle kimüñ çihresidür
Diye bir bir sorana hâl diliyle giyâh

Pehlevânken nicenüñ yire getürdi püşti
Küş-t-gîr-i felek olmaz kişiye püşt u penâh

Yansun odlara güneş göklere boyansun dûd
Kanı ol şâh-ı felek-meretebe Sultân Mahmûd

III

Tâc ü tahtı koyuban ideli ‘ukbâya sefer
Tîg kara geyüben iki büküldi hançer

‘Âlemüñ gözi agarmış durur aglamakdan
Merkadi üstine sanmañ ki kuruldı çâder

Yüregin pâreledi hasretine døyemeyüp
Böyle âhen-dil iken şâh gamından seşper

Kanı ol şeh ki sımâtında felek çîniyidi
Cûy-ı kadrinde güneş olmuş idi nîlüfer

Tayyib ahlakıyçün ‘anber-i ter geydi siyâh
Bezm-i garrâsı içün odlara yandı micmer

Var ise her sözi bir dürr idi tab’ı ‘ummân
Ki kıtâr ile nice çekilür idi cevher

Urdı çün ‘ömri berâtına ecel tigrâsın
Yüzi aglar kalemüñ hiç açılmaz defter

Çeşm-i şeh-zâdeye çün irdi bu dem hâb-ı ecel
Erisün şem’-i şeb-efrûz ko yansun miş’al

IV

Devlet atından inüp ol şeh-i Cemşîd-nişân
Kıldı tâbûtı bu dem kendüzine taht-ı revân

Gülşen-i saltanatuñ serv-i gül-endâmıydı
Servveş anuñ için eyledi hâk içre mekân

Sıdı ol dürr-i girân-mâyeyi çün seng-i ecel
Acıyup yüzine urdı kefi bî-'add 'ummân

Görmeyelden o şehüñ meclis-i rûh-efzâsın
Kana boyandı kadeh şem'ler oldı giryân

Göge boyatsa nola câmesini mâh-ı münîr
Güneşüñ tutsa ne var yüzini gamdan yerekan

Gûşe-i çarhda sanmañ ki şafakdur görinen
Aglamakdan felegüñ gözine oturmuş kan

Hicrine döyemeyüp çekdi elif gögsine tîr
Hasret ü derdiyile kaddini nûn itdi kemân

Aglamağ ile kızıl kana boyandı sancak
Kendüyi pâreledi katlanımadı bayrak

V

Ya İlâhî dilegüm bu k'ola cennetde mukîm
Lutf u ihsânuñ ile aña ire nâz ü na'îm

Rahm idüp merhamet it ol şehe kim bendeñdür
Çünkü yok sencileyin bir dahı Rahmân u Rahîm

Nûnveş gûşe-i ‘adnũnde nola tutsa vatan
Rahmetũñ içre karâr itse ne var niteki mîm

Rahmetũñ nûrına gün gibi olup müstagrak
Türbesinde tura kandîl-sıfat çarh-ı ‘azîm

Âhiretde kerem-i hânı Revânî çokdur
Dâr-ı dünyâda anuñçün dinür Allâh kerîm

Cennet ehli arasında anı muhtâr eyle
Virmiş idũñ aña çün lutf u kerem tab’-ı selîm

Çün sefer itdi bekâ mülkine ol dünyâdan
Şâh devletle ola taht-ı hayât üzre mukîm

Şeh-i hûrşîd-nişân husrev-i gerdûn-’azamet
Tura başında anuñ gün gibi tâc-ı devlet

3-4- Murabba’

1

...-- / ...-- / ...-- / ...--

I

Der-i mey-hânede ey dil yüzümüz hâk idelüm
Jeng-i gamdan varalum âyinemüz pâk idelüm
İrdi çün mevsim-i gül kendümüz idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

II

Niçe bir sũfîlenüp niçe hicâb eyleyelüm
Goncaveş bezm-i meye yine şîtab eyleyelüm
Hırka vü tâcı bu gün rehn-i şarâb eyleyelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

III

Her nemüz var ise nergis gibi döküp saçalum
Hâb-ı gaflet niçe bir biz de gözümüz açalum
Gül gibi yâri alup yine şehirden kaçalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

IV

Çünkü varmaz bilürüz sohbet-i gül bir aya
Hey kıyâmet bu günü komayalum ferdâya
Gün gibi virmeyselüm bir kadehi dünyâya
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

V

Câm-ı Cem kıssasını ko ki geçenden geçelüm
Şâhid-i 'ıyşa yine bir iki hil'ât biçelüm
Germ olup mekri şarâbıyla enezler içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

VI

Ruh-ı sâkî yine açıldı kızıl güller ile
İster ol kim bizi söyleşdüre bülbüller ile
İçelüm câm-ı meyi tâze karanfüller ile
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

VII

Görme agyâruña aşkar gözi toluyı mahal
At başın çekerek hây güzel hây güzel
İçelüm biz de Revânî diyelüm şî'r ü gazel
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

2

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

I

Çün mübârek makdemin ‘izzile basdı ber-zemîn
 Na’line reşk eyledi çarh-ı heftümîn
 Rahmete irse ‘aceb mi evvelîn ü âhirîn
 Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li’l-’âlemîn

II

Hil’at-i levlâk ile teşrîf idüp zâtın Hüdâ
 Gâh Yâ-Sinde tavsîf oldı ol gâh Tâ-Hâ
 ‘Âleme hezâr hezârân talebdür bu sadâ
 Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li’l-’âlemîn

III

Sûre-i Ve’l-leyl müşgîn zülfüñi takrîr ider
 Ve’d-duhâ nûrı cemâlün şerhini tefsîr ider
 ‘Andelîb-i bâg-ı kuds işbu sözi takrîr ider
 Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li’l-’âlemîn

IV

Pîşvâ-yı enbiyâ vü evliyâdur ol resûl
 Oldı kevneyn ol vücûda gelmegile pür-vüsûl

 [Mustafâ mâ câe illâ rahmeten li’l-’âlemîn]

3. 5. Tahmis

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Agız açma söze sâzında hezâr olmayıcak
 Varak-ı gül-rû gelüp bezme nisâr olmayıcak
 Saña ol serv-i hevâ-bahş kenâr olmayıcak
 Lâleveş alma ele sâgarı yâr olmayıcak
 Kılma sohbet hevesin tâze bahâr olmayıcak

Ger ayag üzre gele şevkile bir dem mey-i nâb
 Sâkî de dil-ber olup iç diyü eylerse hitâb
 Viresin sâkîye bu beytile ol demde cevâb
 Didi bir pîr baña içme güzellerle şarâb
 Her dolu başına bir bûs u kenâr olmayıcak

Künc-i mey-hânede lâ-ya'kıl olup içmeyeyin
 Meclis-i zühd-i ibâdâtı koyup geçmeyeyin
 Vir zühdin dirse sûfî ger geçmeyeyin
 Zâhidâ tevbeler olsun dahı mey içmeyeyin
 Sâki bir gonca-dehen lâle-'izâr olmayıcak

Şerha şerha tenini açmalıdur şol kişinüñ
 Serv-i cismini kesüp biçmelidür şol kişinüñ
 Demini bezme döküp içmelidür şol kişinüñ
 Kanını içmelüdür mey yirine şol kişinüñ
 Heves-i sohbet ide sâki nigâr olmayıcak

‘Ârız u zülfini ‘arz eyleyeli buñı nigâr
 Eyledi tûl-i emellerle ‘aceb ber-efkâr
 ‘Aklumu başdan alup eyledi zâr u nâ-çâr
 Yâr göñlümde Revânî komadı sabr u karâr
 ‘Âşık olan nic’ider sabr ü karâr olmayıcak

KASİDELER

1

-- ./ - - ./ . - - ./ - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Çekdi seher livâ-yı zer-endûdı âfitâb
Düşdi sitâre leşkeri içine ıztırâb

Hindû-yı şeb bıraktı murassa' kabâsını
Çün tîg-i zer-nişânı ele aldı âfitâb

3 Bu lâciverdi kal'a kapusın kılıçlayup
Yüñler sokındı başına mihr-i cihân-tâb

Zerrîn kürsi kondı şehensâh-ı Rûm için
Kuruldı çün bu hayme-i şeş mîh u nüh tınâb

La'l ile zeyn olalı bu âhenîn kafes
Şol âbgûn sadefde görünmez dür-i hoş-âb

6 Şahbâz-ı mihri aldı ele bâzdâr-ı subh
Gördügi gibi uçdı yirinden şeb-i gurâb

Bir bir sitâre kebkini sayd eylese ne var
Çün zeng-i zerdür aña güneş çarhdur 'ukâb

Agzından od saçardı seher ejdehâ-yi Rûm
Hind ehli eylese ne 'aceb andan ictinâb

9 El-hakk harâc-ı Rûm deger zerger-i sabâh
Bu hâtem-i zebercede takduğı la'l-i nâb

Gülgûni dest-mâline bu bâgbân-ı çarh
Toldurdu ak gülleri deñişürdi bî-hisâb

Altun kilindiri güneşüñ tâk-ı çarhdan
Düşdi döküldi bezm-i cihânda şarâb-ı nâb

12 Germ oldı câm-ı mihri ele aluban seher
Gözine geldi bu felegüñ bir kadeh şarâb

Meşşâtavâr âyinesine cilâ virüp
Aldı eline şâne-i zerrîn âfitâb

Bu zerreler degül görinen nev-'arûs-ı dehr
Saçdı yüzine şîşe-i hûrşîdle key gül-âb

15 Zerrîn kutâs takdı güneş hınc-ı çarha kim
Ola süvâr kadr-i şeh-i mâlikü'r-rikâb

Şâh-ı bülend-mertebe Sultân Selîm kim
Oldur sitâre-mevkib ü oldur felek-cenâb

Altun kalemlle vâsf-ı cemîlin yazar güneş
Oldı seher anuñçün aña safha-i kitâb

18 Genc-i zamîri toptoludur gevher-i hüner
Gerdûn-ı fikretinde togar ahter-i savâb

'İzzet 'aceb mi dergehüñe itse ilticâ
Kapuñda oldı devlete ey şâh feth-i bâb

Saff-ı ‘adûyı ta’ne-i nîzeñ durur bozan
İblîs leşkerin nitekim dâğıdur şihâb

21 Rây-ı cihân-güşâñ ile ma’mûr mülk ü dîn
Küfrüñ diyârı tîgüñ ile dâyimâ harâb

Hasmuñ olur ise pîl-ten ü şîr-dil dahı
Şol mâr-ı nîzeñ ider anı tu’me-i kilâb

Ordu-yı kadrüñ içre felek haymedür aña
Mücevher sûtûn ü müzzehheb keştî durur tınâb

24 Hûn-ı ‘adûda gark gören na’l-i esbüñi
Ebrû-yı nev-’arûs-ı zaferde sanur hıdâb

Kadr ile başı göklere irişe gün gibi
Her kim ki âsitânuña eylerse intisâb

Her demde tâze olsa nola bostân-ı feth
Âb-ı revân tîgi durur başlar ki habâb

27 Kasruñ yanında şekl-i felek hey’et-i zühal
San beyt-i ‘ankebûta dolaşmış durur zübâb

Devrüñde nâle idici yokdur meger ki ra’d
‘Ahdüñde kalmadı gözi yaşlu meger sehâb

Cûduñla halka şol kadar oldı nasîb mâl
Kim her gedâ cihânda şehâ oldı zü-nisâb

30 Dâyim hayâl-i devletüñ eyler bu çarh-ı pîr
Mergûb olur cihânda belî ‘âlem-i şebâb

Her bir harâbeyi arasañ tolu genc-i zer
Yer yok ki devletüñde aña diyevüz harâb

Sâcid kapuñda çarh-ı kühen baht-ı nev müdâm
Sürer yüzini Ka’be işigine şeyh ü şâb

33 Ashâb-ı fazla zât-ı şerîfüñ durur me’âl
Erbâb-ı dânişe işigüñ merci’ü me’âb

İtdi me’âni lafz-ı bedî’üñle iktirân
Kıldı me’âli câh-ı refî’üñle iktirâb

Mecmû’a-ı zamânede bu şî’ri yazmaga
Bezmüñde düzdi mıstarı kânûn ile rebâb

36 Vakt oldı ‘ıyşa sun berü sâkî şarâb-ı nâb
Çengüñ sadâsına kulak urmuş yine habâb

Hicrüñde mâh ile felege eylesem nazar
Başumda sanuram ki döner seng-i âsiyâb

Ol şeh-süvârın ayagın öpmege yok mecâl
Ola meger ki halka-i dîdem aña rikâb

39 Cevr ile yıkma göñlümi ey pâdişâh-ı hüsn
Begler çü kendi memleketin eylemez harâb

Kûyuñ içinde baña ‘ikâb itmesün rakîb
Cennetde çünki olmaz imiş kimseye ‘azâb

Şevk-i lebûñ durur dili küstâh eyleyen
Olur şarâb içme ile kişi bî-hicâb

42 Gûş ur Revânî bendeñüñ ey şeh kelâmına
Kim silk-i nazma düzdi nice lü'lü-i hoş âb

Rengîn sözüme eyler iseñ nola i'tibâr
Şehler katında çünki bulur kadri la'l-i nâb

Bu nev-'arûs-ı nazma ne var perde olsa hat
Gâyet güzel olan urınur yüzine nikâb

45 Şehr içi Mısra döndi sözüm kandıyla kim
Şekker-fürûş olanlara irişdi ıztırâb

Nice ki bu hisârı kılıc ile feth idüp
Kalkan ile üleşdire altını âfitâb

Tîg-i cihân-güşâña mutî' ola âsümân
Gün gibi haşre dek olasn şâh-ı kâm-yâb

2

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Dil kişverini kıldı yine bir niğâr feth
Oldı güneşle sanki bu nîlî hisâr feth

Mesrûr iden güzelleri gönüller almadur
Şehler tabî'atında komaz inkisâr feth

- 3 Aldı gönül vilâyetini kâküliyle yâr
Her yiri kıldı sanki şeh-i tâcdâr feth
- Gamgîn gönülleri nefes-i müşgbâr açar
Eyler kılâ'-i gonceyi bâd-ı bahâr feth
- Dil mülkin aldı gamzeleri darb-ı tîg ile
Mısır nitekim eyledi ol şehriyâr feth
- 6 Sâhib-kırân Hazret-i Sultân Selîm kim
Nâm-ı şerîfiyle olur nâmdâr feth
- Rûma zamîme oldu diyâr-ı 'Arab bugün
Kapuñda eksük olmaya leyl ü nehâr feth
- Mekke Medîne Mısır ile Şâm oldu hep senüñ
Bir yılda kime oldu müyesser bu çâr feth
- 9 Tutsun cihânı gün gibi tîg ile pâdişâh
Dünyâyı eylesün 'alem-i zer-nigâr feth
- Meydân-ı rezm içinde bugün pehlevân iken
Ser-pençe-i 'alemlerüñe destyâr feth
- Kalkan yüzün dürüp yine kaşın çatar kemân
Eglendüğine çünküm ider i'tizâr feth
- 12 Tîrûñle tîgüñ aña şehâ kol kanat olur
Şehbâzdur ki buldugın ider şikâr feth

Biñ yıl dahı dönerse bu gerdûn-ı bî-nişân
Her günde olur itse hezârân hezâr feth

Bu feth deñlü olmaya cem' olsa bir yere
Budur zamânedede añılan yâdigâr feth

15 Kanda görürdi şâhid-i nusret yüzün eger
Tîgüñle olmasaydı ger âyînedâr feth

Çok pâdişâhı feth ü zafer bî-karâr ider
Hikmet nedür kapuñda tutupdur karâr feth

Nûş eyle câm-ı nusreti sıhhatler ile kim
Rezmüñde ola sâki-i lâle-'izâr feth

18 Bu kanlu başlar ile cihân lâlezâr olup
Sahrâ-yı rezmi itdi yine nev-bahâr feth

Gün gibi tûpı saltanatuñ agdı göklere
Dünyâyı kıldı çün şeh-i gerdûn-vakâr feth

Dâmân-ı çarhı sîm kevâkible toldurup
İster atuñ ayagına ide nisâr feth

21 Görinmez olmuş idi perî şîvesin tutup
Halk arasında şimdi yürür âşikâr feth

Fikr-i latîfüñ ile bulur nusret imtiyâz
Zât-ı şerîfüñ ile ider iftihâr feth

Ra'nâ güzel gibi tonanupdur zamânedede
Takındı medhüñ ile dür-i şâhvâr feth

24 Bir feth-nâme yazdı Revânî kuluñ yine
Kim anuñ ile toldı yemîn ü yesâr feth

Âvâze saldı ‘âleme bu nazm-ı dil-pezîr
Toldı sadâ-yı dil-keş ile her diyâr feth

Tâ rezm-i tîg vire cihân bezmine nizâm
Tâ ‘azm-i leşker ile ola pâyidâr feth

27 Her gün başına bir yeni feth-i ‘azîm olup
Yazsun cihân sahîfesine rûzgâr feth

3

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

‘İyd-ı adhâdur bugün ‘uşşâkdur şeydâ-yı ‘ıyd
On yaşar mahbûba beñzer gur-re-i garrâ-yı ‘ıyd

Devr-i hüsninde leb-i meygûnına şeydâ gönül
Rind kim bayram günü içse olur rüsvâ-yı ‘ıyd

3 Bir melek sûretlüyi sâkî idüp içmek gerek
‘Arş kandîli çün olmuş sâgar-ı sahbâ-yı ‘ıyd

Her taraf mey sohbeti her gûşede âvâz-ı çeng
Saldı ‘âlem içine bu fitne vü gavgâyı ‘ıyd

‘İydda her bir güzel hınnâlamış sanmañ elin
Gösterür Mûsî gibi halka yed-i beyzâyı ‘ıyd

6 Leblerüñ senbûsesinden lutf idüp bir bûse vir
Döstim dirler iñen şîrîn olur halvâ-yı ‘ıyd

Hân-ı vaslından temennâ itse ‘âşıklar nola
Pâdişehler işigine çoğ olur yağmâ-yı ‘ıyd

Pâdişâh-ı heft-kişver Hazret-i Sultân Selîm
Matbah-ı hânıyıla konukladı dünyâyı ‘ıyd

9 Kullaruñla merhabâ itmezdi urup hâke yüz
Bendeñ olmak olmasaydı maksad-ı aksâ-yı ‘ıyd

Hil’at-ı ihsân ile tonatmış idi ‘âlemi
Kande bulurdu bu deñlü câme-i dîbâyı ‘ıyd

İrişimez perçem-i tûguñla nusret ‘ıydına
Ger şeb-i yeldâ olursa zülf-i ‘anber-sâ-yı ‘ıyd

12 Nevbet-i şâhî çalar hergün kapuñda âsümân
Yollaruñ üstinde şâhâ ebrdür sakkâ-yı ‘ıyd

Her kuluñ dârât ile sohbet kurup bezm eylese
Destine câm-ı Cem almış sanuram Dârâ-yı ‘ıyd

Meclisüñde görinen yir yir degül zerrîn kadeh
Nergis ü güllerle zeyn olmuş yine sahrâ-yı ‘ıyd

15 ‘Abd şeklinde yazılır kanda tahrîr itseler
Âsitânuñda kul olmakdur meger sevdâ-yı ‘ıyd

Nây iñler def döginür gayretinden her seher
Sohbetüñde her kaçan kim çalınur şeştâ-yı ‘ıyd

Leşker-i küffâr ile cengüñ düğün bayramdur
Hûn-ı a' dâdan durur gâzîlere hınnâ-yı 'ıyd

- 18 Zeyn iden sohbet esâsını surâhîdür bugün
'İyş u 'işret kasrını yapmış durur bennâ-yı 'ıyd

Şi'r-i şîrînüñ okur şimdi Revânî hûblar
Her güzel olmuş yine tûtî-i şekker-hâ-yı 'ıyd

Medh-i şâh ile güzel ögmek durur ancak hüner
Hâtır-ı şâ'irde hergiz yok durur pervâ-yı 'ıyd

- 21 Devletüñde pâdişâhum altun üsküfler geyüp
Oldı her meh-pâre bir mihr-i cihân-ârâ-yı 'ıyd

Başına sancak çeker hûrşîd-i 'âlem-tâbdan
Pâdişâh-ı Rûmdan almış meger tigrâyı 'ıyd

Hükmine 'âlem mutî' ola cihânuñ halkı râm
Nâmesinde okıdum gördüm budur inşâ-yı 'ıyd

4

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Gülzârı nakş idüp yine nakkâş-ı rûzgâr
Gûyâ nigâr-hâne-i gayb oldı âşikâr

Altunlu kıl kalemle muharrir gibi güneş
Gülgûñî şemsesini gülüñ itdi zer-figâr

- 3 Bir taşı la'lden biri yâkûtdan yine
Mi'mâr-ı bâg yaptı güle goncadan hisâr
- Sultân-ı gülden almag için cebr ile anı
Yagdurdı aña tûp u tûfeng ebr-i nev-bahâr
- 'Âlem dimâğı oldu mu'attar nesîmden
Açdı çemende gonca meger nâfe-i Tatar
- 6 Ta'lîm-hâne oldu gülistân bu demde kim
Gül tablaldur anda gazel-hân durur hezâr
- Nergis ki tutdı dâyire-i sâk-ı 'ar'arı
Halhâl-ı zer takındı ayagına sanki yâr
- San servler turuban ayag üzre ok atar
Fınduklar oldu goncalar u tîr oldu hâr
- 9 Gül sohbetine da'vet ider 'işret ehlini
El saldugı çemende budur dem-be-dem çenâr
- Devlet anuñ bu demde ki 'ıyş ide yâr ile
Mihnet anuñ ki olmaya yanında bir nigâr
- Sûfî safâ-yı hâtır ise zühdden garaz
Su gibi eyle gûşe-i gülzârı ihtiyâr
- 12 Mescid kenâr-ı sebze vü tesbîh zülf-i çeng
Kandîl câm-ı bâde vü mihrâb rûy-ı yâr
- Ey dil çemende gonca dehenlerle hem-dem ol
Gül mevsiminde olma sabâ gibi bî-karâr

- Gül gibi kâr u bâruñı câm-ı şarâba vir
Kesb-i safâ-yı bâtın idüp âbgînevâr
- 15 Elden koma piyâleyi nergis gibi müdâm
Cur'a-feşânlık eyle ki bezm ola lâlezâr
- Bir 'ıyş kıl ki reşk ide dâyim aña felek
Bir meclis eyle kim kala hayretde rûzgâr
- Gûyâ kıyâmet oldı bahâr ile kâyinât
Hak ehli geldi cümle vücûda tutup karâr
- 18 A'râfi görmek ister iseñ bâga gel seher
Uçmaga girmek ister iseñ gülsitâna var
- Gül soyınup nesîme bağışladı câmesin
Muştıladı ol ki bâga gelür diyü şehriyâr
- Bülbül zebân-ı hâl ile bu hûb matla'ı
Gül meclisinde dâyim okur ider âh ü zâr
- 21 'Aks-i ruhuñla çeşmüm eyâ serv-i gül-firâz
Bir gül durur ki tutdı anuñ çevresini hâr
- Gülgûn haddine yaraşur gördi zeyn idüp
Asdı siyeh fotâsın aña zülf-i müşgbâr
- Sultân-ı mülk-i derd ü belâ olmasa gönül
Sînemde tâze dâg ile olmazdı tâcdâr

- 24 Göz yaşı mâcerâsını ‘arz itmege saña
Yazdum kapuñda surh ile bir beyt-i âbdâr

Yoluñda hâk çokdan olurdum ben ey sanem
Korkum budur ki hâturuña irişe gubâr

Nâlemden işidüp baña zulm ü ‘itâbuñı
Gözi yaşın döker sanemâ acıyup bihâr

- 27 Nâ-geh işide zârımı cevruñi az kıl
Ol şâh-ı berr ü bahr Süleymân-ı rûzgâr

Şeh Bâyezîd husrev-i gâzî ki tîgidür
Ye’cüc-i küfrüñ üzre olan sedd-i üstüvâr

Ey gülşenine şevketüñüñ ak güli kamer
Vey bâg-ı devletine felekler benefşezâr

- 30 Semt-i rızâsı ahtere olmuş durur mesîr
Kutb-ı murâdını idinüpdür felek medâr

Ser-defter-i celâlet ü fihrist-i ihtişâm
Dîbâce-i sa’âdet ü târîh-i iftihâr

Sa’y-ı belîgi nüsha-i takdîr-i âsümân
‘Avn-i cemîli sûret-i te’yîd-i Girdgâr

- 33 Hulk-ı ‘azîmi zînet-i pirâye-i kerem
Zât-ı şerîfi mâye-i ser-mâye-i vakâr

Kılmaga sengsâr ‘adûsın zamânede
Taşlarla dâmenini pür eyledi kûhsâr

- Tîgıyla her yañada perâkendedür ‘adû
Seyl ile hâr u has olur elbette târmâr
- 36 Âb-ı sehâ-yı cûdı ile tâze her taraf
Hoş-bû nesîm-i nâfe-i hulk ile her diyâr
- Beñzetme atı na’lına ey dil hilâli sen
Tâ ki kimesne işide yirüñ kulagı var
- Revnağ bulursa rây-ı şerîfiyle nola çarh
K’encümden oldu içi anuñ cümle zer-nigâr
- 39 Meyl itmeseydi saña felek üzre mihr ü meh
Keff-i terâzu gibi iderlerdi sengsâr
- Tîrüñ ki kıldı düşmenüñüñ sînesin vatan
Hâk-i siyehde mâr durur k’eyledi karâr
- ‘Adlünledür umûr-ı ümem cümle muntazam
Lutfuñladur esâs-ı kerem şimdi pâydâr
- 42 Her dürc-i dil ki olmaya medhüñ düriyle pür
Seng-i havâdis ile irer aña inkisâr
- Miftâh-ı hâme ile ma’âni hazâ’inin
Açdum ki hâk-i pâyüñe dürlere idem nisâr
- Sandûk-ı sîne toptolu medhüñ cevâhiri
‘Arz eylesem saña nola ey şâh-ı kâmkâr

- 45 Rengîn gazellerüm ki mey-i nâba ta'n ider
Sâgar devât u hâmem olupdur şarâbvâr

Bu bezm-i cân-fezâya gelen mest olur müdâm
Bu zîneti gören olur elbette şermsâr

Çünkü Revânî bülbüldür bâg-ı medhüñüñ
Gülzâr-ı dergehüñde nola tuta ger karâr

- 48 Od urdı nazmum âteşi bâg-ı zamâneye
Sanmañ çemende lâleler olmışdur âşikâr

Erbâb-ı fazl eyledi tahsîn bu nazmuma
İnsâf ehline yaraşur k'ola hak-güzâr

Tâ kim bahâr mûcib-i 'ıyş u tarab ola
Tâ kim el üstine tutıla câm-ı hoş-güvâr

- 51 Gülzâr-ı devletüñde açılsun gül-i murâd
Virşün ümîd ü baht u sa'âdet nihâli bâr

5

- . . . / - . . . / - . . . / - . . .

Kasîde der- Medh-i Yahyâ Paşa

Bu ne ferruh-dem bu nice 'ıyd-ı ferah-efzâ olur
Bu ne hoş sâ'at bu nice gurre-i garrâ olur

Geldi bir 'ıyd-ı mübârek irdi bir vakt-i şerîf
Kim güzellerle cihânuñ tal'atı zîbâ olur

- 3 Çün görindi şâhid-i ‘ıyd-ı hilâl-ebraî yine
Tâbiş-i nûr-ı cemâlinden cihân ra’nâ olur
- ‘ıyd olmışdur bu dem taht-ı çemende pâdişâh
Gâlibâ hükminde anuñ mâh-ı nev tugrâ olur
- Ya kulagı küpelü bir bendesidür âsafuñ
Kim anuñ egninde dâyim hil’at-i dîbâ olur
- 6 Hazret-i Paşa vezîr-i mu’teber Yahyâ k’anuñ
Dâyimâ rây-ı şerîfi zînet-i dünyâ olur
- Âsafâ deryâ olur bir katreye kılsañ nazar
Himmat itseñ zerreye mihr-i cihân-ârâ olur
- Lutf idüp hâk-i hakîrûñ yüzine bassañ kadem
Kadr ü kıymet buluban gerdûn gibi a’lâ olur
- 9 Kasr-ı kadrûñ sakf-ı gerdûndan yüce olmuş durur
Kim aña şimden gerü cârûb-keş tûbâ olur
- Bâd-ı hulkuñ âteşüñ üstinden eylerse güzer
Lâleler zâhir olup anda gül-i hamrâ olur
- Nev-’arûs-ı fethe tîgüñ oldugıyçün âyine
Hûn-ı a’ dâ atıñuñ ayagina hımnâ olur
- 12 Bu ne kudretdür ‘aceb tîr ü kemânuñ düşmene
Ceng içinde kızgırup her biri ejderhâ olur

Nâfe-i hulkuñuñ irişse zemîne şemmesi
Kara toprak iken ol dem ‘anber-i sârâ olur

Şol şafak kim görünür sahn-ı felekde her gice
Kadrüñüñ fânûsı için kırmızı vâlâ olur

- 15 Câme-i kadrüñ için gerdûn yeşil atlas durur
Kim anuñ üstinde gün altunlu bir tamga olur

Gülşen-i vafında bülbül sad hezerândur velî
Bu Revânî gibi sanma mürğ-i hoş-âvâ olur

Ol ne bülbüldür k’anuñ rengîn edâsı çok durur
Var ise medhüñ gülinden böyle ol şeydâ olur

- 18 Şekkeristânında medhüñüñ ya bir tûti durur
Kim senüñ âyîne-i medhüñ ile gûyâ olur

Midhatüñde dir görenler nazm-ı garrâmı benüm
Bu ne garrâ şi’r olur ü bu ne hoş inşâ olur

Hazret-i Mûsâ gibi hâmem olup mu’ciz-nümâ
Nâme-i şi’rüm aña gûyâ yed-i beyzâ olur

- 21 İşigüñden devlet-i ‘izz ü sa’âdet gitmesün
‘Âlem içre nitekim bu günbed-i hadrâ olur

6

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Kasîde der- Medh-i Süleymân Beg

Togdı bir mâh-likâ burc-ı sa'âdetde seher
Ki hacîl ruhları nûrından anuñ şems ü kamer

'Âlem-i gaybdan irdi çü Mehemmed Çelebi
Buldı zâtıyla anuñ mülk-i şehâdet zîver

- 3 Büyüdükçe nice şîrîn kelâm olmaya kim
Dâyesi şehd diyü agzına anuñ şekker ezer

Gördügi gibi o nâzûk püseri gehvâre
Sevüben cânı gibi şevk ile bagrına çeker

Bulsa ol tıfl ile gehvâre nola 'izz ü şeref
Kadri artar sadeñin olsa içi dürr ü güher

- 6 Atlas-ı çarh anuñ san beşigi örtüsidür
Zeyn için şemse-i zerrînleridür şems ü kamer

Beşigi zînetini itmek için çarh-ı felek
Kıldı yüz yasaduğı hûrşîdi hilâli çenber

Takılupdur yine gehvâresine boncuklar
Oldı san mâh-ı cihân-tâba mukârin ülker

- 9 Çeşm-i bed irmemege aña buhûr itdi felek
Ki sipendine nücûmuñ güneş olmuş ahker

Gerçi bir tıfl durur pîr-i hired gibi velî
Almaz zerrece agzından anuñ kimse haber

Ben bu fikr içre iken göñlüme irişdi sürûr
Okudum şevk ile bu matla'ı kıldum ezber

- 12 Girye kılmaz bu gözüm yüzüñe kıldukça nazar
Aglamaz tıfl olan âyine görse ekser

Leb-i şîrîñüñe göñlüm nice meyl eylesesün
Tıfl olan mâyil olur kanda ki görse şeker

Nev-resîde olduğuçün âhuma bakmaz dildâr
Oddan tıfl olan kılmazımıñ hîç hazer

- 15 Pîrlikde bu göñül oğlan oyuncagı olup
Neyleyem gördüğü dil-berleri cân ile sever

Sâki gül mevsimidür bâde-i gül-reng içelüm
Gam elinden nice bir hâtır-ı 'âtırda keder

Devlet el virdi niçün câmı ele almayavuz
Bu ferahdan ki külâhını göge atdı kamer

- 18 Vakt-i 'ıyş oldı bu dem sâzı ele al mutrib
Gülbün-i bahtı anuñ verdi yine gonca-i ter

Gülşen-i lutf u kerem ya'ni Süleymân Beg anuñ
Menzil-i kadri içün çarh olupdur çâder

Oldı mahkûm bu dem hükmi-i şerîfine kazâ
Oldı me'mûr yine emr-i şerîfine kader

- 21 Zâtını ekmel okurlar görüp erbâb-ı kemâl
Kîmiyâ dirler ayagı tozına ehl-i nazar

Haşmeti oldı bu dem mülk-i cihân cismine cân
Fikreti ‘akl gözine görünür nûr-ı basar

Sufre-i lutfi için çarh yeşil çîmîdür
Bezm-i kadrinde olupdur güneş altun sâgar

- 24 ‘İzzeti gülşeninüñ ak güli mâh-ı münîr
Kadrinüñ cûyı kenârında sühâ nîlüfer

Hasmınuñ mülkin oda urmag için hâkim-i dehr
Tâs-ı gerdûna komış yine şafakdan âzer

Ger hazarda olasın devlet ola hem-sâyeñ
Eyleseñ ‘azm-i sefer hem-reh ola feth ü zafer

- 27 Sefer itseñ kılaguzdur saña her gün hûrşîd
Giceler gözcüñ olur subh olunca ahter

Keff-i kadrüñde durur şems-i müzehheb kalkan
Kabza-i kudretüñe mâh-ı nev olmuş hançer

Şimdi sarrâf-ı suhan tab’-ı şerîfüñdür kim
Dâyimâ bir söz ile gevheri şermende ider

- 30 İşigüñden nola gitmezse Revânî bendeñ
Kullaruñdur ne kadar var ise hep ehl-i hüner

Nice kim mehd-i felekde ola etfal-i nücûm
Nice kim dâye ola her birine şems ü kamer

Goncalardan pür olup gülşenünüñ etrâfi
‘Ömrünüñ bâğı ola haşre degin tâze vü ter

7

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Mahmûd Şâh

Sepîde-dem ki bir araya geldi zulmet ü nûr
San asdı boynına müşgîn külâlesin bir hûr

Belürdi zulmet-i şebden dem-i seherde güneş
Sevâd-ı dîde-i ehl-i basarda nite ki nûr

3 Görindi tâk-ı zeberced belürdi şemse-i zer
Dürildi yine serâ-perde-i şeb-i deycûr

Nisâr-ı çetr-i şehenşâh-ı Rûm kıldı felek
Ne deñlü var ise destinde lü’lü’-yi menşûr

Zamâne tañ degül alsa eline sâgar-ı zer
Açıldı çün hum-ı firûzefâm-ı pür-engûr

6 Bu çarhı tâsına gerdûnuñ od koyup hûrşîd
Zamâne bezmine şeb itdi ‘anberîni buhûr

Meger ki oldı felek bâzdâr-ı şeh-zâde
Ki mihr cılgı-ı zerrîn sabâhdur sunkur

- Nihâl-i bâg-ı sa'âdet şeh-i zamân Mahmûd
Ki sâyesinde cihân halkı cümleten mesrûr
- 9 Refî' himmetidür fark-ı devlete efser
Şerîf hâtırıdır genc-i 'izzete gencûr
- Hevâ-yı bezm-i latîfi nesîm-i sâhat-i huld
Gırîv-i merkeb-i 'azmi nehîb-i nefha-i sûr
- 'Aceb mi bezmine cennet disem çü var anda
Na'im-i ravza-i huld u nesîm-i turra-i hûr
- 12 Şu deñlü buldı zamânında zühd revnak kim
Ridâyı boynına takındı nergis-i mahmûr
- Müdâm kanın içerler meyûñ zihî insâf
Hicâza eyledi âhenk âferîn tanbûr
- Olup durur yine hışmuñla lutfuña mazhar
Ki niş ü nûşa komışdur işin kamu zembûr
- 15 Kulagı küpeli bir yâr-ı sîm-ten gibidür
Kaçan ki zeyn ola tigrâ-yı şâh ile menşûr
- Yâ saru saçlu semen yüzlü bir güzeldür kim
Cihânda hüsn ü cemâl ile gün gibi meşhûr
- Kaçan ki rezme çıka ol şeh-i felek-rif'at
Kemânı kavs-i kuzah oklarına çarh kubûr
- 18 Şu deñlü virdi cihâna karâr tîgüñ kim
Zemîn arkası üstine yatup itdi huzûr

Göñül mi var ki ola ‘ukde ‘ahd-i ‘adlinde
Cihânda hiç görünmez meger dil-i engûr

Ne şâhdur kim anuñ kem gedâsıdur Husrev
Ki çînisini getürmekle fahr ider fagfûr

- 21 Du’â-yı devleti gitmez müdâm göñlümden
Egerçi şimdi bu matla’ dilümdedür mezkûr

‘Aceb mi zat-ı şerîfüñ dile virürse gurûr
Olur cihânda kişi devletine çün magrûr

Güzeller içre kıyâmet kopardı eş’ârum
Fezâ-yı nagme içinde çü çaldı hâmem sûr

- 24 Çemende gonca-i terdür açılmamış gûyâ
Şu nükte kim hat-ı şî’rüm içindedür mestûr

Cihânda nâme vü şî’rümle sihr ider kalemüm
Karışdurur yine bir yire ‘anber ü kâfûr

Açıldı hâmem ile cümle milket-i ma’nî
Livâ-yı şeh gibi olur muzaffer ü mansûr

- 27 Müzeyyen eyledi nazmum güzellerin medhin
Ki zülfler gibi düşmişdür anlara bu sûtûr

Revânî yüz süriyü geldi hâk-i dergâha
Kuluñ durur nola ger olmasa kapuñdan dûr

Kapuñda cenneti göge çıkarur ögenler
Benüm gözüme görünmez çü vardır anda kusûr

- 30 Bulurdum âyine gibi zamânedede sûret
‘Arûs-ı lutfuña ola idüm eger manzûr

‘Arûs-ı medhüñi her lahza zînet itmek için
Düzüldi rişte-i nazma bu lü’lü-yi mensur

Nice ki tâk-ı felekde görine şemse-i zer
Nice ki ma’ni-i rûşenle beyt ola ma’mûr

- 33 Ko ol şehüñ nazarında bu birkaç ebyâtı
Hakîr tuhfesi şehler yanındadır ma’zûr

Saña zamâne gulâm saña cihân çâker
Saña sitâre mutî’ vü saña felek meõmûr

8

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kasîde der- Medh-i Ca’fer Beg Tugrâcı

Sanmañuz ‘âlem içinde berf oldı âşikâr
İncinüp halka yine kürkini dürdi rûzgâr

Şimdi kâkum-pûş olmuşdur zamânuñ hâkimi
Kanı ol dem ki aña atlas idi ebr-i bahâr

- 3 Berf çünkim ‘âlemün bâgın semenzâr eyledi
Yaraşur âteşden olursa ocaklar lâlezâr

Nârı gülgûna kılup berfi sefidâc itdi bâd
Nev-'arûs-ı dehri tezyîn itmege meşşâtavâr

Şimdi âteş 'âlemi yaksa 'aceb mi hüsn ile
Bir yaluñ yüzlü siyeh perçemlüdür par par yanar

- 6 Saydgâh-ı 'âlemi alup kanadı altına
Bu cihân kebkini ol bâz-ı sefid itdi şikâr

Şol hevâyî tûp gibi görinen şekl-i habâb
Şimdi su üstinde olmışdur demürden bir hisâr

Kanı şol demler ki sohbetgâh idi sahrâ vü deşt
Şimdi devlet-hâneler olmuş durur dârü'l-karâr

- 9 Hâtiruñ isterse 'ârif seyr-i bâg u bostân
Al elüñe gül gibi câm-ı şarâb-ı hoş-güvâr

Serv-i ra'nâdur surâhi lâle-i ahmer kadeh
Zâhirâ 'ûduñ olupdur pençesi dest-i çenâr

Çün kadeh urdı gümüşden na'li gülgûn meye
Sâkiyâ meydân senüñ sensin bugün çâbük-süvâr

- 12 Şol mey-i yâkût-reng müşterîdür ehl-i zevk
Cevhere sarrâf olan elbette eyler i'tibâr

'Âkıl oldur k'itmeye meyden bu demde ictinâb
'Ârif oldur kim ide bir serv kaddi hoş kenâr

Mest olupdur gâlibâ bu üstür-i gerdûn yine
Kim dehânından köpükler oldı yine âşikâr

- 15 Hâk-i pâ-y-i mîre yahod bu felek ta'zîm için
Kîsesinden eylemişdür nukra-i sîmîn nisâr

Sadr-ı dîvân-ı fesâhat ya'ni tugrâyî k'anuñ
Yok durur bir habbece hilmi yanında kûhsâr

Âfitâb-ı evc-i himmet âsümân-ı fazl u 'ilm
Mâh-ı burc-ı 'akl u dâniş server-i gerdûn-vekâr

- 18 Dürr-i efkârûñla nazmuñdan takınmışdur yine
Şâhid-i devlet kulagina mücevher gûşvâr

Bikr-i fikre 'anberîne hatt-ı eş'aruñ olup
Sâ'idine mîm-i nazmuñ halkası oldu sivâr

Sensin ol kim 'âleme râyüñ virüpdür intizâm
Dîn ü devlet nâme-i nâmuñla eyler iftihâr

- 21 Sensin ol kim şemme-i hulkuñdan irmezse meded
Tüyüni düzmezdi hergiz nâfe-i misk-i Tatâr

Sensin ol mihr-i kerem mâh-ı sehâ burc-ı 'atâ
Kim seni itdi felek 'âlem içinde ihtiyâr

Fikrûñüñ mi'mârıdur dünyâyı ma'mûr eyleyen
K'oldı zâtuñla esâs-ı kâmrânî üstüvâr

- 24 'Âlem-i 'ukbâyı da tahsîl itdüñ lutf ile
Himmatüñ dünyâda ancak bulmamışdur iktidâr

Zer nisâr eyler atı ayagına her dem cihân
Na'l-i esbüñden degüldür zâhir olanlar şirâr

Tagılursa atüñ öñinden 'aceb midür 'adû
Bâd ile olur perâkende belî ekser gubâr

27 'Âlem içre lutfuñ ile kahruñı yâd itmegin
Bahra düşdi ıztırâb ü çarha geldi ıztırâr

'Akı-ı kâmil lutfuñuñ hergiz hisâbın idemez
'Âlem içre zerre-i hûrşide olmaz çün şümâr

Sâhibâ devrüñde 'âlem halkı cümle şâdmân
Gam elinden ben niçün böyle olam zâr u nizâr

30 Baht-ı nâ-hemvâr elinden ebrveş giryân olup
Gerdiş-i gerdûndan oldum zerre gibi bî-karâr

'Âlem içre gün gibi tûpum agardı göklere
Zerrece kılma nazar şol mîr-i gerdûn-iktidâr

Merhamet kıl lutf idüp bu bende-i dîrîñüñe
Tâ ki sâyirler gibi bendeñ de olam nâmdâr

33 Ben senüñ nâm-ı şerîf-i 'izzet-efzâñı bugün
Rûzgâruñ safhasında eyledüm nakş-ı nigâr

Yâdigâr-ı halk-ı 'âlem olsa nazmum tañ degül
Olmaya gevher gibi 'âlemde hergiz yâdigâr

Bahr-ı nazmumdan cihân pür-gevher olurdu eger
Bu Revânî bendeñe olsa müsâ'id rûzgâr

- 36 Muhtasar eyle sözi başla du'â-yı devlete
Sözde çün mergûb olur ey dil bilürsin ihtisâr

Nev-bahâr-ı 'ömrüñe irişmesün hergiz hazân
Nice kim fasl-ı şitâ irüp gide vakt-i bahâr

9

. . . - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Meger ki gamzelerüñden diler amân hançer
Ki başdan ayaga olmuş durur zebân hançer

Zırh gibi gözedür biñ göz ile 'aşıklar
Kaçan dakına diyü yâr-ı nev-cüvân hançer

- 3 Ne başlar kesici kan dökücü zâlimdür
Yanuñda turmasun ey yâr-ı mihrîbân hançer

Kamusı hançere düşdi cefâ-yı gamzeñ için
Takındı sanma begüm Türk ü Türkmân hançer

Nihâl-i kaddi letâfetde ney şekerdür kim
Yanında bergi durur var ise hemân hançer

- 6 Kemer tolamiş iken kolını miyânına
Sokuldı geldi ara yire nâgehân hançer

Benüm bu yârelerümden şikâyetüm çokdur
Zebân-ı hâl ile eyler saña beyân hançer

- Hümâ-yı ‘izz ü şeref şeh-peri midür bilsem
Hemîşe şâh-ı cihâna karîn olan hançer
- 9 Nigâr-ı sâde-’izâr u hilâl-ebrûdur
Ne var yanında şehûñ olsa kâmrân hançer
- Sipîhr-mertebe Şeh Bâyezîd-i ‘âlî-kadr
Ki yıldırım gibi destinde bî-amân hançer
- Yanında çok hüneri zâhir oldu anuñ için
Kazandı yüz suyunu buldı ad ü san hançer
- 12 San ejdehâ-yı ‘adû-küş durur şeh-i ‘âlî
Alursa destine rezm içre nâgehân hançer
- Görine dîde-i hasma zebânı zehr-âlûd
Elinde şâh-ı cihânuñ urur nişân hançer
- Kanadını açâ meydânda mürğ-ı feth ü zafer
Ne dem ki rezmüñ içinde ola ‘ayân hançer
- 15 Görürse bezm-i hümâyûnuñ içre çengi ‘adû
Görine gözlerine havfden hemân hançer
- Öñüñde çünki şehâ cân u baş terk eyler
Giyerse hil’at-ı zerrîn ne var her ân hançer
- Revâ midur ki çeke hasma tîg bendelerüñ
Urur çün aña yanından her üstühân hançer
- 18 Şihâb taksa gümüñ sırmadan ne var bâğın
Çü mâh-ı nev getirür şâha armağân hançer

- Kılıcuñ urmag içün âfitâb-ı ‘âlem-tâb
Tutar şu’â’dan elinde her zebân hançer
- Su koymayaydı ‘adûnuñ ocagina dâyim
Gelû-yı hasmı idinmezdi nâvdân hançer
- 21 ‘Aceb mi hasmına koltukdan işlese dâyim
Olup durur yine meydânda pehlevân hançer
- Dem-i gazabda hemân yaluñ od durur şâhâ
Gılâfdan su gibi her yaña akan hançer
- Ya ejdehâ-yı sebük-pâydur iki başlu
K’idindi gâr-ı gılâfı tutup mekân hançer
- 24 Ne şâh-bâzdur ol mürğ-i âhenîn minkâr
Ki hasma sînesin idindi âşiyân hançer
- Cevâhire nice gark olmasun ki ‘ahdüñde
Dil-i ‘adûya zafer buldı deldi kân hançer
- Ne yirde kim göre hasmuñı kalbine tokınur
Anuñla kat’-ı ‘alâka ider hemân hançer
- 27 Tutup tutup yeñilür mi ‘adûyı gördükde
Diler getüre kapuña keşân keşân hançer
- Güher-nisâr ne deryâ durur kef-i şeh kim
Görindi dîde-i a’ dâya mâhî san hançer

Rezmede yine yılanlar kuşandı hışmından
‘Adûya anuñ içün uzadur lisân hançer

30 Şikâr-ı hasm ider iken pelengdür şu kuluñ
K’elinde nâhuna beñzer şehâ hemân hançer

Susamış idi ‘adû kendü kanına her dem
İçürür idi aña su yirine kan hançer

Kılıcı ‘arşa asardı Revânî bendeñ eger
Kapuñda bir kez okınsa şeh-i cihân hançer

33 Güneş gibi kılıcuñla musahhar ola cihân
Takındugınca meh-i nevdin âsümân hançer

10

... - / ... - / ... - / ... -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Nedür ol kim tozına irişemez bâd-ı seher
Od olur kılsa sükûn yürise su gibi akar

Gâh zencîre çekerler anı dîvâne gibi
Gâh ‘âkıl gibi insâna olur ol rehber

3 Gâh ser-keşlik ider yâr-ı cefâkâr gibi
Gâh ‘âşık gibi derd ü eleme sabr eyler

Âşikâr itse zebânını gören mâr sanur
Agzın açsa görünür halk gözine ejder

- Gâh dervîş oluban pâyına zencîr takar
Rindler gibi dehânına alur geh geh zer
- 6 Gâh keklik gibi sahrâda yürür yola düşüp
Gâh tâvûs gibi idinür evlerde makar
- Geh güzeller gibi hinnâ yakuban ayagina
Saçların şâneler ü zülfine virür zîver
- Kaldurur geh kişiyi geh göresin yire urur
Çarh-ı ser-keş gibidür eylemede nef' ile dar
- 9 Cinsi içinde ne var bulsa eger kadr ü şeref
Hazret i şâh-ı cihân kıldı aña çünki nazar
- Bâyezîd ibn Mehemmed şeh-i gerdûn-vekâr
Ki felek kadrine at oldu hilâl oldu eyer
- Atuñ öñince müdâm olmaga ol peyk revân
Zeng-i zer takdı miyânına anuñ nîlüfer
- 12 Atuñuñ iki kulagı görünür ceng içre
Hasmuñuñ gözlerine her birisi bir hançer
- Bezm-i garrâña buhûr itmegiçün her demde
Çarh bir Hindu kuluñdur güneş altun micmer
- Tab'-ı pâküñe senüñ öykünemez âb-ı revân
Bûyına nâfe-i hulkuñuñ irişmez 'anber
- 15 Çarh bendeñ gibi bil baglamasa hıdmetüñe
Hiç kuşatmaz idi kavs-i kuzah aña kemer

Tîgüñi asdı hamâyıl gibi boynına ‘adû
Kılıcuñ kabzasıdır var ise tomâr-1 zafer

Rezm içinde yüze yüz düşmene çok virdi cevâb
Germ olup gögsini gerse nola karşıña siper

- 18 ‘Ömri bostânını tîgüñ suvarur düşmenüñüñ
K’anda nîzeñ şecer ü fark-1 ‘adû añña semer

Nola dirlerse felek matbahuñ olmuş anda
Güneş altun sinidür mâh ise bir kelle şeker

Bir gümüşt tepsi durur meclisüñe mâh-1 münîr
Bezmüñe çarh cevâhirlle düzülmiş sâgar

- 21 Husrevâ feth ‘arûsına felek kılmışdur
Tîgüñi âyine vü hûn-1 e’âdiyi meker

Yine meydân-1 fesâhatde Revânî kuluñuñ
Feres-i tab’ı cihân halkına gösterdi eser

Tab’umuñ yine görenler didi âsârını kim
Bu mesel girçek imiş gizli olur erde hüner

- 24 Nice kim atına çarhuñ ura tamgâ meh-i nev
Gice gündüz nice kim ide sefer şems ü kamer

Feres-i ablak-1 gerdûn ola emrüñe mutî’
İrresün zât-1 şerîfüñe cihân içre hatar

11

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Meger kim seyr-i bâg itmiş olup rind-i cihân âteş
Ki takmış şu'leden başına bir berg-i hazân âteş

Yahod bir lâle-ruhdur kim aña perçem duhân olmuş
Ya bir 'âşık durur yanmış ider dâyim figân âteş

3 Ya her bir şu'le bir altun varakdur hall idüp anı
Şitânuñ tîgini ister kim ide zer-nişân âteş

Şitâ zulmin görüp asdı duhândan 'adl zencîri
Diler dâd ide 'âlemde olup Nûşirevân âteş

Yahod bir al vâlâdan tütukdur görinen yaluñ
Ki sermânuñ 'arûsına getürmüş armagân âteş

6 Agarmış gözi berfüñ çekmege hâkisterüñ kuhlın
Duhândan mil idinmişdür ocakdan sürmedân âteş

Görinen şu'leler sanmañ ki olur nârdan peydâ
Şehüñ vafında olmuş başdan ayaga zebân âteş

Süleymân-ı zamân Şeh Bâyezîd bin Mehemmed Hân
Kim anuñ nûkhet-i hulkıyla olur gülsitân âteş

9 Sanasın kim bahâr oldı şitâ vafında hulkuñla
Duhânı sünbül ü nergis görünür ergavân âteş

Giyer altunlu nârencî kabâlar devr-i cûduñda
Cihân halkı arasında olupdur kâmrân âteş

Sokunsa başına yüñler ‘aceb mi şu’leden dâyim
Diler kim ide oñuñde bahâdırlık ‘ayân âteş

- 12 Yahod ‘ahdüñde sûfîlik ider halvet-nişîn olmış
Ki komış şu’leden yine başına taylesân âteş

Zafer bulmag için düşmen hisârına ider ihzâr
Duhânuñ pîç ü tâbından idünüp nerdübân âteş

Diler meydân-ı rezmüñde ‘adûñuñ tûp ide başın
Ki dâyim dûddan tutar elinde savlacân âteş

- 15 Yir itse cân-ı hasm içre ‘aceb mi ejder-i kahruñ
Cehennemdür ki tutmuşdur şehâ anda mekân âteş

Söyündürür ocagını felek ebr ile a’dânuñ
Hasûduñ mülkine urur şafakdan âsümân âteş

Nola yüzün göge tutup el açsa şu’leden dâyim
Du’â-yı devletüñ eyler cihânda her zamân âteş

- 18 Şehâ bir al kâgaddur degüldür görinen şu’le
Seherden üstine anuñ olupdur zer-feşân âteş

Diler altun kalemlerle yaza bu şi’r-i dil-sûzı
Ki dâyim ola medhüñle cihânda dâsitân âteş

Düşürdün cânâ ‘ışkuñdan çün ey nâ-mihribân âteş
Sakın dûd-ı derûnumdan tutar mülk-i cihân âteş

- 21 Be-gâyet incinüp bir pâre od olmuş durur yâkût
İşitmiş la'lüñe öykündügin ey dil-sitân âteş
- Leb-i rengînüñi niçün nihân eylersin âhumdan
Bilürsin çünkü yâkûta şehâ kılmaz ziyân âteş
- Meger bir şem'-i kâfûrî durur engüşti dildâruñ
K'ucında nakş-ı hınnâdan olur geh geh 'ayân âteş
- 24 Tarîk-i 'ışka çün düşdüñ dilâ cân ile âh itme
Bilürsin korkulu yollarda yakmaz kârbân âteş
- Ruhuña öykünür diyü çakarlar âteşe şem'i
Anuñçün şem' ile cânâ tutuşur her zamân âteş
- Sakın ol şâh-ı 'âdilden iñen zulm itme 'uşşâka
Ki diller şehrine 'ışkuñ urup durur cihân âteş
- 27 Sovuklık gösterür oldu zamâne ehl-i 'irfâna
Revânî gibi anuñçün kılur her dem figân âteş
- Şu deñlü tab'-ı pür-sûzum yanupdur nâr-ı zilletden
Redîf-i şî'rüm olursa 'aceb mi nâ-gehân âteş
- Beni mihnet bucaklarında öldürür idi sermâ
Eger olmasa ortada şarâb-ı ergavân âteş
- 30 Nitekim 'ışkı cânânuñ yaka odlara 'uşşâkı
Nice kim hadd-i rûyından vire yârüñ nişân âteş

Dütüni göke boyansun ‘adûnuñ yanup odlara
Nice kim olmaya hergiz cihânda bî-duhân âteş

12

-- ./ - - ./ . - - ./ - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Dâyim ruhuñla kılsa nola iftihâr şem’
Andan yakar çerâgı çün ey gül-’izâr şem’

Bilmezlik ile lâle ‘izâruña öykünüp
Ortaya atdı kendüzini ey nigâr şem’

3 Şevk-i ruhuñla ben ölice ay ile güneş
Kabrümi bekleye yaka leyl ü nehâr şem’

‘İzzet idüp el üzre tutarsam ‘aceb midür
Mihnet şebinde oldı baña gam-güzâr şem’

Gösterdi bu nezâket ile şekl-i nergisi
Meclisde keffine alup ol şîvekâr şem’

6 Saklar çerâg-ı hüsnini yaşumdan ol nigâr
Olmaz suya tokınsa bilür şu’ledâr şem’

Gündüz çerâglar yakuban bulımaz seni
Yir yir uyarduğı bu durur lâlezâr şem’

Bezmünde şâh-ı gül gibi gösterdi dostum
Nesrîn goncasını baña bî-bahâr şem’

9 Mutrib ‘aceb mi eylese ‘ıyş ehline salâ
Çün câmi’inde meclisüñ olmış menâr şem’

Nâzüklig ile zülfüñ öpermiş ‘izâruñı
Yanup yakıldığı budur ey gül-’izâr şem’

Od yakdı başına gör e tâ husrev-i zamân
Senden şikâyet itmeg içün ey nigâr şem’

12 Rûşen-zamîr şâh-ı cihân Bâyezîd Hân
Kim tîgi şu’lesinden olur âşikâr şem’

Ey şevketüñ çerâgına pervâne nüh felek
Vey bezm-i ‘izzetüñde kamer zer-nigâr şem’

Şeh bezmgâhı olmasa her gice sahn-ı çarh
Yakmazdı encüm anda hezârân hezâr şem’

15 Kendü çerâguñ olmasa ey şehriyâr-ı mülk
Şehler gibi olur mıydı tâcdâr şem’

Tîrûñ gibi ‘aceblemegil sadra geçdügin
Togrı kuluñ durur nola tutsa vakâr şem’

Gark olmaz idi derlere bezmüñde husrevâ
Lutfuñdan olmasaydı eger şermsâr şem’

18 Bir pâdişâh beñzeyimez ‘adl ile saña
Olmaz güneş katında belî şu’ledâr şem’

Karşuñda bendeveş giceler subha dek turur
Altunlu şeb-külâh ile ey şehriyâr şem’

Rûşen budur ki miş'aledâr olmasa saña
Halk arasında bulmaz idi i'tibâr şem'

- 21 Cân-ı 'adûña âteş ura bezm içinde mey
Hasmuñ gözine görine meclisde nâr şem'

Havf itmeseydi tîgüñ ile kahruñı añup
Olmazdı düşmenüñ gibi zerd ü nizâr şem'

'Ömrinde mâlik olmaz idi altun üsküfe
Olmasa bendeñ ey şeh-i Cem-iktidâr şem'

- 24 'Arz idemez Revânî gibi hâlini saña
Aglarsa dâyimâ ne 'aceb zâr ü zâr şem'

Bir nahl-bend durur yine tab'um zamânede
Kimse anuñ gibi idemez âşikâr şem'

İltsem 'aceb mi bezmüñe ben bu kasîdeyi
Şeh meclisinde çünkü yanar bî-şümâr şem'

- 27 Nice ki meclisüñ ola ârâyişi çerâg
Nice kim 'âlem içre yaka rûzgâr şem'

Nergis niçe ki bezm-i çemend'ola şam'dân
Niçe ki lâleden idine kûhsâr şem'

Her vakt gün gibi olasın 'izz ü câhda
Her gâh düşmenüñ gib'ola târümâr şem'

13

--- / --- / --- / ---

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Taht-ı zemîn üzre idelden karâr berf
Oldı şitâ memâlikine şehriyâr berf

Sırça sarây yapıdı şitâ pâdişâhına
Billûrdan ‘aceb midür itse cidâr berf

3 Sîmîn gılâfdan san akar tîg-i âbdâr
‘Âlem içinde kim akıdur cûybâr berf

Zeyn it surâhi kal’aların sen de sâkiyâ
Leşker çeküp cihânı çün itdi hisâr berf

Bu demde ‘ıyş idüñ gice gündüz k’olup durur
Hûrşîd nâr u leyl duhân u nehâr berf

6 Germ itdi meclis ehlini nâr-ı şarâb ile
Gûyâ ki oldı sâki-i semen-’izâr berf

Öñinde nice sîmini hâke yek eyledi
Tañ mı zamâne şâhidin itse kenâr berf

Yahdan dükân yüzinde gümüşt şâneler asar
‘Âlem içinde olalı âyînedâr berf

9 Her lâlezârı şimdi semenzâr eyleyüp
Bâg-ı cihânı itdi yine nev-bahâr berf

Gûyâ nesîm ile gül-i bâdem olur nisâr
Bu demde her yaña kim olur târumâr berf

San tûtiler öñinde şeker-pâreler yatur
Şimdi ki oldı her taraf-ı sebzezâr berf

- 12 Yollarda mest olup düşüben pâyına dahı
İderse câm-ı mihr ile def'-i humâr berf

Dünyâ evini mâl ile pür eyledi yine
Kârûn gibi geçerse yire vechi var berf

Nakş-ı nigâr itmege 'âlem cerîdesin
Kıldı gümüşt varaklarını âşikâr berf

- 15 Su tamzurursa penbeyile agzına nola
Hasta görüp zemîni olur bî-karâr berf

Hâk hakîrûñ ekdi yine yarasına tuz
Tâzeledi cerâhatını itdi kâr berf

Halka bürûdet itdügine nâdim oldı çün
Mülk-i zamâneden ide gibi firâr berf

- 18 Bu deñlü akça yüzini görmezdi gâlibâ
Şeh emriyle olmasa sâhib-'ayâr berf

Ya'ni sipihr-mertebe Sultân Bâyezîd
Toldı 'atâ-yı sîmiyile her diyâr berf

Nice karâr eyleye keffüñde sîm kim
Deryâ yüzinde eyleyimez çün karâr berf

21 Urındı destvâne k'ola bâzdâr-ı şeh
Sanmañ k'olup durur yine dest-i çenâr berf

San'atla yine sükkeri pâlûde 'arz ider
Şeh matbahında olmag için pîşekâr berf

Kapuñda almasaydı berât-ı şehenşehî
Tutmazdı 'âlemi oluban nâmdâr berf

24 Yüz aklığın kazandı irüp bâb-ı devlete
Buldı cihânda anuñ için iştiâr berf

Girüp 'abâya zâhid-i bârid-nefes gibi
Odlara yakdı halkı virüp inkisâr berf

Tugrâ-yı zer-feşânına olmuş kamer mutî'
Bilür güneşle olmaduğın pâyidâr berf

27 Altun piyâlesini alup nergisüñ diler
Bezminde ola sâki-i sîmîn-'izâr berf

'Ahdüñde düşdi şimdi yüzi yirlere anuñ
'Âlemden eylese ne 'aceb ger firâr berf

Bu görinen zebâne-i âteş degül durur
Halka lisân-ı hâlle ider i'tizâr berf

30 Devründe çarhdan şu kadar mihr gördi kim
Turduğı yirde eridi bî-ihdiyâr berf

Hûrşîd altun üsküfi kapuñda bulmagın
Ak börkiyile geldi yine bendevâr berf

Şimdi kuluñ gibi gice gündüz kapuñdadur
Kasr-ı refi'a oldı meger perdedâr berf

33 Cûduñ şu deñlü yagdurur etrâfa sîmi kim
Gören sanur ki toldı yemîn ü yesâr berf

Bâz-ı sefid gibi kanat bükdi her yaña
Kebk-i cihânı tâ ide şâha şikâr berf

Bendeñ gibi kapuña eger sürmese yüzün
Bu 'asr içinde olmaz idi nâmdâr berf

36 Lutfuñla halk şâd iken ey husrev-i zamân
Bu bende-i hakîri niçün ide zâr berf

Bir kuru i'tibâr degülmişse bu cihân
Kürki olana itmez idi i'tibâr berf

Mihnet bucaklarında yakup nâr-ı zillete
Kıldı Revânî bendeñi zâr ü nizâr berf

39 Kendi karârına kişi meşgûl iken bu dem
Lâyık mı devletüñde aña ide kâr berf

Baña zamâne kıldugı cevır ü sitemleri
İster kapuñda 'arz ide ey kâmkâr berf

Sincâb-ı çarhı baña bağışlardı gâlibâ
Cûduñ gibi bulaydı eger iktidâr berf

- 42 Tâ pûstîn ‘atâsına bâ’is olup müdâm
İn’âm-ı şâh ile idine iftihâr berf

Şâhâ semûr u kâkumı sıhhatler ile gey
Nice ki yaga durmaya leyl ü nehâr berf

14

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Hikmet nedür ki bu felek-i âbgîne reng
Gâhî neheng şekline girer gehî peleng

Ya sebzezâr-ı çarh semenzâr olup durur
Kim seyre geldi kaldı temâşâda ehl-i reng

- 3 Geh Cem misâli câm-ı murassa’ alur ele
Gâhî muganniveş getürür bezme def ü çeng

Oynar sitâre beydakını şâh-ı zeng ile
Şatranc na’tını kuruban çarh-ı heft reng

Yâ peyk-i Hindudur bu felek zînet eyleyüp
Takdı nücûm her yañadan aña nice zeng

- 6 İskender-i zamâne durur ya şeb-i siyâh
Âyîne oldu aña kamer çarh evireng

İdinmez idi mâhı suturlâb âsümân
Olmasa ger müneccim-i şâh-ı huçeste-yeng

Gerdûn-vekâr Hazret-i Sultân Bâyezîd
K'oldı 'adûsı çeşmine rûy-ı zemîn teng

- 9 Kadrûñ ne mâh tal'at olur 'ârızuñda kim
Bir beñ durur bu dâ'ire-i çarh-ı nîl-reng

Hükmüñ elinde çarh yeşil tozlu bir kemân
K'olmuş durur şihâb anuñ için aña hadeng

Beñzerdi ola mâh zamîr-i münîrûñe
Âyînesinde olmasa anuñ eger ki jeng

- 12 Mâh-ı nevi felâhuñ idinmezdi peyk-i çarh
Encümden urmasaydı ser-i hasma nice seng

Sûretde ejdehâ görünür tûpı düşmene
Tâkat nice getüre aña kal'a-i Fireng

Cemşîdür bezimde şehâ her kuluñ senüñ
Rüstem durur zamâñede her biri kılssa ceng

- 15 Su sepmez idi yüzine çarhuñ sitâreler
Hışmını görüben eger olmasa 'aklı deng

Dest-i güher-feşânuñ ile tîg-i âbdâr
Gûyâ ki bahr içinde turup seyr ider neheng

Sahrâ-yı kadrûñüñ iremez intihâsına
Peyk-i zamâne ger ura biñ yıl dahı şeleng

- 18 Nazmında çünkü nâm-ı şerîfüñi derc ider
Bulsa Revânî nazmuñ ile nola nâm ü neng

Bir kurı nazm ile iremez tab'ına hasûd
Hiç esb-i bâd-pâya ayakdaş ola mı leng

Bu nazm-ı dil-firîb ne terkîb olur 'aceb
Hayrân olur gören anı gûyâ ki yidi beng

- 21 Şîrîn sözümle şekkere gark olur idi halk
Medhûnde kâfiye eger olmasaydı teng

Rengîn gazellerüm okudugınca hûblar
Virür zamâne ruhlarına tâze tâze reng

Nice ki güller açıla gülzâr-ı çarhda
Nice ki bezm-i 'ıyş ola halk içinde neng

- 24 Bezmünde âfitâb kadeh mey olup şafak
Bî-had ola sitâre gibi sâkiyân-ı şeng

15

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Yine gösterdi yed-i beyzâyı Mûsîvâr gül
Eyledi gülşen içinde mu'cize izhâr gül

'Arş kandîlin gül-âbâ şîşe eyleñ oldu çün
Şeb-nem-i bâg-ı cemâl-i Ahmed-i Muhtâr gül

- 3 Bâgda Kanber benefşe sûsen oldu Zülfekâr
Sürh-pûş olmuş nitekim Haydar-ı Kerrâr gül

- Gördügi dem goncanuñ baş çekdügini hırkaya
Şevkden çâk-ı girîbân itdi sûfivâr gül
- Şeb-nemüñ tesbîh-i billûrın seher alup ele
Bülbüle zulm itdügiçün eyler istigfâr gül
- 6 Degmesün diyü çemende gülbüne hâruñ dili
Goncalardan boynına asmış durur tomâr gül
- Rind-i şâhid-bâzdur kim gonca lebler saydına
Gülsitânda keffine almış nice dînâr gül
- Güyyâ bir hâcedür mülk-i Bedehşândan gelür
Pâre pâre la'ller kıldı yine izhâr gül
- 9 Şişeler dizmezdi etrâfına şeb-nemden eger
Çâr-sû-yı bâg içinde olmasa 'attâr gül
- Goncanuñ tıflına beñzer söz ta'lîmin ider
Eyleyüp bülbül kanadın yine mûsikâr gül
- Berg-i gülden düzdi defter goncadan kıldı devât
Olmaga bu dem çemen şâhına defterdâr gül
- 12 Kasr-ı gülşende meger nakkâşdur kim zeyn için
Şemseler nakş itmiş anda yine bî-pergâr gül
- Sahn-ı gülşende okur gördüm zebân-ı hâl ile
Bülbül agzından bu garrâ matla'ı tekrâr gül
- Pârelerse kendüyi şevk ile vechi var gül
Kim kulakdan 'âşık olmuş saña ey dildâr gül

15 Leblerüñ devrinde nola ruhlaruñ ‘arz eyleseñ
Hûb olur mey sohbetinde ey yüzi gülzâr gül

Dest-i dil-ber tâze güldür bergdür nâhunları
K’âsitini gülşeninden açılır her bâr gül

Baglamalu kıpkızıl dîvânedür incinme hîç
Öykünürse saña dâyim ey semen-ruhsâr gül

18 Zînet için câme-i gülgûnuña takmak diler
Nâ-şükûfte goncalardan tügme-i jengâr gül

Berg-i rengînin gülüñ sanmañ yire döker nesîm
Kanlar agladugumu eyler benüm iş’âr gül

Hâtırın sorup ele al varduğınca gülşene
Bencileyin bir sınık gönüllüdür ey yâr gül

21 Seyr-i gülzâr eyleyicek yâre kâged sunmaga
Gonca-i zanbakdan itmiş nâmeler izhâr gül

Devr-i ‘adl-i şâh durur olma cefâkâr ey sanem
Dest-i cevruñden şikâyet kılmasun zinhâr gül

Şâh-ı ‘âdil serv-i bâg-ı saltanat Şeh Bâyezîd
Kim bahâr-ı hulkı kıldı yir yüzün hemvâr gül

24 Bâg-ı kadrinde felek nüh berg bir sûsen durur
Kim gülistânında gün gibi hezârân var gül

- Husrevâ mutriblerüñle bezmüñe irem diyü
Destine bir dâyire almış dutar zergâr gül
- Altun üsküflü kuluñdur nergis-i sîmîn-beden
Câme-i gülgûn ile bezmüñde hıdmetkâr gül
- 27 Goncanuñ yük yük kumâşın açduğı budur sabâ
Pîşkeş çekmege sen şâha kılur ihzâr gül
- Şol kadar in'âm kıldıñ atlas-ı zer-befti kim
Kırmızı altunlar ile salınur her bâr gül
- Hûblar 'izzet idüp el üzre tutduğı bu kim
Gösterür gülzâr-ı hulkuñdan nice âsâr gül
- 30 Renk ugurladı diyü 'ahdinde la'l-i yârdan
Dâr-ı şâh üstinde kıldı goncayı berdâr gül
- Bûy-ı hulkuñdan haber virdüğü için 'âleme
Oldı nergis gibi manzûr-ı ulu'l-ebşâr gül
- Dâyimâ dest-i sabâ olsa varakgerdân nola
Çün kitâb-ı hulkuñı eyler bu dem tekrâr gül
- 33 Gonca kasrın la'lden yapmazdı idüp zer-nişân
Olmasa hulkuñ sarâyında eger mi'mâr gül
- Kâmkârâ medhüñi yazdukça hâmem dir gören
Sanki bir reyhâncıdur bezme ider îsâr gül
- Midhatı kasrında her beyti Revânî bendeñüñ
Dil-ber-i tannâza beñzer kim elinde var gül

36 Selsebîl ırmagına beñzer bu nazm-ı âbdâr
Bâg-ı cennetdür yahod olmuş der ü dîvâr gül

Hatt-ı nazmumdur cihâna gösteren ma'nî-i hâs
Bu kaçan olur ki izhâr eyleye her hâr gül

Bagladum bir deste gonca bâg-ı tab'umdan yine
Kim aña bir vech ile baş indürür nâçâr gül

39 Nazm-ı rengînüm ararsa nola her nazm ehli kim
Nahl-bend olan kimesne eyler istifsâr gül

Tâ şükûfe leşkerine ola sancakdâr serv
Tâ reyâhin hayline ola sipeh-sâlâr gül

Gün gibi 'izzetde ol nice ki 'âlemde ola
Sahn-ı gülşen âsümân encüm-i seyyâr gül

16

-- ./ - - - ./ . - - - ./ - - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Taht-ı zümürüdîne geçüp nâ-gehân gül
Ezhâr içinde oldu şeh-i kâmrân gül

Hükminde goncanuñ nice olmaya ehl-i bâg
Tâvûs kuyruğı aña urdı nişân-ı gül

3 Gün togdı başına yine erbâb-ı 'işretüñ
Kıldı çemende kendüyi çün kim 'ayân gül

Reyhâncıdur ki tablası pürdür şükûfeden
Bâzâr-ı gülsitânda açupdur dükân gül

Gonca yatıkların yine alup kenârına
İçer güzeller ile mey-i ergavân gül

6 Elden komadı câmını ‘ıyş eyleyüp müdâm
Kodı cihanda Cem gibi nâm ü nişân gül

İskender-i zamâne durur şimdi ‘ıyş iden
Câm-ı cihân-nümâyâ dönüpdür hemân gül

Bülbül için müferrih-i yâkûtı düzmese
La’lîn tabakda ezmez idi za’ferân gül

9 Şimdi çemende gülbüni Mecnûn sanur gören
K’olmuş durur başında anuñ âşiyân gül

Gencîne olmasaydı eger künc-i bâgda
Ejder gibi olur mıdı âteş-feşân gül

Gonca degül durur görinen gülsitânda
Açmış du’â-yı devlet-i şâha dehân gül

12 Gülzâr-ı lutf-ı Hazret-i Sultân Selîm kim
Hulk-ı nesîmi ile tolupdur cihân gül

Bir dem ziyâfet itmege gülşende sen şehi
Harç eylese ‘aceb mi nice hânümân gül

Altunlı çok kumâş çeküben pîşkeş saña
Kıldı önünde varını hep dermiyân gül

- 15 ‘Ahdüñde meyl kılmasa takvâya gâlibâ
Komaz idi başında yeşil taylesân gül
- Bezmine varanuñ başına sîm ü zer saçar
Devrüñde buldı var ise genc-i nihân gül
- Bir yüzi ak alını açuk dil-rübâ geçer
Bezmüñe irişüp nola tutsa mekân gül
- 18 Gonca otağı sen şeh için kurdı bâgda
Üstine çekdi anuñ için sâyebân gül
- Beñzetdi kendüzini kefi zer-feşânuña
İller içinde oldı yine dâsitân gül
- Çok dil bilür ‘aceb degül ey husrev-i zamân
Turup kapuñda olsa eger tercemân gül
- 21 Meddâhuñ oldı göreliden hüsn-i hulkuñı
Başdan ayaga olsa ‘aceb mi zebân gül
- Bülbül diliyle yine çemenlerde husrevâ
Ezberleyip bu şi’rümü okur revân gül
- Ey lâle-ruh gamuñla olup nâ-tüvân gül
Düşmiş ‘asâya pîr gibi nev-cüvân gül
- 24 Almışdur âfitâbı ele bâgbân-ı subh
Sunmaga saña ey meh-i nâ-mihribân gül

Sohbetde sâki aldı ele câm-ı lâle-reng
Gûyâ getürdi gülşene serv-i revân gül

Usanma âh u nâlesini ‘âşikuñ görüp
Bülbülden ey sanem göre mi hîç ziyân gül

27 Sen şeh-süvâruñ irmez idi gerd-i râhına
Gülgûn-ı hüsne olmasa ger hem-’inân gül

Tâze gazel buyurdi baña açılup nigâr
Bildüm ki istemiş şeh-i rûy-ı cihân gül

Cennet gülinden isteseñ ey serv-i saltanat
Dest-i şerîfüñe suna hûr-ı cinân gül

30 Bülbül gibi Revânîyi medhüñde söyledür
Gülzâr-ı tab’dan açılup nâ-gehân gül

Bu bâgbân-ı tab’uma sad âferîn kim
Viridi cihâna medhüñ ile râygân gül

Ashâb-ı şevke nâme-i şî’rüm virür ferah
San ehl-i sohbeta getürür bâgbân gül

33 Revnak virür redîfine bu nazm-ı âbdâr
Tâze olur suya ki kona her zamân gül

Nice ki kendüye idünüp gülbüni ‘asâ
Gülşen sarâyı içre ola pâsbân gül

Dergâh-ı kadrüñ ola yüce tâk-ı çarhdan
Kim anda âfitâb ola zer-feşân gül

17

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Halka bir san'at ile kılmag için 'arz-ı kemâl
Nice na'l urdı görüñ şîşe-i gerdûna hilâl

Bezmgâh-ı felek içinde görinen meh-i nev
Şu'le-i şem'durur k'egmiş anı bâd-ı şimâl

- 3 Ya ider şîr-i felek gördügi âhûyı şikâr
Kim bu sahrâda anuñçün görünür şâh-ı gazâl

'Iydgâh içre süvâr olmaga yâ Hindu-yı şeb
Fîl-i çarhuñ başına yine urupdur çengâl

Ya bu dem aldı ele zühre-i zehrâ çengin
Ta ki bezm ehli görüp 'ıyşa ide isti'câl

- 6 Kâse-bâz oldu ya bir barmagı üzre çevirür
Felegüñ çîni-i sebzini kamer kâse misâl

Nice beñzer şafak içinde hilâlüñ şekli
Sâgar-ı sîme k'ola bâdeyile mâl-â-mâl

Mıskal-ı mâh-ı nevi beñzedürin câm-ı Ceme
Ki gönül âyinesinde komadı jeng-i melâl

- 9 Ya bu dünyâ kafesinde görinen sebz felek
Bir yeşil tûtiye beñzer kim ola zerrîn-bâl

- Ya alupdur ele Ferhâd-ı cihân tîşesini
Bî-sütûn-ı felegi eyleye tâ kim pâ-mâl
- Ya mu'allaklar urur çarh kebûterdür kim
Taktılar zînet için pâyına zerrîn halhâl
- 12 Bahr-ı ahdârda nedür bu görinen keşti-i zer
Seyr-i deryâ mı ider yohsa şeh-i ferruh-fâl
- Çekdi pergâre yine kâgad-ı çarhi meh-i nev
Tâ bu şi'ri yaza nazmumda görüp tâze hayâl
- Şâhid-i 'ıyd yine 'arz idüben hüsn ü cemâl
Toladı kolını boynına görüp anı hilâl
- 15 Rûz-ı 'ıyd oldu yine rûze harâm oldu harâm
Vakt-i 'ıyş oldu ne var bâde helâl olsa helâl
- Al ile almag için gönlünü üftâdelerüñ
Yâr-ı gül-çihre gibi bâde yine geymiş al
- Her kişi aldı ele câm-ı sürûr-encâmı
Baña mihnet kadehin sundı bu devrân fi'l-hâl
- 18 Dil-i gamgînleri şâd eyler imiş çünkü şarâb
Sâkiyâ sun berü câmı idelüm def'-i melâl
- Yüzüñi bir dahı görmek ola mı diyü nasîb
Dâl-ı zülfüñle göñül oldu baña kur'a-i fâl
- Devr-i hüsnüñde dehânuñ durur ol mîm-i kamer
Nokta-i hâl ile şol zülf durur cîm-i cemâl

21 Pâdişâhum güzelüm devlet-i hüsnlüñde senüñ
Lâyık oldur kim ola bendeñ olanlar hoş-hâl

Hattuñı pâk tırâş eyle ki şeh devrinde
Tîg-i islâm yüzinde komadı küfr ü dalâl

Bâyezîd ibn Muhammed şeh-i gerdûn-'azamet
Kim işiginde anuñ bende durur 'izz ü celâl

24 Felegüñ tûpını altına alur beyza gibi
Tâyir-i himmeti ne yirde ki açâ per ü bâl

Perçem-i tûgıyile sâye-i hargâhı durur
Şâhid-i feth ü zafer ruhlarına zülf ile hâl

Sâye-i çetr-i bülendine kaçan ire 'adû
Zerre-i hâk göge çıkmaga bulur mı mecâl

27 Âb-ı lutfından eger irer ise bir katre
Yaz u kışda bitüre mîve nihâl-i âmâl

Müstakil götürü dünyâya nola hükm itse
Çünkü hürşîd-i cihân-tâba gerek istiklâl

Utanur dest-i sehâsından anuñ Hâtem-i Tây
Ceng içinde kılıcından yacanur Rüstem-i Zâl

30 Husrevâ mevkib-i meymûneñe te'yîd-i delîl
Dâyimâ râyet-i mansûruña hemrâh ikbâl

Kılıcuñ ‘arşda asılduğına dâl durur
Felek üstindeki şehâ görinen şekl-i hilâl

Kanda kim aduñ añılsa kaçar andan a’ dâ
Var ise tîrûñ elif şekl-i kemânuñdur dâl

33 ‘İddet-i cûduñ içündür bu vücûd-ı zer ü sîm
Müddet-i ‘ömrüñ içündür bu devâm-ı meh ü sâl

Tâc u tahtuñ şerefi zât-ı şerîfüñdür kim
İder ikbâl ayaguñ tozına istikbâl

Şeb-nem-i cûduñ ile tâze vü ter bâg-ı ümîd
Âb-ı lutfuñla virür mîve nihâl-i âmâl

36 Kasruña zînet için oldı nücûm-ı eflâk
Husrevâ ak karanfüller ile nice sifâl

Hasm ceng içre saña hîç mukâbil olımaz
Kanda kim şîri görürse kaçar elbette şegâl

Bükülüpdür atıñuñ ayagı altında ‘adû
Nitekim düşdi kitâbetde semend altına dâl

39 Çignesün leşkeriñüñ atı ayagı hasmuñ
Yaraşur siflenüñ olursa yiri saff-ı ni’âl

Mîvesi nûsret olup bergi ola feth ü zafer
Bâg-ı ceng içre ki nîzeñ dike bir tâze nihâl

Pâdişâhum bu Revânî kuluña eyle nazar
Gam elinden nice bir ola perîşân-ahvâl

42 Beni akrânum içinde bu felek itdi hakîr
Ne revâdur ki zelîl ola şehâ ehl-i kemâl

Şeker-efşânlig iderdi kalemüm tûtîsi
Tab'um âyînesine irmese ger jeng-i melâl

Tûtî çokdur şekeristân-ı tekellümde velî
Olmaya ancılayın bir dahı şîrîn-makâl

45 Âferînler bu benüm nazm-ı gül-efsûnuma kim
Eyledi sâgar-ı devr-i felegi mâl-â-mâl

Bu ne meydür kim buña kimse dimez hiç harâm
Bu ne efsûn olur kim bu durur sihr-i helâl

Güher-i nazmum ile buldı şeref devr-i felek
Kadri artar sadefûñ tolsa içi dürr-i le'âl

48 Oldı ser-çeşme-i nazmuma cihân çün teşne
Lüle-i hâmem akıtsa ne 'aceb âb-ı zülâl

Nazmumuñ şâhidine kul ola dünyâ halkı
Sözüme ragbet iderse şeh-i ferhunde-hisâl

'Akl-ı kâmil ne kadar kesb-i kemâl eyler ise
Ayaguñ topragına eyleyimez 'arz-ı kemâl

51 Tâ ki bu kasr-ı zebercedde yaka şem'-i nücûm
Tâ ki kandîl asa bu günbed-i hadrâya hilâl

Biñ yaşa devlet ile çarh hevâdâruñ olup
Hâfız-ı zâtuñ ola Hazret-i Hak celle celâl

18

... -- / ... -- / ... -- / ... --

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

İmtihân eylemese gurre-i ‘ıydı şevvâl
Barmagın urmaz idi cebhe-i gerdûne hilâl

Gögsine na’l kesüpdür yine âbdâl-ı felek
Ki şafak kanıyla dâmenidür mâl-â-mâl

- 3 Meh-i nev mi bu ‘aceb halkı ya cerr itmeg için
Keçkülin yanına asmış felek olmuş âbdâl

‘Anberîn mûy ile Leylîye dönüpdür şeb-i ‘ıyd
Ki felek olmuş aña nâka-i zerrîn-halhâl

Sanasın sath-ı felek sahn-ı musallâdur kim
Mâh-ı nev anda düşüpdür yine mihrâba misâl

- 6 Meh-i nev ‘ıyd selâmın getirür halka meger
Kim iderler dil ü cân ile aña istikbâl

Nây-ı zerrîn ile engüşt-nümâ oldu felek
Meclis-i şâh-ı cihânda olalıdan kavvâl

Câmi’-i mülk-i cihân ya’ni ki Sultân Selîm
Sâye-i Hazret-i Hakk zıll-i Hudâ-yı müte’âl

- 9 Câme-i kadrine hûrşîddür altun tükme
Mâh-1 nev ‘izzeti destârına bir sîm hilâl
- Bir yeşil tûti durur kasr-1 refî’inde felek
Kim anuñ gerdeninüñ tavrı durur şekl-i hilâl
- Gün gibi halka hemân işi zer-efşânlıkdur
Kûhlar vezn-i ‘atâsında anuñ bir miskâl
- 12 Bunca eşkâl ile yakmazdı kamer şem’in eger
Kasr-1 kadrinde felek olmasa fânûs-1 hayâl
- Muntazır olsa ne var rây-1 şerîfine’ukûl
Sebakı çünki mu’allimden alurmuş etfâl
- Hüsrevâ göklere irişdi livâ-yı kadrüñ
Mâh-1 nev aña ‘alem oldı şafak bayrak-1 al
- 15 Devlete irmez idi beklemese işigüñi
Kapuña irmese mukbil mi olurdu ikbâl
- Cûdına sîm ile zer hâk ile yeksân görünür
Gençler devr-i sehâsında olupdur pâ-mâl
- Dil-i gamgînleri miskîn nefesi şâd eyler
Gülsitânda nitekim güller açar bâd-1 şimâl
- 18 ‘Âlemi tîg-i cihângîr ile çün feth itdüñ
Yaraşur saña güneş ide bugün istikbâl
- Şâhlar olsa piyâde atıñ öñince nola
Çün bugün sümm-i semendüñ izidür devlete dâl

Midhatüñde nola bu matla'ı yâd itse göñül
Günidür 'âlemi zeyn eylese hûrşîd-i makâl

- 21 Ey hilâl eyleme ebrû-yı nigâr ile cidâl
Tırnagın kesse olur nice senüñ gibi hilâl

Fitne-i devr-i kamer olmasa bu gurre-i 'ıyd
Bâde-i nâb ile kılmazdı cihân halkına âl

Vâ'ızâ ben mey ü mahbûbı nice terk ideyin
Birisi râhat-ı cândur birisi def'-i melâl

- 24 'ıydumuz 'ıyd idi görsek yüzini sâkînüñ
Devlet el virse bulurdum elin öpmege mecâl

'ıydda mey yirine kanum içer hûnî gözüñ
Var ise bir gibi yanında harâm ile helâl

Ne cemâl ola bu kim sende kemâlin bulmuş
Hûb olur bir yire cem' olsa kemâl ile cemâl

- 27 Öldürür 'âşıkını hîç göze göstermez
Görmedüm gamzelerüñ gibi hele bir kattâl

Pâdişâhum güzelüm devlet-i hüsnuñde bugün
Lâyık oldur kim ola bendeñ olanlar hoş-hâl

Ne için sen yıkasın zulm ile bu göñlüm evin
'Adl ide memlekete pâdişeh-i nîk-hısâl

- 30 Husrevâ kapuñ olup merci’-i erbâb-ı hüner
Yüz sürerler ayagın topragına ehl-i kemâl
- Şâhid-i nazma güzeller dahı ‘âşık oldı
Nokta-i şi’r-i Revânî vireli zînet-i hâl
- Sözlerüm tûti gibi varsa sarâyûña nola
Nazmum evrâkı olupdur aña çünkim per ü bâl
- 33 Nazmumuñ şâhidine kul ola dünyâ halkı
Nazar eylerse aña pâdişeh-i ferruh-fâl
- Nice kim yaka kanâdili kevâkib giceler
Nice kim zeyn ide ‘ıyd ayı cihânı her sâl
- Gündüzüñ ‘ıyd giceñ kadr ola dünyâda senüñ
Saña her yirde mu’în ola Hudâ-yı müte’âl

19

... - - / ... - - / ... - - / ... -

Kasîde der- Medh-i ‘Alî Paşa

- Dehenüñden sanemâ oldı mükedder hâtem
Teng-dil bagrı delük ‘âşık beñzer hâtem
- Kan oturmuş gözine aglamadan la’lûñ için
Sanma yâkût ile bulmuş ola zîver hâtem
- 3 Bir lebi gonca beli ince güzeldür sankim
La’lden başına takmış gül-i ahmer hâtem

Dehenûñ bir söz ile ‘âlemi kul itdi saña
Kıldı dünyâyı Süleymâna musahhar hâtem

Okı san’atla yüzükden geçürür tîr-endâz
Olalı âh okına çarh-ı müdevver hâtem

6 Kaşı gözi kara bir nakşı güzel dil-berdür
Pâdişâhum saña lâyıık k’ola çâker hâtem

‘Âşık beñzer idi kadd-i hamîdeyle eger
Taş bagırl’olmasa ey yâr-ı semen-ber hâtem

Eşk-i hasretle tolu dîde-i ‘âşık gibidür
Dürlü gevherler ile bulalı zîver hâtem

9 Yüzi ag alnı açuk sîm-beden ra’nâdur
Kadr ü kıymet anuñ için bulur ekser hâtem

Ellerinde yaraşur hûblaruñ câm-ı şarâb
Nitekim şevket ile takına begler hâtem

Halka-i zülfini dil-ber eline aldukça
Sanuram kim takınur âsaf-ı saf-der hâtem

12 Matla’-ı mihr-i kerem ya’ni ‘Alî Paşa kim
Kadri barmagına olmuş meh-i enver hâtem

Bende-i halka-be-gûş oldugıçün dergehüñe
Şimdi gelmiş elüñi öpmege ister hâtem

Keff-i dür-bahşı durur var ise gencîne-i cûd
Kıvrılup anda yatur nitekim ejder hâtem

- 15 Dest-i sîmînüñ ile işi kızıl altundur
Devletüñde nice olmaya tüvânger hâtem
- Devr-i cûduñda yine gark oluban sîm ü zere
Nola olursa gınâ ehline mazhar hâtem
- Zâhirâ gerçi çatuk kaşlu dürük yüzlü durur
Gâlibâ gözi açuk bendeñe beñzer hâtem
- 18 Âsafâ yok yire da'vâlar ider 'ahdüñde
Kim olur yâd-ı dehânıyla ber-â-ber hâtem
- Ehl-i tezvîr gibi tamgaladılar alını
Şermden geh kızarur gâh olur asfar hâtem
- Bahr-ı hayretde kalup görine gird-âb-ı belâ
Her ne dem dîde-i hasma k'ola manzar hâtem
- 21 Himmetüñde kuşanur biline altunlu kemer
Devletüñde urınur başına efsar hâtem
- Yine kaşın kazıdup pâk tırâş olmaz idi
Soyınup olmasa devrüñde kalender hâtem
- Taş baglar biline tâ ki riyâzetler idüp
Devlet-i rif'atüñe ide du'âlar hâtem
- 24 Ne içün iki büke kaddümi devrüñde felek
Ağız açup saña ol hâleti dir her hâtem

- Hayretinden kalemün barmagın ısırdı devât
Kıldı çün devr-i felek cevri defter hâtem
- Mülk-i nazm içre Süleymânlig iderse ne ‘aceb
Çün Revânîye bu dem oldu müyesser hâtem
- 27 Kimseler ograymaz dâyiresine sözüümün
Kanda var mühr-i Süleymâna ber-â-ber hâtem
- Kimse barmak basamaz hiç bu garrâ nazma
Kime olursa kaçan ola muzaffer hâtem
- Kişi sarrâf gerek kim bile gevher hâlin
Kişi üstâd gerek kim düze cevher hâtem
- 30 Yine bir sayrafi dükkânına dönmiş şi’rüm
Kim ola zînet için anda ser-â-ser hâtem
- Hatt-ı şi’rüm nola zeyn eylese devr-i felegi
Çün sevâd ile bulur zîneti ekser hâtem
- Gör ki üstâd-ı tabî’at nice gevherler ile
Düzdi barmaguña bir hûb mücevher hâtem
- 33 Dâyimâ dest-i şerîfünde olup mülk-i ‘azîm
Barmaguña tura tâ haşr mukarrer hâtem

20

...--/...--/...--/...-

Kasîde der- Medh-i Ahmed Paşa

Nev-bahâr ile yine oldu müzeyyen ‘âlem
Ger temâşâsıyla halk-ı cihândur hurrem

Mürde-i hâk bu dem buldı yine tâze hayât
Sahn-ı gülşende sabâ oldu meger ‘Îsî-dem

3 Hâcılar gibi gelüñ bâğı tavâf eyleyelüm
Ka’bedür sahn-ı çemen âb-ı revândur zemzem

Geldi eyyâm-ı ferah irdi yine vakt-ı sürûr
Bülbülün nagmeleri dilleri kıldı bî-gam

Bu demi hoş görelüm irmiş iken tâze bahâr
Nâsîhâ mevsim-i gül çün ele girmez her dem

6 Sâkiyâ gel berü sun câm-ı sürûr-encâmı
Çâre-i def’-i gam için çü bulupdur anı Cem

İçelüm bâde-i gül-rengi perî-rûlar ile
Mutribün kavlini gûş eyleyelüm hey âdem

Yakalar çâk idelüm gül gibi ‘ıyş eyleyelüm
Gam degüldür bize sûfî ger iderse verhem

9 Eyledi zühdi metâ’ın yine zâhid yagmâ
Çekdi gül şâhı çemen mülkine çün hayl-i haşem

- Bâde çün zühhd ile kan yagı kızıl düşmendür
Cenk için dikse benefşe nola sahrâda ‘alem
- ‘Ârif oldur ki koya cengi uya çenge bugün
Sâz âvâzını gûş eyleyüp ola epsem
- 12 Dâyimâ bezme nikâb ile gelür duhter-i rez
Tâ nazar kılmaya veçhine anuñ nâ-mahrem
- Bir güler yüzlü güzeldür sanasın her gülbün
Sâye-i serv durur şâhid-i bâga perçem
- Gonca al kâgad ile eyledi gülzârı pür
Mühre-i sîmîn ele aldı seherden şeb-nem
- 15 Âsafuñ yazmaga gül-şende bahâr evsâfın
Eyledi şâh-ı güli lâle devâtına kalem
- Mazhar-ı cûd u sehâ Hazret-i Ahmed Paşa
Âsaf-ı husrev-i devrân vezîr-i a’zam
- Tâyir-i himmetine sahn-ı zemîn zîr-i cenâh
Nâzır-ı devletine sahn-ı felek zîr-i kadem
- 18 Medh-i ahlâkı cihân halkınadır vird-i zebân
Hâk-i dergâhını mihrâb idindi ‘âlem
- Tûtüyâ ayagı topragına öykündüğü bu
Ki diler halka sata kendüyi dirhem dirhem
- Lutf u ihsânını kim görmedi ‘âlemde anuñ
Minneti bârı idüpdür felegüñ kaddini ham

- 21 Hasma ejder görünür cenk içinde târi
Nîzesi sâyesidür çeşm-i ‘adûya erkam
- Sâ’id-i nusrete kavsüñ nola olursa sivâr
Tîrûñüñ barmagina dîde-i hasmuñ hâtem
- Şol kadar itdi şehâ lutfuñ eli ‘âlemde
Ki senüñ lutfuñ ile şimdi añılmaz Hâtem
- 24 Cevre şol deñlü yasag oldı senüñ ‘ahdüñde
Ki hemân ‘âşika dil-berler ider cevri ü sitem
- Matbah-ı kadrüñe eflâk durur çînîler
Devletüñ sufresine tâ gele envâ’-ı ni’âm
- Kande kim cenk idesin hûn-ı ‘adûdan düpdüz
Ol yirüñ sengi vü hâki ola yâkût u bakam
- 27 Eyledi memleket-i dilleri lutfuñ târâc
Dikdüñ etrâf-ı cihânda nice râyât-ı himem
- Midhatüñ gülşeninüñ zîneti el-hak artar
Her kaçan bülbül-i hâmem ki ide anda negam
- Âsafâ eski kuluñdur bu Revânî bendeñ
Nazar eyle aña kim senden umar tâze kerem
- 29 Nice kim tâze bahâr ile cihân zînet ola
Niteki bâd-ı sabâ güllere ola hem-dem

Feth-i devlet oluban kesr ola a'dâ kalbi
Kadrüñe niçe niçe kadr ola dahı munzam

Hak Ta'alâ vire 'âlemde murâdâtunuñ ki
Devlet ashâbı ola 'izzetüñ ile hurrem

21

--- / --- / --- / ---

Kasîde der- Medh-i Müöeyyed-zâde

Ey mantıkuñ me'âni yüzinden beyân-ı 'ilm
Gûyâ durur hadîsüñ ile nüktedân-ı 'ilm

İzhârı-ı fazl itme ne hâcet kelâm ile
Virür usûl hey'et-i hûbuñ nişân-ı 'ilm

- 3 Fazluñ salâbeti çü sıdı cehl leşkerin
Dâyim mü'eyyed olsa ne var dûdmân-ı 'ilm

Ya'nî ki kâdi-'asker efendi mu'în-i dîn
Hûrşîd-i burc-ı şer'-i nebî âsümân-ı 'ilm

Pür-gül nesîm-i fikriyile gülsitân-ı fazl
Tâze bahâr-ı tab'ıyla bostân-ı 'ilm

- 6 Rengîn ü sâf la'l ü güher gibi sözleri
Oldur cihânda bahr-ı me'ânî vü kân-ı 'ilm

Bu ders-hâne-i felek içinde yok durur
Zihn-i latîfi gibi anuñ nüktedân-ı 'ilm

- Bayrak sahîfe nâme ‘alem leşkerüñ hutût
Sensin cihânda husrev-i sâhib-kırân-ı ‘ilm
- 9 Ey fâzıl-ı zamâne olur rûz-ı dersde
Pîr-i hîred öñüñde senüñ levha-hân-ı ‘ilm
- Bu dem kümeýt-i şer’ ile meydân senüñ durur
Çün dest-i fikrüne sunulupdur ‘inân-ı ‘ilm
- Gün gibi göge agsa ne var tûpı fazluñuñ
Hikmet eli çü sundı saña savlacân-ı ‘ilm
- 12 Yüz sürer işigüñde ahâlî-i rûzgâr
Buldı şeref çü zâtuñ ile hânedân-ı ‘ilm
- Fikr ile bulmasaydı eger tab’-ı nâzüküñ
Keşf olmaz idi kimseye râz-ı nihân-ı ‘ilm
- Bir hûşe-çîn-i hırmen-i fazluñ olup durur
Mürg-ı hîred ki menzîlidür âşiyân-ı ‘ilm
- 15 Cerr eylemege meclisüne dâyimâ gelür
Gül-deste-i fezâyil ile bâgbân-ı ‘ilm
- Mi’râc-ı fazl menzilüñ olsa ‘aceb midür
Urduñ çü ‘arş-ı şer’a bugün nerdübân-ı ‘ilm
- Tab’uñ ne tûtîdür k’anı gûyâ ider müdâm
Âyîne-i fezâyil-i şekkersitân-ı ‘ilm
- 18 Zencîr-i ‘adl aña çü sûtûr-ı kitâbdur
Dirlerse fikrine nola Nûşinrevân-ı ‘ilm

- Tûbîye ta'n itse ne var serv-i hâmesi
Tab'-ı şerîfi oldu çü bâg-ı cinân-ı 'ilm
- İnkâr-ı cehl eyleye mi hasm göz göre
Dâyim kapuñda olur iken imtihân-ı 'ilm
- 21 Her demde da'vet-i fuzalâ eylemek nola
Çekdüñ çü bahs meclisi içinde hân-ı 'ilm
- 'Âlem metâ'-ı fazluña cân ile müşteri
Fazluñ cevâhiriyle bezendi dükân-ı 'ilm
- Geldi Revânî yüz süriyü âsitânuña
Kapuñda bendeñ olmaga ey kâmrân-ı 'ilm
- 24 Heykel yirine bagladı bâzû-yı fazluña
Tomâr-ı fazluñı ki ziyâd ola şân-ı 'ilm
- İRmezse tañ mı dergeh-i fazluña 'akl-ı kül
Gâyet bülend-pâye durur âsitân-ı 'ilm
- Tâ kadrüñ ile hâfiz u hem-sâye oluban
'Akl âsitânesinde ola pâsbân-ı 'ilm
- 27 Kapuñ cihânda mecma'-i ehl-i kemâl olup
Bezmüñde dâyimâ okına dâsitân-ı 'ilm

22

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Lâleden başına urundı yine efser çemen
Pâdişâh oldu cihânı tutdı ser-tâ-ser çemen

Bir sipâhî dil-berîdür lâle rengîn câmelü
Kim anuñ yanında olmuşdur yine hançer çemen

3 Jâleden destâr urınmışdur tutar elde ‘asâ
Sebz-pûş olmuş nitekim Hızr Peygamber çemen

Su kenârında sanasın lâle bir keştî durur
Kim benefşeden aña ihzâr ider lenger çemen

Sanki gül gülzâr mi’mârı durur kim zeyn için
Döşedi gülşen sarâyında yeşil mermer çemen

6 Şöyle beñzer lâleyi sahrâda kan tutmuş durur
Kim aña fessâd olup almış ele hançer çemen

İncinüp bâd-ı sabâdan yüz çevürse tañ degül
Ter tabî’atdur bulutdan nem kapar ekser çemen

Câmi’-i gülşen içinde bülbül olmuşdur hatîb
Şâh-ı gülden aña kurmuşdur yine minber çemen

9 Bostânda gül gül olmuş lâlelerden çihresi
Nûş ider rindâne beñzer kim mey-i ahmer çemen

Şîşelerdür lâleler gûyâ şarâb ile tolu
‘Iyş ider nergisden almışdur ele sâgar çemen

Gâfil olmañ kim bahâr eyyâmı gül vakti geçer
Saña bu sırrı zebân-ı hâl ile söyler çemen

- 12 Gülsitânda goncanuñ feth itmegiçün kal’asın
Çekdi şâh-ı Rûm gibi ‘âleme leşker çemen

Husrev-i Gâzî Süleymân-ı zamân Şeh Bâyezîd
Kim dirahtı sâyesinde bitirür ‘ar’ar çemen

Şâh-ı gülden yine altun başlu sancak kaldurup
Pâdişâh ile gazâya ‘azm ider beñzer çemen

- 15 Hânümânını ocaga urmag için hasmuñuñ
Yine almışdur eline lâleden âzer çemen

Heybetüñ añup ‘adû sahrâya eylerse nazar
Lâleler od görine gözine hâkister çemen

Bâd-ı kahruñdan şu deñlü uşanur sahrâda kim
Her nice yel esse havfinden şehâ ditrer çemen

- 18 Bostânda hâk-i pâyüñe nisâr itmeg için
Subh-dem şeb-nemden almışdur ele gevher çemen

Şem’-i kâfûrî durur gül-şende zanbak goncası
Nergisi kıldı anuñçün şam’dân-ı zer çemen

Tâ ki bezmüñe irişüp hidmet ide giceler
Husrevâ ister kim ola bende-i kemter çemen

- 21 Gülsitânda ceng kılmaga'adû-yı şâh ile
Başına nergisden almış zer-feşân migfer çemen

Sebzezâr-ı çarha revnak virse tîgûñ tañ degül
Âbdan 'âlem içinde dâyim olur ter çemen

'İzzet idüp su anı kaldursa toprakdan nola
Ayaguñ tozın idindi çünki tâc-ı zer çemen
- 24 Seyr-i sahrâ idesün diyü saña ta'zîm için
Husrevâ kalkup ayag üstine turur her çemen

Lâciverd ezmiş benefşe nergis altun hall ider
Safha-i medhûñde bu şî'ri yazar beñzer çemen

Gülsitânda hattûña beñzerdi ey dil-ber çemen
Topragı kâfûr olaydı kendüzi 'anber çemen
- 27 Jeng-i gamdur gönlinüñ âyînesinde 'âşıkûn
Su kenârında degüldür görinen yir yir çemen

Hattuñı tezyîn iderse haddüñ ü çeşmüñ nola
Lâle vü nergisle bulur çünki zîb ü fer çemen

Bâgbân-ı zülfi sihr eyler el altından meger
Kim bitürdi bâg-ı hüsniinde gül-i ahmer çemen
- 30 'Ârızuñda hat-ı miskînüñ nedür didüm didi
Safha-i gülşende şâhuñ medhini yazar çemen

Kâmkârâ meclisüñde kılmaga her dem buhûr
Lâlelerden yine almışdur ele micmer çemen

Bostânuñ safhasına yazmaga evsâfuñı
Eyledi âb-ı revândan câ-be-câ mistâr çemen

- 33 Yazmaga medhüñdeki nazmın Revânî bendeñüñ
Güller evrâkıñdan idindi yine defter çemen

Nola medhüñde redîf olsa bu garrâ nazmuma
Pâdişâhum su kenârında olur ekser çemen

Bendeñ olsun ‘âlem içinde cihân sultânları
Nice kim gül şâhına ola şehâ çâker çemen

23

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Nev-bahâr irdi şükûfeyle müzeyyendür zemîn
Encüm ile zîb ü zînet buldı san çarh-ı berîn

Yine nakş itmiş çemen nakkâş-ı bir gülzâr-ı Çîn
Kıl kalemlle yazamaz bir yaprağın nakkâş-ı Çîn

- 3 Hurdeler geçmiş çemen nakşında nakkâş-ı bahâr
Kim temâşâsında hayrândur bu ‘akl-ı hurde-bîn

Baglamış gonca turunca şemse yazmış şâh-ı gül
Safha-i gülzâra reşk eyler nigâristân-ı Çîn

- Tahta-i bâğı sabâ idüp seherde hâk-rîz
Dürlü dürlü nakşlar yazmış hezârân âferîn
- 6 Bâğ cennet hûr sâkî havz kevser câm mey
K'anda her bir berg-i sûsen şeh-per-i Rûhu'l-Emîn
- Suffe-i firdevsden a'lâ görünür sahn-ı bâğ
Yaraşur çârûb olursa anda zülf-i hûr-ı 'în
- 'Iyş u 'işret vaktidür gel bâğa kim dil-berlere
Servler hem-sâye olmuş güller olmuş hem-nişîn
- 9 Hırka vü tâcı şarâba virdi gül nâzûk durur
Gonca halvet-hânesinde çekmiş iñen erba'în
- Geh gülüñ geh goncanuñ koynındadır bâd-ı sabâ
Devletinde nev-bahârûñ vakti hoş yili yegin
- İrdi çün nev-rûz kalmasun cihân yüzinde ebr
Çün bahâr irdi gerekmez dahı hergiz pûstîn
- 12 Âfitâbüñ tâbişinde ger harâret olmasa
Derleyüp kürkin çevürmezdi nihâl-i yâsemîn
- Şâh-ı gül kadd-i hamîdiyle dükân-ı bâğda
Hâtem-i pîrûzedür kim aña la'l olmuş nigîn
- Şehriyâr-ı tâcver midür bu demde lâle kim
Sırça barmagına dakmış la'lden engüşterîn
- 15 Salunursa nâz ile nergis çemenlerde nola
Altun üsküflü güzeldür mihr-tal'at meh-cebîn

- Tal'at-ı güldür çemende bülbüli gûyâ iden
Söylemez âyînesüz tûtî kelâm-ı şekkerîn
- Gül kulak dutmaz hezâruñ çıkdı âhı göklere
Vasf-ı hâlidür anuñ bu matla'-ı garrâ hemîn
- 18 Halka halka dûd-ı âhum mâha k'olmuşdur karîn
'Ârız-ı dil-berde kâkülldür olmuş çîn çîn
- Hindulardur Ka'beye gelmiş tavâfa gûyiyâ
Ruhlaruñ devrinde ey dil-ber bu hatt-ı 'anberîn
- Nev-bahâr-ı hüsnüñ eyyâmında bend itsün dili
Zülfüñ ol dîvânenüñ iñen uzatmasun ipin
- 21 Şîve vü nâz ile öldürdüñ kamu 'âşıkları
Nice nâz ü şîvedür bilseñ bunu ey nâzenîn
- Devr-i hattuñda dehânuñçün turup aglar göñül
Tıfıdur kim yavu kılmış sebzedede engüşterîn
- Kanlar agladup gülünç itdüñ beni düşmenlere
Pâdişâhum dostlık böyle mi olur âferîn
- 24 Gamzeler zulmine şîrîn leblerüñdür dâd iden
Husrev-i 'âlem gibi olsun cihânda kâm-bîn
- Pâdişâh-ı heft kişver ya'ni Sultân Bâyezîd
Kâhır-ı ashâb-ı küfr ü nâsır-ı a'lâm-ı dîn

- Rif'ati kadri dutupdur taraf-ı gerdûnda mekân
Bastat-ı câhı durur eknâf-ı 'âlemde mekân
- 27 Bâzu-yı pür-iktidâr ü keff-i ihsânı gibi
Yok şeca'âtden mürekkeb yok mürüvvetden 'acîn
- Rûzi-i insâna cûduñdur cihân içre zamân
Revnakına 'âlemüñ rây-ı şerîfüñdür zamîn
- Dagıdurdı leşker-i seyyâreyi hûşîdveş
Husrevâ rây-ı şerîfüñ açsa göklerde kemîn
- 30 Sensin ol kim saña devletdür gulâm-ı âsitân
Sensin ol kim saña 'izzetdür tırâz-ı âstîn
- Sensin ol hûşîd-rây u müşterî-tedbîr kim
Kadrüñe bir at durur çarh u hilâl altunlı zîn
- Sensin ol şâh-ı zamân-ârâ ki 'adlûñde senüñ
Râhat olup arkası üstine yatmışdur zemîn
- 33 Sensin ol mâh-ı sa'âdet sensin ol mihr-i sehâ
Sensin ol Keyvân-rif'at sensin ol Behrâm-kîn
- Ehl-i cennet gibi 'âlem halkı kılmışdur huzûr
Ferr-i 'adlûñden cihân olalı firdevs-i berîn
- Meh degüldür görinen gerdûn yüzini sürmeden
Hâk-i dergâhuñ 'abîrine bulaşdurmış cebîn
- 36 Heybetinden kaldurup başın göge bakmaz 'adû
Kim güneş görünür aña pençe-i şîr-i 'arîn

Yüzi suyı ‘âlemüñ tîg-i cihângîrûñ durur
Nev-bahâr-ı saltanat anuñla buldı zîb ü zîn

Dâne-i encümle pür olmaz idi çarhuñ dâmeni
Hırmeninden lutfuñuñ olmasaydı hûşe-çîn

39 Ehl-i fazluñ kadri artup bulsa ragbet vaktidür
Pâdişehdür tâze gülbün nâmesidür yâsemîn

Nevk-i kilkinden görinse tâze ma’nâlar nola
Ekseriyyâ hâr ile olur gül-i ter hem-nişîn

Ravzadan bu nagmeyi gûş eyleyüp Ahmed diye
Âferîn ey bülbül-i bâg-ı fesâhat âferîn

42 Micmer-i nazma hat-ı eş’ârı olmışdur buhûr
Bûy-ı misk-âlûdudur iden cihânı ‘anberîn

Şi’ri efsûnıyla râm itmiş perî peykerleri
Gör ne sâhirlilikler eyler şâ’ir-i sihr-âferîn

Midhatüñ kasrında şol tûtî durur tab’um benüm
K’aña meh âyînedür gerdûn kafesdür âhenîn

45 Nice kim bu sebze-i mînâda çarh-ı lâciverd
Geh gül-i ter gösterür geh nesteren geh yâsemîn

Gülşen-i kadrüñ feleklerden yüce olsun yüce
Hak Te’alâ zâtuñı kılısuñ belâlardan emîn

24

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Korkud

Virdi bir sûret yine dünyâyâ nakkâş-ı cihân
Kim nigâristân-ı Çîn oldı bu demde gülsitân

Bostânda gûyiyâ Nûşinrevândur şâh-ı gül
Kim sarâyında ‘adil zencîridür âb-ı revân

3 Bâg dükkânında güller içre gonca gûyiyâ
Pûte-i zerdür kim olmuş âteş içinde nihân

Başdan ayaga dil olmuşsın didi gül bülbüle
Gördi dutmuş her peri cisminde bir şekl-i zebân

Bencileyin oldı bir serve meger ‘âşık zemîn
Kim aña olmuş durur her lâle çeşm-i hûn-feşân

6 Gonca hem-yânçe ile altun götürür hâcevâr
Gül kalender gibi itdi cümle varın der-miyân

Görinen her jâle gûyâ beyza-i bülbül durur
Kim nihâl-i tâze üstinde çıkup tutmuş mekân

Bâgda gûyâ benefşe bir kebûterdür kebûd
Kim derûmı goncanuñ olmuşdur aña âşiyân

9 Fıkr iderken virdi bir hâlet baña ‘ışk-ı nigâr
Okıdı âşüfte dil bu matla’ı ol dem revân

Tîrine cismümi kıldı ol kemân-ebrû nişân
Beñzer olurmuş nişân-ı tîri tıfluñ üstühân

Sen rakîbüñ sînesine tîr çekdüğüñ görüp
'Âşıkuñ gibi hasedden boynını egdi kemân

- 12 Kanlar aglamaga hicründe olupdur dostum
Her nişân-ı nâhunum sînemde çeşm-i hûn-feşân

Yüzüme bakup benüm her dem güler ol gonca leb
Bildüm andan kim müferrihdür be-gâyet za'ferân

Sen şeh-i Keşmîr-i hüsn olmasañ ey hurşîd-rû
Çetr-i hüsne kaşlaruñ kurmazdı müşgîn sâyebân

- 15 Kanlu tîrûñ dostum bu sîne-i pür-dâgda
Lâlezâr içre bitürmişdür nihâl-i ergavân

Hey di çeşm-i mestüñe kasd itmesün kan itmege
Zulm olmaz şâh-ı 'âdil devridür ey dil-sitân

Hazret-i Sultân Korkud mâh-ı burc-ı saltanat
K'oldı bezminde güneş şem'ine zerrîn şem'dân

- 18 Ey ki şem'-i devletüñe sufre-i zerrîn güneş
Vey ki hân-ı devletüñe sebz çîñî âsumân

Zer-nişân tîğüñ 'adûnuñ başına odlar yakar
Anuñ içündür ki âhından olur 'âlem duhan

Hâsıl-ı 'ömrin 'adûnuñ eyleyüp tîrûñ telef
Gösterür parmak hisâbın aña zihgirüñ hemân

- 21 Ger nesîm-i gülşen-i hulkuñ irişse âteşe
Şu'lesinüñ her şîrârı ola berg-i ergavân

Rezm içinde nîze-i cân-sûz ile rümhuñ şehâ
Dide-i hasma görünür ejder-i âteş-feşân

Tîgüñ urur bir kuluñdur 'âlem içinde güneş
Yüz sürer ay anuñ için işigüne her zamân

- 24 Açalı şehbâz-ı 'adlũñ per fezâ-yı dehrde
Zulm sîmurgını 'ankâ gibi itdi perîşân

Şol kadar in'âm kıldıñ lutf idüp 'âlemde kim
Dürr ü la'l ile doludur kîse-i deryâ vü kân

Gösterürse hatt-ı nazmum tâze ma'nîler nola
Kim olur hâr-ı siyehden dâyimâ güller 'ayân

- 27 Husrevâ ma'zûr tut gülzâr-ı tab'umdan yine
Bezmüñe bir deste gül göndermiş idüm armagân

Nazm ile adın çıkarursa Revânî tañ degül
Bâg-ı medhũñ bülbülidür çünkim ey şâh-ı cihân

Safha-i çarha 'utârid yazmasa eş'ârumı
Encüm-efşân eyleyüp çekmezdi cedvel keh-keşân

- 30 Nice kim gül kasrına şeb-nem asup tûp âyine
Lâlenüñ sırça sarâyın yapa mi'mâr-ı cihân

Yüce olsun tâk-ı kadrûñ husrevâ eflâkden
Bostân-ı devletüñe irmesün hergiz hazân

25

... -- / ... -- / ... -- / ... -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Sanmañuz cânib-i gerdûnda hilâl oldı ‘ayân
Mâh-ı nev çarh okına dikdi külâhını nişân

Çarh sandûkasına tîr-i şihâb atmag için
Ya felek almış ele yine gümüştözlü kemân

3 Pür sadâdur bu felek tâkı hilâl ile yine
Çengdür sankim ider nâhun-ı mutrible figân

Ya yeşil tâkını zeyn itmek için gerdûnda
Ak mermerle kemer bağladı mi’ mâr-ı zamân

Şâhid-i ‘ıyd takındı yahod altun mengüş
Bende-i halka begüş oldı aña halk-ı cihân

6 Ya perî yüzlüleri ‘ıydda seyrân idicek
Felek agzını egüp anlara kalmış hayrân

Her kişi memleket-i ‘ıyşa ne var hükm itse
‘Âleme geldi hilâl ile bugün bir ‘unvân

Gün gibi gönlüme agsa ne var ‘ışret tûpı
Çün bu meydânda görünür yine zerrîn çevgân

9 ‘İydgâh-ı felek içinde niçün oldu hilâl
Hasm-ı sultân-ı kamer-taht gibi ser-gerdân

Şâh-ı hûrşîd-eser Hazret-i Sultân Selîm
Ki tehîdür yed-i ihsânı ile kîse-i kân

Gâlibâ sîm ü zer in’âmına öykünmededür
Bu cihân gâh bahâr olduğına gâh hazân

12 Tab’ıdur kân-ı kerem zâtı durur mihr-i sehâ
Yaraşur keffine gün gibi k’ola zer-efşân

Devlet ârâyîşini râyı ile gördi zemîn
‘İzzet âsâyîşini ‘adli ile buldı zamân

Bâg-ı kadrinde gümüşt havz durur mâh-ı münîr
Kim aña su akıdur her yañadan kâh-keşân

15 Tîgini yâd idicek giryeler eyler a’dâ
Lema’-ı berk ile zâhir olur ekser bârân

Nice cennet dimeyem bezm-i ferah-efzâña
Çün sarâyuñda şehâ hâdimüñ olmuş Rıdvân

Yâd idüp kahruñı düşman göge iderse nazar
Güneş âteş görine gözlerine çarh duhân

18 Hulkuñ evsâfını yazsam ne ‘aceb nâmelere
Müşg dâyim çün olur penbeler içinde nihân

Kimse yok zâri kılur gülşen-i ‘ahdüñde şehâ
Var ise bülbül-i şeydâdur iden âh ü figân

Şeh-süvârâ yaraşur ay ü güneş olsa şukak
Esb-i kadrüñ çü licâmına şihâb oldı ‘inân

- 21 Tîg-i kahruñ felegüñ başına irişdi meger
Mâh-ı nevden ki kılıç yarasıdur anda nişân

Keh-rübâ takmaz idi hîç güneş boynına çarh
Havf-ı tîgüñle eger olmasaydı yerekân

Âb-ı tîgüñ ne ‘acebdür kim idüp bir demde
Kanlu başlarla şehâ rezmüñ için lâlesitân

- 24 Sebzezâr içre kaçup girse ‘adû tîgüñden
Tîgüñ ile görine gözlerine su kara kan

Siperüñ vasfın iderken bu gönül burcından
Oldı bu matla’-ı garrâ yine gün gibi ‘ayân

Hâk-i sînemde yatur tîrüñ eyâ kaşı kemân
Şâh-ı güldür kim anuñ goncası olmuş peykân

- 27 Gam degüldür dehenüñ ‘aşıka görünmez ise
Çünkü ‘âlemde görünmez sanemâ kimseye cân

Leb-i rengînüñi âhum göricek gizleme kim
Kılmaz âteş güzelüm zerrece yâkûta ziyân

Neylesün söz sıgamaz agzı iñen küççekdür
Nâzdan söyleyemez sanmañuz ol gonca-dehân

- 30 Şerbet-i bezm-i safâ ol leb-i şekker-güftâr
Sebze-i hân-ı melâhat bu hat-ı müşg-efşân
- Gözlerüñ uykuya varmış iki yağmâcı durur
Ki komışlar sanemâ başları ucında kemân
- Tuymasun ‘âşıkuñ öldürdüğini gamzelerüñ
Husrev-i mülk-i cihân dâver-i Dârâ-yı zamân
- 33 Kâmkârâ nice kan aglayayın hâme gibi
Beni bu çarh niçün böyle kılur ser-gerdân
- Hayfdur su gibi taş yasdana toprak döşene
Anda kim tab’-ı latîf ile ola şî’r-i revân
- Var ümîdüm ki irem devlet-i ‘ahdüñde senüñ
Tâ benüm hâlüme reşk eyleyeler pîr ü cüvân
- 36 Ey gönül muhtasar it sözi mutavvel kılma
Çün anuñ vasf-ı bedî’in idemez kimse beyân
- ‘Âlemüñ gûşına tak midhatüñüñ la’llerin
Çün Revânî elüñe girdi senüñ bir iki kân
- Nice kim nâme-i çarha ura tigrâyı hilâl
Kâmkâra ola hükmüñde kamu mülk-i cihân

26

--- / --- / --- / ---

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Evsâf-ı ‘ıydı halka yine kılmaga beyân
Olmış dehân-ı çarha bu dem mâh-ı nev-zebân

Ya levha-yı zümürüde yazıldı rây-ı çarh
Yahod kenârdan görinen nûn-ı âsümân

- 3 Bu tâk-ı zer-nigâra ya kandîl asar hilâl
Kim eyledi şihâbı aña çarh rismân

Tûtî-i çarha oldı ya minkâr mâh-ı nev
‘Ankâ-yı ‘ıyd için yahod olmışdur âşiyân

Bir ejdehâ durur görinen çarh-ı heft-ser
Şimdi hilâl-i ‘ıyddan açmış durur dehân

- 6 Deryâ-yı çarh içinde meger keştidür kamer
K’açmış hevâya karşı hilâl aña bâdbân

Ya bezm-i ‘ıyd için kadeh almış ele felek
Ya rezm-i şâh için götürür tîg-i zer-nişân

Fahr-ı zamâne Hazret-i Sultân Selîm kim
Oldur cihânda husrev-i gâzî-i kâmrân

- 9 İster güneş önünde bahâdırlık eyleye
Nola şu’â’dan kosa başında taylesân

- Kavs-i kuzah degül görinen hasm-ı şâh için
Almış felek eline yeşil tozlu bir kemân
- Fasl-ı hazânda sanki biter tâze lâleler
Tîgüñ ki hasm çihresine ola hûn-feşân
- 12 Düşmen añarsa hışmuñı sahrâda çeşmine
Sünbülle lâleler görine âteş ü duhân
- Gûyâ ki su içinde yatur nice berg-i gül
Tîgüñ yüzinde kim görünür katre katre kan
- Kılmaz idi şihâbı felek her gice ‘asâ
Kadrüñ sarâyında eger olmasa pâsbân
- 15 Devründe zulm elin uzadan zülf-i yârdür
‘Ahdünde iñleden kişiyi ‘ışkdur nihân
- Beñzerdi ola keff-i zer-efşânuña bu dem
Ger taş bagırlu olmasa ‘âlem içinde kân
- Ordu-yı kadrüñ içre şehâ hâr-gehüñ için
Bu çarh-ı pür-sitâredür altunlı sâyebân
- 18 Olmuş ‘arûs-ı nusret için tîgüñ âyine
Nola süm-i semendüñe dirlerse sürmedân
- Câm-ı cihân-nümâ siper-i âhenîn durur
Dirlerse şâha yaraşur İskender-i zamân
- Devletlü [hep] başuñda[dur] âzâd kıl anı
Çün hıdmetünde oldı felek pîr ü nâ-tüvân

- 21 Her yirde sadra geçse nola tîg u hükm ile
Çünkü 'adûnuñ oldu aña sînesi nişân

Tab'-ı latîfüñ oldu sözüñden güher-nisâr
Dirsem 'aceb midür aña ben bahr-ı bîgerân

Ey şehriyâr 'ıyd-ı safâ-bahş durur yüzüñ
Devrüñde olsa halk-ı cihân nola şâdmân

- 24 Çün kîmiyâ durur nazaruñ hâki zer kılur
Ben hâke de nazar kıl eyâ şâh-ı kâmrân

Eyyâm-ı devletüñde cihân halkı 'ıyş idüp
Ben nice fakr elinden idem dâyimâ figân

İnşâ vü şî'r ü hatt u mu'ammâ ne eylesün
Devlet gerek ki irişe kişiye nâgehân

- 27 Tasdî' ider diyü sözüni muhtasar kılur
Ahvâlini Revânî kuluñ idemez beyân

Altunlu şeb-külâh urına nitekim hilâl
Nice ki sebz câme giye her dem âsümân

Ey pâdişâh-ı 'âdil ü ey şâh-ı kâmkâr
'Âlemde Hızrveş bulasın 'ömr-i câvidân

27

- - . / - - . - . / . - - . / - - .

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Yine çemende kılmaga bezm-i bahâr serv
Rindâne bâg içinde kılupdur karâr serv

Bir hâce-i Hoten gibidür lâleden yine
Açmış çemende nâfe-i müşg-i Tatâr serv

- 3 Tûgın benefşe sancagını lâleler çeker
Olup şükûfe leşkerine şehriyâr serv

Başında sanmañuz görinen âşiyân durur
Taht-ı çemende oldı yine tâcdâr serv

Gördi ki gonca kal'asını feth ider nesîm
Gülzâr içinde yaptı zümürüd hisâr serv

- 6 Bülbül çemende hutbeyi gül adına okur
Çün câmi'inde gülşenüñ olmuş menâr serv

'Arz-ı kerâmet itmek için sâyeden yine
Seccâdesini suya salar Hızrvâr serv

Tesbîhini düşürmese elden 'aceb degül
Takındı sûfîler gibi çünkim vakâr serv

- 9 Ehl-i riyâzet oldı ta'allukdan el çeküp
Bir gûşeyi idindi bugün ihtiyâr serv

- Gazzâz gibi tükmeleler asmış dükânına
Bâzâr-ı gülsitânda olup pîşekâr serv
- Sunmaz çenâr gibi elini zamâneye
Dünyâya hergiz eylemedi i'tibâr serv
- 12 Kurdı çemende gül şehine 'ıyş kılmaga
Lâle otag u çetr-i zümürüd-nigâr serv
- Boylu pusenli sebz kabâlu güzel gibi
Gülzâr içinde nâz ile kılmış karâr serv
- Biñ şîve gösterür bir ayag üzre turuban
Olmış çemende yâr gibi 'işvedâr serv
- 15 Âzâdeler içinde ser-âmed olur midi
Dogruluğ ile bulmasa ger iştihâr serv
- Bu şî'r-i dil-keşi görüp agzı suyu akar
Sanmañ ki kıldı âb-ı revânı kenâr serv
- Ger dikmeñ olmasaydı senüñ ey nigâr serv
Bâg-ı cihânda olmaz idi nâmdâr serv
- 18 Göñlümde baglasam ne 'aceb şekl-i kaddüñi
Zîrâ kabaga nakş olur ey gül-'izâr serv
- Gel oklaruñı sînede gör ey kaşı kemân
Cân gülşeninde her biri bir yâdigâr-ı serv
- Bir odlu sînenüñ güzelüm dûd-ı âhıdur
Bâg içre sanma kim bitürür lâlezâr serv

21 Girmezdi gülşenüñ sanemâ gönline eger
Dâyim boyuñla eylemese iftihâr serv

Bir bagrı başlu yüregi derdlü garîbdür
Senden revâ degül ki bula inkisâr serv

Gül ‘arızını zînet ider yâre öykünüp
Eyler çemende perçemini târmâr serv

24 Kadr ile başı göklere irerse tañ degül
Çün oldı bende-i şeh-i Cem-iktidâr serv

Şâh-ı bülend-mertebe Sultân Selîm kim
Eyler livâ-yı kadri ile iftihâr serv

Dil şâd u hurrem olmasa ‘ahdüñde husrevâ
İñlerdi tûti gibi turup zâr u zâr serv

27 Gül-geşt-i bâg u râg ider diyü şehriyâr
Durur ayagı üstine leyl ü nehâr serv

Hayrettedür çemende turup başını salar
Lutf-ı nesîmi ile olup şermsâr serv

Hasmuñla ceng kılmag için sâyeden yine
Aldı eline nîze-i kîne-güzâr serv

30 Görindi istikâmeti ‘ahdüñde husrevâ
Togrılıgıla bulsa nola i’tibâr serv

Yeşil firengîler geyüp içine taşına
İdindi devletünde şî'âr ü disâr serv

Ger müntehâ-yı himmetine itse intisâb
Gülşen içinde sidreden eylerdi 'âr serv

33 Nîzeñ ucında düşmenüñüñ başını gören
Sanur çemende oldı bu dem mîvedâr serv

Eyler devâm-ı baht-ı bülendüñ du'âsını
Yüzini göklere tutuban âşikâr serv

Çün zihn-i müstakîm ile tab'-ı latîfi var
Şâ'ir gibi bulursa nola iştihâr serv

36 Bâğı müşerref eyleyesin diyü nâgehân
Yollar gözetdügi budur ey kâmkâr serv

Geh bâz u gâh mürğ tutar elde dâyimâ
Mânend-i ser-keşân-ı sa'âdet-şikâr serv

Neşv ü nemâ-yı himmetüñ irişmese eger
Olmaz idi çemende bülend-iktidâr serv

39 Şâhâ Revânî nazmı ne hoş gülsitân olur
Kim hattı sebze her elifi yâdigâr-ı serv

Her beyti şî'rümüñ nice mevzûn nigârdur
Kim baş kodı ayagina bî-ihtiyâr serv

Görse redîf-i nazmum ile hatt-ı şî'rümi
Zînet için getürmez idi sebzêâr serv

- 42 Her beyt bu kasîde redîfiyle husrevâ
Bir hânedür içi tolu nakş-ı nigâr serv
- Bu şi'r-i bî-kusûr meger bâg-ı hulddur
Kim anda hûriler gibi tutmuş katâr serv
- Âb-ı hayât olmasa bu nazm-ı âbdâr
Turmaz idi kenârın alup Hızrvâr serv
- 45 Bir serv yok ki buncalayın ser-firâz ola
Gerçi zamânede bulunur sad hezâr serv
- Olur bu nazm-ı tâze ile her kenâr gül
Dolar bu şi'r-i dil-keş ile her diyâr serv
- Mecmû'a-ı zamâneyi tezyîn itmege
Yazmadı kimse buncalayın yâdigâr-ı serv
- 48 Nice ki su kenârını zeyn eyleyüp müdâm
Ola 'arûs-ı gülşene âyînedâr serv
- Nice ki gonca şâhidi gülgûn kabâ geyüp
Şeb-nem güherlerin idine gûşvâr serv
- Eyyâm-ı devletünde güzellerle husrevâ
Gülzâr-ı bezmûñ içi tola bî-şümâr serv

28

. - - / . - - - / . - - - / . - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd

Meger ki şehr-i çemende kılur sefer gonca
Ki hârî tîg ü güli eylemiş siper gonca

Bahâr leşkerinüñ olmasaydı serdârı
Kılâ'-ı gülşene bulmaz idi zafer gonca

- 3 Şükûfe yiñiçeri lâleler 'azablardur
Bu 'asker ile cihân yüzini tutar gonca

Tüfenklerin ki gülistâna yagdurur şeb-nem
'Aceb degül güli ger idine siper gonca

Mutavvel eyledi bülbül kelâmı gülşende
'Aceb mi dersini iderse muhtasar gonca

- 6 Çemen diyârınıñ olmasaydı hakkâki
Öñine dökmez idi jâleden güher gonca

Ya hokkabâz durur çâr-sû-yı gülşende
Ki jâle mührelerin öñine dizer gonca

Ya şimdi hâne-i hammâr olup durur gülşen
Ki pür mey eyleyüben asdı şîşeler gonca

- 9 Menâr-ı câmi' olupdur nihâl-i gül sanasın
Ki zeyn idüp aña kandiller asar gonca

- Yahod ‘arûs-ı çemendür ki güldür âyinesi
Turup yüzine sürer subh-dem meker gonca
- Çemende şeb-nem ile berg-i gül degül görinen
Bişürdi bülbül-i bîmâra gül-şeker gonca
- 12 Geyüp gedâ gibi bir hırka pâre pâre yine
Diler ki ol şeh-i ‘alîyi ide cer gonca
- Bu şî’ri bülbül okurdu çemende zâr ile
Ağız açup anı gûş eyler idi her gonca
- Göñüllenür midi gülşende ey püser gonca
Bu hüsn ile seni göreydi bir nazar gonca
- 15 Güzeller içre saña nola ragbet eyleseler
Olur çü güller arasında mu’teber gonca
- Nigâr barmagınıñ ucına yakup hınnâ
Bahârda yaraşur didi elde ter gonca
- ‘Aceb mi kirpügüm üzre yir itse kanlu yaşum
Virür nihâl-i güle çünki zîb ü fer gonca
- 18 Açıldı göñli gözi bâd irüp gülistâna
Lebinden aldı nigâruñ meger haber gonca
- Ko cevri eyle vefâ yohsa senden ey gül-ruh
Varup yakasını ol şâha çâk ider gonca
- Bahâr-ı gülşen-i âlem gül-i riyâz-ı kerem
Ki bâg-ı kadrine eflâkdür birer gonca

- 21 Bülend-mertebe Şeh Bâyezîd-i ‘âlî-kadr
Ki hâk-i pâyin ider sürme-i basar gonca
- Ne âteşe ki şehâ lutf ile nazar idesin
Gül ola anda olan ahker ü şerer gonca
- Cihânda lutfuñ eli saçmasaydı sîm ü zeri
Görür mi idi ‘aceb kîsesinde zer gonca
- 24 Eger ki ebr-i sehañ olmasaydı gevher-rîz
Neden düzerdi şehâ tâcına dürer gonca
- Degül nesîm ile gülşende lerzesi dâyim
Müdâm tîrûñ ucından kılur hazer gonca
- Nihâl-i gül gözine hasmuñuñ yılan görünür
Ki hârî dil oluban oldu aña ser gonca
- 27 Cihânda bozmaga hasmuñ yüzini şeb-nemden
Tükürdi yumrugına gülsitânda her gonca
- Havâle eylese a’dâña gürzini ne ‘aceb
Diler ki göstere rezmüñde bir hüner gonca
- Çemende atlas-ı zîbâ döşedi yollarına
Diler ki seyr idesin bâğı çın seher gonca
- 30 Nihâl-i gül yine hıdmetde kan dere batmış
Degül durur görinen anda ser-be-ser gonca

Eger ki senge ire âb-ı lutf-ı terbiyetüñ
Bitüre ‘âlem içinde o dem hacer gonca

İrişse gülşen-i nazm-ı Revânîye nazaruñ
Olurdu anda olan noktalar birer gonca

- 33 Başuñda tâc-ı sa’âdet cihânda var olasın
Nite ki ola gülsitânda tâcver gonca

29

-. / . - - / . - - / . - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Bâyezîd
Nakkâş oluban levha-i gülzâra benefşe
Döşedi nice yapragı hemvâre benefşe

Bir ipligüñ üstinde çeker Rûmî Hıtâyî
Nakş itmege evrâk-ı semenzâra benefşe

- 3 Yazmış buludı nakş-ı çemen safhasına tâ
İş göstere bu günbed-i devvâra benefşe

Gülşende kurar gül şehine lâle otagı
Tûgın dikeli gûşe-i gülzâra benefşe

‘İşret kapusın açmaga miftâh getürmiş
Hem-sâye gibi hâne-i hammâra benefşe

- 6 Ferhâd mıdur kim eline tîşesin almış
Daglara düşüpdür yine bî-çâre benefşe

Bir beñli güzeldür gök ala gözlü çemende
Dönmiş ne için ‘âşık-ı gam-hâre benefşe

Ya rind-i cihândur ki külâhını kıvırmış
Girmiş yine seyrân ide bâzâra benefşe

- 9 Beñzer ki sabâyıla bu dem pençe tutupdur
Boyamış elini kara kanlara benefşe

Yâhod bileginden çıkarupdur elini kim
Gayretle turur bâgda bî-çâre benefşe

Gam şekli durur noktası bu kıl kalem ile
Yazıldı bu dem safha-i gülzâra benefşe

- 12 Söyler felegüñ gerdişini hâl dili ile
Vâkîf gibi ‘âlemdeki esrâra benefşe

Ger pend-i tabîb olmasa yaymazdı bisâtin
İster ki ‘ilâç eyleye ezhâra benefşe

Kârûresini şîşe-i şeb-nemle görür kim
Şerbet vire tâ nergis-i bîmâra benefşe

- 15 Kaldurmayuban başını almış ele hâme
Şâ’ir gibi düşmüş yine efkâra benefşe

Sûsenden alup öñine bir çînî devâtı
Bu şî’ri yazar safha-i gülzâra benefşe

Miskînlik idermiş hat-ı dildâra benefşe
Her dem tapu kıldugı budur yâra benefşe

- 18 ‘Anber hatuñı didi gören gül yüzüñ üzre
Ak yazu yüzün tutdı yine kara benefşe

Korkum bu durur yüz karalığın ide bir gün
El uzadup ol ‘ârız u ruhsâra benefşe

Gömgök delüdür Leyli saçuñ fikri ile kim
Mecnuñ gibi düşmiş yine taglara benefşe

- 21 Billâhi gönül gör ne karañulara kalduk
Kim öykünür ol zülf-i siyekâra benefşe

‘Işk âteşine yanubanı kapkara olmuş
‘Âşık olalı sen yüzi gül-nâra benefşe

Sen seng-dilüñ zülfi hevâsına düşüpdür
Dögse yiridür başını ahcâra benefşe

- 24 Tûp eyledi zülfin yine şol yâr-ı semen-ber
Beñzer sunar ol şâh-ı cihândâra benefşe

Hûrşîd-eser yıldırım ol şâh-ı cüvân-baht
Kim terbiyet ile bitürür hâre benefşe

Şeh seyr-i çemen ide diyü lâle-i terden
Atlas döşedi kırmızı yollara benefşe

- 27 Mutrib gibi bir lahza komaz çengini elden
Tâ bezmine yüzün süriyü vara benefşe

Kasruña dokuz pâye iken çarh-ı mutabbak
Bezmüñe kaçan irişe yalvara benefşe

Gözi kararup turamaya ayagı üzre
Kasruñdan iderse göge nezzâre benefşe

- 30 Devrân kara çullarda kosa anı yirüdü
‘Ahdinde tolaşur çü hat-ı yâra benefşe

Devrinde şehüñ ne hüner itdi ‘acebâ kim
Girmiş yine bir hil’at-ı zerkâra benefşe

Devründe yakasını alur her kim olursa
Baş koşduğıün turra-i tarrâra benefşe

- 33 Kaldurdu yeşil sancagını mülk-i çemende
A’dâñ ile kasd eyledi peykâra benefşe

Tûp itmege cengüñde ser-i hasmuñı şâhâ
Çevgân ile girmiş yine mizmâra benefşe

Hâk eyleyelü kendüzini yollaruñ üzre
Ragbet komadı nâfe-i Tâtâra benefşe

- 36 Sen husrev-i gâzîye diler kim ola câsûs
Girdüğü budur kisvet-i küffâra benefşe

Bendeñ gibi baş komasa her dem işigüñe
Baş egmez idi günbed-i devvâra benefşe

Sahrâda sabâ eyliyeli vâsf-ı sehâñı
Yollarda dönüpdür yine cerrâra benefşe

39 Hâmem gibi medhûñi düşürmezdi dilinden
Bulsaydı eger kudret-i güftâra benefşe

Hattıyla güzeller gibi ebyât-ı kasîdem
Her biri komış gûşe-i destâra benefşe

Çün sözlerümüñ oldu 'arûsına perestâr
Şimden gerü baş egmeye ezhâra benefşe

42 Boynı kulağı toptolu olmazdı cevâhir
Gûş urmasa bu nazm-ı güherbâra benefşe

Şeh vasfını yazdı kalemüm yine Revânî
Şi'rüm çemenin eyledi hemvâre benefşe

Dâyim nice ter olmaya medhûñ çemeninde
İrişdi çü ser-çeşme-i eş'âra benefşe

45 Tâ nergis-i zerrîn açıla bâg-ı felekde
Teşbîh olına tâ ki şeb-i târa benefşe

Kadrüñ çemeninüñ ola her bir güli hûrşîd
K'anda diyeler çarh-i semenzâra benefşe

30

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Nev-bahâr ile cemâl-i bâgdur zîbâ yine
Bir tarâvet dahi kesb itmiş durur dünyâ yine

Hazret-i Mûsâ durur gûyâ ki ebr-i nev-bahâr
Kim şu'â'-i berki gösterdi yed-i beyzâ yine

- 3 Sahn-ı gülşen âsümân olmuş kızıl gül âfitâb
Goncanuñ her birisi bir günbed-i hadrâ yine

Gonca Meryem gibi olmuşdur çemende hâmile
Zâhir olmuşdur sabâdan nefha-i 'Îsâ yine

Hâne-i nakkâş-ı Çîn olmuş bu demde bostân
K'anda rengîn şemseler yazmış gül-i hamrâ yine

- 6 Bir yeşil atlas durur bâzâr-ı sahrâda çemen
Nergis olmuşdur anuñ üstinde zer tamgâ yine

Lâleler içinde servi gördüğümce sanuram
Bir güzel urmuş durur ayagina hınnâ yine

Bezm-i gülde nergisüñ şem'in sakınup bâddan
Dutdı fânûsına lâle kırmızı vâlâ yine

- 9 Bî-nevâlarla 'aceb hengâmedür sahn-ı çemen
Kim gazel-hân olmuş anda bülbül-i gûyâ yine

Lâle bir barmagı üstine çevür[ür] kâsesin
Düblegin almış eline nergis-i şehlâ yine

Seyr-i gülşende seher açıldı gördüm gül gibi
Bâg-ı tab'umdan benüm bu matla'-ı garrâ yine

- 12 Lâle-ruhlarla müzeyyen oldu çün sahrâ yine
Odlara yansa gerekdür bir bölük şeydâ yine

- Mevsim-i 'ıyş u tarabdur irdi çünkim nev-bahâr
'ıyşa meyl itse 'aceb mi her semen-sîmâ yine
- Bulalı gül yüzlülerle bezm-i gülşen zîb ü fer
Raksa girmiştür ferahdan sâgar u sahbâ yine
- 15 Hâtırum sordı benüm lutf itdi ol 'Îsî-nefes
Ölmüş iken eyledi ben hastasın ihyâ yine
- Şevk-i ruhsârıyla gönülüm hânesine od kodı
Kılmaga sabrum metâ'ını bu dem yagmâ yine
- 'Ârızında suya salup Hızırveş seccâdesin
Gösterür halka kerâmet zülf-i 'anber-sâ yine
- 18 Nâme-i hüsnüñ berât-ı pâdişâhîdür meger
Halka halka kâkülüñ olmuş aña tugrâ yine
- Pâdişâh-ı rub'-ı meskûn Hazret-i Sultân Selîm
K'işiginde bende olmuş Husrev ü Dârâ yine
- Husrevâ lutfuñ nesîminüñ bu dem in'âmıdur
K'egnine gül şâhı olmuş hil'at-ı dîbâ yine
- 21 'Adlüñ uma gelmese ey serv-i bâg-ı saltanat
Başına od yakmaz idi nergis-i ra'nâ yine
- Kadrüñ ordusunda çetr-i 'anberîndür âsümân
Kim aña bir şemsedür şems-i cihân-ârâ yine

- Bezmün içinde kamer defdür aña pullar nücûm
Çengi olmuş meclisünde zühre-i zehrâ yine
- 24 Devr-i ‘adlünde kimesne aglamaz illâ kadeh
Devletünde iñlemez kimse meger şeştâ yine
- Halka dirhem dirhem ey şâh satmag için kendüyi
Öykünürmiş hâk-i pâye ‘anber-i sârâ yine
- Kaddüñüñ gördi livâsın göklere irişdügin
Ol sebebden aña baş egmiş durur tûbâ yine
- 27 Toldı çün hûrî-likâlarla sarâyüñ suffesi
Bezmüne dirsem ‘aceb mi cennetü’l-me’vâ yine
- Çarhdur kadrün sarâyı içre bir tûp âyine
Halka-i bâb-ı refi’üñ gurre-i garrâ yine
- Havfdan düşmen sanur sohbetde nâyı mârdur
Çeng bezmünde görünür hasma ejdehâ yine
- 30 Devletünde husrevâ bu nazm-ı gevher-rîzüme
Boynı baglu kul olupdur lü’lü’-yi lâlâ yine
- Ben senüñ şol bendeñem hâmem ucından husrevâ
Zîb ü zînet buldı şimdi şî’r ile inşâ yine
- ‘Âleme dürler saçar hâmem bu dem gavvâs olup
Bahr-ı tab’umdur ki cûş itmiş durur deryâ yine
- 33 Rişte-i nazma Revânî dizdi medhünle durer
Sayrafî olmuş durur bu tab’-ı gevher-zâ yine

Nice kim sahn-ı çemen ola bahâr ile latîf
Nice kim güller açâ bu sebze-i mînâ yine

Saltanat gülzârınuñ serv-i çemen-ârâsısın
Gülşen-i devlet ola dâyim saña me'vâ yine

31

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Süleymân

Hisâr-ı çarh-ı gerdûndan virür halka nişân kal'a
Hümâ-yı fethe olmışdur meger kim âşiyân kal'a

Nice feth olmasun maşrık yüzinden kal'a-yı gerdûn
Hevâyî tûpa dönmişdür güneş bu âsümân kal'a

3 Kemend atmak diler kavs-i kuzahdan kal'a-i çarha
Kamer burcına çıkmaga komış ya nerdübân kal'a

Eger her künci içinde anuñ genc olmasa medfûn
Bugün olmazdı ejderhâ gibi âteş-feşân kal'a

Görinen burc [u] bârûlar degüldür şâh gâzînuñ
Lisân-ı hâl ile ister kılıcından amân kal'a

6 Sipihr-i saltanat Sultân Süleymân Şâh-ı 'âlî-kadr
K'anuñ zât-ı şerîfiyle olupdur kâmrân kal'a

Senüñ 'azm-i 'azîmüñle müşerrefdür yedi iklîm
Senüñ nâm-ı şerîfüñle bulur nâm u nişân kal'a

- Bi-hamdi'llâh ey şâh-ı cihân eyyâm-ı 'adlûñle
Mahall-i zulm iken oldu bugün dârü'l-amân kal'a
- 9 Ne var kadrüñ sarâyınuñ felek olsa nigejbânı
Olur mı 'âlem içinde şehâ bî-pâsbân kal'a
- Siper gibi gerer göğsin kılıcdan yüz çevirmez hiç
Du'â-yı seyfi kılmışdur meger vird-i zebân kal'a
- Nihâl-i gül gibi oklar açup her yañada güller
Bahâr-ı feth ü nusretle olupdur gülsitân kal'a
- 12 Işıklar baş açuk hayrân kılıçlar cümlesi 'üryân
Kalender gibi hep varım idüpdür der-miyân kal'a
- 'Azîmü'ş-şân geçüp yüksek tutar kendüyi 'âlemde
Yedi kat kulle-i gerdûne kılmaz imtinân kal'a
- Kapusında güneş şemse meh-i nev halka-i zerrîn
Ne 'âlî-menzilet olur bu gerdûn-âsitân kal'a
- 15 Beligradüñ bürücından felekler hep temâşâdur
Ne var sırr-ı semâvâtı eger kılsa 'ayân kal'a
- Güneş altunlu miftâhın getirüp eyleye teslîm
Eger gerdûndan isterse bugün şâh-ı cihân kal'a
- Büyük kûçek güzellerle 'aceb tolmış hisâr içi
Yahod pervîn ü mâh ile idüpdür iktirân kal'a
- 18 Hevâsı hoş suyu dil-keş türâbı misk ile 'anber
Ne zîbâ dil-güşâ yirdür ne hoş 'âli-mekân kal'a

- Ruhî rengîn sanemlerle içi hep lâlezâr olmuş
Saru saçlu güzellerle bugün sünbülsitân kal'a
- 'Adû-yı şâh ile ceng ü cidâl itmek diler her dem
Şihâb-ı çarh ile alup ele tîr ü kemân kal'a
- 21 Benümle medhüñ eylerdi eger nutka mecâl olsa
Bu şî'ri dâyim okurdu eger açsa dehân kal'a
- Surâhî bezm ehline görünür her zamân kal'a
Bu devrânda anuñ gibi kanı bir dil-sitân kal'a
- Dirîgâ bûse virürken alur göñlümi ol kâfir
Elinden ehl-i islâmuñ alınmaz râygân kal'a
- 24 Kaşuñla kirpügüñ göñlüm hisârın eyledi yağmâ
Alur tîr ü kemân ile çog olur Türkmân kal'a
- Dil-i 'âşık gibi yanup yakılmakdan degül hâlî
Sadâ-yı tûp ile kılsa 'aceb midür figân kal'a
- İçi toptolıdur gilmân meger firdevs-i sâñîdür
Yahod hûrî-likâlarla olup durur cinân kal'a
- 27 Göñüller kal'asın feth itdügine şâd olur cânân
Nitekim hâtır-ı şâh-ı cihânı şâdümân kal'a
- Revânî gibi anuñ da eli kalmış taş altında
Diler 'izz-i huzûruñda ide hâlin beyân kal'a

‘Adûnuñ sînesi ola belâ oklarına kalkan
Nice kim’âlem içinde görine pür-sinân kal’a

32

. . . - / . . . - - / . . . - / . . . -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm

Sepîde-dem yine üstâd-ı kudret-i Bârî
Çemen cerîdesine yazdı hatt-ı zengârı

‘Aceb bu kavs-i kuzeh mi ya şemse-i gül için
Eline aldı felek nakş-bend-i zerkârı

3 Turuncasın yine gülgûnı itdi goncalaruñ
Nesîm eyledi tezyîn nukûş-ı gülzârı

Hıyâmdur ki kuruldı çemende ‘işret için
Bu dem şükûfe ki zeyn eylemişdür eşcârı

Didi çemende gören nâ-şükûfte goncaları
Döküldi şîşe-i sebze şarâb-ı gül-nârî

6 Gülüñ piyâlesini gülsitânda zerger-i bâd
Ne hûb san’at ile eylemiş kalemkârî

Şarâba tevbe idenler yine peşîmândur
Çü bezm-i gülşene geldi güzellerüñ varı

Kaçan olur ki bu gül vara meclis-i yâre
Olur mı mahremi şâhuñ harîf-i bâzârî

- 9 Çemende mest bulup koltugına girmez idi
Nesîm nergisüñ olmasa ger hevâdârı
- Çalup çağırmaga ra'd-ı bülend-âvâze
Sipihir çengine takmış gümişden evtârı
- Meger ki mülk-i Hoten tâciri durur lâle
Ki sardı kırmızı vâlâya misk-i Tâtârı
- 12 Dehân-ı goncada şeb-nem mi çın seher görinen
Ya tûti habb-ı nebâta uzatdı minkârı
- Gül-i sepîd eger olmasa idi âl-i Resûl
Yeşil 'alâmet ile olmaz idi destârı
- Çiçekler ile behişt oldı bostân sahnı
Ki selsebîle hacâlet virüpdür enhârı
- 15 Çemen ki cennete dönmişdür ey nesîm-i şimâl
Unutma anda varınca bu ben günehkârı
- Terâna başladı sular sabâ girüp raksa
Benefşe çenge dahı takmamışdı evtârı
- Seherde gel berü gûş eyle Mantıku't-Tayrı
Şükûfedür bu diyârüñ çü Şeyh 'Attârı
- 18 Bu şi'r-i dil-keşi bu nazm-ı dil-pezîri görüp
Zebân-ı hâl ile bülbül okurdı eş'ârı
- Şarâb-ı nâb ile gül gül gören ruh-ı yârı
Müzeyyen itdi sanur lâleler semenzârı

Bahâr günleridür ruhlaruñı seyr idelüm
Teferrüc itmelü olmuş begüm bu gülzârı

21 Biri birine urur sünbül ile lâleleri
Sabâ çemende görelden bu zülf ü ruhsârı

Görince göz ide nergis diyü çü gül korkar
O serv boylu nigârı o lâle ruhsârı

Karâr u sabrumı billâhi sormañuz benden
Asıldı boynına yârüñ çü zülfi tomârı

24 Egerçi kaşlarıñuñ gâlib olmasa rahmi
Alur mı idi kucaga ol iki bîmârı

Cihânda bir dili tatlu olur mı ancılayın
Ögerseñ ey gönül ög ol leb-i şekerbârı

Revâ mı fitneye bâ'is ola bu kâküller
Getürme sûrete dahı şol iki tarrârı

27 Medâr-ı 'adl durur âsitân-ı şâh-ı cihân
Ko zulmi k'añmayalar anda sen cefâkârı

Bülend-mertebe Sultân Selîm ol şeh kim
Düşürdi bahre hacâlet kefi güherbârı

Sabâh zegeri altunlamazdı hûşîdi
Sarây-ı rif'atüñün olmasaydı mismârı

30 ‘Aceb mi perde-i al assa kapusunda şafak
Çü irdi göklere kadri sarâyı dîvârı

Harâb olmaya hergiz esâs-ı saltanatuñ
Müdâm rây-ı şerîfi olursa mi’ mârı

Musahhar eyledi dünyâyı şemse-i tîgi
Nite ki dutdı güneş bu sipihr-i devvârı

33 Çerisi gözcisi gündür karavulı encüm
Öñüñce mâh durur gice miş’aledârı

Eline tîgin alup çarhacı gibi hûrşîd
Diler öñüñde ide hasmı ile peykârı

Vakârına kaçan olur ki öyküne kuhsâr
Cihânda her kişinüñ bellüdür çü mıkdârı

36 Bahâr-ı ‘izzet ile bostân-ı rif’atde
Nihâl-i kadriñüñ olmuş kevâkib ezhârı

Eyâ sipihr-i sa’âdet sen ol güneşsin kim
Şu’â’-ı himmet ile la’l idersin ahcârı

Günâhın isteyü takmazdı boynına kefenin
Felek kapuña seher gelmeseydi yalvarı

39 Güni münevver iden pertev-i zamîrûndür
Çerâg rûşen ider nitekim şeb-i târı

‘Ukûl vasf-ı cemîlüñi itmede ‘âciz
Medâyihüñde dagıtsam ‘aceb mi efkârı

Sarây-ı vasfuñı açdum bu gün temâşâya
Ki nakş-ı dil-keş ile toldı çâr dîvârı

42 Görindi halvet-i fikrümde mâh-rûlar kim
Cihânı rûşen ider yüzlerinüñ envârı

Götürdiler ara yirden hicâbı bî-minnet
Şular ki kimseye ‘arz itmemişdi dîdârı

Ne pâdişâh güzeller ne hûb dil-berler
Ki kul idindiler anlar kulûb-ı ahrârı

45 ‘Aceb mi geçse anuñ her biri gümüştä tahta
Ki husrevâne durur cümlesinüñ etvârı

Revânî bendesine ol şeh-i hüner-perver
Nazar kılursa aña devleti ider yârî

Bilür çü bendesi hâlini şâh-ı nükte-şinâs
Uzatma ‘izz-i huzûrında hîç güftârı

48 ‘Arûs-ı medhine çekdi sarây-ı nazmında
Sevâd-ı perde-i müşgîn hutût-ı eş’ârı

Ya halka ‘arz-ı cemâl itmege tonanmışdur
Siyâh câmeler ile me’âni ebkârı

Zamâne şâhidi halka güzellenürse nola
Takındı gûşına çünkim bu dürr-i şehvârı

51 Degül kasîde bu bir deste tâze güldür kim
Mu'attar eyleye bezm-i şeh-i cihândârı

Nice ki bâd-ı sabâ açâ gonca sandûkın
Kitâb-ı gülden okıya hezâr edvârı

Murâduñ üzre felekler şehâ olup sâyir
Yazıla safha-i dünyâyâ devlet âsârı

33

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Kasîde der- Medh-i Sultân Selîm Hân

Bi-hamdi'llâh ve l-minne ki irüp fazl-ı Rahmânî
Kudûm -i şâh ile oldı müzeyyen taht-ı 'Osmânî

Ne taht olur bu kim aña felekler oldılar pâye
Serîr-i saltanat şermende kıldı tâk-ı keyvânı

3 Müzehheb girde-bâlişdür güneş ol taht-ı 'âlîde
'Aceb mi yanına alursa anı Rûm sultânı

Sipîhr-i saltanat Sultân Selîm şâh-ı 'âdil kim
Rikâbı mâh-ı nev olup felek olmışdı yekrânı

Kılıcı şemsesi hûrşîd-i 'âlem-tâba beñzer kim
Cihân zulmâni olmışken anuñla oldı nûrânî

6 'Aceb mi saltanat tûpı güneş gibi göge agsa
Yeñi başdan yine tîgi eline aldı çevgânı

Fesâd ü fitne ye'cücine sedd-i âhenîn tîgi
Anuñ zât-ı şerîfidür meger İskender-i sâni

Güneş altun kalemlerle yazar evsâfını her gün
Anuñçün safha-i çarhuñ kevâkibdür zer-efşânı

- 9 Takupdur câme-i kadrine zerrîn tügmesin hûrşid
'Aceb mi mâh-ı nev olsa anuñ tavk-ı girîbânı

Kamer sîmîn piyâleyle olupdur bezmine sâkî
Güneş zerrîn kabâyıla diler kim ola derbânı

Şehâ kasd eylemişdür kim 'adûñı sengsâr ide
Felek seng-i kevâkible gice toldurdı dâmânı

- 12 Didiler leşkerüñ deryâ o gülgûn nîzeler mercân
Olar kim gördiler deryâ içinde şâh-ı mercânı

Görinen haymeler sanmañ açılmış ak güllerdür
Hümâyûn ordusu şâhûn unutturdı gülistânı

Felek altunlu şemseyle anuñ bir sâyebânıdır
Ne yirde ferr ü şevketle kurılsa çetr-i sultânî

- 15 Yahod devlet hümâsıdır kaçan kim bâl ü per aç
Kanadı altına alur hemân dem çarh-ı gerdânı

Kılıcuñ nass-ı kâtı'dur ne var ilzâm-ı hasm itseñ
Atuñ yügrük 'aceb midür eger alduñsa meydânı

Güzeller gün gibi halkı yakardı tab'-ı şevk ile
Hicâb olmasa 'âlemde eger ol zıll-ı Yezdânî

- 18 Bu dem ‘ahdüñde islâma şu deñlü irdi revnak kim
Gözi kâfirler incitmez olupdur bir müselmânî
- Saçı sûfîlenüp yârûñ durur mescid kenârında
Yine zâhidlenüp mihrâba geçmiş çeşm-i fettânî
- Nice râm olmaya hükm-i hümâyûnuña ins ü cîn
Musahhardur yed-i zer-bahşuña mühr-i Süleymânî
- 21 Senüñ eyyâm-ı ‘adlûñ şöyle me’men kıldı dünyâyı
Felek sarrâfî bir gice dahı yapmadı dükkânî
- Ne hoş sarrâf olur tab’um ki medhüñde senüñ şâhâ
Zamâne gûşına dakdı bu şî’r-i gevher-efşânî
- Mey-i nâb ile şunlar kim sürerler ‘ıyş-ı devrânî
Emerler la’l-i sâkîyi iderler hazz-ı rûhânî
- 24 Le’âlden tükmedür gûyâ takılmış cübbe-i câna
Görinen sînem üstinde nigâruñ kanlu peykânî
- Gözüm bu rişte-i cisme ko düzsün eşk-i hûnînin
Sanasın şeyhdür almış ele tesbîh-i mercânî
- Ruhuña beñzemez lâle gözüñe nergis öykünmez
Kim anuñ biri sahrâyî birisidür beyâbânî
- 27 Berât-ı hüsn ile olduñ güzellik mülkinüñ şâhı
Hilâl ebrûlaruñ virdi begüm saña bu ‘unvânî

Hikâyât-ı gam u derdi nice şerh eyleyem yâre
Kişiyе gam gelür lâbüd okınsa gussa destânı

Girihler var durur gamdan çözümez rişte-i cândan
Felek 'ıkd-ı süreyyâdan eger idinse dendânı

30 Gözüñ yaşını 'arz eyle yüri şeh âsitânına
Senüñ gibi yetîm için durupdur lutf u ihsânı

Şehâ vasfuñda her beytüm münakkaş Tâk-ı Kisrîdür
Görürse kala dem-beste eger Erjeng eger Mânî

Nola gevher-feşân olsa Revânî çâkerüñ şâhâ
Yine mevc urdı deryâveş anuñ tab'-ı dür-efşânı

33 Yine medhüñde kân deldüm sözüm rengîndür anuñçün
Hacâletden kızarmışdur bu dem la'l-i Bedehşânî

Senüñ zât-ı şerîfüñdür gül-i gülzâr-ı devlet kim
Benüm tab'-ı latîfümdür anuñ mürğ-i hoş-elhânı

Ayaguñ toprağı oldı çü nûr-ı dîde-i devlet
Gerekmez iki gözümçün dahı kuhl-ı Sıfahânî

36 Nice kim husrev-i hâver geçüben taht-ı eflâke
Müzeyyen ide dünyâyı musahhar ide devrânı

Serîr-i saltanat olsun mübârek zâtına şâhuñ
Hudâ kılsun cihân halkını anuñ bende-fermânı

GAZELLER

1

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ay ü gün görüp cemâlin oldu ser-gerdân aña
Kim aña hayrân degül ben olmuşam hayrân aña

Yazalı yârüñ berât-ı hüsnine kaşı nişân
Geldi dil-berler içinde haylice ‘unvân aña

Yüz çevürmez ey kemân-ebrû kılıcuñdan göñül
Oklaruñla sîne çün oldu sınık kalkan aña

Hüsni artar her kaçan kim yâr zülfin şâneler
Hayli şan virmiş durur zülf-i ‘abîr-efşân aña

‘İyd-ı vaslum isteyenler terk-i cân itsün dimiş
Öleyin öñinde anuñ olayın kurbân aña

Hüsnuñ eyyâmında yad itdüñ Revânî bendeñi
Pâdişâhum çok degül mi bu kadar ihsân aña

2

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çatma kaftân gey virür zînet benüm cânım saña
Yaraşur kaplan derisi takye arslanum saña

Pâdişehsin hatt-ı ‘anberbâruñı eyle tırâş
Bir karınca dil uzatmasun Süleymânım saña

Zülf-i miskînüñ kulaguña egildügi bu kim
Söylemek ister benüm hâl-i perîşânum saña

Pâdişâhum sanma feryâd eylerem kûyuñda ben
Saltanat kûsın çalar bu âh u efgânnum saña

Meclisüñde sûz-ı şevkümden beyân itmek diler
Ağız açduğı budur çâk-i girîbânnum saña

Salınup göğüs gerersin çün Revânîyi görüp
Ol sebebden ben didüm serv-i hırâmânnum saña

3

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Leblerüñ şîrîn rutabdur kim didi ‘ünnâb aña
Dadı yokdur öykünürse dostum cüllâb aña

Gûşe-i mey-hâneyi dünyâyâ virmez gerçi dil
Korkarın ayak dolar bir gün şarâb-ı nâb aña

Devr-i hüsnüñde ‘aceb mi kaşuñı kılsañ tırâş
Ka’bedür kiblem yüzüñ hâcet degül mihrâb aña

Yiri gögi ayagı altına aldı ey gönül
Görmedi bir beñzerin hûrşîd-i ‘âlem-tâb aña

Kendü bildügin ider uyup Revânî ‘ışka dil
Kimsenüñ sözün işitmez neylesün ahbâb aña

4

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Yalvarup kime kul olsam ol emîr olmaz baña
Kangı şeyhe ben mürîd olsam o pîr olmaz baña

Ayagum almak diler sâkî denî devrân gibi
Câm-ı meyden gayri kimse destgîr olmaz baña

Begligüm var câm-ı meyle gûşe-i hum-hânedede
Andan özge sâkiyâ tâc ü serîr olmaz baña

Medhini ko nâfenüñ açma kutuyı ey sabâ
Hâk-i pâyi gibi çün misk ü ‘abîr olmaz baña

Olamazsın ey felek âhumla bir dem hem-kiriş
‘İşk yayın çekmede hergiz nazîr olmaz baña

İrdi nazmum gerçi Selmâna Revânî âh kim
Terbiyetler eyleyüp kimse zahîr olmaz baña

5

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Rind iseñ meyli koma câm-ı musaffâdan yaña
‘Ârif iseñ götür ayağı Galatâdan yaña

Mülk-i Rûm içre Firengistânı görmek isteyen
Seyre geçsün dâyimâ ol şehr-i ra’nâdan yaña

Şol firenk oğlanların sûfî göreydüñ bir nazar
Göz açup bakmaz idüñ cennetde havrâdan yaña

Bu felek anuñ mücellâ kasrıdur kim âfitâb
Seyr için revzen açupdur aña dünyâdan yaña

Sanuram oldı mukârin gökde pervîne hilâl
Keştiye binüp güzeller gitse deryâdan yaña

Dîn yağmâsın ider kâfir-beçe mahbûblar
Sakınuñ varmañ müselmânlar kelîsâdan yaña

Hûr u gilmân ile pür olmuş Revânî her taraf
Bakmaz içine giren firdevs-i a'lâdan yaña

6

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kaşlarıñ görüp meh-i nev oldı ser-gerdân saña
Hûblar içre begüm yetmez mi bu 'unvân saña

Görelî hüsn ü cemâlüñ olmuşam hayrân saña
Bencileyin dostum zülfüñ de ser-gerdân saña

Degme bir meh-rûy ile da'vâ-yı hüsn itmek neden
Sakın ey âyîne bir gün görünür cânân saña

Peyk-i âhumla yarışmak ister iseñ ey sabâ
Gâfil olma kim virür bir ok atım meydân saña

Okuyup bir gün şikeste hâtırumı yazmaduñ
Hâlümü bir bir dimişken defter ü dîvân saña

Mevsim-i güldür ko zehri gülsitânda 'ıyş için
Muntazır durur Revânî cümle-i yârân saña

7

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Mülk-i gam içre gönül çün didiler şâh saña
Nevbet-i şâhi yeter âh-ı sehergâh saña

Gice gelmeyecegin meclise ey dil bilürüz
Hele var gör ki ne yüzden togar ol mâh saña

Cevr ile ‘âşıkunıñ çünki temâm itdüñ işin
Nesne eksüklüğini virmesün Allâh saña

Olmasañ hüsn ilinüñ sen güzelüm pâdişehi
Mihr ü meh kurmaz idi hayme vü hargâh saña

Ne gönül saña ‘atâ var ne Revâniye vefâ
Nidelüm neyleyelüm âh baña vâh saña

8

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Göz yaşıyla âhuma bakmaz niçün ol bî-vefâ
Ey gönül mergûb olur her yirde hûb âb u hevâ

Ey ferah şol gam diyen yıkdı benüm gönülüm evin
Kandesin bi’llâhi gel ehlen ve sehlen merhabâ

Cân virüp derdüni aldık ‘ışk bâzârında kim
Umaruz şekker lebünden dostum şerbet behâ

Utanur ben bî-nevâ ile musâhib olmaga
Hey nice ‘âr itmesün ol pâdişâh ben bir gedâ

Ol tabîb-i cân buyurmaz leblerinüñ şerbetin
Bir oñulmaz derde düşmişdür Revânî mübtelâ

9

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sebze hat kim hem-dem olmuşdur ruh-ı cânân aña
Hızrdur k'olmuş müyesser çeşme-i hayvân aña

Kûyunuñ bâgını tâze tutmaga ey serv-i nâz
Kırpüğüm ebr-i siyeh eşküm durur bârân aña

Gördi dil-berden surâhî bûseler alur kadeh
Bezm içinde kaldı agzın açuban hayrân aña

Zîneti el-hakk 'arûs-ı hüsnüñüñ olmuş ziyâd
'Anberîne takalıdan zülf-i müşg-efşân aña

Sahn-ı gülşende biten sanmañ kızıl gül bergidür
Dâg bülbül sînesidür kim bulaşmış kan aña

Şem'-i bezmüñ ey kemân-ebrû rakîbün cânına
Gûyiyâ bir tîrdür kim şu'ledür peykân aña

Hâk-i pâyi cevherini her ne dem kılsam 'ayâr
Gözlerüm olur Revânî keffe-i mîzân aña

10

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Geh cefâ geh cevr ü geh nâz oldı çünkim hû saña
Bî-vefâ dildâr imişsin ey sanem yâ hû saña

Kıble hakkı togruyam yoluñda ben lîkin rakîb
İgri sözler söylemişdür ey hilâl-ebrû saña

Gördi zülfin öpdüğüm hışm eyleyüp dil-ber didi
Varasın ögünesin eger kalursa bu saña

Göz karardup taglara düşmiş yürür Mecnûn gibi
Ey saçı Leylî meger ‘âşık durur âhû saña

Ola cismümde benüm her üstühânnum mâh-ı nev
Ger olam ey mâh-rû bir gice hem-pehlû saña

Devr-i hüsninde Revânî şâd ü handânsın yine
Lutfi yüzinden togupdur beñzer ol meh-rû saña

11

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Âfet-i devr-i zamân olmaga ol mâh-likâ
Geydi pervîn misâli benek altunlu kabâ

Fitne-i devr-i kamer hâl-i ruh-ı dil-berdür
Kad-i bâlâsı ile zülfi belâ üzre belâ

Gün gibi câme-i zer-beft ile hidmetde idi
Güzelüm mâh-ı nev olmasa idi yeñi yaka

Hîç güzellerde mahabbetden eser görünmez
Kanı bir kimse ki vardur diye beglerde vefâ

Zülf ü çeşmi ile kaddin görelî cânânuñ
Dil ü cân ile Revânî ideyin aña du'â

12

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

'Âşık olmışdur güneş ey ruhları ra'nâ saña
Tolanur dünyâyı her gün bulmaz hemtâ saña

Altun üsküfle turup her meclise ra'nâlanur
Gör ne yüzden öykünürmiş şem'-i bezm-ârâ saña

Bezm içinde gördi sâkîlik idersin ey perî
Agzın egdi kaldı hayrân sâgar u sahbâ saña

'Iyşdur gül yüzlülerle baña gülşen gûşesi
Zâhidâ hûrîler ile cennetü'l-mevâ saña

Başını taşdan taşa urur görüp agladuğuñ
Acıduğından Revânî bu yedi deryâ saña

13

. . - - / . . - - / . . - - / . . - -

Güneşi sanma felek gösterür ey mâh saña
'Arz ider 'âşık olup mihrini her gâh saña

Gice gelmeyecegin sohbeta ey dil bilürin
Hele var gör ki ne yüzden togar ol mâh saña

Yok durur zerrece gönülünde terahhum eseri
Ne ‘aceb hâssa virmiş durur Allâh saña

Göricek yâri gönül derd ile bir âh itdi
Neylesün bunca belâlar ile bir âh saña

Kıldı fûrkatde Revânî iremez vuslatuña
Nice yol tutar ise bulmadı hiç râh saña

14

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Mey içmemek olur mı o gonce-dehân ola
Meclisde hem-kadeh leb-i şekker-feşân ola

Altun piyâle ile gümüşt tebsi ay u gün
Bezmümde sâki k’ol meh-i nâ-mihribân ola

Zâhid şarâba tevbe mi olur bu demde kim
Tâze bahâr ola gül ola gülsitân ola

Kırdı geçürdi gamze kılıcıyla ‘âşıkı
Ol şâh-ı hüsn var ise sâhib-kırân ola

Hüsnuñ zamânıdır ne diyem şimdi beñ saña
Kadrin Revânînuñ bilesin bir zamân ola

15

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hûblar ebrûların ‘arz itdüğü budur saña
Dimek isterler kuluñuz alını damgalı şehâ

Dâglarla lâleveş zeyn olsa sînem gam degül
Her biri bir lâle-haddüñ yâdigârıdur baña

Ey sanem hicrûñ beni şol deñlü kılmışdur za'îf
Varamazdum kûyuña ger sâyem olmasa 'asâ

Ne kara gün idi kim gördüm yüzüñde hâlûñi
Ne belâyidi bu kim kaddüñe oldum mübtelâ

Cevrini yârûñ çekerdüm zulm-i agyâr olmasa
Gam yimezdüm ben Revânî ger bir imişse belâ

16

-- ./ .-- ./ .-- ./--

Cân mürdelerin nutk-ı lebûñ ideli ihyâ
'Âlemde unudıldı kamu mu'ciz-i 'İsâ

Gülşende ruhuñ gibi bulunmaz gül-i nesrin
Cennetde ne kaddüñ gibi bir serv-i dil-ârâ

Bir dem ki ola nâz ile serv hırâmân
Hayretde kalur görse revân Sidre vü Tûbâ

Bostân-ı cemâl içre boyuñ serv görelden
Baş açdı vü raks urdı olup vâlih ü şeydâ

Firdevs-i cinâna heves itmez göñül ey dost
Bir dem olalı cennet-i kûyuñ aña meövâ

Dil zulmet-i zülfüñde kalup bulmaz idi râh
Göstermese Mûsâ gibi vechüñ yed-i beyzâ

İtüñ yerini alsa rakîbüñ ne ‘aceb kim
Bu ‘aks-i felekdür gelür a’la yerine ednâ

Çün cân u gönül virdi visâlûñe Revânî
Hicr odına tap yak anı li’llâhi Te’âlâ

17

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Eyleme hüsnüñ ‘arûsı yüzine zülfüñ nikâb
Bî-tekellüf olalum olmasun ortada hicâb

Varımaz başa senüñle hüsn da’vâsın kosun
Agridur halkuñ hemîn yok yire başın âfitâb

Dâg-ı ‘ışkuñ sînede bir haymedür gam şâhına
Kim aña her yañadan çekdüm eliflerden tınâb

Baña kan yutdurduğun meclisde inkâr itmese
Sâkî-i gül-çihrenüñ yüzine urmazdı şarâb

Nazm-ı Câmî gibi eş’âruñ Kemâle irişe
Bir nazar kılsa Revânî Husrev-i ‘âlî-cenâb

18

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Yollar üstinde düşüp yatmazdı hergiz âfitâb
Câm-ı mihründen senüñ ger olmasa mest ü harâb

Subh-dem gördüm mahalleñde saña sunmag için
Bir kızıl gül almış ey dil-ber eline âfitâb

Sâye-i serv-i bülendüñ yollar üstinde görüp
Dir hasedden cân u dil *ya leytenî küntü türâb*

Tâk-ı kistrâyı sorarsañ yüri var hum-hâneye
Câm-ı Cem sırrını bilmek ister iseñ iç şarâb

Pâdişâhum kasruñı eflâke beñzetsem nola
Kim yüzüñdür anda mâh ü âteşin âhum şihâb

Korkarın ölür Revânî kahr ile ey bi-vefâ
Nice bir cevr ü cefa vü nice bir nâz ü ‘itâb

19

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Zehri şitânuñ eylemedin cismüñüz harâb
Elden komañ şarâbı ki tiryâkdür şarâb

Sovukdan ol sanem nola her dem görünmese
Kış günlerinde az görünür çünkü âfitâb

Lutf eyle yâri key sakın üşütme ey sabâ
Rahm eyle kılma cânına ‘âşıklarun ‘azâb

Zâhid bu dem şarâba nice tevbe eyleyem
Sovukda eylemez kişi âteşden içtinâb

Sarsa Revânî her gice pehlûsına seni
Sermâdan aña gelmez idi hîç ıztrâb

20

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Rengîn lebûñden urmasa dem ey püser şarâb
Olur mı idi la'l gibi mu'teber şarâb

Zindân-ı şîşe içre kim eylerdi anı habs
Ugurlamasa rengi lebûñden eger şarâb

Sırça sarây içinde yatur 'izz ü nâz ile
İklîm-i 'ıyşa husrev olupdur meger şarâb

Her rind hâcedür kadeh-i sîmidür sadef
Deryâ-dil ol ki kıldı habâbı güher şarâb

Yâd itdügince la'lüñi dil kendüden gider
Eyler Revânî her kişiyi bî-haber şarâb

21

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nev-bahâruñ ey sabâ bizden elin ayagın öp
Topugına yüzüñi gözüñi sür başmagın öp

Gonce nesrînlerini dizmiş bir ince iplige
Boynına asmış temâşâ eyleyüp bogmagın öp

Güllerüñ başı bezin almak dilerseñ ey sabâ
Bâg-ı hüsnin seyr ider gibi olup yaşmagın öp

Kılmag isterseñ cihânı müşg ü 'anberden tolu
Zülf-ı müşgînin kohulayup yüri saç bagın öp

Câm-ı la'li ger nasîb ola Revânî nûş idüp
Şekkerin çıkar dilin agzuña al dudagın öp

22

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Âsitânında yaturdum üstüme geldi habîb
Hasta sagalmalu olsa kapuya gelür tabîb

Gice ile vardugum budur tavâf-ı kûyuña
Korkaram sâyem dahı bir gün ola baña rakîb

Ben didüm cânâ senüñ kendü garîbüñdür göñül
Yüzüme bakup gülüp dil-ber didi va'llâh garîb

Ol şeh-i hûbâna öykünmek diler her gün güneş
Geh giyer zerrîn külâhın geh giyer altunlu şîb

Dînüm îmânüm disem zülfüñ tolaşmasun dile
Kâfir-i 'ışk olana hâcet degül hergiz sâlib

Hüsn-i dil-berden ziyâ ugurlamadıysa eger
Dâyimâ şem'i şeb-efrûzuñ neden boynunda ip

Kanı ol dem kim Revânî yüz sürem ayagina
Degme bir üftâdeye devlet nasîb olmaz nasîb

23

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ol kamer-tal'at yüzinden açdı çün müşkîn nikâb
Sanasın kim ebr içinden zâhir oldu âfitâb

Zerrece nûr u ziyâ virmezdi hergiz ‘âleme
Pertev-i hüsnüñden ey meh irmese hûrşîde tâb

Yir yüzine lutf idüp ol meh kadem basdugına
Reşk idüp dil çağırur *ya leytenî küntü türâb*

Ol tabîb-i cândan em sordum dil-i mecrûhuma
Agzuma sögdi leb-i la’li zihî sâfi cevâb

Gizlenüp gündüz giceyle zâhir oldugı bu kim
Gün yüzüñ envârına tâkat getirmez âfitâb

Sohbet-i vasluña cânâ irmedin bu haste dil
Yandı fûrkat odına döne döne hemçün kebâb

Hâk idüp cânâ gam-ı ‘ıškuñ Revânî hasteyi
Kodî âteş sînede başda belâ vü gözde âb

Sen Süleymân-ı zamâna hâlümü ‘arz itmege
Benden õñ bu hüdhüd-i cân irmege eyler şitâb

24

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Her kime olsa sen güzelüm kılma iltifât
Gül iki yüzlü oldugıçün oldı bî-sebât

Şâhin bakışlu yâr gönül mürgin avladı
Şehbâzdur gözi aña ebrûları kanat

Devr-i hatuñda leblerüñi kim görürse dir
Konur mürekkebe içine ‘âdet durur nebât

Bu nat'-ı 'ışk içinde gönül beydakını sür
Ferzânelikler eyle sakın olma şâh mât

Halk-ı cihân ölümlüsidür tâze sözlerüñ
Viren Revânî nazmı durur anlara hayât

25

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Çünkü mey içme nasîb oldu bize rûz-ı elest
Gel e ey sâki senüñle olalum bâde-perest

Seng-i ta'n ile beni taşlama ey zâhid-i huşk
Yüri sen şîşe-i nâmûsumuza virme şikest

Yâr satmaz nidelüm vaslı metâ'ını bize
Nakd-i cânı virürüz gerçi aña dest-be-dest

Yine âvâze-i reftâr ile bu kadd-i bülend
Serv-i bâlâyı çemenlerde bu dem eyledi pest

Sâkiya câm-ı mahabbetden olupdur ser-hoş
Sen Revânîyi bu dem sanma mey-i nâb ile mest

26

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Eyledi serv ü çenârı kâmet-i bâlâsı pest
Râst sözdür bu ki dirler dest ber bâlâ-yı dest

Şimdi ta'n itmek neden ser-hoş görüp 'âşıkları
'İşk câmı anları mest itdi çün rûz-ı elest

Başını kesseñ eger İslâma gelmez dostum
Görmedüm zülfüñ gibi bir Hindu-yı âteş-perest

‘Âşık-ı şûrîdeler hâlini sorma zâhidâ
Bir bölük üftâdelerdür kimi bengî kimi mest

Çün Revânî her güzel bir pâresin mir’ât ider
Hâtıruñ hoş tut eger dil şîşesi olsa şikest

27

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Kaşuñı çatma hilâle aña kim dir sitem it
Kuluñ eksüklüğine kalma begüm sen kerem it

Ayagı tozına biz nâfe-i müşgi satduk
Yüri ey bâd-ı sabâ var tuyanaca kadem it

Sâkiyâ kullaruñ unutma güzel başuñ için
Bir ayak câm ile her bendeñi Cemşîd ü Cem it

Müdde’înüñ güzelüm deftere sıgmaz adı
Başımı kes iki dillü olanuñ hep kalem it

Sûfiyâ gönlüñ açılmaz ise halvetde eger
Gel Revânî gibi mey-hânedede var def’-i gam it

28

- - . / . - . - / . - -

‘Uşşâka işüñ cefâdur ey dost
Kaddüñ elif-i belâdur ey dost

Dâyim beni bî-karâr iden
Bir kaşı gözi karadur ey dost

Gencîne-i ‘ışkdur bu göñlüm
Akan yaşum ejdehâdur ey dost

Servi boyuña du’âcı kumrî
Boynında siyeh ridâdur ey dost

Saklarsa Revânî nola tîrûñ
Cân hastasına ‘asâdur ey dost

29

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Çekdürdi elif sîneme derd ü gam u mihnet
Böyle olur imiş güzelüm râh-ı mahabbet

‘Âşık geçürür göñlini her nesneden ammâ
Zâhid mey ü mahbûbdadur var ise sohbet

Yıkıldı göñül hânesi gamdan yine sâkî
Ancak sen idersin anı lütfuñla meremmet

Terk itme göñül işigini pîr-i mugânuñ
Sâlik olana pîrden irişe yine himmet

Her sâde-ruhuñ vasfını yazmakda Revânî
Nakkâş durur kim virür âyîneye sûret

30

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Saña kim dir ‘âşıkı terk eyle agyâruñ gözet
Degmeye yâr olma sen yâr-ı vefâdâruñ gözet

Çün senüñle cân u dil oynar mahabbet nerdini
Sakin aldanma benüm çok sevdüğüm zâruñ gözet

Zikrümüz mahbûbdur tesbîhümüz câm-ı şarâb
Tâ`nı ko zâhid bize sen vird ü ezkâruñ gözet

Çâr-sû-yı ‘ışk içinde bûse cân bâzârıdur
Gâfil olma ey gönül bi’llâhi bâzâruñ gözet

İlüñ oğlanlarına dahl eylemek her dem neden
Sen er ol tek ey gönül ebkâr-ı efkâruñ gözet

Kimseye yüz virme sen âh-ı Revânîden sakın
Gül gibi açılma her yirde hevâdâruñ gözet

31

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Bir dem sanemâ kâmet-i servüñle kıyâm it
Tâ kim bize zâhir ola ahvâl-i kıyâmet

Mescidde müözzin ki göre kâmetüñi râst
Kad kâmet okıyup ide tekbîr-i ikâmet

Mihrâba geçüp fitne gözüñ sihr ile dâyim
Eyler ol iki turra-i câdûya imâmet

Gel kana girüp cevri ile öldürme beni kim
Hiç fâyide itmez kişiye soñra nedâmet

Sen dil-bere dil virdi Revânî dile düşdi
‘Âşıkdur olursa nola rüsvâ vü melâmet

32

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çekdi Çînden Rûma leşker kâkül-i müşkîn-i dost
Aldı cân mülkin ser-â-ser kâkül-i müşkîn-i dost

Baş koyup secd’itmez idi ol bütüñ ruhsârına
Ger degülmişseydi kâfir kâkül-i müşkîn-i dost

Dâyeveş hâl-i siyâhını derâgûş eyleyüp
San Habeş tıflıyla oynar kâkül-i müşkîn-i dost

Nüsha-i ruhsârı üzre ‘anberîn mıstar çeküp
Sihr ü efsûn yazmak ister kâkül-i müşkîn-i dost

Bu ne şehdür kim yatur hüsünüñ harîminde idüp
Mihri bâlin mâhı pister kâkül-i müşkîn-i dost

Çıkarup çâh-ı zenehdândan meger dil düzdini
Şimdi berdâr itmek ister kâkül-i müşkîn-i dost

Bezm-i hüsünde Revânî câm-la’lin’el urup
Gör nice hoş ‘âlem eyler kâkül-i müşkîn-i dost

33

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Germ olup bu mürğ-i dil kıldukça cânân ile bahs
Gûyiyâ hüdhüd durur k'eyler Süleymân ile bahs

Leblerüñçün ehl-i dillerle nola kılsam cedel
Şimdi mi oldı şarâb üstinde yârân ile bahs

Nüsha-i rûşen durur hüsnüñ kitâbından güneş
Kangı gül yüzlü kılur sen mâh-ı tâbân ile bahs

Ey tabîb-i cân niçün bîmârdur dâyim gözüñ
Çün lebüñ eyler şifâ bâbında Lokmân ile bahs

Gözlerine nükte-i la'lin Revânî añma hîç
Bir kişi müşkildür itmek iki fettân ile bahs

34

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Şâh-ı 'ışkam bir kadeh meydür benüm başumda tâc
Gördi mestem didi sâkî begligüñ var gözüñ aç

Sâkiyâ bîmâr-ı 'ışka sun şarâb-ı nâbdan
Hastaya şerbetle eyler çün tabîb olan 'ilâc

Hey begüm agyâr saña niçe gönül virmesün
Pâdişâh olan alur elbette kâfirden harâc

Hoş durur şekker lebüñde hâl ile cânâ 'arak
Kim be-gâyet hûb olur misk ü gül-âb ile gülâc

Agladursın hattıñı añma Revânî bendeñe
Nem kapar zîrâ bulutdan şâ'ir-i nâzük-mizâc

35

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Sararupdur yine beñzi baña benzer nârenc
'Âşikuñdur meger ey şûh-ı sitemger nârenc

Bâg içinde tutuşup gevdesi od gibi yanar
Gabgabıñ hastası olmış yine beñzer nârenc

Yaşumuñ dâneleri derd ü belâ bâgında
Oldı 'aks-i ruh-ı zerdümle ser-â-ser nârenc

Kâmetüñ üzre gören düğme-i zerrîñüñi dir
Kim görüpdür 'acebâ bitüre 'ar'ar nârenc

Nola bu şî'r ile zeyn olsa Revânî meclis
Sohbete çünki virür zînet ü zîver nârenc

36

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Günde yüz biñ cân alur cânâneler gördüñ mi hîç
Âşinâlıktan kaçır bîgâneler gördüñ mi hîç

Ey gönül bir nâz ile biñ cân u dil sayd idici
Bir bölük şehlâ gözi mestâneler gördüñ mi hîç

Dil-rübâlar 'ışkına bâzâr-ı gamda dem-be-dem
Hânümân terk idici dîvâneler gördüñ mi hîç

Bezm-i ‘ışk içinde şem’-i hüsne yüz biñ şevk ile
Bâl ü perler yakıcı pervâneler gördüñ mi hîç

Ey Revânî ‘ışk meydânında ‘âşıklar gibi
Terk-i cân eyler yürür merdâneler gördüñ mi hîç

37

-. - / - . - . / . - - . / - . -

Devr-i lebüñde bulmasa nâm ü nişân kadeh
İller içinde olmaz idi kâmrân kadeh

Güller bitürdi bezm-i cemâlinde dil-berüñ
Gülzâr-ı hüsne oldu meger bâgbân kadeh

Yagmur gibi yagar tolu bezmüñde sâkiyâ
Dil bostânını suvarur râygân kadeh

Dil hânesin yıkardı gam ü mihnet ü elem
Tutmasa göz kulak aña ger her zamân kadeh

Meclisde sâki hükmüñe söylerse tañ degül
K’olmuş berât [u] sâ’idi anda nişân kadeh

Cânâ lebüñ hayâlini tuhfe getürdi dil
Rindânedür olursa nola armagân kadeh

İşümi altun eyledi irişdi nev-bahâr
Gülşende gonca sundı baña zer-nişân kadeh

Bir al tûtüdür mey-i gül-reng-i pür-safâ
K’olmuş durur Revânî aña âşiyân kadeh

38

-- / - - - / . - - - / - - -

Sûfî ider mi ‘ârif olan tevbe-i nasûh
Mahbûb ile şarâb durur çün gıdâ-yı rûh

Rûşen-dil olmag ister iseñ âfitâbveş
Rindâne al seherden ele bâde-i sabûh

Bir hoş Revânî genc durur her hum-ı şarâb
K’andan gedâ-yı ‘ışka irişür nice fütüh

Bezm-i safâda sûfî gözün aç ki nûr-ı mey
‘An maşrıki ’z-zücâcike- şemsi ’d-duhâ yelûh

Her kim Revânî vaslını ider ise ârzû
Eyyûb sabrı ile gerek aña ‘ömr-i Nûh

39

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Takdi cân boynına kâküllerün ey dost kemend
Geçdi bir fitne ile göñlüme zülfün nice bend

Saña hercâyı diyü kimsene ta’n eylesün
Baş koşup her kişiye olma güneş gibi levend

Ey sabâ kâmet-i cânân ile da’vâyı kosun
Dutmasun kendüyi yüksekde iñen serv-i bülend

‘Âşık olmuş lebüne vasfını işitmek ile
Şimdi bezmünde anuñçün ezilür göz göre kand

Şâd olur şî'r-i Revânî ile çün rûh-ı Kemâl
Fahr idinse nola nazmıyla anuñ ehl-i Hocend

Dostum kâmet-i bâlâya kul olmaga senüñ
Bağlamış biline hıdmet kemerini ney-kand

40

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Şevküñle atmaz idi kamer burcına kemend
Olmasa âhumuñ güzelüm himmeti bülend

'Uşşâk müflis olmaz idi böyle gâlibâ
Sîmîn bedenler olmasa 'âlemde zelle-bend

Lâyık mı kâkülüñ gibi yanuçca salına
Her asılası yüzi kara oñmaduk levend

Hattuñ selâmını getirür bâg u râgda
Eyler sabâ benefşeye anuñla rîş-hand

Ol cân tabîbine eli irmez Revânînüñ
Hiç çâre bulmadı aña bî-çâre derdmend

41

-- ./ - . - - / - - . / - . - -

Şol 'âşıkuñ ki yâri boynına sala sâ'id
İkbâl bunda dâyim devlet aña müsâ'id

Ey müfti-i zemâne bu şer'-i 'ışk içinde
Da'vâ-yı 'ışk idene yeter nigârı şâhid

Şem' ile kıldı rûşen gönlüm evin sanasın
Dildârdan ki nâme irgürdi baña kâsıd

Çün hûblarla bunda nûş itmedüñ şarâbı
Cennetde kevser ile havrâyı umma zâhid

Meclisde sunsalar mey zehr ise dahı nûş it
Sûfîlenüp Revânî olma sakın mu'ânid

42

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şem'i kimse saña teşbîh idemez ey lâle-had
Gerçi yaluñ yüzlü bir sîmîn-bedendür serv-kad

Gün gibi altun beneklü câmeye reşk eylemez
Bu felek dervîş-i 'ışka âsmânî bir nemed

Hayf şol bî-çâreye k'itmez anı gamzeñ kabûl
Vây şol miskîne kim kaşuñla zülfüñ ide red

Kâr ü bârın yile virdi ruhlaruñ reşkiyle gül
Hak budur kim kişiyi 'âlemde oñarmaz hased

Hâller yüzüñde konmuşdur güneş üzre nukat
Alnuñuñ üstinde çekmiş kaşlaruñ mâh üzre med

Cânum agzuma gelüpdür bûse-i dildâr için
Ölmedin bir çâre eyleñ hey meded baña meded

Bu Revânî hoş çeker cevri ü cefâñı dostum
Tañrı hakkıyçün buña râzî degüldür bir ahad

43

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Sûfiyâ geymiş idük biz de ezel delk-i kebûd
Burdı takvâ elini neyleyelüm pençe-i ‘ûd

Ol güneş yüzlünüñ agzı gelemez sûrete hiç
Ey gönül zerre dahı virmez imiş aña vücûd

Dest-i sâkîde meger kible-nümâ oldı kadeh
Her taraftan ki sürâhîler ider aña sücûd

Zülfüñüñ bendine düşmiş yine sevdâ ile dil
Nâsihüñ pendı aña eylememiş hergiz sûd

Sen kamer çihreye olmazdı Revânî ‘âşık
Tâli’-i bahtı anuñ olmasa idi mes’ûd

44

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bir güzeldür sâki meclisde surâhî serv-kad
Nola nergis gibi göz dikse aña her lâle-had

Çeşmüñ ile iki zülfüñden figân itsem nola
Hây ‘ömrüm hâsılı cevr ü cefâña yok ‘aded

Çarh abdâluñ durur gögsine mâhden urdı dâg
Egine dervîşvâr almış bulutdan bir nemed

Mîm şeklidür surâhî agzı dâl olmuş kadeh
Sâkiyâ gam hastasına sen anuñla kıl meded

Nice bir kan agladursın bu Revânî bendeñe
Gözlerüm nûrı efendim cevre yok mı hîç had

45

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Yine rengîn câmelerle donanup hûbân-ı ‘ıyd
Lâle vü güllerle zeyn olmuş durur bostân-ı ‘ıyd

‘ıydda her ‘âşıkun almaga gönlin al ile
Ellerin hinnâ ile nakş eylemiş hûbân-ı ‘ıyd

İncinüp bir merhabâdan kaçma ben üftâdeden
Merhabâsız dostum olmaz tamâm erkân-ı ‘ıyd

Yıllar u aylar geçer ol mâh añmaz ‘âşıkın
Şimdi göz göre rakîb ile ider seyrân-ı ‘ıyd

Devr-i hüsnünde nola devr eylese ‘âşıklarun
Pâdişâh olan Revânî çün ider dîvân-ı ‘ıyd

46

. - - - / . - - - / . - -

Elinden ol habîbün dâd feryâd
Beni yâd idüp agyârı kılur şâd

Mu’attar kıldı âfâkı ser-â-ser
Meger kim irdi yârün zülfine bâd

Yoluñda virmez isem cân u şîrîn
Degülven husrevâ ‘ışkuñda Ferhâd

Çemende el tutup kaddüñe karşı
Turupdur bende gibi serv-i âzâd

Tebessüm idicek lutf ile la'lüñ
İder 'âşıkларуñuñ rûhını şâd

Beni terk eyle lutf it bir dem ey gam
Kuluñsam dahı bi'llâh eyle âzâd

Revânî hüsnüñi vasf eyleyicek
İşiden dir hezârân âferîn bâd

47

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ol büt-i tersâ-beçe çünkim cefâya başlar
Ölürüz bu yolda biz yoldaşlar kardaşlar

Bezm içinde nâleme rahm itdügiçün çengi gör
İki diz üzre gelüp ol dem figâna başlar

La'l ile yâkût öykünmiş leb-i rengîñüñe
Ol sebebdendür k'urur hâtem başına taşlar

Kurd ile kuzı bir araya gelür seyr itseler
Bir nice dil-berler ile bir bölük evbâşlar

Bezm içinde câm-ı mey gûyâ nigîn-i la'ldür
Hâteme dönmiş Revânî halka-i 'ayyâşlar

48

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sev gönül şol tıflı kûççekdür domurcak çağıdur
Dahı ol açılmaduk bir tâze gül yapragıdur

Bilmezem ben neyledüm şol gamze-i hûn-rîzûñe
Kim bizümle dostum kanlu bıçaklu yağıdur

‘Işk şâhınuñ fezâ-yı dil ki menzilgâhıdur
Tâze dâğı sînemüñ anuñ kızıl otagıdur

Yıkma göñlüm tekyesin zulmüñle ey sultân-ı hüsn
Hâr bakma aña kim dervîşler ocagıdur

Na’l-i zerrîn-i hilâli yolda bulmuşdur felek
Kim bu sahrâ ol şehüñ dâyim atı oynagıdur

Tûp olup yatur ‘izârında nigâruñ kâküli
Su içinde gûyiyâ konmuş benefşe bagıdur

Başına and içseler her dem ‘aceb mi hûblar
Çün Revânî bendeñ ey dil-ber ayak topragıdur

49

- - . / . - - - / - - . / . - - -

Meh-rûlar ile çâder gûyâ felek olmuşdur
Her hayme güzellerle dârü’l-melek olmuşdur

Ordu-yı hümâyûnuñ bir zîneti vardur kim
Gün câme-i dildâra altun benek olmuşdur

Güzeller alayınıñ begler begisi sensin
Tîmârına ‘ışkuñuñ hep müşterek olmışdur

Sîmîn bedenlerle sînem kızıl altundur
Sarrâfi durur çeşmüm gönülüm mihek olmışdur

Cânâ lebüñ emmekde agzına alur cânın
El-hak bu Revânîye hayli emek olmışdur

50

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Kâmeti dikmesidür nahl-i dil-ârâ-yı Mısır
Lebi perverdesidür şimdi mürebbâ-yı Mısır

Devr-i hüsnünde gönül kûyuña ‘azm itdi yine
Döndi ol hâceye kim eyleye sûdâ-yı Mısır

Nola kûyuñda gözüm yaşını seyr eyler iseñ
Nîl ile hûb olur çünki temâşâ-yı Mısır

Dil bilür bir lebi şekker güzelüñ ‘âşıkıyuz
Egleyimez dili tûtî-i şeker-hâ-yı Mısır

Varsa bu şi’r-i Revânî nola Rûm illerine
Armagân olur imiş her yire hurmâ-yı Mısır

51

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Kûyuñ içre gözlerüm yaş ne hoş yeksân akar
Bu ne gülşendür kim anda iki şâdurvân akar

İşi altundur kadeh gibi kamu bezm ehlinüñ
Çün surâhî çeşmesinden la'l ile mercân akar

Ehl-i diller cân atar pîr-i mugân işigine
Bir er ocagı durur her yañadan kurbân akar

Nice gönül virmesün her kişi sen cânâneye
Zülfüne diller çekilür leblerüne cân akar

Cân bağışlar zıkr-i la'lüne Revânî sözleri
Hâmesinüñ lülesinden çeşme-i hayvân akar

52

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ol gözi âhû güzel kim müşgi kemhâlar giyer
Sâde-rûlar içre bir begdür ki karalar giyer

Yakası açılmaduk sözler iñen çok söylenür
Gül gibi dil-ber kaçan gülgünü kemhâlar giyer

Korkarın âteş-perest ola cihân halkı tamâm
Her ne gün beg-zâdemüz k'altunlu çatmalar giyer

Bülbülüñ dervîşveş egninde bir eski nemed
Hâce-i gül gülsitân içinde dîbâlar giyer

Geydi çün 'ışkun pelâsın bu Revânî neylesün
Şol libâs-ı fâhiri kim begler agalar giyer

53

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Sarrâf-ı dîdede o püser çok güher sezer
Yüzüme güldüğü bu kim ol bende zer sezer

Meclisde sâgar almaga la'lüñ haberlerin
Nâzüklük ile agzumuz arar haber sezer

Cân atdı gitdi dil leb-i şîrînüñe yine
Ben haste için anda meger gül-şeker sezer

Düşmezdi râh-ı ' aşka gönül görmese ruhuñ
Gün dogmayınca yolda müsâfir hatar sezer

Ben bülbülünü görse yüzün gül gibi dürer
Beñzer Revânî sevdüğüm ol ' işveger sezer

54

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . -

Bülbülün çok gülşen-i hüsnünde haddün gül yeter
Dostum ' âşıklarun kan aglasun sen gül yeter

Mübtelâsı olma her hûbuñ birin sev ey gönül
Bu mesel meşhûrdur kim ' ârife bir gül yeter

Şemselerden mushaf-ı hüsnün ne hâcet zeyn ola
' Ârızunda halka halka görinen kâkül yeter

Tâze gülşendür ruhuñ ' aksiyle meclis sâkiyâ
Gül kadeh olsun surâhî arada bülbül yeter

Ruhları mecmû'ası içre Revânî dâyimâ
Zînet için dil-berüñ müşgîn saçı sünbül yeter

55

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Dil ü cânı gam-ı cânâne gelüp şâd eyler
Hâce mün'im olıcak kulların âzâd eyler

Kûy-ı 'ışkı nice medh eylesün 'âşıklar
Kendü şehrini gönül her kişi Bagdâd eyler

Ne suç eylerse gönül yâr bilür imiş benden
Ne günâh olsa arada baña isnâd eyler

Tîşe-i mâh-ı nevi destüme her gâh sunup
Bî-sütûn-ı felege gam beni Ferhâd eyler

Bilmezem yine Revânî ne mu'ammâ söyler
Dâl zülfüñle elif kâmetüñi ad eyler

56

-- ./ -.-. / .-.-. / -.-

Bir mâhdur yüzüñ ki hatuñ aña hâledür
Bag-ı ruhuñda sünbül-i ter bu külâledür

Kirpüklerümle kana boyanmış iki gözüm
Mihnet çemenlerinde iki tâze lâledür

Ben bilürem ki sâki ne kan yutdurur baña
Sanmañ ki içdügüm tolu tolu piyâledür

Gûşuñda ey sanem görinen dâne-i güher
Gûyâ gül üzre asılı bir katre jâledür

Âhir Revânî gönüm evin kaşıdur yıkan
Bir tâk-ı hüsnür kim aña ol havâledür

57

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Zülfüñi tezyîn için miskîn gönül bir şânedür
Her taraftan gamzeñ okları aña dendânedür

Cânı kıldum pîş-keş sen hüsv-i hûbâna ben
Lutf idüp ma'zûr tut gerçi ki dervîşânedür

Mihnet-i Ya'kûb derdümden benüm bir şemmedür
Kıssa-i Yûsuf cemâlûñden senüñ efsânedür

Subh olunca giceler ey şem'-i bezm-ârâ saña
Cân ile hizmetler itmekte gönül pervânedür

Zâhidâ neyer Revânî cenneti dildârsuz
'Âşıkâ cânânesüz firdevs mihnet-hânedür

58

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Dil alan gamzesidür vay ne dilâvercik olur
Kılıc ile dirilür hey nice servercik olur

Hüsn ilin leşker-i nâz ile güzeller tutdı
Ey gönül Rûm ilinüñ dil-beri hep gercik olur

Sebze hattıñla görenler didi meygûn lebüñi
Lâciverd ile münakkaşca ne sâgarcik olur

Egilüp gûşma söyler gibi olur haddin öper
Zülfî yârüñ nice çok başluca kâfircik olur

Agzı dadıyla Revânî nola ‘ıyş eyler ise
Sâki-i bezm çün ol lebleri şekkercik olur

59

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Kanlu yaşumuñ la’lini cânâna disünler
‘Âlemde sataşduk yine bir kâna disünler

Bakmaga gözüm âyinedür hüsnüñe çünkim
Kırpüklerüme zülfüñ ile şâne disünler

Çün her sanemüñ sûreti nakş ile toludur
Şimden gerü bu göñlüme büt-hâne disünler

Kûyuñda budur göz yaşın akıtdugum ey dost
Zencîre çekilmiş yine dîvâne disünler

Her kişiye gül gibi güler yüzle bakarmış
Açılmasun ol gonce-i handâna disünler

Her bir güzelüñ hâl ü hatın ögmede ey dil
Her şî’ri Revânî gibi rindâne disünler

Cân virdüğüm oldur görüp ol gonce dehânı
Cânlar virür ol gördüğü oglana disünler

60

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Nâmeñ ey gül yüzlü bildüm kim vefâ bostânıdır
Noktalar anda benefşe hat anuñ reyhânıdır

Nâme bir sîmîn-beden gül yüzlü dil-berdür k'anuñ
Beñleri olmış nukat hat zülf-i müşg-efşânıdır

Ol kemân ebrûdan iren baña sanmañ nâmedür
Tîr-ı fûrkatdür k' içinde her elif peykânıdır

Nâmenüñ görüp beyâzın rûz-ı vuslatdur didüm
Hattına kıldum nazar bildüm şeb-i hicrânîdür

Ben nice yazam du'â-nâme Revânî dil-bere
Nâmesi 'aklumı aldı cân ü dil hayrânıdır

61

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Kaldı işden mâh-ı rûze ireli peymâneler
Suyı sogulmuş degirmen gibidir mey-hâneler

Câm-ı mey rûşen kılur 'âşıklarunñ gönlin müdâm
Şu'le-i hûrşid ile rûşen olur virâneler

Bir güneşle germ olup göksüni germe ey felek
Toludur gün yüzlülerle bunda mekteb-hâneler

Germ olup meclisde sen meh-rûya öykündügiçün
Üşdiler şem'ün nigârâ başına pervâneler

Nâfe-i zülfin Revânî tagıdur her dil-berûñ
‘Âşika barmak hisâbın gösterürler şâneler

62

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Rûz-ı ‘ıyd oldu yine güm güm öter hum-hâneler
Göklere irdi sadâ-yı na’ra-i mestâneler

Gûyiyâ şerbet şarâb u mey-furûş olmuş hakîm
Hastalar mahmûrlar dârü’ş-şifâ mey-hâneler

Gül budagında kızıl güller açıldı sanuram
Sâki-i meh-rûlar aldukca ele peymâneler

Kesret-i ‘uşşâkdan incinme hüsnüñ çağıdur
Nev-bahâr oldukda artar ey perî dîvâneler

Gözlerine mesken olmazdı Revânî cân ü dil
Ger harâmîler yatağı olmasa vîrâneler

63

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Yanınca kimüñ sencileyin bir sanemi var
Kâfirdür eger zerrece gönlinde gamı var

Ayagı tozu gözleredür kuhl-i cevâhir
Ol serv-i revânuñ ne mübârek kademi var

Aldanma kad ü zülf ü dehânına nigâruñ
Zîrâ ki güzel sevmegüñ ey dil elemi var

Gün şensesinüñ dâðiresin eyledi tahrîr
Nakkâş mıdur zülfi k'anun kıl kalemi var

Ol dil-bere dirlerse nola husrev-i hûbân
Çün kâmet ü zülfi gibi tug u 'alemi var

Bir tâze güzel sevdi cihân içre Revânî
Kim serv boyı lâle ruhı gonce femi var

64

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Terk itdi kûyuñı yine agyâr idüp sefer
Her kim işitdi didi ki *fi'n-nâri fi's-Sakar*

Dil-berler içre gün gibi çün bî-nazîrsin
Göster cemâlüñi görelüm biz de bir nazar

Gül nisbet itdügi yüzini haddüñe bu kim
Nâzüglüg ile halka turup kendüyi satar

Bezmüñde şevkden ezilür dâyimâ saña
Ben bilmezem mi ne bogazı iplüdür şeker

Tîg-ı 'itâb ile depellersin Revânîyi
Ölsün mi neylesün seni ey bî-vefâ sever

65

. . - - / . . - - - / . . - - - / . . - -

Zülfi dâyim hatı yanında dile kîn eyler
Tolaşur ol aña âhir beni miskîn eyler

Kangı safha ki tamâm ola hatuñ vasfı ile
Anı bu kanlu yaşum surh ile tezyîn eyler

Hattuñuñ fikri düşer göñlüme tenhâ olıcak
Yalıñuzluk güzelüm kişiyi gangîn eyler

Hat durur her güzelüñ nâme-i hüsnini bozan
Bu ne yüz karasudur k'ol hat-ı miskîn eyler

Hat-ı dildâra Revânî nice tahsîn dimeyem
Hat-ı dil-keş göricek her kişi tahsîn eyler

66

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Cümle sihri 'âlemüñ sen gözleri sâhirdedür
Fitne-i âşûb-ı dîn ol gamze-i kâfirdedür

Kalmamış mihr ü vefâdan hîç göñlinde eser
Gâlibâ cevr ü cefâlar hâtır-ı 'âtırdadur

Kimseler vâkıf degül cânâ dehânuñ sırrına
Korkarın sormaga hikmet var ise ol sırdadur

Ehl-i fazl olmak dilerseñ sözlerüm gûş eyle kim
Hep belâgat hep fesâhat dostum şâ'irdedür

Yazamaz gamdan Revânî defter ü dîvânına
Şol gazeller kim begüm mecmû'a-ı hâtırdadur

67

-- ./ .-.-./ .-.-./ .-.-

Kaçsa ne ‘aceb benden eger yâr-i perîvâr
Çün zülf ü hatı gibi anuñ bâl ü peri var

Agzuñı öper döne döne meclis içinde
Sâgar gibi kimuñ ki begüm sîm ü zeri var

İncinme gönül çeşmine hışm eylese her dem
Şâd ol ki bilürseñ saña anuñ nazarı var

El üzre dutarlarsa nola nâmei ‘uşşâk
Kim gonce-i zanbak gibi baş üzre yiri var

Her hûb ki okur şî’r-i Revânîyi gören dir
Bir tûtüdür agzında sanasın şekeri var

68

.-.-./ .-.-./ .-.-

Güzel sevmek gönül çün saña hûdur
Cefâsın çek anuñ kim sâde-rûdur

Hatı irişmeden seyr eyle hüsnin
Tekâsül eyleme gün gicelüdür

Gönül virmiş durur zülfüne zâhid
Kara çullarda koyan anı budur

Mukâbil olmag istermiş nigâra
Gelür âyîneden ol saht-rûdur

Utanmaz mı boyından serv-i gülşen
İnen büyüklenür inen sorudur

Mahabbet meclisinde ay ile gün
Nigârûñ 'ışkına iki toludur

Revânî bûseye 'ahd itdügince
Durup agzında yâri öpmelüdür

69

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Gerçi 'arûs-ı hüsnüñe zülfüñ nikâb olur
Korkum budur ki arada dâyim hicâb olur

Hatt-ı lebûñle irdi yine cânuma gubâr
Her kanda ise fitneye bâ'is şarâb olur

Meh-pâreler durur nola tıfl ise hûblar
Her birisi kemâle irer âfitâb olur

'Uşşâk zerre gibi hakîr olduğı bu kim
Mahbûblar güneş gibi 'âlî-cenâb olur

Diler Revânî kûyuña irişse vasluñı
Dirler ki Ka'be içre du'â müstecâb olur

70

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Meyli bu göñlümüñ çün o kaşı kemânadur
Bildüm ki mihnet okına cânum nişânedür

Ebrûları hayâli ile dil güzellerüñ
Gûyâ kemân ile tolu ta'lîm-hânedür

Dişler lebümi bûse alurken diyü habîb
Virmez dudagın agzuma şîrîn behânedür

Gerçi zemâne hûbları bendedür saña
İñen dayanma hüsnüñe şâhum zemânedür

Dâyim Revânî la'line mâyl durur göñül
Rindüñ hemîşe meyli mey-i ergavânedür

71

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Lebi her meclise nâzüglik ile mül götürür
Hatı reyhâncı durur deste-i sünbül götürür

Od yanar lâle ruhuñ şevki ile başında
Sanma her dil-beri sen zînet için gül götürür

Leblerinde görünen hâl degüldür mey içüp
Def'-i bûy itmege agzında karanfül götürür

Hâme gibi nice kan aglamayam gayrılara
Nâmeler yazmaga koynunda teressül götürür

Seni sevdügi için eyle Revânîye cefâ
Her ne cevri ki gül eyler anı bülbül götürür

72

..-- / ..-- / ..-- / ..--

Hûblar bûselerin gerçi revân eylediler
Yine bir bûseye biñ minnet-i cân eylediler

Dil metâ'ın degerin degmeze biz hod satduk
Aldılar anı güzeller ne ziyân eylediler

Şöyle 'ahd itmiş idük dahı güzel sevmeyevüz
Nâzenînler ne içün bizi yalan eylediler

Sîne sandûkasına atmagıçün dil-berler
Kaddümi cevır okına yine kemân eylediler

Senüñ aduña Revânî ne gazel kim yazdı
İsm-i a'zam gibi hep vird-i zebân eylediler

73

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Dostum öpülmeyen la'l-i şeker-hâdan n'olur
Boynuma salınmayan zülf-i semen-sâdan n'olur

Ben seni gördükçe koçmag istesem incinme kim
Hây efendim hây begüm kuru temâşâdan n'olur

Lutfi olmayan güzelden hîç ummañ fâyide
Kokulanmayan çemende verd-i ra'nâdan n'olur

Hayr gelmez 'âşıkın terk eyleyen dildârdan
Gayrlarla salınan serv-i dil-ârâdan n'olur

Gerçi kim nazmuñ Revânî oldu dürr-i şâhvâr
Gûş-i şâha irmeyen nazm-ı güher-zâdan n'olur

74

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Mir'ât-ı hüsne çünkü virürmiş cilâ nazar
'Âşıklar eylesün aña dâyim safâ-nazar

Görürler idi hâki zer-i hâlis oldugın
Bakmaz yüzüme neyleyem ol kîmiyâ-nazar

Hüsni kitâbı içre dehânında şübhe vâr
Gûyâ ki hattı hâşiye durur aña nazar

Bakmazsa dîde çihre-i agyâra nola kim
Kılmaz çü degme kimseye ehl-i hayâ nazar

Dâyim du'âsın almalısın sen Revânînüñ
Zîrâ ki pâdişâlara eyler gedâ nazar

75

. - - - / . - - - / . - -

Nigâruñ gördi dil şekker lebi var
Anuñçün kanda meyl eyler sabî-var

Tonatsa câmi'-i hüsniñ 'aceb mi
Gümiş kandîle beñzer gabgabı var

Na'alçeñdür meh-i nev başmagnuñda
Kevâkib gibi zîrâ kebkebi var

Elifden başlasa dil ‘ışka tañ mı
Bu yañada güzeller mektebi var

Şarâbı meşrebeyle nûş idermiş
Revânînuñ ne ‘âlî meşrebi var

76

- . - - / - . - - / - . -

‘Âşıkuñ çünkim güzel makbûlidür
Ölmez ol kim gamzesi maktûlidür

Dâg sanmañ sînem üzre görinen
Kim bu ‘ışk abdâlınuñ meftûlidür

Gâfil olma hüsnüñ eyyâmı geçer
Dostum bu sözlerüñ ma’kûlidür

Dil mülâzimdür yine bir dil-bere
Sanasın begler begi ma’ zûlidür

Pâdişâhum bendeñ olalı senüñ
Dir Revânîyi gören beg kulıdır

77

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Hey kıyâmet görinen dime hat u hâlümdür
Ben günâhkârüñam ol nâme-i a’ mâlümdür

Sînede tîr-i mahabbetle görinen yaram
Devha-i devlet ü ser-çeşme-i ikbâlümdür

Sanma nakkâşî ki tasvîr ider Mecnûnî
Benüm ey Leyli-sıfat sûret-i ahvâlümdür

Ruhın öpmege lebin emmege dildâr komaz
Nidelüm neyleyelüm özge gülüm balumdur

Bilürin zülfi elif kâmetümi dâl eyler
Kur'a-i 'ışk Revânî çü benüm fâlümdür

78

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Devr-i ruhında mâha görüñ siz ne bend olur
Çün âfitâb burcına zülfi kemend olur

Pîşe idindi 'ışkî gönül tıfl iken dahı
Ol oñmayası göresüz âhir levend olur

Kucağı tolı dil-bere mâyil durur gönül
Dervîş olan kimesne begüm zelle-bend olur

Zâhid ki nefis atına bine menzil alımaz
Boynındağı ridâsı aña pâ-y-bend olur

Cân nakdini Revânî virür derd-i 'ıška dil
Varını yok dimez nice hoş derdmend olur

79

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Leb-i cânâneyi emdükçe gönül hurrem olur
Kişi mey sohbetini eyleyicek bî-gam olur

Yârdan kimse gönül ummasun insâniyyet
Ol perî yüzlü melek-çihre kaçan âdem olur

Beni öldürmege hınnâladı yâr ellerini
Göz göre kana girerler bu güzeller dem olur

Virmezsin iki cihâna mey ü ney sohbetini
Bu nice zevk u safâdur bu nice ‘âlem olur

Şâhid-i nazm-ı Revânîye ne hâcet zînet
Ki hat-ı şî’ri aña kâkül olur perçem olur

80

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şâd ol ey dil kim bugün ırte yine bayram olur
Sâki-i gül-çihre yanuñda elüñde câm olur

Râziyuz gerçi oruçdan içmişüz çok şerbetin
Kanı sûfi ‘ıyd kim anda mey-i gülfâm olur

Nice dutmasun el üstinde şarâbı ehl-i ‘ışk
‘Âşıkâ ser-keş olan dil-ber anuñla râm olur

Her kaçan kan aglasam çeşm ü lebüñ yâd eylerem
Sâkiyâ mey sohbetinde çün şeker bâdâm olur

Ol cemâlüñçün dehânı mîmdür kaddi elif
İki zülfeynüñ birisi cîm ü biri lâm olur

Eyü adın söyler oldı halk şimdi sûfnün
Korkarın bir gün Revânî gibi ol bed-nâm olur

81

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kanlu yaşum bezm-i hicründe mey-i gülfâm olur
Aña bu gönlüm surâhî çeşm-i pür-hûn câm olur

Gönlüme gam halvetinde gözlerün fikri yeter
Kim gıdâ ekser riyâzet ehline bâdâm olur

‘Âşıkuñ rüsvâyi oldugın kayırma sûfiyâ
Rind-i şâhid-bâz olan oğlan sever bed-nâm olur

Yok dimezdi yârdan kılsam temennâ bûsesin
Korkaram nâzûk durur dil-ber aña ibrâm olur

Dil-berün aylar geçer kim irişilmez vaslına
‘Âdet oldur kim Revânî yılda bir bayram olur

82

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Dökseler hâke meyi ol dem gül-i hamrâ olur
Bir kadeh içen kimesne bülbül-i gûyâ olur

Mısr-ı hüsn içinde zâhir olsa bir Yûsuf-cemâl
Dil ‘aceb dîvânedür bundan aña şeydâ olur

Cânum acıtdı lebün sabr ide ide bûseñe
Sabr ile dirler egerçi kim koruk helvâ olur

‘Akluñ aldursa ne var göñlin virüp saña rakîb
Şehr-i kâfir kim güc ile alına yagmâ olur

Ne umar gönlüm Revânî genc-i hüsn-i yârdan
Zülfî gördükçe anı biñ başlu ejderhâ olur

83

. - - - / . - - - / . - - - / . - - - /

Bahâr oldı nola seyrân idüp şâd olsa cânânlar
Be-gâyet şâd olur seyrân deminde lâ-cerem cânlar

Benek altunlular geymiş çemen bezminde dil-berler
Kızıl güllerle gûyâ kim tonanmışdur gülistânlar

Degül bu goncalar şevküñ eliyle ey gül-i ra'nâ
Senüñçün yine çâk olmuş gülistânda girîbânlar

Çemende bir büt-i sîmîn-beden sâkîlik eylerken
Şarâba tevbe olur mı müselmânlar müselmânlar

Yüzi suyu durur şi'rüñ Revânî ehl-i nazmuñ kim
Bu nazm-ı âbdârüñdan bozuldı nice dîvânlar

84

- - . / - - . . / . - - . / - - .

Âteş kenârı şimdi gülistân kenârıdur
Zâhir budur ki kış güninüñ lâlezârıdur

'Iyş eyle bende-hânede gel iç şarâb-ı nâb
Ey dost oda sohbetinüñ rûzgârıdur

Leşker çeküp gelürse nola şeh-süvâr-ı gam
Bezm ehlinüñ sürâhi çü muhkem hisârıdur

El üzre nice tutmayayın câmi zâhidâ
Çün bir'azîzüñ ehl-i dile yâdigârıdur

Ol kebk-i hoş-hırâm iñen yüksek uçmasun
Sayyâddur Revânî ol anuñ şikârıdur

85

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Cennet-i a'lâyı gönüm rûy-ı dildârın sanur
Nâme-i a'mâlümü zülf-i siyehkârın sanur

Kûy-ı yâri dûd-ı âhumla siyeh-pûş eyledüm
Tañrı hakkıçün görenler Ka'be dîvârın sanur

Va'de-i ferdâ-yı yâr ile gönül hurrem durur
Va'de-i ferdâ kıyâmetdür anı yarın sanur

Şol sipâhi dil-beri k'ekmedügi yirden biçer
Bu mahabbet sebzezârın kendü tîmârın sanur

Goncanuñ mecmû'asın açmaz idi bâd-ı sabâ
Bu Revânîñ yazılmış anda eş'ârın sanur

86

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nâme-i pîçîdedür san sâ'id-i sîmîn-i yâr
Kim aña mühr urdı tâze dâgdan ol gül-'izâr

Dâg sanmañ sâ'idinde görinen cânânenüñ
Şâh-ı gülde bir kızıl güldür kim olmuş âşikâr

Yâ mahabbet câmidur tolu şarâb-ı nâb ile
Kim anı'âşıklara eyler tekellüf ol nigâr

Yâ meger şol çeşm-i 'âşıkdur ki dolmuş kan ile
Aglamakdan hasret-i cânân ile leyl ü nehâr

İñle bülbülveş Revânî k'ol gül-i ra'nâ yine
Lâle gibi âteş-i 'ışk ile olmuş dâgdâr

87

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Gerçi her lâle-ruhuñ saçları sünbüller olur
Bizüm il dil-berinüñ beñleri fülfüller olur

Gam degül kûyımı terk itmese 'uşşâk gönül
Çünkü bir gülşen içinde nice bülbüller olur

Geceler subha degin 'ıyş-ı bahâr eyle müdâm
Ki felek gülşen olup encüm aña güller olur

Ko beni sînemüñ üstinde elifler çekeyin
'ışk ser-menziline irmek için yollar olur

Kanlı yaşumla Revânî çemen-i kûyında
Tâze güller açılır hûb karanfüller olur

88

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Gözlerüm tîre olur hattüña kıldukça nazar
Hat gubâr olsa bu rûşendür ider göze zarar

Gam durur ‘aşk yolında baña mûnis ekserer
Şâdi hercâyî durur gâh gelür gâh gider

Gördiler sâgarı kim gönü açuk kîsesi pür
Rindler üşe gelüp her biri tolana çeker

Ne øadar sîm ü zer çøθ ise meyl eyleme kim
Yine sen müy-ı miyâna dolaşur çøera kemer

Korkaram kâmetüñüñ halka belâsın dimege
Şimdi söylenmez olupdur sanemâ togrı haber

Lebi agzumda iken gitmege istedi didüm
A begüm n’olduñ iversin suya mı düşdi şeker

Hûblar sûret-i nakşıyla Revânî bu gönül
Döndi şol âyineye kim ola nakş anda suver

89

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kangı ‘aşık kim senüñ zülfüñe gönlin bağlar
Karalar geymiş bulutlar anuñ için aglar

Ey şeker-leb dir gören agyârlar içre seni
Hem-dem olmuş tûtiye hayfâ ki şimdi zâglar

Gûyiyâ bezm-i belâda def durur sînem benüm
Kim aña her yañadan pullar olupdur dâglar

Dâyimâ giryân surâhî dâyimâ handân kadeh
Bu cihândur kimisi güler kimisi aglar

Taglar gibi cefâsın çekdüğümçün agların
Hey benüm çekdüğümü çekmez Revânî taglar

90

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Gün gibi sâgarı niçün kosun elden şâ'ir
Hiç anuñ altun adı vara ola mı bakır

Yine dil şîşesini seng-i cefâ ile sıduñ
Nic'olurdu ara yirde gözedilse hâtır

Çünkü 'uşşâka cehennem gibidür fûrkat-i yâr
Bu müselmânlaruñ od itme yerin hey kâfir

Neyledüm gamze-i dil-dûzuña ey şûh-ı cihân
Ki beni şişlere sancar turuban ikide bir

Nice râm olmaya nazmuña perî-peykerler
Sözleruñ sihr Revânî kalemüñ bir sâhir

91

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Göñül sen kûy-ı dil-berde bunı sanma gedâlıkdur
Hakîkat saltanat budur bu özge pâdişâlıkdur

'Aceb mi hüsn ü hulk ile göñüller alsa cânâne
Bu rûşendür ki 'âlemde güzellik dil-rübâlıkdur

Güneş yüzlüleri sevmek hemân odlara yanmakdur
Güzel kim ola hercâyî işi hep bî-vefâlıkdur

Benüm bu oñmaduk âvâre gönüm hiç uslanmaz
Şarâb içmek güzel sevmekdür işi bî-nevâlıkdur

Nidersin mansıb u câhı nöker olduñ çün ol şâha
Revânî gâfil olma kim bu bir başka agalıkdur

92

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nev-bahâr-ı hüsnüñüñ câna ‘aceb seyrânı var
Her taraftan tâze açılmış gül-i handânı var

Hasretinden niceler cân virdiler bir bûsenüñ
Bûse adın añmaga bi’llâhi kimüñ cânı var

Nice feryâd itmeyem hadden aşurduñ cevruñi
A benüm çok sevdüğüm her nesnenüñ oranı var

Her melek sûretlünüñ yanında vardur bir rakîb
Ey gönül her âdemüñ dirler ki bir şeytânı var

Pâdişâhum devletünde mülk-i nazmuñ şâhıdur
Bu Revânî bendeñüñ gördüm bugün dîvânı var

93

. . - - / . . - - / . . -

Dil-rübâlar için gazel didiler
Senüñ için iñen güzel didiler

İtlerüñle görüp mahalleñde
Beni her devlete mahal didiler

Mey ü mahbûb ile geçen ‘ömre
Zâhidâ ‘ömr-i bî-bedel didiler

Dil cidâl eylemez dehânuñ için
Yok yire olmasun cedel didiler

Nic’ola zühdi bu Revânînuñ
Aña gül sohbetine gel didiler

94

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hatemi la’lüñ öpen mülk-i bedehşândan çıkar
Ârzû-yı hüsn ile iden dostum cândan çıkar

Kûy-ı dil-berden güzeller subh-dem handân çıkar
‘Âdet oldur her seher güller gülistândan çıkar

Âfet-i hüsn ey sanem zülfüñ yeterken ‘âşıkâ
Bilmezüz hatt-ı leb-i cân-perverüñ kandan çıkar

Soyunup pîrâheninden çıksa ol yâr-ı ‘azîz
Yûsuf-ı Mısrî durur gûyâ ki zındândan çıkar

Yâri agyâruñ söziyle ben nice terk eyleyem
Kişi kim şeytâna uysa dînden îmândan çıkar

Her kaçan çıksa Revânî yâr devlet-hânedan
Pâdişâh-ı heft-kışver san ki eyvândan çıkar

95

. - - - / . - - - / . - -

Yüzüñe âfitâbın nisbeti var
Saña yirden göge dek minneti var

Nigâruñ gitmedin öp zülfin ey dil
Ki ‘ömr-i nâzenînüñ sür’ati var

Kaşuñ mihrâbın egmiş yine sûfi
Namâza durdugından niyyeti var

Müneccimdür ruhuñ devrinde gerdûn
K’öñinde ay ü günden sâ’ati var

Güneş yüzlülere içdi toluyı
Revânînüñ yine germiyyeti var

96

- - . / - . - . / . - - . / - . -

Her bendeñüñ başında sa’âdet külâhı var
Devlet anuñ ki sencileyin pâdişâhı var

Sultân-ı ‘ışkdur nola ‘âşık gedâ ise
K’üstinde dūd-ı âh ile çetr-i siyâhı var

Olsa zamâne şeyhi ne var pîr-i mey-fürûş
Meyhâne gibi çünkim anuñ hânkâhı var

Germ olma hây u hûyuña iñende sûfiyâ
‘Âşıklarüñ da derd ile çok âh u vâhı var

Neyler Revânî Mekkede ey Ka'be-i niyâz
Mihrâb kaşlarıñ gibi çün kıblegâhı var

97

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Mahbûb-ı cihân tut ki gönül şî'r ü gazeldür
Şî'rüm dahı dil-ber gibi hercâyi güzeldür

Dil-berlere 'âlemde bedel hîç bulunmaz
Bir tâze güzel götürü dünyâya bedeldür

Yârüñ gelicek baña gönül zülfin ögersin
Sevdâya düşürme beni kim tûl-i emeldür

Hatdur dime gül çevresini tutdı benefşe
Sen anı tırâş it ki hemân adı sakaldur

Añmaz beni çün yâre mahallinde Revânî
Gönlüme güzeller ne iderlerse mahaldür

98

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Bu cihân gülşeninüñ gülleri durmaz açılır
Ne 'acebdür bu gönül goncesi kim az açılır

Lebin emdürmede artursa ne var şîvesini
Bûselikden sora varsañ yine şehnâz açılır

İster iseñ k'olasın hûb-nefes leblerin em
Ey gönül kand ü nebât ile çün âvâz açılır

Sırr-ı ‘ışkî nola keşf eyler ise kanlu yaşum
Mey-i nâb ile gönül nice nice râz açılır

Bâg-ı cennet mi durur tab’-ı Revânî ‘acabâ
Beñzemez bir güle hîç gülleri turmaz açılır

Tâze eş’âr ile çün renk bulur dil-berler
Ey gönül her çiçeği görme misin yaz açılır

99

. . . - / . . . - / . . . -

Göz yaşın dil o la’l-i nâba virür
Rind olan akçesin şarâba virür

Serv-i nâzüm gözüm yaşı âhir
Korkarın ‘âlemi harâba virür

Cebhesi şermsâr ider mâhı
Ruhları nûrı âfitâba virür

Agzına sög varak varak hâce
Şol ki bir câmı biñ kitâba virür

Her ne girse Revânînüñ eline
Ya şarâba yahûd kebâba virür

100

. . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Saçuñ ‘aşıklara ‘âlemde ‘ömr-i câvidânîdür
Lebüñ ‘ıyş itmege her dem şarâb-ı ergavânîdür

Şarâb içsem güzel sevsem beni ‘ayb eyleme zâhid
Bahâr eyyâmı gül vakti yigitlik ‘unfuvânıdır

Ne dirlik baña hey her dem ki hicründe gıdâdur gam
Cihânda ölmeyecekçe hemân bir zindegânıdır

Geyüp bir âsümânî câme halkı öldürür ol meh
Ne çâre hey müselmânlar belâ-yı âsümânıdır

Mahalleñde güzeller çok Revânî gam yime hergiz
Şikâr eksük degül zîrâ ki şâhin âşiyânıdır

101

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bûse nukliyle lebûññ çün şarâb-ı nâbı var
Sohbetüñ çak vaktidür gel cümle ‘ıyş esbâbı var

Dâg-ı sînemle gönül ey âfitâb-ı burc-ı hüsn
Bir müneccimdür k’anuñ õñinde usturlâbı var

Bir hilâl-ebrûyı gördüm hattı gelmiş tâzece
Mescidi yıkılmış ammâ bir güzel mihrâbı var

Gice ol Yûsuf-cemâli hâbda gördüm dimiş
Var ise çeşminde sûfnüñ hayâl-i hâbı var

Nice secde kılmasun ‘âşık cemâlüñ göricek
Ka’bedür yüzüñ ki beñlerden anuñ A’râbı var

Olmazsın ‘ışk yolında Revânî gibi sen
Bu tarîkuñ dürlü dürlü sûfiyâ âdâbı var

102

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Leyli tasvîrin nidersin ‘âşık-ı mahzûnı gör
Bu cihân mecmû’asında sûret-i Mecnûnı gör

Ey gönül gün yüzlü sâkîler elinden iç şarâb
Cünbüş-i hûrşîdi gözle gerdiş-i gerdûnı gör

Devlet-i hüsnüñde ay u gün iki ser-geştedür
Ol hümâyûn-baht ile bu tâli’-i meymûnı gör

‘Âkıl iseñ yeter it ey hâce dünyâ fikrini
Mâl cem’inde nice olmuş durur Kârûnı gör

Gülbün-i şî’ri Revânîñ nola olsa büleñd
Şol ruh-ı zîbâ ile ol kâmet-i mevzûnı gör

103

. - - - / . - - - - / . - - -

Nice oruç tutar gül yüzlü dil-ber
Ki dâyim vardur agzı içre şekker

Oruç bir aydur rahmet göginde
Sebeb budur dutulduğına ekser

Oruç irişeli görünmez oldı
Meger kim ‘ıyda karşı gitdi sâgar

Cemâl-ı ‘ıyda ‘âlem halkı müştâk
Safâ-yı savm ile diller münevver

Ruhuñ devrinde ey meh kadre irdük
Şeb-i kadr imiş ol zülf-i mu'anber

Kıyâmetdür güzeller 'ıyd cennet
Şarâb olmuş Revânî anda Kevser

104

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Dâyimâ meylüm benüm ol kâmet-ı bâlâyadur
Kadrüm alçakdur egerçi himmetüm a'lâyadur

Ey sanem zülfüñ nice meyl itmesün la'lüñe kim
Nisbeti ehl-i salîbüñ Hazret-i 'Îsâyadur

Gerdiş-i gerdün ile başından eksilmez zevâl
Her kimüñ kim meyli dâyim gün gibi dünyâyadur

Ayaguña yüzini süren sa'âdet ehlidür
Âsitânuñ 'izz ü devlet mansıbına pâyedür

Şol hilâlî kaşlaruñ olmuş mukârin ay ile
Bu mu'anber kâkülüñ hûrşîd ile hem-sâyedür

Çeşm ü ebrûsı durur alan Revânî göñlini
Kaş u göz hüsn ehline gâyet ulu ser-mâyedür

105

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Bâga vardukça kim ol serv-i gül-endâm açılır
Nereye kılsa nazar hep gül ü bâdâm açılır

Gül degüldür görinen eyle nazar ‘ibret ile
Yılda bir kerre gönül defter-i eyyâm açılır

Zülf ü kaddüñle dehânuñı nice sevmeyeyin
Her kaçan mushafa el ursam elif lâm açılır

Nakd-i cânı nola yoluña nisâr itse gönül
Hâce ser-mest olıcak kîse-i in’âm açılır

Bülbül-i gülşen-i kuds olsa gönül mürgü ne var
Bâg-ı tab’umda Revânî gül-i ilhâm açılır

106

. - - - / . - - - / . - -

Yüzüñe nola ger dirlerse güldür
Saña kim dir ki gül gibi yüzüñdür

Kaçan nâz eyleyüp dişler lebin yâr
Dizilür rişte-i al üstine dür

Tehî sanmañ görüp ‘uşşâk bezmin
Gönüller tolu ‘ışk ile kadeh pür

Didüm dil hasta olmuş gözin açmaz
Gülüp dil-ber didi ol dahı ölür

Semend-i tab’uña ayakdaş olmaz
Çünkü meydân yügrügüñdür

‘Aceb bekrî degül mi câm-ı bâde
Safâsından şarâb ile yüzüñ yur

Senüñ biñ biñ cefâña sabr ider dil
Anuñ bir kerre bâri hâtırın sor

107

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Sanmañ ki sâki tutduğı câm-ı şarâbdur
Bir yerde beş hilâl ile bir âfitâbdur

Kadd ü dehâni sıfır u elifdür ki hüsnüñüñ
On eyledi birini o da [özge] hisâbdur

‘Iyş-ı müdâm eyleyelüm gel ki bezmümüz
Çeng ü çeganeyile şarâb ü kebâbdur

Ol şûh-ı bî-vefânuñ işi güci ‘âşıkâ
Geh nâz u gâh şîve durur geh ‘i tâbdur

Yazınsa hikmet ehli ‘aceb mi kelâmuñı
Her bir sözüñ Revânî senüñ bir kitâbdur

108

-- ./ - . - . / . - - . - . -

Şol şeh-süvâr-ı nâz ki ra’nâ sipâhîdür
Bilsek anı ne memleketüñ pâdişâhıdur

Nâr-ı ruhında zâhir olan hat degül durur
Kim bile kankı ‘âşıkınuñ dûd-ı âhıdur

Sûfiye zühd için nola virilse savma’a
Mey-hâne rind-i bâde-keşüñ hânkâhıdur

Dünyâ evine ‘ârif olan puşt-i pâý urur
Kim sâk-ı ‘arş dâyim anuñ tekyegâhıdır

Ol şâha boynu baglu kul iden Revânîyi
Şol gerden-i beyâz ile zülf-i siyâhıdır

109

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Şol bî-nevâ ki bir güzelüñ mübtelâsıdır
‘Ayb itme zâhidâ anı gönül belâsıdır

Yüksek tutarsa yâr gibi kendüyi güneş
Ta’n itmeñüz aña ki güzellik havâsıdır

Fıkr itme sînesin ki yürek oynamasıdır
Hatt-ı lebini aña sakın cân tasasıdır

Ol kebk-i hoş-hırâmı ne var sayd itmege
Gönlüm kuşıyla sîne ki şâhin yuvasıdır

Cânâ Revânî ölse lebüñçün ‘aceb degül
Zîrâ sipâhinüñ yidügi kan bahâsıdır

110

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Çevgân-ı zülf-i yâre gönül mübtelâlanur
Bir tûp gibi öñine düşmiş yuvalanur

Sanmañ bizi ki şimdi bilişdük nigâr ile
Dil çak ezelden anuñ ile âşinâlanur

Ol pâdişâh-ı hüsne varup kul olalı dil
Ben bendesine gelmiş efendüm agalanur

Ol kaşı yayı görse gönül unıdur beni
Ol oñmayası varduğı yirde oyalanur

Yârüñ Revânî dâmenine el uralı hâr
Gülşende gonce gibi yüregüm paralanur

111

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şol hatı ‘anber-feşân kim hüsn-ı cânân arturur
Sanasın reyhâncıdur gelmiş gülistân arturur

Meclise zînet virür altun piyâle sâkiyâ
‘Âlemüñ güzelligin hûrşîd-i rahşân arturur

‘Işk bâzârında sûfî cân virür her dil-bere
Sakalı agarmış ammâ dahı oğlan arturur

Bezm içinde çihre-i agyârdan kanum kurur
Baña mey sun sâkiyâ dirler meyi kan arturur

Cân virür görse Revânî şol leb-i rengînüñi
Dostum sarrâf olan la’l-i Bedahşân arturur

Satmaga Yûsuf gibi hüsn metâ’ın ‘âleme
Gelmiş ol meh-pâre şehr içinde dükkân arturur

112

-- ./ -.-. / .-.-. / -.-

Dil-berler içre niteki cânân gönüllüdür
Güller içinde gonce-i handân gönüllüdür

Ser-keşlenürse leşker-i hüsn içre vechi var
Dil almada çü zülf-i perîşân gönüllüdür

Cennetde tûbiye dahı baş egmeye gibi
Kaddûñ misâli serv-i hırâmân gönüllüdür

Mescidde ehl-i sohbeti vâ'iz tonatmasun
Bilmez anı ki haylice yârân gönüllüdür

Pîr oldı gerçi dahı güzel sevmesin komaz
Miskîn Revânî neylesün oğlan gönüllüdür

113

.-.-. / .-.-. / .-.-

Dil ü cânuñ kapuñda gulgulı var
Bu gülzâruñ bir iki bülbüli var

Yaşum cüş itse ol ider hurûşı
Meger deryâñun anuñla dili var

Gedâ-yı hân-ı hüsnüñdür felek kim
Yanında mâh-ı nevden keçküli var

Ruh-ı gülgûna koş şebdîz-i zülfî
Çü göñlüm gibi anuñ öñdüli var

Saçı reyhâncıdur bezm-i ruhında
Kim anuñ deste deste sünbüli var

Ne gülşendür Revânî nazmı k'anuñ
Açılmış tâze tâze çok güli var

114

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Çemen ki şimdi gül ü bülbülüñ yatagıdur
Temâm 'işretüñ eyyâmı 'ıyş çağıdur

'Aceb mi ben gice gündüz du'âsın eylesem
Sa'âdetüm güneşi devletüm çeragıdur

Nigâr hattını saklar müdâm zülfi ile
Kimesne anı göremez ilan ayagıdur

Göñül vilâyetini korkarın harâb eyler
Bizümle ol gözi kâfir bu dem ki yagıdur

Revânî buldı yine bir kemân-ebrûyı
Sipâhînüñ işi dâyim sefer yaragıdur

115

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Hûb-rûlar içre ey dil mâh kim şehri geçer
Sora varsañ ol güneş yüzliyle hem-şehri geçer

Bahr olup mevc ursa 'âşık göz yaşından aglamaz
'İşk deryâsı içinde gördüğüñ bahrî geçer

Yâr-ı sengîn-dil rakîbûñ kaçsa ta'nından nola
Bir 'aceb ef'îdür ol taşa dahı zehri geçer

Kirpügi ucına asmaz katre deñlü gözlerüm
Bursanuñ ey dil Bıñarbaşı ki bir nehri geçer

Sakın aldanma Revânî gerdiş-i gerdûna kim
Sabr hoşdur bu cihânuñ lutfi vü kahrı geçer

116

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Hilâl ebrûları sanmañ ki yârüñ şîveye başlar
Biri birisine karşı çeker yayın kemân-keşler

Gice sehv ile meclisde kamer yüzüne öykünmiş
Anuñçün şem'üñ ey dil-ber yanar agzında âteşler

Peleng-i çarh sayduñdur şarâb iç cür'a saç bezme
Bugün hum-hâne sadrında döşer nat'ı münakkâşlar

Cemalüñ mescidi içre ne dururlar bu kâfirler
Kaşuñ mihrâbı altında nedür bu iki ser-hoşlar

Cemâl-i yâri 'uşşâka komaz seyr itmege agyâr
Cihânda kutlu gün görmez Revânî oñmaduk başlar

117

- - . / . - - - / . - - - / . - - -

Oldı işigüñ kadr ile eflâke ber-â-ber
Dutduğı için kendüzünü hâke ber-â-ber

Şol hokka-ı la'lüñde 'aceb neyler ola zülf
Kim gördü ki mârı ola tiryâke ber-â-ber

Zülfüñ gibi bir zülf güzellerde olur mı
Hâşâ ki benefşe ola hâşâke ber-â-ber

Bir mâh-likânuñ yine ser-geştesi olmuş
Gördüm felegi 'âşık-ı gamnâke ber-â-ber

Ahsent güzel bilmede tab'uña Revânî
Bir nesne olur mı 'aceb idrâke ber-â-ber

118

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Cibrîl-i cân ki sidre boyun müntehâ bilür
Cennet gibi işigin anuñ pür-safâ bilür

Kaşî nişâncı olalı dîvân-ı hüsnde
Mülk-i cemâle kendüyi ol pâdişâ bilür

Cânâneler içinde nice terk idem seni
Cân-ı 'azîzine kişi nice kıyabilür

Zencîre çekse zülf-i dü-tâsı 'aceb degül
Dîvâne oldı göz göre dil kim dutabilür

Agzı ile belin göremez çeşm-i hurde-bîn
'Âşık nice öper anı nice kuça bilür

Sen sîm-ten nigâr ile olalı âşinâ
Dirler Revânî müflis için kîmyâ bilür

119

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Destinde kimüñ kim güzelüm sîm ü zeri var
Tîguñ gibi igriyse de yanuñda yiri var

Mahbûb yalın yüzlü güzeldür kılıcuñ kim
Belinde anuñ zînet için zer kemeri var

Giymiş benek altunlu siyeh câmeyi tîguñ
Öldürmek için halkı ‘aceb şîveleri var

Tîguñ nola keskinlik ile ad çıkarsa
Meydân-ı salâbetde anuñ çok hüneri var

Kimdür kılıcuñ ura Revânî gibi şâhum
Âsân mı sanursın anı meydânuñ eri var

120

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Ehl-i fazl olana ey çarh cefâlar nice bir
Câhile ‘izzet ile mihr ü vefâlar nice bir

Odamuz önine birgün bizüm ugramayalar
Şehr için seyr ideler mâh-likâlar nice bir

Altun üsküflü gümüş tügmeli dil-berler ile
Bize gerçikleneler begler agalar nice bir

Ey kadeh öpüşesin ikide bir sâkiyile
Karşumuzda süresin zevk ü safâlar nice bir

Serv-kadler añıcak âh idisersin her dem
Saña ‘âlemde Revânî bu hevâlar nice bir

121

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Yüzi cennet lebi kevser nigârum serv-kâmetdür
Güzeller arasında ol kıyâmetdür kıyâmetdür

Kitâb-ı ‘ışkı ey hâce çıkarmak hayli müşkildür
Hidâye okumag ile bilinmez bu hidâyetdür

Yıkıldı zulm ile gönlüm bana sun câm-ı ‘adli kim
Garaz beglikden ey sâkî cihân içre ‘adaletdür

Mey ü mahbûbdan dâyim beni men’ itme ey zâhid
Şarâb içmek güzel sevmek be hey sûfi zerâfetdür

Nola nâzüklenüp dil-ber lebinden bûse virmezse
Revânî nâzük olanuñ işi dâyim nezâketdür

Senüñ mestâne evsâfuñ nice vasf eyleyem sâkî
Tasavvur idemez kimse anı ol özge hâletdür

122

- - . / . - - . / . - - . / . - -

‘Arz itdi yine tal’at-ı zîbâyı güzeller
Hoş vech ile zeyn eyledi dünyâyı güzeller

Hûrşîd-i cihân-tâb gibi ‘âlemi yakdı
Nârenci kabâyıla bu hercâyı güzeller

Dimez hat u hâl eyledügi işleri gizler
Asılmal' ider zülf-i semen-sâyı güzeller

Şâhid getirüñ dimeye hükm eyleye kâdî
'Âşıklar ile ger ide da'vâyı güzeller

Râ kaşlarınıñ 'âşıkıyın dime Revânî
Senden dahı yegce bilür orayı güzeller

123

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bûsenüñ adını añmak dil-bere ibrâmdur
Gabgaba el sunma evvel haylice ikdâmdur

Gel ki 'işret mevsimidür irdi çün tâze bahâr
Sohbetüñ çak vaktidür gâyet güzel eyyâmdur

Nâzük ol ey dil şükûfe gibi sâgar al ele
Bezme çün çeşmi çerez ol gözleri bâdâmdur

Vuslatuñda şevk dâğın sîneden men' eyleme
Dostum ehl-i safâya ol düğün bayramdur

Sohbet-i hâsa Revânî mahrem olmaz mı didüm
Didi andan kaçmazuz ammâ iñen bed-nâmdur

124

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Alupdur altına ayı gözi sihr ile sâhirdür
Ayagın mushaf üstüne uzatmış zülfi kâfirdür

Hat-ı sebzûñ hayâlidür gönülde gözde ey dil-ber
Hızırduz gûyiyâ ol kim kurıda yaşda hâzırduz

Gözüne nergis-i şehlâ ne var sehv ile öykünse
Çemen şehrinde ey dil-ber gözi baglu müsâfirdür

Benefşe bûy-i zülfüñle cihânı müşgbâr itdi
Meger kim Çîn ü Mâçinden gelür bir Hindi tâcirdür

Nice meyl itmesün ‘âşık güzeller tâze eş’âre
Revânî mâh-rûlar vasfını itmekde mâhirdür

125

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Her ne maksûd-ı gönül var ise hep hâsıl olur
Gel e mey-hâneyi gör kim nice hoş menzil olur

Gönlümü sanma mey-i nâb iledür dâyim mest
Sâkiyâ la’lûñi yâd itmek ile kanzil olur

Yüri ‘âşık koma sen pîr-i mugân işigini
Kişi kim ehl-i kemâle irişe kâmil olur

Ben tururken sögesin şol leb ile agyâra
Ey benüm rûh-ı revânum buña kim kâyil olur

Gördügi gibi Revânî nola kul olsa saña
Şâ’irüñ gönli efendi güzele mâyil olur

126

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Göñül şâd ol ki ‘ıyd irdi safâ vü zevk çağıdır
Ele câm aldı mâh-ı nev yine sohbet yaragıdır

Ne ‘âlî-menzilet hûrşîd-atabet şâh olur bu ‘ıyd
Ki gerdûn sâyebânıdır hilâl anuñ otagıdır

Hilâl ile süreyyâ kim felek bâgını zeyn itmiş
Egilmiş ak güllerle sanasın gül budagıdır

Gice gündüz güzellerle nice ‘ıyş itmeye gerdûn
Meh-i nev sâgar-ı sîmîn güneş altun kabagıdır

Revânî hoş sipâhîdür bugün meydân-ı ‘ışretde
Ki dâyim içdüğü aşkar gözi ya at kulagıdır

127

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Nice bir saklayalum gâyet ü ‘ârı nice bir
Nice bir bekleyelüm kurı vakârı nice bir

Varalum halka-i zikre ele tesbîh alalum
Nice bir ohşayalum kâkül-i yâri nice bir

Goncaveş tâc urunup gül gibi hırka giyelüm
Nice zikr idelüm ol lâle-’izârı nice bir

Leb-i cânânı koyup añmayalum ince belin
Nice bir fikr idelüm bûs u kenârı nice bir

Hüner oldur ki Revânî bulavuz nakkâşı
Nice bir medh idelüm nakş ü nigârı nice bir

128

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Yâre ‘arz itdi yaşum sîmini çeşm-i eşkbâr
Baña göz yaşı gerekmez didi lutfından nigâr

Seyr iderler gözümüñ yaşın turup gül yüzlüler
Güyyâ bir çeşmedür k’olmuş kenârı lâlezâr

Ben nice yârüñ diyârın terk idem agyâr için
Degme belâ ile idemez kişi terk-i diyâr

Yâdigârı ‘âlemüñ ‘âşıklara mahbûbdur
Ey gönül mergûb olan elbette olur yâdigâr

Dâðlarla lâleveş zeyn olsa sinem ðam degül
He biri bir lâle-ruðdan baèa øaldı yâdigâr

Vâz gelmez nâçîñ göelüm mey ü mañbûbdan
Ben âutardum pendüei olsa elümde iðtiyâr

Bahr-ı gamdan ‘âşıkı keştî-i câm eyler halâs
Âhı terk eyle Revânî böyle kalmaz rûzgâr

129

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Bu güzeller ki bize cevr ü cefâ eylediler
Hamdüli'llâh ki hele ‘ahde vefâ eylediler

Ben du'â-gûyuñı sen hayr ile yâd eyleyeli
Ey gözüm nûrı saña hayr du'â eylediler

Cânların yoluña terk itdi bugün 'âşıklar
Âhîret bulahını dünyada edâ eylediler

Halka mihrâb kaşuñ şeklini gösterdüğüçün
Hûblar âyineyi kıble-nümâ eylediler

Gönlümüz yaptı Revânî yine sengîn diller
Bir yıkık tekye iken yeñi binâ eylediler

130

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nâzenînin nâzı çok ammâ vefâsı az olur
A benüm çok sevdiğüm bu ne dükenmez nâz olur

Bu hevâyî gönlümi bir dil-ber içün sakların
Rind-i şâhid-bâz olan ekser kebûter-bâz olur

Uçsa bir tûbî-hırâmuñ dil hevâsında nola
Gördüğüm tavûs-ı kudsîdür hümâ-pervâz olur

Bildiler mest idüğüm 'işkuñ şarâbından beni
Sâkiyâ şol mey diyen kâfir 'aceb gammâz olur

Devr-i hüsnünde Revânî leblerin terk idemez
Rûmdur bunda şarâb içmez kimesne az olur

Nâme-i şî'rüm ki bir nev-hat güzeldür sîm-ten
'Âşıkı çokdur anuñ çün cümleden mümtâz olur

131

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

İzûñ tozını ‘anber-i sârâya katdılar
Bu ad ile cihânda anı vâý ki satdılar

Lâle lebûñ hayâl ile mey içdügi için
Gülşende kâsesini başında uşatdılar

Peykânlaruñla eglenür idük gönülde âh
Añlar da bilmezem ki ‘aceb kanda batdılar

Kaddüñ çemende sâye-i tûbâ salalıdan
Servi yiri köki ile yabanlara atdılar

Umma Revânî tîgini boynunda bulasın
Ol gitd’ anuñ ipini güzeller uzatdılar

132

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Câna göz açdurmayan şol nergis-i şehlâsıdur
Baña gün göstermeyen bu zülf-i misk-âsâsıdur

Pâdişâhsın sancag-ı âha ‘alemdür mâh-ı nev
Kim şafak anuñ niğârâ kırmızı vâlâsıdur

Gayrı dil-berler gibi cânâ vefâsuz olma kim
‘Âşıkâ lutf eyleyen dil-berlerüñ ra’nâsıdur

Yıkmaga gönülüm evin hattı getürmişdür berât
Kim beyâzıdur cebîni kaşları tigrâsıdur

Şî'r-i şîrînüñ Revânî oldı şekkerden lezîz
Kim anuñ her gonca-leb tûtî-i şekker-hâsıdur

133

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Bûy-ı saçuñla şâne şehâ müşg-i nâb olur
Âyîne 'aks-i ruhuñ ile âfitâb olur

Hatt-ı lebüñden irdi benüm cânuma gubâr
Her kanda ise fitneye bâ'is şarâb olur

Mest oldugumca saña disem hâlümi nola
Merdüm ki mest ola sanemâ bî-hicâb olur

Yıkduñ bu gönlümi yine cevri ü cefâ ile
Şâhuñ ki zulmi çoğ ola şehri harâb olur

Dirler Revânî kûyuña irişse vasluñı
Bilür ki Ka'be içre du'â müstecâb olur

134

. - - - / . - - - / . - -

Baña pîr-i muganuñ 'izzeti var
O sâhib-devletüñ hoş tahtı var

Lebüñ añıldı raks urdı kadehler
Şebüñ sâkî 'aceb germiyyeti var

Müneccimdür felek kapuñda şâhum
K'öñinde ay ü günden sâ'ati var

Begüm sen şâha bend'olmuş Revânî
Sa'âdetlü kul ancak devleti var

135

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kangı 'âşık kim müdâm ol dil-rübâ yanındadır
Bir gedâ-yı hâsdur kim pâdişâ yanındadır

Cânına derd ü belâ ol kim kapuñdan ola dûr
Başına devlet anuñ kim sen hümâ yanındadır

Dil lebüñ devrinde çüñkim zülfüñ idindi makâm
Her marazdan derdi yok dârü'ş-şifâ yanındadır

Ceng için Tâtâr dirler çeşmün ammâ Hak bilür
Türk-i tîr-endâzdur kim ok ü ya yanındadır

Bir dem ayrılmaz Revânî yârdan bed-hû rakîb
Bu imiş didükleri devlet kazâ yanındadır

136

- - . / - . - - / . - - - / - - -

Şol mübtelâ ki çeşm-i siyâhından ayrudur
Nergis gibi sararsa 'aceb mi ki sayrudur

İki harâmidür güzelüm yol basar gözüñ
Diller metâ'in almada gamzeñ bir ugrıdur

Bu yazılı cerîde-i hüsn içre hat degül
'Âşıklarun başında hemân kara yazıdur

Âzâdeler içinde irer kadr-ı ‘âliye
Serv-i sehî gibi şu ki yolında togrıdur

Çok teşne dillere meded ider bu şi’r-i ter
Bu nazm-ı âbdâr hemân bir içim sudur

Pîr oldı gerçi dahı güzel sevmesin komaz
Miskîn Revânî neylesün oğlan gönüllüdür

137

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hüsn bâgın her nefes gonca-dehenler tâzeler
Gülşen-i cennet gibi anda bulnur tâzeler

Şerbetin añma tabîbüñ baña mey sun sâkiyâ
Kim anuñ bir katresi nice cigarler tâzeler

Didüm ey dil-ber giderme ‘ârızuñdan zülfüñi
Didi gül mecmû’asında yok durur şîrâzeler

Sıyt-ı nazmum sen mehüñ vasfiyla çıkdı göklere
Günbed-i eflâki doldurdı bugün âvâzeler

Şöyle vasf itdüm Revânî agzı ile kaşını
Umaram kim her yüzük kaşına anı kazalar

138

. . - - / . - . - / . . -

Lebüñ için baña neler dirler
Bal tutan barmagın yalar dirler

Yüzüñ ak alnuñ açuk oldugıçün
Ehl-i diller saña kamer dirler

Hattuña ben benefşedür diyeli
Yeñile çıkdı bu haber dirler

Derd-i ‘ışk ile hûb imiş ölmek
Yâr ile hoş olur sefer dirler

Nâme-i şi’rine Revânînüñ
Lebi vasfıyla ney-şeker dirler

139

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Gitmege ‘azm itse meclisde turup cânâneler
Ağlaşurlar her taraftan ‘âşık-ı dîvâneler

Bâg-ı ‘âlemde açıldı sanuram nesrînler
Geyselmeymûnî kabâlar her kaçan cânâneler

Gice encümler görenler mâh-ı çarh üzre didi
Şem’üñ etrâfına cem’ olmuş yine pervâneler

Gül budagında kızıl güller açıldı sanuram
Sâki-i meh-rûlar aldukça ele peymâneler

Gözlerüñ kılısuñ Revânînüñ dil ü cânın makâm
Kim harâmîler yatagıdur dil-i vîrâneler

140

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Zâhirâ tebhâle şimdi la'l-i cânânumdadur
Bir girihdür ol benüm bu rişte-i cânumdadur

Üstine yaprak gibi her lahza ditrersem nola
Lerze çünkim ol boyı serv-i hırâmânumdadur

Âteş-i tebden sararmışdur gül-i nesrîn gibi
Ey sabâ şol al güller k'ol gülistânumdadur

Al kâged üzre gûyâ mühre-i sîmîndür
Şol 'arak kim ol ruh-ı gülberg-i handânumdadur

Ben ne cânible Revânî eyleyem bir dem huzûr
Şol harâret kim benüm ol cism-i cânânumdadur

141

. - - - / . - - - / . - - -

Bahâr-ı hüsnüñ ile tâze gülzâr
Cemâlüñ şevkı ile bâg ü gül zâr

Hayâli çeşmüñüñ gitmez gözümden
Sanasın merdüm-i çeşmümdür ey yâr

Uyarma gamzeñi nâz uyhusından
K'olur sıhhat nişânı hâb-ı bîmâr

Meger zülf-i ruhuñ islâma geldi
Kim ol kâfir bırakdı nâra zünnâr

Dilim dilim dilüm dilerse gamzeñ
Dilümden gelmeye bir acı güftâr

Baňa tokınmadan saklar elin dost
Beni urmaz gül ile dahı ol yâr

İki yüzlü rakibe râz virme
Münâfıkdan Revânî sakla esrâr

142

. - - - / . - - - / . - -

Yüzüñdür var ise beytü'l- Mutahhar
Ki Ka'be örtüsi zülf-i mu'anber

Güzeller hâlî olmazlar kapuñdan
Tavâf-ı Ka'be eylermiş melekler

Yüzüñden berk urur nûr-ı İlahî
Safâsından kamu diller münevver

İşigüñde ko yüz sürsün meh-i nev
Yaraşur Ka'bede çün halka-i zer

Ziyâret eyle hüsn Ka'besini
Revânî çün bu yıldur hacc-ı ekber

143

- - . / . - - - / . - - - / . - -

Şem'-i ruhuña göñlümi pervâne disünler
Yandurdı Per ü bâlini pes yana disünler

Zencîr-i saçuñ dakmaz isem boynuma ey dost
‘Âkil dimesünler baña dîvâne disünler

Âşüfte gören dostlara göñlümi ayduñ
Yiter delülük eyledüñ uslan a disünler

Öldükde benüm hâlümi bi’llâhi görenler
Cân virdügümi ‘ışk ile cânâna disünler

Gözden düşüp eytâm-ı yaşum kaldı ayakda
Üftâdelerüñ hâlini sultâna disünler

Sen husrev-i hûbânı öger çünki Revânî
İrişdi bugün nazm ile Selmâna disünler

Nazm ehline ayduñ ki kurı lâfi kosunlar
Şi’ri diyücek şöylece rindâne disünler

144

-- ./- .- ./ .- ./- .-

Şol bî- nevâ ki bir güzelüñ mübtelâsıdır
‘Ayb itme zâhidâ anı göñül belâsıdır

Ey müşg nâfesini viren hâk-i pâyine
Sat turma k’ol tolu bahâsıdır

Pîr oldı çarh tâze cüvânlar gamı ile
Şimdi duhânı âhumuñ anuñ ‘asâsıdır

Dakdı hilâl boynına zeynüñ idüp felek
Sen şâh-ı hüsnüñ ol diyeler tâ gedâsıdır

Komaz beni mahalleñe varmaga müdde'î
Âşüfte göñlümüñ sañasın kethudâsıur

Dâyim du'âsın almalısın Revânînüñ
Şöhret viren cemâlüne anuñ du'âsıdur

145

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Yâ Rab ne derd olur k'ışidilmez niyâzumuz
Gayrılar ile salınur ol serv-i nâzumuz

Baş koyup ayag içdüğümi 'ayb eyleme
Zâhid ezelde böyle imiş başda yazumuz

Uyup imâma sen dahı ta'n eyleme iñen
Sûfi bizüm de var ola vird ü namâzumuz

Bir bûseñ ile agzumı tut dostum benüm
Söyletme tâ ki açıla dildeki râzumuz

Nâz itme göñlüm almada ey cevri çok didüm
Güldi didi Revânî geçer saña nâzumuz

146

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Dâyim rakîbe 'izzet ider ol nigârumuz
Bir itce yok yanında bizüm i'tibârumuz

Gül ruhlarında hâl-i siyâhın görüp didüm
Bir dânedür güzeller içinde nigârumuz

Bülbül gibi kim aglar idi ah ü zâr ile
Gül gibi yüze gülmese ol gül-'izârumuz

Dil şîşesin sımazduñ urup seng-i cevri ile
Hoş gelmeseydi saña bizüm inkisârumuz

Her dem Revânî âh idelüm derde çâre yok
Çün böyle gösterür bize bu rûzgârumuz

147

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Bilüñüñ fikri ile hâsılı şaşdı bilümüz
Lebüñüñ bûselerin añmaga varmaz dilümüz

Nakd-i cân kaldı hemân sohbet-i cânâne için
Uymadı neyleyelüm harcumuza hâsilumuz

Fürkatünde giceler mâh çerâgın niderüz
Âhumuz şem'i ile rûşen olur mahfilümüz

Eylesem 'azm-i sefer dönmege başlar başum
Görürin kûyı olurmuş yine ser-menzilümüz

Ne bilür mes'ele-i 'ışkı Revânî kâdî
Müftiler dahı bizüm hall idemez müşkilümüz

148

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Olmaz bir dem gönül şol la'l-i âteş-tâbsuz
Etsüz etmeksüz olur olmaz şarâb-ı nâbsuz

Tâb-ı ruhsârûñla dil zülfünde seyr itse nola
Gicenüñ seyrânı olmaz dostum meh-tâbsuz

Meclis-i ‘uşşâka câm-ı mey durur zînet viren
Bostânuñ revnakı olmaz iñen dolâbsuz

Gözine ‘âlem karañudur güzelsüz ‘âşıkuñ
Kişi dünyâyı nider hürşîd-i ‘âlem-tâbsuz

Gözlerin yummaz kevâkib nâlişümden giceler
Korkarın ol meh-likâ kaldı Revânî hâbsuz

149

. - - - / . - - - / . - -

Cemâlin zeyn iden hep dil-ber olmaz
Her âyîne düzen İskender olmaz

Ruhuñ devrinde neyler hatt-ı miskîn
Çü mülk-i Rûm içinde ‘anber olmaz

Ko ‘uşşâk içre olsun âh ü nâle
Begüm tabl ü ‘alemsüz leşker olmaz

‘Aceb sûret virür bezme mey-i nâb
Cihânda ancılayın cevher olmaz

Güzeller içre sen begler begisin
Mülâzım çak kapuñda defter olmaz

Revânînuñ yazın dîvânını kim
Gül evrâkı gibi ol ebter olmaz

150

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Âh kim görelî ol sâde ‘izârî gözümüz
Levh-i dilden yuyamaz nakş-ı nigârî gözümüz

Yiridür yüzümüñ üstine basarsa kademin
Çünkü gösterdi baña sevgülü yârî gözümüz

Görelüm nâme-i hüsnüñ berü gel yanumuza
Ki ırakdan göremez hatt-ı gubârî gözümüz

Kış güninde bizi halvetde gören sûfi sanur
Sâkiyâ görmeye mi tâze bahârî gözümüz

Kaldı yollarda Revânî atınuñ izi gibi
Görmege bir dahı ol şâh-süvârî gözümüz

151

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Serv-i nâzum dil-i âşüfeme kılma dahı nâz
Çün getürdi ayaguñ topragına rûy-ı niyâz

Ka’be-i hüsnî tavâfına hatı mâni’ olur
Sanki A’râb ile bağlandı yine râh-ı Hicâz

Çeşm ü ebrû ile hâl ü hat ü zülfüñ baña bes
Nitekim mü’min olan kişiye beş vakt namâz

Gaybdan agzı haber virse nola ‘uşşâka
Hıdr hattı ile zîrâ lebi olmuş hem-râz

Ruhlarıñda güzelüm zülfüñi kesme uzasun
Cennet ehline nasib olur imiş ‘ömr-i dırâz

Ben seni sevdüğümü kimseye hergiz dimedüm
Nedür illerde ‘aceb kıssa-i Mahmûd u Ayâz

Bu Revânî didügi tâze gazeller saña mı
Sen misin şimdi güzeller arasında mümtâz

152

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

‘Arz-ı hüsn itdükçe dil-ber kılma ey zâhid niyâz
Gün dogarken çün bilürsin bâtlı oldugın namâz

Çârdih sâle güzel sev mey içüp biñler yaşa
Ey gönül âb-ı hayât içen bulur ‘ömr-i dırâz

Okumuş yazmış kitâb-ı nâzı şimdi dil-berüñ
San’atı şîve durur işi güci ‘uşşâka nâz

Aldanursız bakmañuz bâzîçesine ‘âlemün
Mühreler olmışdur ay ü gün felek bir hokka-bâz

Sîne bir peykân durur ko anda tursun tîrûñi
Yaraşur zîrâ çemen sahnında serv-i ser-firâz

Okuyup haz eylesünler ‘âşık-ı şûrîdeler
Hûblar vasfın Revânî defter ü dîvâna yaz

153

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Sûfi sanur ki mey-kedede biz gedâlaruz
Mey devletinde beglik ider pâdişâlaruz

Bir barmag üzre oynaduruz çarh kâsesin
Hum-hâne gûşesinde yatur bî-nevâlaruz

İki cihânı bir güzele satmışuz bugün
Zâhid sanur ki kendü gibi pârsâlaruz

Çeşmi belâ vü zülfi belâ kâmeti belâ
Bunuñ gibi belâlara biz mübtelâlaruz

Didüm ki şimdi cân ile kimdür seni seven
Didi Revânîyi bilürüz âşinâlaruz

154

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Ders-i ‘ışk oldı gönül çünki bugün meşgalemüz
Müfti-i şehri bizüm hall idemez mes’elemüz

Baş açık yalıñ ayak bir bölük üftâdelerüz
Yolumuz fakr ü fenâ vâdi-i gam merhalemüz

Şehr-i gam hâcesiyüz ‘ışk metâ’ı yükümüz
İremez kûy-ı fenâ menziline kâfilemüz

Nâfe gibi nola miskînligi elden komasa
Çünkim ol zülf-i siyeh-pûşa çıkar silsilemüz

Beglerüz devlet-i ‘ışk ile Revânî zîrâ
Giceler subha degin mâh yakar miş’alemüz

155

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Dâyimâ olsa musâhib nola dildâra kopuz
Her ne kıldan çalar ise uyar ol yâre kopuz

Ey tabîb-i dil ü cân nabzını tut hâlini sor
İñiler hasta olup derd ile bî-çâre kopuz

‘Âşikuñ gibi döger dâyireden gögsini def
Her ne dem cevrüñ elinden ki gele zâra kopuz

Düşürüp kendü hevâsına iñen yeltemesün
Kıldı ol yâr-ı kamer-çihreyi âvâre kopuz

Yalvarup gâh elin gâh dizin öpmez idi
‘Âşık olmasa Revânî o cefâkâra kopuz

156

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Götürüp ayagı sûfî biz azıtduk özümüz
Reh-i mey-hâneye düşdük göremezler tozumuz

Seni sâgar gibi her kişi tutup öpdüğüçün
Sâkiyâ cür’a gibi yirlere düşdi yüzümüz

Gül ü nergis gibi biz sohbeti terk idemezüz
Mey ü mahbûb ile açıldı yüzümüz gözümüz

Sürevüz mi yüzümüz başmagınuñ kebkebine
Kevkeb-i burc-ı sa'âdet ola mı yılduzumuz

Bezm-i 'ışkuñda güneş sâki durur ay kadeh
'Iyş u 'işretle geçüpdür gicemüz gündüzümüz

Pend-i nâsihle Revânî nice terk olma yâr
Yardan mı atalum göz göre biz kendüzümüz

157

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Ey gönül bûse adın añmaga döymez yüzümüz
Yâr yanında iki olmaz iken bir sözümüz

Pîr oldugum için sanma ki gözlik tutarın
Seni görmege begüm dört olupdur gözümüz

Nice baksun yüzüme ol kulağı mengüşlü
Mâh-rûlar arasında yogımış yılduzumuz

Dâyimâ dilkilenüp yâre uyuzlanma rakîb
Çıkarur kurdeşeni her ki basarsa izümüz

Yüzi gün alnı kamer yâri Revânî seveli
Âh ü vâh ile geçüpdür gicemüz gündüzümüz

158

. - - - / . - - - / . - -

Güzeller olımlarmış gazelsüz
Ya şâ'ir olıbilür mi güzelsüz

Dögünüp ağlamakdan nergis ü gül
Kapuñda kimi gözsüz kimi elsüz

Mahalleñde ne var hâlümü sorsañ
Yaraşmaz söz ki söylene mahalsüz

Ölem dirdüm hat-ı yâri görince
Kimesne ölmez imiş hîç ecelsüz

Felek çînîsine altun ezer gün
Ki yazılmaz Revânî şî'r halsüz

159

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Zerrece mihr ü vefâyı baña dildâr eylemez
Hey baña yâr itdügün çarh-ı sitemkâr eylemez

Şol kadar zulm eyledi ‘uşşâka hattun dostum
Ehl-i islâma anı va’llâhi küffâr eylemez

Hâk-i pâ-yi yârden dil dâr olmaz nâsihâ
‘Aklı başında olan mahbûba inkâr eylemez

Dil-berün bir bûsesine kâni’ olmazsın gönül
Bu sen itdügün işi hîç bir tama’kâr eylemez

Âsitân-ı kûy-ı yâre irişüp yüz süremez
Kırpüğün her kankı ‘aşık k’anda mismâr eylemez

Gözlerine tâze güller dâg-ı hasret görünür
Yârsüz gönlüm anuñçün seyr-i gülzâr eylemez

Söylesün dirseñ Revânîyi kadeh sun sâkiyâ
Tûti çün âyînesüz ‘âlemde güftâr eylemez

160

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

İki ‘âlemde hemân hattıdur ancak gamumuz
Devlet-i ‘ışk ile vardur hele bir ‘âlemümüz

Hâr bakmañ bize siz nola gedâ isek eger
‘ışk sultânlarına mahrem olur eñ kemümüz

‘ışk yolında bugün pâk ü mücerred geçevüz
Nola kudsîler eger olsa bizüm mahremümüz

Dem bu demdür içerüz câm-ı meyi nolsa gerek
Sohbet-i nây ile çün turmadan artar demümüz

Ol perî hiç Revânî bize âdem dimedi
Nice kim vardı ayagı tozına âdemümüz

161

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Âh kim dil gibi âvâre vü bîkâr olmaz
‘ışk yolında anuñ gibi cigerdâr olmaz

Ur cefâ taşlarını sîneme yap göñlüm evin
Çü bilürsin yalıñuz taş ile dîvâr olmaz

Şeşder-i gamda kalup bulmayalar hiç küşâd
Dostlar nerd-i mahabbetde şu kim zâr olmaz

Beni men' eyleme sũfi ko güzel sevmekden
Bu kadar nesne ile kişi günehkâr olmaz

Fâyide idemedüm saña gönül virmekden
Gerçi dirler güzelüm dost ziyânkâr olmaz

Nâme-i ři'r-i Revânîye yeter şîrînlîk
Hiç nâz ehline anuñ gibi tomâr olmaz

162

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Sâkiyâ leblerüñe olduğıçün nisbetümüz
Geçdi câm-ı mey ile döne döne sohbetümüz

Ad içün câm-ı meyi komazuz elden sâkî
Yok mıdur Cemce cihân içre bizüm gayretümüz

Bir güler yüzlü yüzi sulu güzeldür sâgar
Aña baş kořmag ile artuk olur hürmetümüz

Kardı ben hâki işiginde çün ol zühre-cebîn
Var yirden göge dek yâre bizüm minnetümüz

Gerçi bir Yûsufa kul oldu gönül sultândur
Satun almadı ne bilsün o bizüm kıymetümüz

Oıyup her güzeli cemú idelüm dâyireden
Çünkü tesâir-i peri eylemedür daúvetümüz

Mey gibi kalduk ayaklarda Revânî hayfâ
Sâki-i gonce-dehen bilmedi keyfiyyetümüz

163

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Kand-i lebûnüñ vâsfına çün başlaruz biz
Tûtî gibi gûyâ ki şeker-pâşlaruz biz

Hüsnüñ gülünüñ tâze bahârına çün irdük
Bülbül gibi medh okıammaga başlaruz biz

Tasvîr iderüz her sanemüñ vâfî dilde
Âyîneye nakş idici nakaşlaruz biz

‘İşkuñda bizi sanma ki cân sakınur ey dost
Bu yolda baş oynar niçe yoldaşlaruz biz

Leylâ-yı cemâlünüñ bizi dîvâne idelden
Mecnûn-ı gam-endûz ile adaşlaruz biz

Yanuñdan acı söz ile agyârı kaçurduk
Şeytânı melekke göricek taşlaruz biz

Yâr oldu Revânî bize bu derd ü gam-ı ‘ışk
Sanki bile toğmış iki kardaşlaruz biz

164

. . . . / / /

Çok günâh itdi gönül hıdmete cânâ varamaz
‘Afv it anuñ suçını kim utanur yalvaramaz

Bâg-ı ‘ışkuña şu kim bir gül için basdı kadem
Hergiz ol hâr-ı belâdan etegin kurtaramaz

Vasl ile eyle derdüme devâ çâreñ var ise
Haste-i hicr olana gayrı müdâvâ yaramaz

Beñzedem diyü felek gün yüzüñe ayı her ay
Nice kim bozar u düzer yine sûret viremez

Var mı bir gün k'ayaguñ öpmege hûrşîd-i felek
Gökden irüp yire sen mâh-likâyı aramaz

Hüsn da'vâsın idüp gerçi gelür karşuña mâh
Gün yüzüñi göricek yine ber-â-ber turamaz

İ'tizâr eyle Revânî der-i yâra yüri var
Her kim eksükligini bilmez aña yol varamaz

165

-- ./ - . - - / - - . / - . - -

Bulmaz iken şarâba fetvâyı ehl-i meclis
Hikmet nedür ki içer müftî ile müderris

Câm-ı şarâbı zâhid zemm eylese 'aceb mi
Ba'zî kimesne söyler ne bilse ratb u yâbis

Mey-hâneye düşürdi niceyi şevk-i la'lüñ
Çok hâceyi cihânda kıldı şarâb müflis

Halvet-serây-ı cânı câm ile kıldı rûşen
Her kim esâs-ı 'ıyşa oldı ise mühendis

Yârüñ hayâli gitmez gözden Revânî hergiz
Ba'zî perî 'aceb mi insâna olsa mûnis

166

. - - - / . - - - / . - - - / . - -

‘Aceb mi pîr-i mugândan görürse ‘izzeti nâs
Bilür mekâdir-i nâsı harîf-i kadr-şinâs

Firâk ü hicrûne düşdümse ey lebi tiryâk
İçürdi yine felek baña zehrini tâs tâs

Kabâ-yı medh biç ey dil sen ol gül-endâma
Güzellere yaraşur giyse tâze tâze libâs

Libâs-ı fâhiri neyler ‘abâ-yı fakr giyen
Harîr üstine lâyıık degül kim ola pelâs

Revânî bendeñe yok dime bûseñi lutf it
Şeh-i zamâna yaraşmaz ki ‘arz ide iflâs

167

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Gözlerüñe âdem öldürmek ezelden hû imiş
Sormadan bildüm be hey zâlim lebüñ kanlu imiş

Dâyim ögerdüñ baña bir kaşı gözi karayı
Bildüm ey dil ol siyeh-çeşm ü hilâl-ebrû imiş

Ay olur kim hâtırum sormaga da gelmez gönül
Şimdi bildüm kim musâhib aña bir meh-rû imiş

Leblerüñe karşı bezmüñde ezilür dostum
Şekkerin vasfin işidürdük iñen tatlu imiş

Gördügi her serve mâyıldür Revânî gönümüz
Bu gönül diyen hakikatde bir akar su imiş

168

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şol ki bir meh-rû ışiginde yüzün hâk eylemiş
Gün gibi ‘izzetde olsun yirin eflâk eylemiş

Zehr-i gam def’ine sâkî gibi olmaya tabîb
Kim şarâbı hokka -i sâgarda tiryâk eylemiş

Serv-kadler yolına her kim sürindi su gibi
Yüzi ag olsun anuñ kim yolını pâk eylemiş

Müdde’iler içre kalmış gülşen-i kûyuñda dil
Âşiyânın sanma bülbül hâr ü hâşâk eylemiş

Sînesi dâğın Revânî lâleveş ‘arz itmege
Germ olup gül meclisinde yakasın çâk eylemiş

169

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Şol harâmî gözün ile idemez kimse savaş
‘Işk yolında begüm bir pula olur biñ baş

Bir ayak sunsa baña meclis içinde sâkî
Çıkışurdum gam-ı devrân ile ben de başabaş

Yine bir Yûsuf-ı gül-çihreye kul oldu gönül
‘Işk ‘âlemde ‘aceb nesne olurmuş kardaş

Tâlib olsam nola cân ile miyânuña senüñ
Çünkü bâzâr-ı cihânda satılır ince kumâş

Tagıdursa nola ger zühdi metâ'ın sûfî
Hüsn ser-mâyesi çün oldu Revânî göz ü kaş

170

-- ./ - - - / . - - - / - - -

Sâkî sun ayagı olalum biz de bâde-nûş
Gamgîn olanlaruñ çü şarâb ile başı hoş

Bülbülden añlayımaya 'ıškuñ rumûzını
Gül gibi başdan ayaga her kim degülse gûş

Sûfî cihânda hayli ululuk degül mi kim
Ayagın öpdürür gelene pîr-i mey-fürûş

Artar mahabbetüm lebüñ emdükçe sevdüğüm
Zîrâ şarâb-ı nâb ile olur ziyâde cûş

Kanlı mı oldu bir tolu içdi ise saña
Sâkî Revânî bendeñ ile gel öpüş koçuş

171

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Gör gör ol serv-i kabâ-pûşı ne ra'nâ olmuş
Tâze gonca idi açılmış gül-i hamrâ olmuş

Dahı şeftâlülere gelmemiş iken ağıza
Bâg-ı hüsninde yetişmiş lebi heelvâ olmuş

Şehr içinde nice barmag ile göstermeyeler
Gurre-i mâh gibi kaşları garrâ olmuş

Gün yüzünde görinen bu nice hatdur nice hâl
Fitne-i devr-i kamer âfet-i dünyâ olmuş

Yine bir lâle ruhi sevdi Revânî yeñile
Yine bir tâze güle bülbül-i gûyâ olmuş

172

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Düşürdüñ câna ‘ışkuñdan çün ey nâ-mihribân âteş
Sakın bu odlu âhumdan tutar mülk-i cihân âteş

Benüm âh itdügüm görüp o dil-ber egdi ebrûsın
Olurdı râst gerçi kim kaçan görse kemân âteş

Kaçan âh eylesem mihrüñ gönülde artar ey meh-rû
Belî bâd ile olurmış ziyâde her zamân âteş

Meger bir şem’-i kâfûrî durur engüşti dildâruñ
K’ucında nakş-ı hinnâdan olur geh geh ‘ayân âteş

Revânî hatt-ı şî’rümle görünür sözümüñ sûzı
Hilâf-ı ‘âdedür zîrâ ki olmaz bî-dühân âteş

173

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Ezel subhında k’âhumdan yakupdur âsümân âteş
Ebed şâmına dek her dem yakar andan cihân âteş

Göñülde şöyle germ oldı bu ‘ıŝkuñ odı kim her dem
Şırâr-ı nâr-ı âhumdan yakar bu âsümân âteş

Nola ger şem’-i haddüñde belürse hatt-ı şîrîñüñ
Ki rûşendür bu kim olmaz cihânda bî-dühân âteş

Göñülde nâr-ı ‘ıŝkuñı bu âhumdan kıl istidlâl
Ki her yirde dühân olsa olur hem bî-gümân âteş

Hayâli şevki geldükçe göñülde sûzum artarsa
Nola çün menzile irse yakar her kârbân âteş

Zülâl-i vasl ile def’ it bu sûz-ı âhumı yohsa
Yakup şehri vü kûyuña irüşür nâgehân âteş

Didüm çün âteş-i sînem yakarsın bâri cân alma
Didi külhanda yakılmaz Revânî râygân âteş

174

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Mey dimâgı hoş tutar gerçi ki bir hoş-bû imiş
Dostlar şer’i degüldür meye söz işbu imiş

Tîgüñi asmalıdur diyü başından savdılar
Boynuma aldum ben anı turalum kanlu imiş

Vâz gelmiş ey Revânî zâhid oğlan sevmeden
Hiç nasîhat aña kâr itmez o çünkim hû imiş

175

. - . - / . - . - / . - . - / . - . -

Esîr-i bend-i gam oldum ‘aceb bulam mı halâs
Çün oldu yâr yanında rakîb hâssü’l-hâs

Kitâb-ı ‘ışkuñ için cenge düşdi cân ü gönül
Mesel durur bu ki *el-kâsu lâ-yuhibbi’l- kâs**

Görinen ay ile gün mi ya bezm-i hüsnünde
İki def almış eline felek olup rakkâs

Kalurdı tîr gibi agzın açuban hayrân
Göreydi bir kez elinde kaşı yayın Vakkâs

Revânî derd ü belâsını dil-berüñ hoş gör
İki garîb yetîmi alup da bagruña bas

176

- - . / - - . / . - . / - - .

Devr-i ruhuñda olalıdan âşikâr hat
Dürçinde gönülümün yazılıp dur gubâr hat

Reyhâncıdur ki deste-i sünbül götürmedin
Bezm-i ruhuñda derlemiş ey gül-’izâr hat

Toz kondugını üstüne dil istemezdi âh
Şimdi ruhuñda kıldı nidem kim karâr hat

Hattuñı beñlerüñ ne ‘aceb rûşen eylese
Çün noktalarla rûşen olur ey nigâr hat

Yârũñ Revânî meşk-i hatın sakla dilde kim
Ehl-i kalem içinde olur yâdigâr hat

177

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ol dehân u hâl-i müşkînũñden ey dil galat
Harf-i mîm üstinde zîrâ nokta komaz ehl-i hat

Levh-i ruhsârũnda kaşuñ hattı mâh üstinde med
Beñlerũñ şekli yüzũñde âfitâb üzre nukat

Hayr umarsañ gel miyân u cân u dilde kıl vatan
Kim buyurmuşdur Nebî *lâ hayre illâ fi'l- vasat*

Safha-i hüsñũñde şekli zülfũñ ey yâkut-leb
Kayd-ı sahh-ı nüsha mı geh gâh dil eyler galat

Hasret-i Bagdâd-ı hüsñũñden eyâ serv-i revân
Dicle-i eşki Revânîñũñ revândur hemçü Şat

178

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Kıldı hayrân gönül ol la'l-i şeker-hâya tama'
Döndi şol bengiye kim eyleye helvâya tama'

Bay u yohsul kamusı hüsñũñe hayrân olmuş
Virdi vasluñ güzelüm götürü dünyâyâ tama'

Puhteler hâm didiler yine sohbetde meye
Rindler eylediler câm-ı musaffâyâ tama'

Od komazdı bu gönül hânesine şevk-i nigâr
Göz göre eylemese gözleri yagmaya tama’

Cân virür hâl-i lebin görse Revânî gönülüm
Hâcedür sankim ider ‘anber-i sâraya tama’

179

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Olımaz kûy-ı mugândan hiç fenâ ehli ırag
Mest olana gûşe-i mey-hâne olurmuş yatag

Pâdişâhum mahrem olsa bezm-i ‘âlîye nola
Hıdmetüñde gözi odlu togrı bendeñdür çerâg

Yanuña aldugına gönüllenüpdür sâkiyâ
Nice büyüklenmesün olmuş surâhî pür-dimâg

Vara mı hüsnüñ yolın hiç sûfî-i miskîn-’abâ
Kebk refâtârın kaçan olur ki idebile zâg

Sîne-i pür-dâga çekseydümRevânî dil-beri
Ol gül-endâm ile olurdı baña dâg üsti bâg

180

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nev bahâr irdi bezendi lâlelerle sahn-ı bâg
Döndi şol abdâla kim gögsinde yer yer ola dâg

Nice oda yanmasun ‘âşık gibi pervâne kim
Mâh-tal’at serv-kâmet hûba dönmişdür çerâg

Görinür gülşen cehennem odlu âh şâh-ı gül
Ey yüzi cennet kaçan sensüz k'idem gül-geşt-i bâg

Diyemez bir kimse saña gün gibi hercâyisin
Hamdüli'llâh mâh gibi alnuñ açuk yüzüñ ag

Nice yâd itsün Revânî sâde pehlûyı saña
Bende-i mukbil efendisiyle kılmaz çünkü lâg

181

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Düşmiş ayaguña ne dir ey dil-sitân zülf
Baş egmez idi kimseneye bir zamân zülf

Hattuñ berâtı üzre yine halka halkadur
Tâvûs kuyruğı aña urdı nişân-ı zülf

Sûfilig idemez ruhuñ âşüftesi iken
İñen uzatmasun güzelüm taylesân zülf

Bir gice yok ki açmayalar dil dükânını
Bâzâr-ı hüsne olalıdan pâsbân zülf

Boynuñ kulaguñ öpübeni yalvarur saña
Rahm eyleyüp Revânîye ey dil-sitân zülf

182

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

‘Âşık olmuşdur meger kim saña ey dildâr def
Dest-i cevruñden kılur meclisde her dem zâr def

Bezm-i gamda nâlişin gûş itmek için ‘âşıkun
Başdan ayaga kulak olmışdur ey dildâr def

Yiridür mutrib elinden yise dâyim silleler
Sırr-ı ‘ışkî eylemişdür halka çün izhâr def

Sîm ile sen dil-beri râm itmek için kendüye
Dostum yüz berkidüp olmuş yine cerrâr def

Zühre germ olup felek üzre Revânî raks urur
Dutsa gün gibi kaçan kim ol kamer-ruhsâr def

183

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Lâleveş alma ele sâgarı yâr olmayıcak
Kılma sohbet hevesin tâze bahâr olmayıcak

Didi bir pîr baña içme güzellerle şarâb
Her dolu başına bir bûs u kenâr olmayıcak

Zâhidâ tevbeler olsun dahı mey içmeyeyin
Sâki bir gonca-dehen lâle-’izâr olmayıcak

Kanımı içmelüdür mey yirine şol kişinün
Heves-i sohbet ide sâki nigâr olmayıcak

Yâr göñlümde Revânî komadı sabr u karâr
‘Âşık olan nic’ider sabr ü karâr olmayıcak

184

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Her kimüñ dâyim elinde câm-ı cân-efzâsı yok
Hükmi geçmez nâmeğe beñzer k'anuñ tuğrâsı yok

Şol ki cân virmez görüp la'l-i leb-i şîrînüñi
Gûyiyâ ol bir ölüdür kim anuñ helvâsı yok

Olmaz imiş ey gönül gül defteri şîrâzesi
Ruhlarında anuñ için zülf-i misk-âsâsı yok

Burc-ı hüsnüñ ey felek çün âfitâbıdur habîb
Yir yüzünüñ sanma kim mihr-i cihân-ârâsı yok

Sen benüm cânım Revânînüñ okı eş'ârını
Dimesünler kim anuñ tûtî-i şekker-hâsı yok

185

- . . / - . - - / - . . / - . - -

Devr-i ruhuñda lâle kaldurmasaydı sancak
Dakmazdı aña hergiz yaprağı al bayrak

İnce bilüñle görmüş zülfüñ meger ki nakkâş
Bir iplik üzre yazmış Rûmî Hıtâyı yaprak

Sözüm işit tolaşma ey şâne zülf-i yâre
Dahı cihânda kimse basmadı aña barmak

Her kişi bendesi iken tahsîn zülfine kim
Miskînligin komadı gâyetde gönülü alçak

Gam bahrine Revânî gark olur idük ammâ
Sâki-i Hızr yetişdi üstüme sürdi zevrak

186

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Benüm sâgar gibi sîmîn-beden gül yüzlü yârüm yok
Surâhî gibi bir sâfî gönüllü râzdârum yok

Elifle dâg ü na'lümdür baña her gice hem-pehlû
Dimeñ bir serv-kad meh-rû hilâl-ebrû nigârum yok

Karâr u sabrum ol dil-ber aluban şehrden gitdi
Baña bir çâre eyleñ kim benüm sabr ü karârum yok

Beni 'ayb itme ey zâhid melâmet ihtiyâr itsem
İnan vallâhi bi'llâhi elümde ihtiyârum yok

Şarâb-ı şevk ile pürdür Revânî dil sürâhîvâr
Sınursa şîşe-i nâmûs hergiz inkisârum yok

187

- - . / . - - - / . - - - / . - - -

Sen şâha yaraşur kul olursa dil-i 'âşık
Gerçi ki degüldür güzelüm hıdmete lâyık

'Âşıklar içinde saña yir yok yüri sûfî
Ser-hoşlar arasında yaraşmaz k'ola ayık

Biñ yarayıla yâre gönül yarayımaduk
Dünyâda ele girmez imiş yâr-ı muvâfik

Dünyâyı nider ‘âşık olan dil-berin ister
Sâlik gerek âdem kim ide terk-i ‘alâyık

Mey gibi Revânî kanı bir kâşif-i esrâr
Sâgar gibi ya kanda olur bir gözi açık

188

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

İşi ‘âşıklarun her lahzada ey dil niyâz ancak
Velî nâz ehli içinde mahabbet şimdi az ancak

Bisât-ı hüsn içinde dil ü cân mühresin kapdı
Ne şîrînkâr olur agzı nigârün hokka-bâz ancak

Benüm bir nâz ile gönüm alup inkâr ider şimdi
Cihân dil-berleri içre bu da bir dürlü nâz ancak

Şikâyet eyleme yârün görüp cevr ü cefâsın âh
Gönül nâzına katlan kim o dil-ber dil-nüvâz ancak

Ne deñlü yüksek uçarsa gönül mürğını sayd eyler
Hümâyün zülfi dildârün Revânî şâh-bâz ancak

189

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Burc-ı hüsnün ey felek mihr-i cihân-ârâsı çok
Mâhî şermende kılur mahbûb-ı müstesnâsı çok

Devlet-i ‘ışkuñda genc-i eşküme mâlik durur
Mısr-ı hüsnünde beñün bir hâcedür dünyâsı çok

Götürü dünyâyı virdük biz şarâb u şâhide
Zâhidâ bu ‘âlemün gördük kuru gavgâsı çok

Gözlerümüz alacalansa temâşâdan nolur
Bu cihân dil-berlerinüñ gözleri şehlâsı çok

Leblerinüñ bir sulu şeftâlüsini görmedük
Hey Revânî ‘ışk bâgınuñ hemân eyvası çok

190

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Hân-ı gam ile eyledi dildâr konukluk
‘Âşıkları öldürüyorur âh bu tokluk

Sûfiler ile sohbetümüz hiç alışmaz
Sâkî bize elbette gerek başka konukluk

Büyüklenemez zerreye ey gonca dehânuñ
Gördüñ mi neler eyler imiş kişiye yokluk

Germiyyet-i meyde bize pend eyleme nâsîh
Tâ olmaya bezm ehli arasında sovucluk

Tab’uñ çü cilâ-yı mey-i nâb oldı Revânî
Gamdan ne içün âyineñe ire tonukluk

191

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Ey dil yaraşur şem’ gibi sende yanıklık
Zîrâ ki yanıklıkda olurmış uyanıklık

Dil ser-hoş ola bengi ola saña ne sûfî
Akar suda elbette bulunur bulanıklık

‘Uşşâkı kamu eyledi mey-hâne esîri
Dünyâyı yeder bir kıl ile vây bu ıklık

Meygûn lebûñûñ şevkiyle bezm-i gamuñda
Dil gâh surâhîlik ider gâhi yatuklık

Öykündügiçün gonca leb-i dil-bere bülbül
Hengâme-i gülşende virür savt ile sıklık

Biz câna kıyar ‘aşıkuz ol gamze-i ser-mest
Göstermesin iñende Revânîye konuklık

192

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Bir bî-vefâyı sevdi gönül kim cefâsı çok
Bakmaz yüzine ‘âşıkınuñ mübtelâsı çok

Yâd itmez oldı yâr kadîmi bilişligi
Hercâyî dil-berüñ nidelüm âşinâsı çok

Almaz güzeller aylaga da şimdi gönülümü
Âvâredür diyü gören eydür bahâsı çok

Devr-i ruhuñda hâl ü hatuñ seyirin idelüm
Rûm ili gibi yir mi olur dil-rübâsı çok

Aglar Revânî gördügi mahbûba hâlini
Şol serv-kad güzeller ile mâcerâsı çok

193

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Her kimüñ bir lâle-ruh gonca-dehen dildârı yok
Bir belâlu bülbül-i şûrîdedür gülzârı yok

Ey göñül şol kimsenüñ yok yirde gökde yıldızı
Kim yanında bir güneş-tal'at kamer ruhsârı yok

Hâce-i Çînüñ metâ'in almazam bir habbeye
Kim anuñ hâlüñ gibi bir nâfe-i Tâtârı yok

Göñli açılmaz yüzi gülmez perîşândur şu kim
Bir lebi gonca yüzi gül zülfi sünbül yâri yok

Bâg u bostân seyrini kılmaz Revânî ârzû
Her kimüñ bir lâle-ruh gonca-dehen dildârı yok

194

. . . - - / . . . - - / . . . -

Bize bir nâzenîn nigâr gerek
Lebleri gonca gül-'izâr gerek

Tîrûñi cândan isterem zîrâ
Bize ey dost togrı yâr gerek

Cân dimâgın mu'attar eylemege
Bize bir zülf-i müşgbâr gerek

Didüm âhum aña mı ol servi
Didiler aña rûzgâr gerek

Bâgı neyler Revânî dil-bersüz
Bostân seyrine bahâr gerek

195

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bûse ‘ahdinde nola dil olsa hayrânuñ senüñ
Agzına bal çaldı la’l-i şekker-efşânuñ senüñ

Sâkiyâ sunmaz mısın dahı vefâ peymânesin
Kanı a zâlim bizümle ‘ahd ü peymânuñ senüñ

Nola kılsañ bendeñe yine cefâ vü cevrüñi
Şimdi mi gördük efendi lutf u ihsânuñ senüñ

Başına gün togmaduk bir nice yüzü karalar
Ah kim terk eylemezler sâyeveş yanüñ senüñ

Tîrûñ ucından enâra döndi göñlüm dostum
Dânelerdür anda gûyâ kanlu peykânuñ senüñ

Hulle-i firdevsdür nâzük tenüñde pîrehen
Revzen-i cennetdür ey hûrî girîbânuñ senüñ

Sûz-ı eş’âruñ Revânî yakdı ‘âlem halkını
Oda yansun defter ü tomâr u dîvânuñ senüñ

196

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Didüm ey meh beni hicrûñde çoğ aglatdı felek
Didi nâz ile geçen yagmura tutma kepenek

Seni sevdügi günâh ise suçın bağışla
Kıyma miskîn göñüle hây dilek hây dilek

Görmeyen tâze nihâli gül-i nesrînler ile
Görsün ol şûhı kaçan kim geyer altunlu benek

Kanuma gamzelerüñ göz göre etmek tograr
Yokdur arada meger anuñ ile hakk-ı nemek

Gel begüm cân virelüm bûsene didügüm için
Baña ol gonce-dehen gitdi Revânî sögererek

197

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Kâmetüñ ‘ar’arıdur zîneti sahn-ı çemenüñ
Hat-ı sebzüñ durur ârâyişi berg-i semenüñ

Fâyide idemedi kılca tolaşup saçuña
Kendüye kaldı yüzü karası misk-i Hotenüñ

Leb-i la’lûñe nice öyküne kim bir bûseñ
Kan bahâsı durur ey dost ‘akîk-i Yemenüñ

Ne kadar geldise hat ‘ârızuña öykünemez
Gerçi kim âb-ı revân yüzü suyıdur çemenüñ

Hoş safâyıla Revânî seni koçardı eger
Ey semen-ten aradan çıksa idi pîrehenüñ

198

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Var durur iller içinde ad u sanı hâtemüñ
Görinür alnında çün beglik nişânı hâtemüñ

La'lüñe yâkûtuñ öykündüğünü işitmegin
Dostum gülmekden egildi dehânı hâtemüñ

Pûte-i 'ışk içre böyle cân eritmezdi eger
Olmasa 'âşık gibi derd-i nihânı hâtemüñ

Sanma kim zeyn eylemiş durur anı yâkût-ı nâb
Dil-berâ la'lüñ görüp kurudı kanı hâtemüñ

Elini öper gibi olup ısırđı barmagın
Var durur yâr ile bir hâli Revânî hâtemüñ

199

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

El sunmaz idi şol ruh-ı zîbâya perçemüñ
Urmasa pençe ey yüzi gün aya perçemüñ

Muhkem tarardı şâne saçuñda bulup dili
Girmese lutf idüp eger araya perçemüñ

Salundugunca serv gibi ditrer üstine
'Âşık olupdur ol kadd-i ra'nâya perçemüñ

Dîvâneñ olmuş yolda ipin sürüyüp yürür
Dönmiş cihânda 'âşık-ı şeydâya perçemüñ

Gavgâ getürdi başuma mestâne gözlerüñ
Fitne bıraktı götüri dünyâya perçemüñ

Dil pâdişâh-ı vakt olur idi gedâ iken
Başına sâye salsa hümâ-sâye perçemüñ

Yazuk degül midür ki Revânîye tolaşur
Her dem uyup ol zülf-i semen-sâya perçemüñ

200

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Devr ider hûrşide beñzer gerdişi peymânenüñ
Sanasın sahn-ı felekdür gûşesi kâşânenüñ

Cengümüz var idi sâkîyle öpüşdürdi hele
Yaşı çog olsun ki gördük eylugin peymânenüñ

Virme pîş-hân tahtasın ey dil Süleymân tahtına
Hâtem-i câm ile çün sultânısın mey-hânenüñ

Gerçi kim tâk-ı felekde şemselerdür ay u gün
Sakın aldanma gönül nakşına bu vîrânenüñ

Kanı dökülsün Revânî öpdi la'lin çünki câm
El uzatdı zülfüne eli kurusun şânenüñ

201

- - . / - . - - / . - - - / - - -

Açdı cihân yüzini cemâli benefşenüñ
Arturdu hüsnini hat u hâli benefşenüñ

Başına şeb-külâh urnur dil-rübâ gibi
Zînet bulursa nola cemâli benefşenüñ

Saç yolmasını eyledi sahrâda hûblar
Kaldı ayakda nic'ola hâli benefşenüñ

Gûyâ ki lâciverde banılmış kalem durur
Gülzâr safhasında misâli benefşenüñ

Şem’i cemâl-i gülşende pervânedür meger
Kim yanmış odlara per ü bâli benefşenüñ

Bir ayag üzre hıdmet ider ehl-i dillere
Budur kemâli dünyâ turalı benefşenüñ

Añma Revânî hattını seyr eyle ruhların
Güller açıldı bitdi sakalı benefşenüñ

202

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Olmasaydı Tâk-ı Kısırâdan ferâğı lâlenüñ
Gûşe-i sahrâlar olmazdı yatagı lâlenüñ

Şimdi sahrâ tekyedür sohbetcidür abdâllar
Sâkiyâ söyünmesün yanar çerâğı lâlenüñ

Sanasın Mecnûndur başında vardur âşiyân
Kim bu dem kûhsâr olmuşdur turagı lâlenüñ

Ehl-i ‘ışretdür komaz bir dem elinden ayagı
Hiç gitmez başı ucından kabagı lâlenüñ

Subh-dem mest avlayup sahrâda şeb-nem dişlemiş
Kim kızıl kanlara boyanmış tudagı lâlenüñ

Sâyebân-ı ‘anberîn kurmuş felekler ‘ıyş için
Kırmızı atlasdan olmuşdur otagı lâlenüñ

Gonca leblerle Revânî komaz elden sâgarı
Düz basarsa sahn-ı gülşende ayagı lâlenüñ

203

-- ./ - - - ./ - - - ./ - - -

Ey dil yolında ölmege gâyet güzel gerek
‘Ömr-i ‘azîz gibi o da bî-bedel gerek

Çeşm ü dehân u zülfini terk idemez göñül
Zîrâ bilür ki kişiye âhir ‘amel gerek

İncinme bûse añsa varup dil mahalleñee
Dirler ki sözi añmaga evvel mahal gerek

Her kim ki irmek istese kaddüñle zülfüñe
‘Ömr-i tavîl ile aña tûl-i emel gerek

Her gördüğüñ gazâleyi vasf it Revânî kim
‘Âşıklara yaranmaga garrâ gazel gerek

204

... - - / ... - - / ... - - / ... - -

Nâzı gerçi çoğ olur dil-ber-i tannâzlaruñ
Yakdı yandurdu beni âh senüñ nâzlaruñ

Mâhiye assa nola göñlümi yüzüñde saçuñ
Böyle rengîn mi olur tügmesi gazzâzlaruñ

Turup otursa nola ‘âşık ile dil-berler
Hâkden kaçması yok serv-i ser-efrâzlaruñ

Nola her sîm-teni bagrına bassa ‘âşık
Var göğsinde gümüş halkası şebâzlaruñ

Müşg ü ‘anber hatınuñ açdı Revânî sırrın
Gitmedi yüzi karalıkları gammâzlaruñ

205

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Yâr hicrinden gönül gamnâk ü cânım derdnâk
Sâkiyâ mey sun ki ben gamdan helâk oldum helâk

Sanma vâdîler durur sahrâ yüzinde görinen
Yakasın zulmüñ elinden kıldı devrân çâk çâk

‘İşkdan dem urmasun dîdâra ‘âşık geçmesün
Her kimüñ kim su gibi âyînesi olmaya pâk

‘İşk tıgından yine tograndı bagrı ‘âlemüñ
Gûşe-i sahrâda sanmañ lâleleler bitürdi hâk

Uyhudan uyanmayan şol kara bahtumdur benüm
Görinür çünkim Revânî çeşm-i dil-ber hâbnâk

206

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Var ise ‘âlemde ey dil hüsn-i tedbîrüñ senüñ
Sâki ile gûşe-i mey-hânedür yirüñ senüñ

Nev-cüvân dil-berlerüñ derdinden usanmak neden
Böyle mi irşâd idüpdür ey gönül pîrüñ senüñ

Câmi'-i hüsnünde zeyn için asılmış gûyiyâ
Bir müşebbek tûpdur zülf-i girihgîrûñ senüñ

Ey kemân-ebrû nice cân virmesün 'âşıklarûñ
Bir müzellef serv-kad mahbûbdur tîrûñ senüñ

Sanma kim şi'r-i Revânîdür seni fâş eyleyen
Yazılır mecmû'alarda şimdi tasvîrûñ senüñ

207

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Def'-i gam itmege her lahzada peymâne gerek
Sûfiyâ mescidi saña baña meyhâne gerek

Şem'-i ruhsârûña karşı yanalum yakılalum
Hıdmetünde güzelüm her kişi pervâne gerek

Kullarûñ devlet-i hüsnünde umar bûselerûñ
Pâdişah olduñ efendi bize şükrâne gerek

Mürg-i dil degme güzel dâmına düşmez şimdi
Bu cihânda anı sayd itmege bir dâne gerek

Sûfi hücreñde şarâb olmayıcak neyleyelüm
Pür sebûlarla bize gûşe-i kâşâne gerek

Sen perî-çihreye kul olsa Revânî yaraşur
Hıdmetüñ itmege anuñ gibi dîvâne gerek

208

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Göñülden gitmedi şevki nigâruñ zevki sahbânuñ
Mey ü mahbûbı olmasa nesi var idi dünyânuñ

Teferrücgâh idinsünler cemâlünü ko ‘âşıklar
Benüm çok sevdüğüm yokdur ziyâni çün temâşânuñ

Ela gözlüler aldılar benüm göñlümi virmezler
‘Acâyib memleket ancak olupdur alan alanuñ

Şarâb-ı nâzdan mest-i gurûr olsa ‘aceb mi yâr
Cihân hayrânı olmuşdur o hüsn-i ‘âlem-ârânuñ

Revânî gözleri yârüñ ider dil mülkini târâc
Harâmîler bilür kadrin cihân içinde yağmânuñ

209

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

‘Âşık seyir itmege bir kâmet-i bâlâ gerek
Sûfiyâ dervîş olanuñ himmeti a’lâ gerek

Gördüğün her bir kamer-ruhsâra meyl itme göñül
Gün gibi dil-ber güzeller içre müstesnâ gerek

‘İşka uyma ey göñül kim ‘aşk yolında kişi
Vâlîh ü âşüfte vü şûrîde vü şeydâ gerek

Cânum agzuma gelür bir bûseñ alınca didüm
Güldi dil-ber didi kim hâzır saña helvâ gerek

Sîm ü zer ister Revânî şimdiki mahbûblar
Hâtır-ı ‘âşık gerekmez anlara dünyâ gerek

210

...-- / .-. - / ...-

Şol güzelcik ne âfet olsa gerek
İrte bir gün kıyâmet olsa gerek

Sevdi ol bî-vefâcuğı göñlüm
Halk içinde melâmet olsa gerek

Tâzece goncedür açılmadı çak
Yüzi gül serv-kâmet olsa gerek

Oglañ oyuncagı olup göñlüm
İşi güci nedâmet olsa gerek

Nola konuklık itse dil-berler
Be Revânî ziyâfet olsa gerek

211

-- ./ -.-. / .-. - / .-. -

Kıldı bahâr bezmümüzi câm-ı lâle-reng
Sâkî olalı ol yüzi gül serv-kad fireng

Bakışlar ile avladı dil-berleri gözün
Âhûları şikâr ider nitekim peleng

Aglamag ile gitmedi dilden nukûş-ı hat
Hiç def’ olur mı âyineden yunmag ile jeng

Meclisde utanup kızarur mıydı gül gibi
Sâkî şarâb-ı nâbdan almasa idi reng

İçer Revânî vâkıf-ı hâl oluban müdâm
Esrâr-ı ‘ışkî dutamayup sûfi yir beng

212

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Sen kitâb-ı ‘ıška gönlüm kur’a-ı fâl eyledüñ
İki bükdüñ kaddümi ol kur’aya dâl eyledüñ

Bir kebûterdür hevâyî bu dil-i ser-geşte kim
Gögsümüñ na’linden ayagina halhâl eyledüñ

Hâce-i Mısr-ı melâhatsin sen ey Yûsuf-cemâl
Gönlümi bâzâr-ı ‘ışk içinde dellâl eyledüñ

Tolularla sâkiyâ mest eyledüñ ‘âşıkları
Meclise güller saçup bezm ehline al eyledüñ

Nakd-i eş’aruñ Revânî sîmveş hâlis durur
Bûte-i nazmuñ içinde sen anı kâl eyledüñ

Misk ü ‘anberle pür itdüñ ey kalem Rûm illerin
Nâmeler içinde çün vasf-ı hat u hâl eyledüñ

213

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

‘Âşıkî odlara yakar dil-rübâsı Bursanuñ
Ey gönül germ olma ıssıdur havâsı Bursanuñ

Râ kaşıyla her hilâl-ebrûsu eyler merhabâ
Dostlar hoşca gelür baña burası Bursanuñ

Kendüyi yüksek dutar hûrşîd-i ‘âlem-tâbdan
Yere inmez neyleyem her meh-likâsı Bursanuñ

Yaray’ibrîşim götürmez zülf-i dildârı gören
Hâce-i ‘âlem geçer her bir gedâsı Bursanuñ

Issıcak yüz gösterüp öper kuçar dil-berleri
Rind-i ‘âlemdür Revânî kaplucası Bursanuñ

214

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Câm-ı mey gönlin açar ‘ıydda dil-dâdelerüñ
Yine gün togdı bugün başına üftâdelerüñ

Bezm-i meyden nice hâlî olalum biz sûfî
Hoş dutar ehl-i dili hürmeti çok bâdelerüñ

‘Iyş nat’ına düşelden göremez olduk anı
Başı yasdukda durur var ise bî-çârelerüñ

Yâr kâküllerini çeksın ebrûlarına
Kıbleden yaña gerek yüzleri seccâdelerüñ

Nice kul olmazuz ol serv-i kabâ-pûşumuza
İşleri ‘ışka esîr olmadur âzâdelerüñ

Şâh-ı ‘ışkam bu gönül şehri durur pây-e-i taht
Kulı olalı Revânî yine beg-zâdelerüñ

215

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Ne ‘aceb gerdiş-i ‘âlem ne ‘aceb devr -i felek
İki üç günde yile vardı otuz yıllık emek

Beni bir Ehrimene şimdi felek kıldı esîr
Kanı ol gün ki benüm hıdmetüm eylerdi melek

Nice at nice yedek yolda piyâde kaldum
Binecek olsa idi sâyesi yiterdi yedek

Pây-mâl itme piyâde kuluñ ey şâh-süvâr
At başın kim çekerin hây dilek hây dilek

Ağlamaz hîç Revânî nemedede girdüğine
Yagmuruñ def’i içün vaz’ olunupdur kepenek

216

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Sîne na’lin dâglar tûpına çevgân eyledüñ
Şeh-süvârum gün gibi çün ‘azm-i meydân eyledüñ

Añladuñ sâkî şarâb-ı gam bizi itdi helâk
Hây zâlim hây bî-dîn neyledüñ kan eyledüñ

Yıkıdı göñlüm mülkini cevri-i firâvânuñ senüñ
Pâdişâhum zulm ile bir şehri vîrân eyledüñ

Söylesün esrâr-ı ‘ışkî sor göñül abdâlına
Cür’adân-ı şevkden çün anı hayrân eyledüñ

Götürî dünyâyâ hükm itdüh Revânî nazm ile
Hâtem-i şi'ri bugün mühr-i Süleymân eyledüh

217

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hüsnuñ eyyâmında artar her gün âhı gön'lümüñ
Şol güzellik itdi ana yok günâhı gön'lümüñ

Kâmet ü zülfüñ hevâsın eylemezdi mürğ-i cân
Şâh -ı sidre olmasa pervâzgâhı gön'lümüñ

Bu zeberced tâk-ı 'âlemde binâ urulmadın
Âsitân-ı dost olmışdı penâhı gön'lümüñ

Dûr olaldan âsitânuña başı yasdukdadur
Kimseye derdini virme ya İlâhî gön'lümüñ

Gayrı dil-berler temâşâsın Revânî eylemez
Yâre olmışdur ezelden çün nigâhı gön'lümüñ

218

. - - - / . - - - / . - -

Kaçan kim ey gön'lü sen yâri gördüh
Gön'lü mülkini ol dem oda urduñ

Benüm 'arz itmedüh hâlümü yâre
Niçün ey nâmesin kâgaada burduñ

Temâşâ eyle 'ıškuñ şâhbâzın
Gön'lü mürğını çün aña uçurduñ

Degüldür tâb-ı mülden reng-i rûyuñ
Benüm kanum alup yüzüñe sürdüñ

Revânî şeyhe nükteñ duydı vâ'iz
Yine bir taş ile iki kuş urduñ

219

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Yâr gül sohbetini itdi senüñ yok haberüñ
Ey gönül lâle gibi odlara yansun cigerüñ

Ey yüzi gül lebi mül gülşene varmış haberüñ
Bu bahâneyle sabâ gönlin açar goncalaruñ

Bize şerbet olıcak olsa mey-i nâb gibi
Yüri ey hâce yüri ez suyun iç sen şekerüñ

Gâfil olmalı degül bende iken dişlerüñe
Bogazı iplü durur hurdası çokdur güherüñ

Kimseden sîm ü zerin hîç dirîg itmez iken
İncelür dikkati belüñe gelicek kemerüñ

Bir nazar salma ile kıldı Revânîyi esîr
Cân ü dilden kulıyuz hâsılı sâhib-nazaruñ

220

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Mihr ü mehden ey perî zîbâ cemâlüñ var senüñ
Gün yüzüñ üstinde çün iki hilâlüñ var senüñ

İşigin terk eylemezsin her gün ey şems-i felek
Ol kamer yüzlüye beñzer bir zevâlûñ var senüñ

Tâb-ı mülden gül gibi al olmuş ey dil-ber ruhuñ
Kim bilür ‘âşıklara böyle ne aluñ var senüñ

Hurremem her dem dehân ü kad ü zülfüñ yâd idüp
Tañ mıdur ben müflise dirlerse mâluñ var senüñ

Bezm-i gamda her dem inñlersin Revânî ney gibi
Kimse bilmez meclis ehinden ne hâlûñ var senüñ

221

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şevk-ı gülden oda yandı hânümânı bülbülûñ
Göklere irişdi bu gice figânı bülbülûñ

Bir avuç hâkister olmuş âteş-i gülden bitüp
Kalmayısar ‘âkıbet nâm ü nişânı bülbülûñ

Beyza-i bülbül gibidür gülşen içre jâleler
Gonca olmuşdur meger kim âşiyâmı bülbülûñ

Hârdan hançer çeküp kasd eylemiş gül bülbüle
Kalmamış ol korkudan beñzinde kanı bülbülûñ

Çıkma gülşenden güzellerle Revânî dâyimâ
Çün bahâr irse gülistândur mekânı bülbülûñ

222

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Gönlümi yıkdıñ yine cevri firâvân eyledüñ
Pâdişâhum zulm ile bir şehri vîrân eyledüñ

Âh kim unutmuşam añdurduñ ey gam sen benüm
Fürkatin yâd eyleyüp ‘aklum perişân eyledüñ

Ehl-i bezmüñ üstine açıldı cennet revzeni
Mest olup ey hûri çün çâk-i girîbân eyledüñ

Viridi bûseñ ey tabîb-i cân dile tâze hayât
Bir ölümlü hastanuñ derdine dermân eyledüñ

Bir cefâñ için saña yüz biñ du’â eyler göñül
Ol fakîre dostum lutf itdüñ ihsân eyledüñ

Çün yöñeldüñ kûy-ı dildâra Revânî seyr için
Bülbül-i şûrîdesin ‘azm-i gülistân eyledüñ

223

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Akdı su gibi göñül ayagına ol püserüñ
Cân u dilden kulıyuz hâsılı sâhib-nazaruñ

Bize şerbet olıcak olsa mey-i nâb gibi
Yüri ey hace yüri suyını iç sen şekerüñ

Gâfil olmalı degül bende iken dişlerüñe
Bogazı iplü durur hurdesi çokdur güherüñ

Kimseden sîm ü zerin hîç dirîg itmez iken
İncelür dikkati bilüñe gelince kemerüñ

Öykünüp yâre Revânî yalıñuz seyr eyler
Anuñ için yüzi ağ alını açukdur kamerüñ

224

. - - - / . - - - / . - - - / . - -

Tîz idüp hançerini hışm ile çeşm-i siyehüñ
Âh kim dökse gerek kanını ben bî-günehüñ

Baña sen mehden eger mihr ü vefâ olmaz ise
Yakaram âhum ile hırmenini subhgehüñ

Çünkü mîm üstine hîç nokta yazılmaz sanemâ
Dehenüñ üzre nedür nokta-i hâl-i siyehüñ

Beñzedürdüm sanemâ hüsn ü cemâlüñe eger
Olsam sîmîn zekân u gonca lebi mihr ü mehüñ

Aglamakdan gözümüñ kalmaz idi nûr u ferî
Geh geh irgürmese lutf ile sabâ gerd-i rehüñ

Kendüzüñ cem' idüp ey dil ko bu âvâreligi
Zülfîn elden koma kim ol durur ârâmgehüñ

Ben umardum kim kabûl eylesin kulluga lîk
Devletüm yok kim olam bendesi sen pâdişehüñ

Aglamakdan gözümüñ kalmaz idi nûr u ferî
Geh geh irgürmese lutf ile sabâ gerd-i rehüñ

Kendüzüñ cem‘ idüp ey dil ko bu âvâreligi
Zülfîn elden koma kim ol durur ârâmgehüñ

Ben umardum kim kabûl eylesin kulluga lîk
Devletüm yok kim olam bendesi sen pâdişehüñ

Bunca yıldur ki Revânî işigüñde sürinür
Ne ‘acebdür kim aña olmadı hergiz nigehüñ

225

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ey gönül gâyet ‘azîmü’ş-şândur mîrûñ senüñ
Hıdmetinde olmasun bi’llâh taksîrûñ senüñ

Hüsine zînet virüp öldürmek ister ‘âşıkı
Bir benek altunlı geymiş yine şemşîrûñ senüñ

Mahlas-ı şi’rüm gibi dillerde aduñ söylenür
Yazılır mecmû’alarda şimdi tasvîrûñ senüñ

Hattı gelmiş dil-bere tolaşmazam dirdüñ gönül
Âh kim duyuldu ya ‘âlemde tezvîrûñ senüñ

Cânuma cânlar bağışlar sardugumca sîneme
La’l-leb gül-ruh sanemdür zahm-ı te’sîrûñ senüñ

Hüsn ili dil-berlerin sayd itmedür fikrûñ müdâm
Hûbdur elhak Revânî hüsn-i tedbîrûñ senüñ

226

...--/...--/...--/...--

Seni halk içre ‘azîz itdi cemâl ile Cemîl
Beni ‘âlemde gam ü derdüñ ile kıldı zelîl

Ben anuñ zülf-i dil-âvîzine dil virmez idüm
Yâr halk içre alup boynına olmasa kefil

Hastadur çünki gözün nâzını artursa nola
Tıfluñ artar güzelüm nâzı kaçan olsa ‘alîl

Şem’-i ser-keş dir isem nola o nâzük-bedene
Yüzidür şu’le-i şem’ ü saçıdur aña fetîl

Reh-i kûyuñda Revânî akıdur göz yaşını
Ka’be yolındaki sakkâ gibi ider su sebîl

227

...--/...--/...--/...--

Didiler kim şeker olur leb-i cânâne bedel
Hiç olur mı kim ola bir kuru ten cânâna bedel

Ben dururken diledüñ öldüresin agyârı
Bir iş ancak bu benüm begcegizüm kana bedel

Gözi içdi bir avuç kanımı zahm eyledi yâr
Sundi bezm içre baña bir tolu peymâne bedel

Şol kadar urdı cefâ tîrini ol kaşı kemân
Bâg-ı sînem pür olup oldu neyistâna bedel

Gülşen içinde Revânî nice gögsini gerer
Serv çünkim olımaz kâmet-i cânâna bedel

228

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Mercân lebüñle çünkim ider iftihâr la'l
Altuna gark olursa nola ey nigâr la'l

Kan aglar idi leblerüñ için benüm gibi
Ger taş bagırlu olmasa ey gül-'izâr la'l

Tek sen behâ-yı leblerüñi la'lden buyur
Kanlu yaşumla oldı benüm her diyâr la'l

Nâz eyledükçe leblerüñi dişleseñ nola
Dürler içinde yaraşur ey şivekâr la'l

Her beyti şi'rümüñ lebi vasfıyla dil-berüñ
Şol nâzenîne döndi ki gûşında var la'l

Vasf-ı lebüñde ben şu gedâyam ki husrevâ
Rengîn sözümde oldı benüm şermsâr la'l

Gördi Revânî lebleri vasfın nigârumuñ
Baş kodı pâ-yı nazmuma bî-ihiyâr la'l

229

-- ./ - . - - / - - . / - . - -

'İşret çemenlerinde olsam 'aceb mi bülbül
Bir elde sâgar-ı mül bir elde deste-i gül

Rengîn ruhuñdur iden ârâyışını çarhuñ
Zînet virür sıfâle ekser kızıl karanfûl

Bezm-i cemâl içinde şem' üzre dûda benzer
Şol âteşin ruhuñda bu 'anberîn kâkül

Meygûn lebûñ hayâli geldi gözüme çünkim
'Arz itmesün iñende germiyyetin bize mül

İç gül gibi şarâbı mest ol okı gazeller
Gören disûñ Revânî olmuş harîf bülbül

230

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Giceler kûyuñı geşt itmegün ey mihr-i cemâl
Ayda bir kulp takar mâh-ı cihân-tâba hilâl

Beni gûyâ dehen ü kâmet ü zülfüñdür iden
Söyledür kanda olursa güzelüm kişiyi mâl

Göz olupdur seni seyr itmege şol halka-i zülf
Kim aña merdümek olmuş ruhuñ üstindeki hâl

Bezm-i vuslatda ne var câm-ı lebûñ nûş itsek
Cennet içinde olur mü'mine çün bâde helâl

Ne cemâl ola bu kim sende kemâlin bulmuş
Hûb olur bir yire cem 'olsa cemâl ile kemâl

Hûb sûretler ile göñlümi tezyîn ideyin
Çâr-sû-yı gama asdum yine fânûs-ı hayâl

Kaddümi kur'a-i 'ışkuña didüm dâl itdün
Nâz ü şîve ile gülüp didi Revânî eyü fâl

231

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Gördi teşbîh olduğın ol tal'at-ı zîbâya gül
Hoş safâlar sürdi şimdi geldi san dünyâya gül

Sînesinde dâg-ı meh-rûlar kızıl güller yeter
Suñmañuz hâcet degüldür 'âşık-ı şeydâya gül

Gülsitânda nice beñzer ey büt-i nâzük-beden
Câme-i gülgûnuñ üzre görinen tamgâya gül

Gökde istedüğümüz yirde ele girdi bugün
Çün kevâkib şeb-nem olmuş beñzemişdür aya gül

Mısr-ı 'ıyşuñ hâcesi olsak yaraşur sâkiyâ
Çün bize dükkân olupdur gülsitân ser-mâye gül

Hüsnuñuñ âşüftesidür her gedâ vü her ganî
Pâdişâhum bir degül mi yohsul ile baya gül

Saña olan ragbeti ol kanda bulur dostum
Yaziya atılmasun hîç gelmesün ortaya gül

Ehl-i ma'nîdür Revânî kim komaz mey sohbetin
Sûretâ hem beñzemiş câm-ı ferah-efzâya gül

232

- - . / - . - . / . - - . / - - -

Kaş ile göz esîri durur her zamân gönül
Miskîn gönül belâlu gönül nâ-tüvân gönül

Her gül yanaklu lâle ruha mübtelâ olup
‘Işk âteşiyle odlara her dem yanan gönül

Sîne-be-sîne olmaga sa’y eyle yâr ile
Dünyâda katmag isteriseñ câna cân gönül

Assıya kaldı cân lebinüñ bûsesine vir
Bâzâr-ı ‘ışk içinde görünmez ziyân gönül

Söyleşdürürse ol şeh-i hûbân ile seni
Neñ var Revânîye arada tercemân gönül

233

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Görinen gülşende şem’-i âteşindür gül degül
Geşt iden etrâfını pervânedür bülbül degül

Her ne dem gitse baña âh itdürür ol serv-i nâz
Dûd-ı ahûmdur kafâsında anuñ kâkül degül

Kişver-i hüsn içre çokdur gerçi kim sâhib-cemâl
Ol gül-endâmum gibi birisi de şengül degül

Zâhir olan âteş-i dilden harâretdür müdâm
Bezm-i gamda sâkiyâ beñzüm kızardan mül degül

Şi’rûñ içre sünbül ekmişsin Revânî dir gören
Kim bilür kim kangı hûbuñ zülfidür sünbül degül

234

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Bezmümüz içre güzeller yine havrâ mı degül
Odamuz şimdi gönül cennet-i me'vâ mı degül

Zâhidâ sâkiye havrâ meye kevser didiler
Cennet esbâbı bu dünyâda müheyyâ mı degül

Sâki başuma kıyâmet koparursa ne 'aceb
Kadd-i bâlâsı anuñ gayret-i tûbâ mı degül

Kış güninde nola ger 'ıyş-ı bahâr eyler isek
Gonca sâkî gül-i ter câm-ı musaffâ mı degül

Felege virme Revânî bu güzeller bezmin
Gözün aç meclisi gör evc-i süreyya mı degül

235

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Mübtelâdur var ise bir ruhları zîbâya gül
Beñzemiş câme-derîde 'âşık-ı şeydâya gül

Gülsitânda nice beñzer ey büt-i nâzük-beden
Câme-i gülgûnuñ üzre görinen tamgâya gül

Gökde istedüğümüz yirde ele girdi bugün
Çün kevâkib şeb-nem olmuş beñzemişdür aya gül

Hüsnuñuñ bâzârınuñ bir tabla-gerdânyiken
'Iyş dükkânına virmişdür yine ser-mâye gül

Kâmetüñ vasfında zıkr itdi Revânî haddüñi
Viridi zînet dostum bu nahl-i dil-ârâya gül

236

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şâh-ı gülden yine almışdur eline hâme gül
Goncalardan yâre göndermek dilermiş nâme gül

Yârden beñzer haber almaga gitmişdür sabâ
Muntazır olup kulak tutmuşdur ol peygâma gül

Kıssa-hân olmuş şükûfe meclisinde ‘andelîb
Her taraftan üstine tutmuş anuñ hengâme gül

Sanki devlet-hânesidür şimdi gülşen bülbülüñ
Kim anuñ içinde yer yer kondı beñzer câma gül

Her kişi ‘izzet idüp el üstine tutsa nola
Ögrenüpdür ey Revânî dâyimâ ikrâma gül

237

- - . / - . - . / . - - . / - - -

Nerm itdi göñlümi yine bir sîm-ten güzel
Hüsn ü cemâl içinde iñen hûb iken güzel

238

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Mâh-rûlarda seni medh iderem çün güzelüm
Nola bir ayda tamâm olur ise her gazelüm

Hâba varsam hat-ı miskîn görürem haddüñde
Korkaram ol kara düşden ki yakındur ecelüm

Gerçi yok saña bedel ‘işve vü nâz eylemede
Derd ü gam çekmede olmaya benüm de bedelüm

Bahr-ı eşkümde nidem pençe-i mercân olmuş
Gözümüñ kanlu yaşın silmeden ey dost elüm

Yok durur çünkü sarılmaga Revânî çâre
Eñegin ohşayalum bâri dudagın emelüm

239

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Sâkiyâ gel senüñ ile mey-i gülfâm idelüm
Ayagı götürelüm fikr-i ser-encâm idelüm

Nice bir zühd ile takvâ nice bir savm ü salât
Bursa dil-berleri ile gel e bayram idelüm

İçelüm hûblaruñ gözine gelsün mey-i nâb
Meclisi zînet idüp hep gül ü bâdâm idelüm

Sabr u ârâmumuzu aldı perî-peykerler
Nice sabr eyleyelüm ya nice ârâm idelüm

Gel Revânî seni sâkî ile barışduralum
Elin ayagın öpüp yalvarup ikdâm idelüm

240

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Yine mey-hânedede bir hûb temâşâ gördüm
Sabr yagmacısı bir dil-ber-i tersâ gördüm

Bir kadeh meyle beni ölmüş iken dirgürdi
Yine ol mûg-beçede mu'ciz-i 'Îsâ gördüm

'İşk deyrinde gönül 'âşık olup bir saneme
Zülfi sevdâsını boynında çelîpâ gördüm

Sundi bir câm-ı safa-bahş-ı sürûr-encâmı
K'anda her katreyi ben bir ulu deryâ gördüm

Kanı sûfilenüben içmedüğüñ bâdeyi sen
Hamdüli'llâh ki Revânî seni şeydâ gördüm

241

. - - - / . - - - / . - -

Güneş öykünemez yüzüñe mâhum
Günüñ günden yeg olsun pâdişâhum

Senüñ gün gibi tûpuñ göge agmış
Benüm ya yirde kalsun mı bu âhum

Beni öldürdüğüñe gam yimezdüm
Benüm çok sevdüğüm bilsem günâhum

Gamuñdan hâk olursam aglamaga
Göz ola lâle kirpükler giyâhum

Namâzum iltseler 'arşa 'aceb mi
Kapuñ mihrâbıdur çün secdegâhum

Revânî câm-ı meydür baña tesbîh
Benüm mey-hâne durur hân-kâhum

242

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Rûy-ı pür-eşküme bakmaz benüm ol yâr-i kadîm
Âsitânında nidem hâke ber-â-ber zer ü sîm

Ne ‘acebdür bu ki kim görse seni terk idemez
Kûyuña varsa müsâfir olur elbette mukîm

Dostum kimseyi aglatma sakın istemeyin
Göz yaşı ile kapuñda dura bir nice yetîm

Hîç melâmet etegini duta mı ‘aklı olan
Hîç selâmet yakasını koya mı tab’-ı selîm

Çıñragılar takınur yine felek encümden
Pâdişâhum giceler olmaga bezmüñde nedîm

Lebi cân hastasınuñ derdine emdür didiler
Kâmeti aña elifdür deheni halka-i mîm

Mey-i sâfî gibi şerbet mi olur tab’a latîf
‘Işk derdini Revânî ne bilür hâce hekîm

243

- . . - - / - . . - - / - . . - - / - . . -

Bir benek altunlı geymiş yine cânânım benüm
Seyr ider yılduzlar ile mâh-ı tâbânım benüm

Âteş-i ‘ışkuñ Halîliyem ki dâg-ı şevkden
Od iken tâze gülistân oldu her yanım benüm

Lâle gibi sînemüñ dâğın nice fâş itmeyem
İndi çak dâmânuma çâk-i girîbânım benüm

Gaybdan agzı haber virmezdi her dem goncaya
Hızra yoldaş olmasa serv-i hırâmânım benüm

Gülsitân seyrin iden gelsün Revânî yanuma
Gül gibi açılmasun her yirde dîvânım benüm

244

- . - - / - . - - / - . -

Sâkiyâ lutf it baña sun tolu câm
Inneme 'l-ihsânu illâ bi't-temâm

Gam elinden dâyimâ mihnetdeyüz
Eyyühe 's-sâkî edri ke'sen müdâm

Nâz ider Tañrı selâmın virmege
Ol cefâkâra selâm olsun selâm

Kehrübâya döndi gamdan beñzümüz
İçelüm sâkî şarâb-ı la'lfâm

Bûse 'ahd itdün Revânî bendeñe
Pâdişâhum müstedâm ol müstedâm

245

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Sûfî ne gözüm yaşına ne âha sığındum
Ben yiri gögi yaradan Allâha sığındum

Çün kullarınıñ cürmi durur lutfına bâ'is
Yüz karalığ ile kerem-i şâha sığındum

Fürkat elemin devlet-i vasluñla unuttum
Bahtum güneşi sıdk ile sen mâha sığındum

Virdüm yile 'ışkuñla bu dem hırmen-i sabrı
Kendüm tağıdup âh-ı sehergâha sığındum

Pîr oldı baña 'ışk cihân içre Revânî
Sanma beni kim mürşid-i gümrâha sığındum

246

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

'İşk derdinden durur 'âlemde destân olduğum
Çeşm-i mestüñden durur her lahza hayrân olduğum

Hâtırum cem'iyet ister sâkiyâ sun sâgarı
Gam diyen zâlim elindendür perîşân olduğum

Gün gibi hercâyı bir meh-rûyı sevmişdür gönül
Ol hevâdandur bulutlar gibi giryân olduğum

Dâne-i hâlûñ yile virdi bu 'ömrüm hâsılın
Kanı yoluñda senüñ hâk ile yeksân olduğum

Ka'be-yi kûyun Revânî ko tavâf itsün tavâf
Hây Ka'bem hây kıblem hây kurbân olduğum

247

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Nev-bahâr oldı nice evde karâr eyleyelüm
Su gibi bâga varup seyr-i kenâr eyleyelüm

Lâleveş kalkup ayak toluların nûş idelüm
Gül gibi ‘ıyş idelüm bezm-i bahâr eyleyelüm

Cehd idüp Rûm ili dil-berlerini sayd idelüm
Bizde begler gibi ‘âlemde şikâr eyleyelüm

Yâd idüp ‘ârız u güftârını ol gonca lebün
Güli söyletmeyelüm bülbüli zâr eyleyelüm

Safha-i cânda yazup her güzelün tasvîrin
‘Akllar çâk olıcak nakş-ı nigâr eyleyelüm

Aldı gam çünkü Sıtanbulda gönül kal’asını
Varalum biz de Galâtâyı hisâr eyleyelüm

Çünkü bu yirde Revânî bize yokdur ragbet
Gel kalender olalum terk-i diyâr eyleyelüm

248

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Nice mektûb-ı mahabbet nice irsâl-i peyâm
Dostlık hakkın unutmuş ne selâm ü ne kelâm

Bir selâm ile benüm gönlümü şâd eylemedi
Gerçi ol hûri-likâ işigidür dâr-ı selâm

Sög benüm sînüme tek kesme selâmuñ benden
Her ne dirlerse disünler güzelüm hâs ile ‘âm

‘Âr ider ‘âşıkına Tañrı selâmın virmez
Mü’min olanda sakın böyle gerekmez islâm

Nâme ile nice ‘arz ide Revânî hâlin
Yâr ile mihr ü vefâ işi tamâm oldu tamâm

249

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Günümüz togdı mey ile idelüm ‘ıyş-ı müdâm
Dehen-i sâki durur magrib ü maşrıkdur câm

Hasretüñden nola kan aglar isem yıllar ile
Gün yüzüñ görmeyelü oldu çü bir ay tamâm

Kaş u gözdür ulu sermâyesi gerçi hüsnüñ
Güzel oldur kim ola sîm-beden hûb-endâm

Ey gönül bûse için söyleme dildâra sakın
Yâr kim nâzük ola aña ne hâcet ibrâm

Kimse dimezdi aña husrev-i iklîm-i suhân
Bu Revânî kuluñ olmasa eger mîr-i kelâm

250

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Umaram mahşerde hûb ola ser-encâmum benüm
Geçdi gün yüzlü güzellerle çün eyyâmum benüm

Çün şarâb-ı ‘ışkdur dâyim benüm nûş itdügüm
‘Arş kandilinden olsun sâkiyâ câmum benüm

Cânum agzuma gelüpdür bûse-i dildâr için
Yâr-i nâzük-tab’a yokdur hergiz ibrâmum benüm

Bir benek altunlu geymiş salınur biñ nâz ile
Her ne geysel yaraşur serv-i gül-endâmum benüm

Fürkata düşdüm Revânî gönüm ârâm eylemez
Ol dil-ârâm ile gitdi sabr u ârâmum benüm

251

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Ey sabâ gül-geşt idüp ‘azm-i gülistân eyledüm
Bülbüli gülşen içinde ben gazel-hân eyledüm

Nâme-i şevküm kebûter yârüme ilte diyü
Yüzüm ayagina sürmeden kızıl kan eyledüm

Münkir-i ‘ışk olmuş iken geldi îmâna rakîb
Güc ile ol kâfiri bugün müselmân eyledüm

Ka’be-i kûyuñdan ır agyârı kim öldürdiler
Ben işitdügüm gibi fi’l-hâl kurbân eyledüm

Ol güzel beñzer Revânî ya perîdür ya melek
Görmedüm mislini anuñ bunca seyrân eyledüm

252

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Merhamet ide umaram baña ol şâh-ı kerîm
Yüz sür ayagı tozına benden ey peyk-i nesîm

Yine dil-berdür bilen ben derdmendüñ hâlini
Anmañuz baña tabîbi o gelürse dir hekîm

Câmi’-i hüsnünde zeyn için asılmış gûyiyâ
Bir müşebbek tûpdur bu kâkûl-i ‘anber-şemîm

Meclisünden hâli olmazsa nola âvâre dil
Dostum mergûb olur begler huzûrında nedîm

Tutdı dünyâyı Revânî şî’rûñüñ âvâzesi
Nitekim sıyt u sadâ-yı Hazret-i Sultân Selîm

253

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Tâzece bir goncadur ol dil-ber-i ra’nâcugum
Ya nihâl-i servdür ol kâmet-i bâlâcugum

Gussadan nergis gibi beñzüm sararsa tañ degül
Bir nazar kılmaz baña ol gözleri şehlâcugum

Tatlu tatlu öpdi karşımda lebüñi câm-ı mey
Bilmezem sâkî ben andan nice alam acugum

Yeg sever ‘âşıkларуñ atañdan anañdan seni
Kaçma anlardan ziyân gelmez benüm babacugum

Hey niçün rahm eylemezsın bu Revânî bendeñe
A begüm a pâdişâhum a benüm mirzâcugum

254

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Serve ser-keşlik iden serv-i bülendümdür benüm
Ben anuñ kemter kuluyın ol efendümdür benüm

Sen perî-peyker kamer-ruhsârı teshîr itmege
Micmerüm tâs-ı felek encüm sipendümdür benüm

Gör ne ‘âlî-himmetüm kim dûd-ı pîç-â-pîç-i âh
Bu zeberced kal’aya müşgîn kemendümdür benüm

Yazılan mecmû’alarda nakş-ı tasvîrûñ senüñ
Söylenen dillerde şi’r-i dil-pesendümdür benüm

Ey tabîb-i cân ü dil ben hastañı yâd itmedüñ
Dimedüñ bir gün Revânî derdmendümdür benüm

255

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Mihrüñle ölem hâk ola ger sîne-i çâküm
Biñ yıl güneşe şu’le vire zerre-i hâküm

Ben turur iken gamzeler öldürdi rakîbi
İster benüm ol şûh-ı cefâ-pîşe helâküm

Gül yüzlülerüñ şevkı ile hâk olur isem
Hammâma varanlar sürüneler gîl-i pâküm

Ismarladugum leblerüñe cânımı bu kim
 Agzuñ gibi ortada o da olmaya tâ güm

Çün su gibi dil pâk durur ‘ışk yolında
 Kimden ola ‘âlemde Revânî dahı bâküm

256

. . . - / . . . - - / . . . - / . . . -

Firâk-ı yâr ile ben hasta derdnâk oldum
 Baña meded idüñüz yohsa ben helâk oldum

Kemân gibi seni bagruma basmadum hayfâ
 Hadeng-i gamzeñ ucından ki sehmnâk oldum

Ayagın öpmege bir çâre bulmadum hergiz
 Yolında gerçi anuñ nice nice hâk oldum

Elüm irişmedi gördüm ki ‘anberîn saçuña
 Cihânda şâne gibi ben de sîne-çâk oldum

Revânî baña ne çâre visâlden gayrı
 Firâk-ı yâr ile ben hasta derdnâk oldum

257

- . . - / - . . - - / - . . - / - . . -

Görinen üstümde sanmañ dūd-ı âhumdur benüm
 Pâdişâh-ı ‘ışkam ol çetr-i siyâhumdur benüm

Nukl-ı mey tesbîhüm oldı olalı ‘ışka mürîd
 Güşe-i mey-hâne sūfi hân-kâhumdur benüm

Kadr ile başum göge irişdi bendeñ olalı
Mâh-1 nev kim görünür taraf-1 külâhumdur benüm

İtlerüñüñ hıdmetinde çok durur taksîrümüz
İşigüñde âh ü nâlem ‘özü-hâhumdur benüm

Didiler baña Revânî yâr neñdür ben didüm
Gözlerüm nûrı efendüm pâdişâhumdur benüm

258

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şol gelen dil-ber mi ya rûh-1 revânumdur benüm
Leb mi şol hâtır soran ya yâr-1 cânımdur benüm

Sâkiyâ la’lün şarâb-1 ergavânumdur benüm
Gûşesi mey-hânenün eski mekânımdur benüm

Kasr-1 gamdur hâne-i dil nerdübân şimdi aña
Üstüh’ânlarla bu cism-i nâ-tüvânumdur benüm

Dâg-1 hasret kim şehâ sînemde hûn-âlûdedür
Kanlar aglar san bu çeşm-i hûn-feşânumdur benüm

Şevkden çekdüm elifle na’l şeklin sîneme
Râh-1 ‘ışk içinde çün tîr ü kemânumdur benüm

Çenge ‘âlemde Revânî dâyimâ baş egdüren
Bezm-i fürkatde olan savt u terânumdur benüm

259

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sen hilâl-ebîrû için olmuş durur kaddüm kemân
Al toz ursa yaraşur aña çeşm-i hûn-feşân

Gördi kim birkaç yeleksüz hem-kiriş düşdi saña
Tîr başın aldı gitdi katı saht oldı kemân

Bûseñ almakda tekellûf çekmez ancak sâkiyâ
Sâgaruñ bildüm ki yine görünür gözine kan

Zülfüñ ucından perîşân oldı sünbüller yine
Ey semen-ber ruhlaruñdan reng alupdur ergavân

Mestlerle bezmde neyler sûfi ayıkdur didüm
İşidüp sâkî didi ayaksuz olmaz bostân

Sohbet-i Leylî içinde kâse-bâz olmuş durur
Görinen başında Mecnûnuñ degüldür âşiyân

Göñlidür saña Revânî derdmendüñ tuhfesi
Hûbdur dil-berlere âyîne olsa armagân

260

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Oldı ‘işret-hâne-i Leylî bu kasr-ı âbgûn
Nâle-i zencîr-i Mecnûndur sadâ-yı erganûn

‘İşk üstâd ü mu’allim-hâne mihnet küncidür
Tıfl-ı ebced-hân durur anda geçenler zü-fünûn

Hüsniñ eyyâmında şeydâlık idersem nola kim
Nev-bahâr irdükde artar ey gül-i ra'nâ cünûn

Pâdişâhum derd ü mihnetden figân itsem nola
'İşk elinden nice Rüstemler olup durur zebûn

Rûy-ı zerdüm korkaram fâş ide 'ışkum 'âleme
Baña sun sâkî kerem eyle şarâb-ı la'lgûn

Mâhiye idüp Revânî 'ışk mi'mârı yine
Bu zeberced tâka urmuş âh-ı 'âşıkdan sûtûn

261

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Zevk ider âvâze-i zencîrden ehl-i cünûn
Nitekim bezm ehline virür safâlar erganûn

Yine 'işret-hâne-i gülzârı tezyîn itmege
Oldı her bir gonca-i zanbak gümüştenden bir sûtûn

Tâkatüm tâk oldı sabrum kalmadı rahm eylemez
Bir cefâkârûn elinden ben zebûn oldum zebûn

Sînemi nâhun nişânı kıldı kaşuñ yâdına
Meşk gibi kim yazılmış ola anda nice nûn

Sıyt-ı eş'ârum Revânî tutdı dünyâyı tamâm
Güm güm ötdügi budur bu günbed-i pîrûzegûn

262

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Derdümi añladılar sîne-i sûzânumdan
Bildiler mest idüğüm çâk-i girîbânumdan

Nice çâk itmiyeyin gül gibi sabrum yakasın
Ayru düşdüm bugün ol serv-i hırâmânumdan

Hasta oldukça turur başum ucında aglar
Çok keremler görürin dîde-i giryânumdan

Baňa ne seyr ü temâşâ baňa ne bezm-i şarâb
Ayrılırsam ölürin sohbet-i cânânumdan

‘İşk-ı cânân baňa yeter bu gönülde ne belâ
Yakdı odlara beni ol dahı bir yanumdan

Mülk-i nazm içre Revânî ide Husrev tahsîn
Her gazel kim okına defter ü dîvânumdan

263

- . . . / - . . . / - . . . / - . .

Baňa çok hâletler irdi zâhidâ peymâneden
Gıtmezem bir dem sebûveş gûşe-i mey-hâneden

Pençesine giricek kurtulması müşkil olur
Ben aňa didüm hele zülfüñ kesilsün şâneden

İşigi dârü’ş-şifâdur hastalarla gûyiyâ
Kûyı bir mey-hânedür san na’ra-i mestâneden

Bu dil-i şûrîdeye sakın dokunma ey perî
‘Âkıl olan kimseler korkmak gerek dîvânenen

Çıkdı sîneñden Revânî yine bir sîmîn-beden
Şimdi gördüm genc çıkdugını ben vîrânenen

264

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Eşk-i çeşmüm bilinür nazm-ı güherbârumdan
Añlanur baht-ı siyâhum hat-ı eş’ârumdan

Baña ne nakş geçüpdür bu felek nerrâdı
Şeşder-i gamda gören kimse bilür zârumdan

Kime yanam yakılam sîne-i pür-sûzumdan
Kime derdüm dökeyin bu dil-i bîmârumdan

Ne ‘aceb elde tehî olmasa bir dem sâgar
İçdügüm gibi tolar dîde-i hûnbârumdan

Agzumuñ dadını uçurdu Revânî zillet
Halk şermende iken lezzet-i güftârumdan

265

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Dostum gel kaçma lutf it ‘âşık-ı gamnâkden
Âfitâbı gör ki hergiz yüz çevürmez hâkden

‘İşk bâzârında tîr-endâz âhumdur bugün
San’at ile ok geçüren şîşe-i eflâkden

Ejdehâ gibi ağız açdı yine meclisde çeng
Hey meded sâkî bize şol mey diyen tiryâkden

Sevdürür her pâk-dâmen serv-kaddi baña ‘ışk
Ayrılmazam anuñçün ben bu ‘ışk-ı pâkden

Sohbet-i mahbûb u meyden halkı men itmezdi hîç
Nâsîhûñ ‘aklı Revânî kalmasa idrâkden

266

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

‘Tyd-ı vasluña irişsem gam yimezdüm cân için
Bu mesel meşhûrdur erkek koyun kurbân için

Leblerüñ Nûşinrevân zülfüñ durur zencîr-i ‘adl
Kimse dimez zulme mâyil sen şeh-i hûbân için

Sen kamer-ruhsâr için hercâyî dirlerse nola
Anca sözler söylenür hurşîd-i nûr-efşân için

Ad için ölmüşleri ihyâ ider ‘Îsî lebüñ
Her kişi cânlar virür ‘âlemde ad ü şân için

La’l-i cân-bahşında zâhir olalı hatt-ı siyâh
Kara yasludur didiler çeşme-i hayvân için

Korkaram kim fitne-i âhir zamândur diyeler
Ben ne tedbîr eyleyem ol gözleri fettân için

Dostlar görsün Revânîñüñ bu garrâ nazmını
Bir yeñi üslûb peydâ eylemiş yârân için

267

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Zâhid oruçda yûri zühhd sana râm olsun
Görelersûfiligüñ de hele bayram olsun

Süreyin ayagı topragına çirkîn yüzümi
Sâki bezm içre tek ol serv-i gül-endâm olsun

İçelüm çeng ü çağâneyle çemen bezminde
Raks uran sohbetümüz içre bizüm câm olsun

Mey içer diyü bizi illere bed-nâm itdi
Göreyin sûfi-i bed-bahtı ki bed-nâm olsun

Gördi nâzûklık ile bûsesin aldugumı yâr
Gülerek didi Revânî saña in'âm olsun

268

-- / ... / ... / ...

Şol serv gibi kâmet-i dil-cûya ne dirsın
Şol güller ile sünbül-i hoş-bûya ne dirsın

Hîç añmayalum hâl ü hat u zülfini nâsih
Şol şîve ile hâlet-i ebrûya ne dirsın

Bir hûyuñ ile sûfi cihâna sığamazsın
Üftâdelerüñ itdügi yâ hûya ne dirsın

Cânânelerüñ va'desi çok 'âşıkâ cânâ
Gayriyi koyalum hele bir aya ne dirsın

Zâhid dir imiş tevbelüyem câm-ı şarâba
Bi'llâhi Revânî ya şu bed-hûya ne dirsın

269

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Sâkî yine sunduñ gibi şol câm-ı vefâdan
Kim çarha girer ay ile gün zevk u safâdan

Meyl itse nola atına bindükçe baña yâr
Şâh-ı gül-i terdür k'egilür bâd-ı sabâdan

Ben varamadum mescide mey-hâneye gitdüm
Bi'llâh bizi anda unutma sûfi du'âdan

Sanma anı sayd idebilür her kara gözli
Gönlüm kuşu ey dost uçupdur o yuvadan

Tesbîh ü riyâyı baña 'arî eyleme zâhid
Gönlüm çü kesilmez benüm ol elf-i dü-tâdan

Geh gâh Revânî kuluñı bûseñ ile añ
Dervîş-nüvâz ol a begüm kaçma gedâdan

270

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Dostum bu lebler ile sen ki âdem cânısın
Sordugum 'ayb eyleme bi'llâh kimüñ cânânısın

Kâkülüñdür tûg-ı müşgîn kâmetüñ sîmîn 'alem
Beglenürsüñ yaraşur kim hüsn ili sultânısın

Ey güneş kendüni ‘uşşâk içre yüksek dutma kim
Ol mehûñ anlar gibi sen dahı ser-gerdânısın

Dil-rübâlar arasında nice sevmeyem seni
Cânumuñ cânânesisin derdümüñ dermânısın

Gerçi nâzükdür Revânî hûblar sayd itmede
Diller almakda velî sen de cihân fettânısın

271

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çok keremler görmişem sâkî mey-i gülfâmdan
Dâyimâ yüzüm kızar câm-ı sürûr-encâmdan

Dil-berüm ‘âr eyleyüp gül gibi adın sakınur
Kaçdugına sır budur gâlib bu ben bed-nâmdan

Mısr-ı hüsnünde yine sevdâ-yı zülfüñle gönül
Hâcedür gûyâ getürmişdür metâ’ı Şâmdan

Gözleri şeydâlıgından gâfil olma ey gönül
Çün riyâzet ehlinin geçme sakın bâdâmdan

Sâgar-ı pür-mey Revânî açdı gamgîn göñlümi
Rûşenâlık hâneye dâyim irişür câmdan

272

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ey felek ol mâh-rûyı gark-ı âb itmek neden
Sey-i gamdan göñlümüz şehrin harâb itmek neden

Mırsr-ı hüsnine hatı fir'avnı kılmadan hücûm
Nîle gark idüp anı böyle azâb itmek neden

Agırî altun degerken ol gümüş sâ'idleri
Gencveş medfûn idüp zîr-i türâb itmek neden

Müşg ü 'anberden serâ-perde çekerken kâküli
Nev-'arûs-ı hüsnine hâki nikâb itmek neden

Karalar geymiş Revânî ebrveş aglar müdâm
Ey felek ol mâh-rûyı gark-ı âb itmek neden

273

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Ne haber aldı 'aceb kadd-i ser-efrâzından
Ki turup serv-i sehî yürüyemez nâzından

Kim ola gözlerinüñ olmaya sayyâdına sayd
Kim ola kurtara dil kebkini şahbâzından

Nicedür yine meyi râyhâsından tuymak
Nicedür mutribi bilmek hele âvâzından

Kanı âşüfte gönül kim ide biñ âh ü figân
Kanı güyende ki hatt ola ser-âgâzından

Penbe-i ebri Revânî kodı gûşında felek
Yine incindi gibi sohbetümüz sâzından

274

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Kaçan sâkî mey-i gülgûn görünse câm-ı 'işretten
Sanasın şems-i bezm-ârâ dogar burc-ı sa'âdetden

Sevilmek sevme 'âdetdür iñende kaçma 'âşıkdan
Benüm çok sevdüğüm kimse ziyân itmez mahabbetden

İtüñe hem-dem olmuşdur sürinmek ile agyâruñ
Bu zâhirdür k'ululıga yitişür kişi hıdmetden

Benüm hâlüm itüñ hâli kapuñdan dûr olalıdan
İlâhî kimse düşmesin cihân içinde devletden

Göñül cân virdügi budur Revânî bezm-i dildâra
Bilür kim hazz olur gâyet zarîfân ile sohbetden

275

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Dostum hikmet kelâmına hele mâyil misin
Nokta-i mevhûm dirler agzuña kâyil misin

Zerrece yokdur dehânuñ kılca görünmez miyân
Öpülüp koculmaga andan begüm kâbil misin

'Işk ucından yıkdı göñlüm mülkini kâfir gözün
Bilmezüz kim bizüm ile yağı mısın il misin

Devletüñde halk uyur arkadadur gam zulmi yok
Fitneyi ref'itdüñ ey sâkî şeh-i 'âdil misin

Günde biñ kerre lebinden bûse istersin göñül
Dâyima yüz berkidürsin bî-hayâ sâyil misin

Mûcib-i ‘izzet kişiye ehl-i fazl olmak yiter
Mansıb u câhı nidersin ey göñül câhil misin

Hırmen-i sabrum dagıtdı dâne dâne beñleri
Merg-i ‘ışk içre ey dil sen de bî-hâsil mısın

Ol gözi mestâne ile salınursın dâyimâ
‘Işk câmindan Revânî mest-i lâ-ya’ kıl mısın

276

. - - - / . - - - / . - -

Begüm sen mülk-i hüsne pâdişâsın
Güneş ruhsârsın zerrîn kabâsın

Firengî al atlâsdur mey-i nâb
Ne kıymet aña hiç sormañ şirâsın

Kadehler gibi kanlar yutmayınca
Bu devrânuñ kişi sürmez safâsın

Rakîb aglamag ile yüz agartmaz
Yidi deryâ yumaz çün yüz karasın

Eger dirseñ ki ber-hurdâr olayın
Revânînuñ du’âsın al du’âsın

277

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Bakmazam gül-ruhlara serv-i bülendüm var iken
Kime kul olam senüñ gibi efendüm var iken

Nice at salmayayın gam leşkerine sâkiyâ
Devletüñde mey gibi gülgûn semendüm var iken

Hep gözi âhûları ey dil şikâr itsem gerek
Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhumdan kemendüm var iken

Sâkiyâ şol kan olacağı getir nûş idelüm
Çeşmüñ ü la'lün gibi bâdâm ü kandum var iken

Yanuma alsam Revânî nola her sîmîn-beri
Oñmaduk âvâre dil gibi levendüm var iken

278

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Zâhidâ el çekmişem zühd-i nifâk-âmîzden
Pür-safâdur hâtırum câm-ı nişât-engîzden

‘Işk meydânı içinde geçdi gülgûnî yaşum
Öñdül aldı husrevâ âhum benüm şeb-dîzden

Sûfiyâ şol kim şarâb ile kebâba ögrene
Ol kaçan olur ki hazz ide kuru perhizden

Çeşmüñ ü gamzen durur ‘uşşâkı magbûn eyleyen
Âh şol hûn-hâr elinden vây şol hûn-rîzden

Gitdi gam dilden safâ-yı ‘ârızuñla dostum
Rûm sultânı çıkardı şâhı san Tebrîzden

Ad çıkarurdu Revânî şî’ri gibi leblerüñ
San’at öğrensiñ gelüp üstâd-ı şekker-rîzden

279

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Şâh-ı ‘ışk olalı ey dil ne için hayrânsın
‘Akluñı cem’ idemezsin ne ‘aceb sultânsın

Gam degül gönülümü zencîre çekerse zülfi
Katı dîvâne durur koñ ki biraz uslansın

İçelüm subha degin oñmazısak oñmayalum
Karşumuzda hele balmumları par par yansın

‘Âleme fitne vü âşûb yiter hâl ü hatuñ
Seni bilmez miyin ey dost ne aceb fettânsın

Sabr kıl âh ü figân itme işiginde gönül
Ol gözi mest nigâr uyur imiş uyansın

Ben surâhî gibi meclisde nice aglamayam
Hâlüme sen de benüm câm gibi handânsın

Be Revânî baña ta’n itme güzel sevdi diyü
Bilürin ben de seni sen de ne nâzük cânsın

280

. - - - / . - - - / . - -

Hatuñ küfr ü ruhuñdur dîn ü îmân
Saña ‘aşık durur kâfir müselmân

İñen germ olma bezm içinde ey şem’
Tutuşalum berü gel işde meydân

Yolında cân-ı şîrîn virme ‘aşık
Sevilmez ölü helvâsıyla oğlan

Beni meygûn lebüñ mest itdi sâkî
Beni esrâr-ı ‘ışkuñ kıldı hayrân

Leb-i dil-berde zâhir olalı hat
Kara yaslu Revânî âb-ı hayvân

Senüñ gül ruhlaruñ vasfıyle Sa’dî
Benüm dîvânım olmışdur Gülistân

281

- - - - / - - - - / - - - - / - - -

Geçmemiş zâhid dahı sevdâ-yı hatt ü hâlden
Anuñ için havfı vardur nâme-i a’ mâlden

‘Âşıkuñ vecd olduğına zâhidüñ inkârı var
Neylesüñ gâfil durur bî-çâre miskîn hâlden

Taylesân ile ridâdan vasla yol yok zâhidâ
Şem’e irmez geçmese pervâne perr ü bâlden

Çagırı çağırı söyler nâylar ‘ışk ehline
‘Âkıl olan ‘ışk hâlin sormasun kavvâlden

Sûfiler şîrîn kelâmuña Revânî doymadı
Eyü söz dirler ki tatludur şekerden baldan

282

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çok cefâlar irişüpdür baña sen bî-dâddan
Her biri hâtırdadır kim gitmez eylik yâddan

Gicelerde çarh üzre görinen şekl-i hilâl
Şem’-i bezmüñ şu’lesidür kim egilmiş bâddan

Kûh sanmañ görinen yir yir ki uyhudan zemîn
Uyanup baş kaldurupdur nâliş-i Ferhâddan

Şive vü nâzı güzeller senden öğrense nola
San’atı lâyıık budur kim öğrenür üstâddan

‘Âşık olmuş bâg-ı kaddüñ yâdına ey lâle-ruh
Gögsine çekmiş elifler sâye-i şimşâddan

Mısr-ı hüsnünde koma bir fitnedür bu hatt ü hâl
Dostum gelmedi ya tohmı anuñ Bagdâddan

‘İşkî ‘âşıklar Revânî senden öğrense nola
San’atı lâyıık budur kim göreler üstâddan

283

..--/.--/.--

Gözümüñ kaçmaduñ çü yaşından
Avladuñ sen bîñarı başından

Cân-ı ‘âşıkda çün gubâr komaz
Kaçmañuz dil-berüñ tırâşından

Hışm-ı ebrûña katlanur göñlüm
Yüz çevürmez kılıç savaşıdan

Boynuma yine göñlüm abdâlı
Taktı meftûli kûyı taşıdan

Pend dutmaz Revânî çün göñlüm
Söyle hûbuñ göziyle kaşıdan

284

--./--./--./--

Öykündügiçün leblerüñe sehv ile mercân
Bir pâre od olmuş kakıyup la’l-i Bedehşân

Hükminde durur hüsn ili sultânları yârüñ
Tugrâ kaşı virdi aña bu vech ile ‘unvân

Kûyuña varup ‘ıyd-ı visâl istese ‘âşık
Dirler güzelüm geldi yine tekyeye kurbân

Didüm ki o kâfir-beçeyi sevme sen ey dil
Didi beni ko gel-kerem it hây müselmân

Sünbüllerüñi gül yüzüñ üstinde dagıtma
Üftâdelerüñ eyleme bi'llâh perîşân

Sen Yûsuf-ı gül-çihreye kul oldı Revânî
Her kişi benim begcegüzüm başına sultân

285

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Abdâluñ olupdur felek ey husrev-i hûbân
Kim boynına meftûl takıpdur meh-i tâbân

Âhum düüninden yaşarupdur gözi çarhuñ
Gökden yire sanmañ ki iner katre-i bârân

Gözümde hayâlün senüñ ey kân-ı melâhat
Gûyâ ki terâzûda durur Yûsuf-ı Ken'ân

Ser-geştesidür bencileyin hüsnüñüñ ey dost
Zülfüñ bu durur olduğı her yirde perîşân

Ol Hızr hatuñ vasf-ı lebin yazdı Revânî
Oldı kalemi lülesi ser-çeşme-i hayvân

286

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Şad olsalar 'aceb mi güzeller şarâbdan
Dâyim çü goncalar açılır âfitâbdan

Mey sohbetin surâhi gibi terk eylemez
Her kim nasîhat aldısı çeng ü rebâbdan

Yoluñda hâk olan kişinüñ bagrı başıdur
Her yıl ki lâle goncası bitse türâbdan

Hâl-i i'zârı âba ne nâzüklik itdi kim
Var hâtırında nice girihler habâbdan

Sohbetde sâki bâdeye efsûn mı okuduñ
Devr-i lebüñde geçdi Revânî şarâbdan

287

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Ol gonca-leb ki nâz ile içer şarâbdan
Bir al rişteyi geçürür la'l-i nâbdan

Devr-i ruhında beñlerinüñ hoş safâsı var
Zîrâ ki hazz ider karalar âfitâbdan

Bu fenn-i 'ışk içinde müderris geçer gönül
Gerçi ki ders-i 'ışk okunmaz kitâbdan

'Iyş eyle sûfi perde-i nâmûsı çâk kıl
Zevk idemez şu kimse ki geçmez hicâbdan

Bir kerre bûse añdum idi hışm ider dahı
Öldük Revânî biz hele nâz ü 'itâbdan

288

-- . - / - - . - / - - . - / - - . -

Tograndı bagrı şânenüñ bu zülf-i 'anber-reng içün
Asıldılar âyîneler ol yâr-i şûh u şeng içün

Def'-i gam için sâkiyâ yâkût-ı rûh-efzâyı sun
Nice nice kan yudalum şol la'l-i âteş-reng için

Agyâra hem-dem olmagıl yohsa helâk itdüñ beni
'Âr ehli gayretden ölür 'âlemde nâm ü neng için

Sen meh-likâyı sevmegin gerdûn hilâl-i 'ıyddan
Yaluñ kılıç almış ele 'âşıklar ile ceng için

'Âlemde olmaya cilâ hergiz Revânî mey gibi
Dâyim göñül mir'âtına gamdan irişen jeng için

289

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Gâfil olmañ çün şitâ irdi şarâb-ı nâbdan
Bir kadeh mey yeg durur semmûrdan sincâbdan

Câm-ı meyden ehl-i dil bu demde 'ıyş itse nola
Kış güninde hazz olur hûrşid-i 'âlem-tâbdan

Döşe 'işret nat'ımı ocak kenârında yüri
'Ârif ol sûfi götür seccâdeyi mihrâbdan

Gün gibi elden düşürmezdüñ safâ câmin eger
Ey müneccim nesne bilseñ sen bu usturlâbdan

Gâh mescid kapusunda geh der-i mey-hânedede
Sûfi 'ârifdür Revânî dem urur her bâbdan

290

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Geçürdüñ zikri ey sũfi bugün çün çarh-ı a'lâdan
Yaraşur olsa tesbîhũñ senũñ 'ıkd-ı süreyyâdan

Felek farkına basmışdur göñül himmet ayagını
Safâ-yı kalb ile şol kimse kim el çekdi dünyâdan

Göñül mihrâba geç ebrû temâşâsın yeter eyle
Nice bir kaş ü göz fikri ferâgat kıl bu sevdâdan

Hat ü hâl ile zeyn olmış cemâli mushafı seyr it
Güzel sûret hayâlin ko haberdâr ol bu ma'nâdan

Ferâgat gûşesin hergiz sakın dünyâlara virme
Bi-hamdi'llâh halâs olduñ Revânî kuru gavgâdan

291

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Bezm-i fûrkatde mugannî başlasun şehnâzdan
Açılır gamgîn göñüller çünki dâyim sâzdan

Yüksek uçmasun nigâr-ı kebk-i hoş-reftârumuz
Avladur çün 'ışk şehbâzın göñül pervâzdan

Şîve fenninde nigârum bir müderrisdür hemân
Hâtırında çok mesâyil var kitâb-ı nâzdan

Gâfil olma bildürürler saña ey dil nidügũñ
Bezm-i gamda bir nefes dem urur iseñ râzdan

Müşge dime ayagı toprakına yüz sürdüğün
Her kişi saklar Revânî râzını gammâzdan

292

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Göriccek rûy-ı dildârı sakın şol çeşm-i sâhirden
Ne dirseñ ey gönül bil kim gelür ol iki kâfirden

Gönül kûyuña vardukça saña cân tuhfesin ilter
Mukîme armagân ‘âdet durur zîrâ müsâfirden

Cihân dil-berlerin şimdi koçan hep ehl-i dünyâdur
Asâgir nice hazz itsün güzel geçmez ekâbirden

Hayâlün aldı gönlümden karârum sabrum ârâmum
Getürdüm öñine anuñ ne bulundı ise hâzırdan

Mu’ammâ ile söylerler güzeller adı çün şimdi
Revânî san’atı anlar meger öğrendi şâ’irden

293

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Cihânda Cem gibi ‘ıyşuñ şehâ müdâm olsun
Eger ki bensüz içerseñ meyi harâm olsun

Müdâm gün gibi ‘izzetde ol ki bezmün için
Sitâre nukl ü şafak mey hilâl câm olsun

Gurûr-ı hüsn ile añmaz sanurdum ol dil-ber
Cefâ vü cevri ile yâd itdi müstedâm olsun

Kul itdi yine bizi bir selâm ile ey dil
Güzeller içre o gün yüzlüye selâm olsun

Revânî cân ile bendeñ durur nazar eyle
Kapuñda kullaruñ içinde tâ be-nâm olsun

294

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Gül gül olmuş ruhlaruñ cânâ şarâb-ı nâbdan
San kızıl güller durur kim reng alur meh-tâbdan

Başumuñ üstinde gûyâ berk urur bir nûrdur
Şu'le kim zâhir ola ol tîg-i âteş-tâbdan

Câm-ı meyde 'aks-i ebrûñı gören dir sâkiyâ
Keştidür deryâda san kurtulamaz gird-âbdan

Ol siyeh çeşmi görüp uyhuda göñlüm didi kim
Kara bahtumdur benüm gûyâ k'uyanmaz hâbdan

Kıldı yagmâ cân ü dil rahtın Revânî çeşm-i yâr
Mülk-i tende nesne kalmamış durur esbâbdan

295

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sebze sahnında ki düşmişdür yatur berg-i hazân
Kâgad-ı al üzre gûyâ kim olupdur zer-feşân

Bâg bir mecmû'adur evrâk-ı rengîn ile kim
Cedvel-i sîmindür etrâfındaki âb-ı revân

Saru yapraklarla sahn-ı bostânda cûybâr
Beñzer ol tîge k'ola başdan ayaga zer-nişân

Bir yeşil atlas durur zer-beft gûyâ kim çemen
Yir yir altun güller olmışdur aña berg-i hazân

Ko hazân fikrin Revânî sayd idüp bir gül ruhi
Nukl idüp şekker lebin nûş it şarâb-ı ergavân

296

. . . - - / . . . - - / . . . -

Ey gönül ehl-i zillet olmışsın
Hem-dem-i derd ü mihnet olmışsın

Halkı gamzeyle hep helâk itdüñ
Allah Allah ne âfet olmışsın

Leblerüñ kevser ü yüzüñ cennet
Hak budur kim kıyâmet olmışsın

Ey gönül 'ışka sen ra'yyet olup
İller içre ri'âyet olmışsın

Dâyimâ sendedür müsâfir-i gam
Beñzer ey dil 'imâret olmışsın

Kodı el arkasını yirde çenâr
Gördi çün serv- kâmet olmışsın

Yâri koçdum didüñ Revânî hele
Girçek iseñ ne râhat olmışsın

297

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nakd-i cân virmek gerek ‘âlemde cânân isteyen
Akçesüz bâzâra mı varurmuş oğlan isteyen

Cân virenlerdür alan âhir metâ’-ı vaslını
Ey gönül alur kumâşî evvel erzân isteyen

Sîne dükkânında asdum âteş-i ‘ışka ciger
Kandadur yanuma gelsün tâze biryân isteyen

Bir saçı sünbül yüzi gül gonca-leb dildâr ile
Sohbet-i hâs eylesün bezm-i gülistân isteyen

Hatt-ı şî’r ile bu nazm-ı âbdârı görsün e
Karañulıkda Revânî âb-ı hayvân isteyen

298

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Geyse altunlu kabâsını kaçan ol nâzenîn
Şemse-i zerrîndür cânumda dâg-ı âteşîn

Za’ferânî çihremi altunlu güller eyledi
Câmeñe şol deñlü kim yüz sürmişem ey nâzenîn

Gabgabun altında câmeñ üzre sîmîn dügmeler
Dostum pervîne beñzer kim ola mâha karîn

Hil’at-ı zerrîn içinde ol büt-i sîmîn-beden
Bitdi san güller arasında nihâl-i yâsemîn

Câme-i zerrîn ile seyr itseler cânâneler
Âfitâb ile Revânî pür olur rûy-ı zemîn

299

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Sahrâda kaçan at ile seyrân ide cânân
Güyâ ki olur bâd ile bir servi hırâmân

Sahrâda semendi izi sanmañ göz açupdur
Geldükçe temâşâ ide tâ kim anı meydân

Atuñ izidür başuma çün tâc-ı sa'âdet
Yoluñda ko kim hâk olayın ey şeh-i hûbân

'Uşşâk tagılsa ne 'aceb atuñ öñinden
Kim bâd-ı sabâyıla olur hâk perişân

Cânâneyi at üzre görüp didi Revânî
Bildüm ki yel üstinde imiş taht-ı Süleymân

300

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Dolanmaz idi kûyuñı her gice ırakdan
Mâh olmasa 'âşık güzelüm saña kulakdan

Sâkî berü gel kim seni arayı arayı
Kan derleyüben çıkdı mey-i nâb ayakdan

Dil tıflı içün sanki gümüştözlü kemândur
Kaşuñ ki müzeyyen ola ey dost 'arakdan

İñen uyup ulaşdı gönül gamzelerüne
Âhir ölümü anuñ ola gibi bıçakdan

Rengîn ruhı evsâfını yazmaga Revânî
Mecmû'asını eyledi gül al varakdan

301

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sâki-i gül-çihre aldukça ele peymânesin
Gonca-i zanbaklar içre lâle bitmiş sanasın

Ol perî-rûdan gönül nice sakınmayam seni
Bu mesel meşhûrdur aldatmaz il dîvânesin

Meh gümüşden bir kilindirdür güneş altun yatuk
Anlaruñla bu felek zeyn eylemiş hum-hânesin

Yaraya ey dil sen ibrîşim götürmezdüñ ezel
Şimdi âvâre neden ol zülf-i müşg-efşânesin

Yıkma göñlüm hânesin ey gözlerümüñ nûrı kim
Ka'be yapmak gibidür yapmak gönül vîrânesin

Hatt-ı şi'rüñ kebk-i ma'nî saydına çün dâmdur
Söz fezâsında Revânî sen bugün bir dânesin

Dil ele câm almayaldan düşdi gam deryâsına
Şöyle mahzûndur gemisi gark olupdur sanasın

302

. --- / . --- / . --- / . ---

Nice gam çekmesün ‘âşık ya nice şâdmân olsun
İçersin gayrılarla sen şarâbı nûş-ı cân olsun

‘Aceb bir kimse var mı kim cihânda bendeñ olmaya
Gerekse ey şeh-i hûbân fülân ibn fülân olsun

Göñül almak murâd ise tekellûf yokdur arada
Eger maksûd cân ise benüm rûhum revân olsun

Eger girçekden ol yâri göñül sevmezse bi’llâhi
Senüñ yanuñda ey nâsîh benüm sözüüm yalan olsun

Revânî ‘ışkı cânânuñ beni gâyet zelil itdi
Kayırmaz ben hakîr olsam o dil-ber kâmrân olsun

303

- - . / - - . / . - - . / - - .

Ey bâd-ı subh-dem haberüñ yok bahârdan
Od düşdi ‘âlemüñ içine lâlezârdan

Her bir kişi kenâra çıkup seyr-i gül ider
Ben seyr-i yâr eyler idüm bir kenârdan

İçsün şarâbı sâkînüñ emsün şeker lebin
Dad almag isteyen kişiler rûzgârdan

Âşüfte olma her güzelüñ hatt u hâline
Geçmez misin göñül dahı nakş u nigârdan

Gözlük idindi dâğların sînemüñ gönül
Var ise incinüpdür o hatt-ı gubârdan

Ol lâle-çihre gördi benüm şî'rüm isteyüp
Neñ var didi Revânî bize yâdigârdan

304

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

‘Âşık olduñ bir perîye dostum cânân iken
Bir şehe kul olduguñ bilsem nedür sultân iken

Ol perînüñ gün gibi tûpı göge agsa ne tañ
Her gice kûyıñ tolanursuñ meh-i tâbân iken

‘Işkdan bir mâh-rûyı ey felek kıldıñ hilâl
Gün güzellikte anuñ hüsnine ser-gerdân iken

Lâle gibi âteş-i ‘ışk ile olmuş dâgdâr
Bir gül-i ra’nâyı sevmiş gonca-i handân iken

Yaşına Ya’kûb gibi gark olmuşdur nigâr
Mülk-i hüsn içre Revânî Yûsuf-ı Ken’ân iken

305

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Sevdâ-yı ser-i zülfüñ idüp müşg Hitâdan
Terk itdi diyârın güzelüm ol bu belâdan

Meyl itse nola atına bindükçe baña yâr
Şâh-ı gül-i terdür k’egilür bâd-ı sabâdan

Ben varamadum mescide mey-hâneye gitdüm
Bi'llâh bizi sûfi unutma anda du'âdan

Tesbîh ü ridâyı baña 'arz eyleme zâhid
Gönlüm çü kesilmez benüm ol zülf-i dü-tâdan

Kaşuñla gözüñ hâl ü hatuñ câna kıyarlar
Başuma belâ üşdi benüm dört yañadan

Bir serv kaduñ düşdi hevâsına Revânî
Gönlüm kuşu yirinde degül uçdı yuvadan

306

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

'Aks-i la'lüñle zenahdânuñ senüñ ey nâzenîn
Sîmden hâtemdür olmuş la'lden aña nigîn

Hindulardur Ka'beye gelmiş tavâfa gûyiyâ
Ruhlaruñ devrinde ey dil-ber bu hatt-ı 'anberîn

Kanlar agladup gülünç itdüñ beni düşmanlara
Pâdişâhum dostlara böyle mi olur âferîn

Görmeyince sînemüñ dâgını sögmez baña yâr
Söylemez âyînesüz tûtî kelâm-ı şekkerîn

Her kaçan şî'rüm yazam hâmem Revânî sihr ider
Şâhid-i nazmum ola tâ kim yavuz gözden emîn

307

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Cennet arzûsını itsün rûy-ı dildârın gören
Cennete lâyıık olurmış Ka'be dîvârın gören

Pâdişâh-ı 'asr olur hüsn ü cemâlûñ seyr iden
Boynı baglu kul olur zülf-i siyekhârın gören

Sag olur mı gamze-i mekkârına hem-dem olan
Hastalıktan kurtulur mı çeşm-i sehârın gören

Serv seyrinden ne olur kadd-i dil-ber var iken
Gül temâşâsın nider dildâr ruhsârın gören

Nice kıymet bulmaya şî'r-i Revânî dür gibi
Müşterîdür cân ile nazm-ı güherbârın gören

308

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Vaktidür ey dil keremler umsañ ol dildârdan
Hamdü li'llâh kim zamâne hâlidür agyârdan

Terbiyetler eyleyüp ben hârı toprakdan götür
Ebrûñ ihsânı ile güller bitermiş hârdan

Râygân cümle cihân bezmin mu'attar eyledüñ
Hoş degül mi bûy-ı hulkuñ nâfe-i Tâtârdan

Yaz u kış güller biter medhüñ bahâristânıdur
Yeg degül mi âsafâ tab'um benüm gülzârdan

Nice bir zulm ide devrân bu Revânî bendeñe
‘Adlũñ eyyâmında gerdûn ıkmasun pergârdan

Ma’rifet tûpına evgân hâmem olmuşdur bugün
İřte meydân gelsün uř bahs eyleyen eř’ârdan

309

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Yıllar oldu ki henüz olmadum ol yâre yakın
Âh kim her dem anı görürem agyâra yakın

Dil görüp bendeñ olup zülfine varmaga velî
Ol mı gelmedi meger kim vara ol mâra yakın
Göñül irdükde işigüñe yüzün sürdüğü bu
Yüz sürer Ka’beye lâbüd kişi kim vara yakın

Yüzi tâbında siyeh olduğu zülfeyni bu kim
Dâyim olur siyeh ol nesne k’ola nâra yakın

Zülfî sevdâsını hergiz göñül elden koma kim
Ger anı asmaga iltürler ise dâra yakın

Geçdi bülbül gibi zâr ile Revânî ‘ömrüñ
Âh eger olmaz iseñ ol yüzi gül-nâra yakın

310

- . . - - / - . . - - / - . . - - / - . . - -

Hîç kılmazsın hazer kapuñda olan âhdan
A benüm çok sevdüğüm korkmaz mısın Allâhdan

Menzil-i maksûda irmez pend-i nâsih gûş iden
Yol eri sormaz tarîki zâhid-i güm-râhdan

Altun üsküfle yürür hûrşîd-i ‘âlem-tâbı gör
Öğrenelden şîve-i ra’nâlığı sen mâhdan

‘İşk ile ben sînem üzre dâğlar ursam nola
Gâziler ordusu pürdür hayme vü hârgâhdan

Nice terk itsün Revânî kûyuñuñ seyrânını
Rind olanlar hâli olmazlar temâşâgâhdan

311

. - - - / . - - - / . - -

Cemâlüñ pertevin sal bize ey gün
Ola kim başuma gün toga bir gün

Belürmez zülfüñüñ devrinde hattüñ
Görinmez gicede zîrâ ki dütüñ

Gamuñdan dirhem-i ‘aşk eylerem sarf
Kim ak akçe olur kara gün için

Ayaguñ toprağı hep kîmiyâdur
Ki yüzüm sürdügümçe eyler altun

Şeb-i fûrkatde yâr işitmez âhum
Varur gerçi uzaga gicede ün

Gelüp şehrüñde lâle gül ruhuña
Nola öykünse rûstâyî olur bön

Revânîye koluñ sen kıl hamâyil
Günâhı var ise boynuña olsun

312

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Tâb-ı mül güllerle zeyn itmiş cemâlûñ gülşenin
Dostum odlara urduñ göz göre gül hırmenin

Tîr-i âhumdan uşanmış ey kemân-ebrû felek
Kim şeb-i fûrkatde geymişdür mutallâ cevşenin

Seng-i mihnetden gögermiş pâre pâre sînemi
Seyr kılsun bâg-ı ‘ışkuñ görmeyenler sûsenin

Ehl-i bezmûñ üstine açıldı cennet revzeni
Ol melek-rû mest olup çâk itdi çün pîrâhenin

Câmesi gibi nigârı koçmag isterseñ eger
Düş ayagina Revânî koma elden dâmenin

313

. - - - / . - - - / . - -

Saña öykündüğüçün serv-i dil-cû
Kılıç çekdi gülistânda aña su

Dükân açdı gönül bâzâr-ı gamda
Ki sînem dâğıdur keff-i terâzû

Lebüñ emdükçe kalmaz dilde havfüm
Komaz mey kişinüñ gönlinde korku

Nola kâr itse câna vasf-ı kaddüñ
Gelür okdan katı söz olsa togru

Revânîye terahhum kılmag için
Görüp bî-rahm idügüñ ey cefâ-hû

Çenâr el kaldurup ider du'âyı
Kara topraklara yüzün sürer su

314

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Usanmaz 'ışkdan göñlüm sanasın nev-hevesdür bu
Sever gördüğü dildârı dimez birine besdür bu

Tarîk-i Ka'be-i kûyında göñlüm dâyimâ nâlân
Meger kim mahmil-i cânâne için bir ceresdür bu

Leb-i şîrîni üstinde görinen hat midur yâ Rab
Ya kalmış engübîn üzre meger pâ-yı megesdür bu

Ne tûtîdür 'aceb cân kim aña 'arş âşiyân olmuş
Bu çarh-ı âbanûsî kim görünür bir kafesdür bu

Revânî bezm-i dil-berde el üzre tutuñuz nâyı
Ki cânlar hazz ider andan be-gâyet hoş nefesdür bu

315

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Geldi hattüñ kılma 'uşşâka cefâ şimden gerü
Saña lutf itmek düşer hey bî-vefâ şimden gerü

Okın atdı yayını yasdı kaşuñla kirpügüñ
Kişver-i dilde ne hâcet yaykara şimden gerü

Hatt-ı dil-ber bir mahabbet-nâme yazmış baña kim
Sanmañuz bir gayrısı göñlüm ala şimden gerü

Okımış yazmış güzel gâyet zarîf olur zarîf
Hattı gelmiş dil-rübâyâ merhabâ şimden gerü

Ol kadîmi dostum virmez bilişlik çün bize
Olmayam bir dil-ber ile âşinâ şimden gerü

Çün baña Tañrı selâmın virmedi ol nâzenîn
Ben de ayruk bakmayam andan yaña şimden gerü

Çâr ebrû bir güzel sevdi Revânî çün göñül
Çâr msra' çağıram ben bî-nevâ şimden gerü

316

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Nola dirlerse saña dil-ber-i ra'nâdur bu
Hele dirler baña da 'âşık-ı şeydâdur bu

Her denînüñ sözine uyma beni itme helâk
Olma magrûr begüm hüsnüñe dünyâdur bu

Bakamaz kimse güneş yüzine gözler kamaşur
Kişinüñ 'aklı gider özge temâşâdur bu

Kimi aglar kimi iñler kimi feryâd eyler
Bilmezem kûy-ı habîbümde ne gavgâdur bu

Vasf-ı haddüñle gören şi'r-i Revânîyi didi
Bâg-ı cennetde açılmış gül-i zîbâdur bu

317

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Taglara düşmiş yürür Mecnûnveş âvâre su
Bir saçı Leylî gözi âhû için bî-çâre su

Eşk-i çeşmüm mâcerâsından eser bulmuş gibi
Yüzini sürmüş geçer kûyında her dîvâra su

La'l-i yâre cân virürken baña pendüñ nâsihâ
Güyyîâ şeytân sunar îmân için bîmâra su

Gülşen-i hüsni 'arak-rîz oldu sanmañ kim anuñ
Serv-kaddi ârzûsına gelür Gülzâra su

Ey Revânî ben nice aglamayayın zâr zâr
Şol perî-rûyî görelden başlamışdur zâra su

318

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Düşüp bend-i ser-i zülfe sitemger olmasun kimse
Îlâhî kâfiristânda giriftâr olmasun kimse

Habâb-ı mey gibi başdan çıkar âvâresi dâyim
Hey ol gül yüzlü sâkîye hevâdâr olmasun kimse

Şarâb içer diyü kanlu çıkarduñ cümle 'uşşâkı
Senüñ yanuñda ey sûfî günehkâr olmasun kimse

Egerçi hüsn dükkânı yüzün zeyn itdi dil-berler
Bu bâzârûñ metâ'ına harîdar olmasun kimse

Mahabbet câmını sâkî lebûñ ‘ışkına nûş itdük
Bu bezm-i ‘ışkdur bunda ko hüşyâr olmasun kimse

Murâdum nakşını hergiz getürmez tâsı gerdûnuñ
İlâhî şeşder-i gamda kalup zâr olmasun kimse

Şarâb içmek güzel sevmek Revânî ‘âdet olmışdur
Benüm âvâre gönlüm gibi bî-kâr olmasun kimse

319

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Hem-dem geçer güneş yine ol pâdişâ ile
Hıdmet için yanaşdı meger aña ay ile

Bin kerre sögdi agzuma bir demde la’l-i yâr
Bir bûsesini aldum idi biñ belâ ile

Ugurlayın gelür gider ey dost kûyuña
Âhir ne toz kopar göresin sen sabâ ile

Yoldan geçerken âhum işitdi didi nigâr
Bî-çâre ‘ömrini geçürür âh ü vâ ile

Meyl eylemez Revânî baña yâr-i meh-likâ
Kim yılduzı barışmadı ben mübtelâ ile

320

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Kaldı bağlandı gönül zülf-i perîşânuña
Cân esîr oldı düşüp çâh-ı zenahdânuña

Devr-i hüsnünde komaduñ ki ruhuñ seyr idevüz
Degmedük bir güle beñzer ki senüñ yanuñda

Hûb olur gerçi şeker-lebler ile mey sohbeti
Dadın uçurdılar öpüşmeyile anuñ da

Gonca üstinde sanasın kim iki nokta durur
Şol iki hâl ki düşmiş leb-i handânuñda

Bûse ihsânını lutf eyle dimek müşkildür
Kaldı ey dost senüñ lutf ile ihsânuñda

Be Revânî göze göz beglik idersin ola mı
Bu güzel voyvodalar cümlesi dîvânuñda

321

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Bî-karâr eylerdi her dem gam beni câm olmasa
Göñlüm ârâm eylemezdi ger dil-ârâm olmasa

Pâdişâhum rûşen olmazdı sarâyı göñlümün
Dâg-ı mihrüñ sînede yir yir aña câm olmasa

Puhteler meyden beni men' itmege gör zâhidi
İstimâ' itmek olurdu sözini hâm olmasa

Seyr-i bâg u bostân eyler mi dil-bersüz göñül
Gülşene varur mı 'âşık bir gül-endâm olmasa

Sâkiyâ bir bûseñ ile kul idündüñ göñlümi
Pâdişâhdan bendeye n' olurdu in'âm olmasa

İltifât itmezdi ‘âşıklar cihân gülzârına
Serv boylu dil-rübâlar ger gül-endâm olmasa

Cânuma minnet dutaram dil-berûñ bir bûsesin
Ey gönül añmak olurdu yâre ibrâm olmasa

Al ile almaz idüñ gönlin Revânî bendeñüñ
Kâmetüñ cânâ elif zülfüñ eger lâm olmasa

322

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Açılmaz idi gonca leb-i yârüm olmasa
Bülbül ne söyler idi ki güftârum olmasa

Altunlu şemse yazmaz idi cild-i çarha şems
Mecmû’a-i zamânede eş’ârüm olmasa

Düşmezdi göz kızardubanı gâlibâ gönül
‘İşk âteşine dîde-i hûnbârum olmasa

Gün togmaz idi başuma devr-i zamânede
‘Âlemde şems-i tal’at-ı dildârum olmasa

Kimse Revânî bulmaz idi agzı dâdını
Vasf-ı lebiyle nazm-ı şekerbârum olmasa

323

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Zülfî yârüñ ki sürer yüzün o hâk-i kademe
Beñzer ol kâfire düşmiş ola pây-ı saneme

Yazmadugum güzelüm nâmeye hâlüm bu ki ben
Korkaram dimege râzum iki dillü kaleme

Dili kûyuñda görüp kılma gönülden aña kasd
Hîç taş atıla mı Ka'bede mürg-i hareme

Sâkiyâ her kişiyi çünki beg eyler mey-i nâb
Pâdişâlık idelüm biz de el ur câm-ı Ceme

Gam yime hîç Revânî koma elden kadehi
Çün bilürsin ki kadeh oldı siper tîr-i gama

324

-- ./ -.-. / .-.-. / -.-

Rengîn lebüñ ki gönümüz almışdur âl ile
Nâzûklık ideyin aña ben bir hayâl ile

Bir nokta koyamaz senüñ üstüne hûblar
Beñdeş bulunmaya saña bu hatt u hâl ile

Kaddüñe serv öyküne mi çünki ney-şeker
Beñzeyemez saña bu kadar yâl ü bâl ile

Mescidde rindi germ oluban sûfi zemm ider
Ol dahı ta'n ider kişiyeye gör bu hâl ile

Sâkî-yi mâh-pâre elindeki câm-ı mey
Bir âfitâbdur ki togar beş hilâl ile

İncinme sen Revânî gam-ı rûzgârdan
Dâyim musâhib ol yüri def'-i melâl ile

325

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

‘Aks-i ruhsârum benüm ol tîg-i âteş-tâbda
Sanki nîlüfer durur bitmiş derûn-ı âbda

Sînede nâhun nişânınıñ yanında dâg-ı gam
Beñzer ol kandîle ola gûşe-i mihrâbda

Söyledür râzın girüp göñline her bir ‘âşıkun
Bilmezem kim bu ne hâletdür şarâb-ı nâbda

Hırkasıyla tâcını rehn-i mey eyler dostum
Kankı zâhid kim göre meygûn lebüni hâbda

Egdi dildârun Revânî yalvarup ebrûsını
Kaldı ser-keşlik hemân bu kâkül-i pür-tâbda

326

. - . - - / . . - - - / . - . - - / . . - -

Benefşe nice açar göñlüm ey cefâ-pîşe
Anahtar ile açılmaz kilîd-i endîşe

Bezimde sâki günâhum nice bağışlamasun
Kadeh öper elini ayaga düşer şîşe

Cihânda dutmasa Ferhâd için eger mâtem
Müdâm taşlar ile döginür midi tîşe

Belâya ugradur ey dil sakın yüzi karadur
Tolaşma sözüm işit sen bu zülf-i bed-kîşe

‘Aceb mi ‘ışk işinde dil olursa hayrân
Sataşmamışdı dahı ol anuñ gibi işe

Revânî gitmege isterse yâr bûsesin al
Selâmeti sefer ehli virür çü dervîşe

327

-- ./ - . . . / / - . . -

Da’vâ-yı hüsni şem’ nice eyler fetîl ile
İsbât idemez anı za’f-ı delîl ile

Hûrî-likâ güzeller ile bâde-nûş olan
Hiç havz-ı kevseri aña mı selsebîl ile

Ol taş bagırlu yâr-ı cefâ-pîşeden gönül
Bir bûse alırmaz nice cerr-i sakîl ile

Zülfûñ şebinde hâlûñe mihmân idi gönül
Anı ziyâfet eyledi hân-ı Halîl ile

Dursun kapuñda göz yaşı ey Yusûf-cemâl
Zîrâ ki geldi Mısra şeref cûy-ı Nîl ile

Şâ’ir midür Revânî gedâ-tab’ olan harîf
Hâce olur mı kişi metâ’-ı kalîl ile

328

-- ./ - . . . / / - . . -

Aldukça nâz ile eline dil-ber âyîne
‘Aks-i ruhından oldı gül-i ahmer âyîne

Her kim ki sînemi göre dir bunca dâg ile
Sandûka dönmiş ol k'ola ser-tâ-ser âyîne

Ey hâce tûti sohbetin isterseñ iç şarâb
Çünkü surâhi tûti durur sâgar âyîne

Dervîşdür diyü kepenek geydügin görüp
Yüz virme sûret ugrusına beñzer âyîne

Nâz eyleme Revânînüñ al göñlini ele
Zîrâ ki elde yaraşur ey dil-ber âyine

329

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Hem-dem olalı göñül la'l-i şeker-hâlar ile
Hâtırum eglenimez tûti-i gûyâlar ile

Ferahından nice raks urmaya meclisde kadeh
Dâyimâ sohbet ider dil-ber-i ra'nâlar ile

Sûfiyâ halka-i zikre nice meyl ide göñül
Başı hoşdur çün anuñ zülf-i semen-sâlar ile

Oklaruñla yine zeyn eyledüñ ey kaşı kemân
Sînemüñ bâğçesin serv-i dil-ârâlar ile

Benek altunlu kabâ ile görenler didiler
Nahl-i güldür ki donanmış gül-i hamrâlar ile

Korkaram saña Revânî geçe bir nakş nigâr
Ellerin çün yine nakş eyledi hinnâlar ile

330

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Ey sanem gönlüm benüm şol la'l-i âteş-tâb ile
Şîşedür gûyâ ki dolmuşdur şarâb-ı nâb ile

Dostum 'âşıkларуñla bâde-nûş ol kim müdâm
Hûb olur mey sohbetin kılmak kişi ahbâb ile

Biz kadeh gibi ayag üstinde hidmet idelüm
Sen surâhî gibi meclisde otur âdâb ile

Öpüşür gayrılar ile 'âşıkuñ kanı kurur
Sohbet itmeli degüldür ol lebi 'ünnâb ile

Bezme ârâyış Revânî dâyimâ virür kadeh
Gülsitâna nitekim irür şeref dolâb ile

331

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Himmatuñle sûfiyâ gitdük yine hum-hâneye
Biz metâ'-ı zühdi satduk bir iki peymâneye

Çog iş eyler zülfüñ el altından ey meh şâneye
Tokinur nâzüklik ile leblerüñ peymâneye

Çenber-i zülfin 'alâmet kıldı çeşmi la'line
Halka asmak 'âdetidür kâfirüñ mey-hâneye

Rûşen olsa mihr-i rûyuñla yıkık gönlüm nola
Pertev-i hürşid ey meh-rû girer vîrâneye

Şem'e diñ germ olmasun âhir gelür ortaya ol
Devr-i hüsninde nice dil uzadır pervâneye

Gördügi hûba Revânî yine ser-hoşlık satar
Hem-kadeh olmuş meger sen gözleri mestâneye

332

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Diş bilersin ey gönül yârüñ leb-i handânına
Kim görüpdür kim kişi kasd ide kendü cânına

Yâri benden tañ degül ayırmag isterse rakîb
Kasd ider şeytân belî her mü'minüñ îmânına

Va'de-i vasl-ı nigâra ey gönül aldanma kim
Hûblar turmaz bilürsin 'ahdine peymânına

Sanuram kim desti dildâruñ gümüştend şânedür
Nâz ile dest urduğınca zülf-i müşg-efşânına

Rûy-ı dil-berler hayâliyle Revânî bu gönül
Döndi şol mir'âtı çok âyîneci dükkânına

333

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sögdügiçün kalma yârüñ la'l-i şekkerbârına
Ey gönül 'âkıl çü kalmaz tûtinüñ güftârına

Nâme-i eş'ârımı başında yârüñ dir gören
Gonca-i zanbak komış dil-ber yine destârına

Bûse añsam ol tabib-i can söger ben hastaya
Şerbete şekker katar andan virür bîmârına

Bezm-i hüsninde lebi cânımı nûş itmek diler
Baş egüp ebrûsı söyler zülf-i ‘anberbârına

Dil-rübâlar yolına varın Revânî harc ider
Bir kalenderdür dimez kalsun bugünüm yarına

334

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

‘Âşık ki şâd olur o hat-ı müşg-i nâb ile
‘Ârif durur ki göñlini egler kitâb ile

Şol lutf-ı bî-hisâb ile ma’ûredür göñül
Gerçi ki Kayseriyye yapıldı hisâb ile

Noldı cihân güzellerine ey felek ki sen
Yakduñ zamâne halkını bir âfitâb ile

Kirpükleri ki togradı nâz ile göñlümi
Kimi ziyâfet eyler iki şiş kebâb ile

Sohbetde göñli gözi açılmaz Revânînüñ
Sâgar gibi ki yumaya yüzün şarâb ile

335

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Şîve öğrenmiş kamer ol serv-i bâlâdan yine
Başına bir deste gül sokmuş süreyyâdan yine

Bezm-i meydür bir gelincük sâkidür meşşâtası
Âyine almış ele câm-ı musaffâdan yine

Utanup meclis içinde kıpkızıl olmaz idi
Sâki-i gül-çihre reng almasa sahbâdan yine

Bir nefesde mu'ciz-i 'Îsâyi gösterdi müdâm
Söz açupdur lebleri var ise ihyâdan yine

Bir hayâl ile Revânî aldı dil-ber gönlümüz
Öğrenüp nâzûklığı bu şi'r-i garrâdan yine

336

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Uymadı dîvâne gönlüm hîç nâsîh pendine
Ol perînüñ suçu yokdur itdi kendü kendine

Hey müselmânlar halâs eyleñ dil-i şûrîdeyi
Düşmesün kâfir de bu zülf-i mu'anber bendine

Hey ne hoş şekker-fürûş olur senüñ şîrîn lebüñ
Her yañadan cân atarlar dâyim anuñ kandise

Mâhumuz pervîn ile şekl-i hilâli 'arz ider
Ak karanfüller koyup dülbendinüñ ser-bendine

Âsitânuñda sa'âdet kullarına kıl nazar
Pâdişehler iltifât eyler çü devletmendine

Rehn-i mey olmuş Revânî cümlesi mey-hânedede
Sûfnüñ tâcına bak mollâlaruñ dülbendine

337

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Def tutar ay ile gün dem-be dem âhengümüze
Zühre rakkâs olursa yaraşur çengümüze

Nice sâfi-dil olur sohbeti terk itmez mey
Ger harîf olmasa girmezdi bizüm rengümüze

Gonca gibi yakalar çâk iderüz sohbet
Sâki ne katdı ola bâde-i gül-rengümüze

Tekye-i ‘ışk içinde yatur abdâllaruz
Kimse dahl eylesün mestümüze bengümüze

Satılır Mısr-ı belâgatda Revânî sözümüz
Her kişi müşteridür şî’r-i şeker-tengümüze

338

...-- / ...-- / ...-- / ...--

Subh-dem zînet idüp haddini gîsûlar ile
Bâg-ı hüsnini donatmış yine şebbûlar ile

Germ olup çün dem urur mey leb-i gülgünüñdan
Sâkiyâ içmelüdür anı yiyir sular ile

Zühd ü takvâyı bozan lâle vü gül sohbetidür
Yoldaş olmalı degülmiş delükanlular ile

Tapu kılur saña ‘ıyd ayı gibi meh-rûlar
Merhabâ eyleyicek gûşe-i ebrûlar ile

Kâgada yazsa Revânî rûh u zülfüñ vasfın
Gülşen-i Rûmı yazar sünbül-i hindûlar ile

339

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Dil-nîmeler ol gamze-i kassâb yirinde
İşler açar ol sünbül-i pür-tâb yirinde

Ebrûsı tururken bozamaz hüsnini hattı
Mescid nola yıkıldısa mihrâb yirinde

Sâkî lebüñüñ şevkine mey-hâneye düşdüm
Rindânedür içilse mey-i nâb yirinde

Dutdı hat u hâl ile gönül milketini yâr
Beglik ider ise nola esbâb yirinde

Dirler yüzine gül boyına serv Revânî
Hoşdur ki eger yazıla elkâb yirinde

340

- . - . / - . - . / - . - . / - . - .

Yâr olmaz tâli'üm bulışmasam cânânuma
Başuma gün dogmasa sâyem de gelmez yanuma

Zülfüñüñ meftûli boynında ne hoş abdâl olur
Tekye-i mihnetde 'ışk olsun dil-i hayrânuma

Nice nice hayf idüpdür ben kuluña rûzgâr
Dâd için feryâd için geldüm bugün sultânuma

Her ne deñlü baña sen cevri ü cefâlar eyleseñ
İncinür sanma beni minnet görürin cânuma

Rûy-ı zerdümden Revânî bu nişân yetmez mi kim
Şemse-i zer nakş olunmuş levha-i dîvânuma

Eski derdüm baña yetmez mi nedür ey nev-bahâr
Gül niçün ‘âşık geçer ol gonca-i handânuma

341

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Tâze hat gelmiş nidem la’l-i leb-i cânânuma
Kandayısı bir belâ eksük degüldür cânuma

Dostum sâyem durur kim görmege ben hastañı
Şem’ ile her dem gelür gam gicesinde yanuma

Göricek ben bülbülünü gül gibi yüzün dürer
Bilmezem kim neyledüm ol gonca-i handânuma

Bülbül-i şûrîdenüñ câna bilürdün hâlini
Gül gibi dutsañ kulak bir dem benim efgânuma

Kâse-i pürâba gûyâ kodılar bir deste gül
‘Aks-i ruhsârı düşelden dîde-i giryânuma

Ben hasedden ölürin tolu içüp öpüşse yâr
Dostlar ol gonca-leb göz göre girer kanuma

Bahr-ı nazmumdan Revânî zâhir oldu çok güher
‘Âlemüñ gûşı sadefdür nazm-ı dür-efşânuma

342

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Dişlemişler ne kılalum leb-i cânânı yine
Ellemişler bu gice ol gül-i handânı yine

Su gibi ‘ömri safâ ile geçer ‘âlemde
Kim kenâr itdise ol serv-i hırâmânı yine

Baňa cânum kayısıdur saňa şeftâlû gönül
Kim ısırdı ‘aceb ol sîb-i zenehdânı yine

Kankı bezm ehline ya Rab lebi sâkîlig ider
Kanda reyhâncı bigi zülf-i perîşânı yine

Bilmezin kimler ile seyr ider ol mâh-likâ
Nice gündür ki Revânî göremez anı yine

343

-- / -- / -- / --

Ol dil-beri ey dil koma agyâr arasında
Bir gül ne revâdur ki kala hâr arasında

Cevr ile cihânda güzelüm ad çıkarduñ
Sensin añılan şimdi cefâkâr arasında

Beñzerdi saňa hüsn ile hûrşîd-i cihân-tâb
Hercâyî olup gezmese bâzâr arasında

Yârûñ ki geçer gözleri âşüftesi sûfi
Bir eblehe beñzer iki ‘ayyâr arasında

Ortaya alupdur leb-i handânını zülfi
Dahhâk gibi kalmış iki mâr arasında

Dil almaga minnet mi çeker yâr-ı Revânî
Olur mı tekellüf hîç iki yâr arasında

344

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Dil seyr ider güzeller ile bir kenârda
Şol su gibi ki durmaz akar lâlezârda

Handân olursa yâri görüp nola hûblar
Güller ‘aceb degül açılırsa bahârda

Bu şehr içinde saña nola ragbet itseler
Mergûb olur güzel sanemâ her diyârda

Öykünmez idi la’lûne bezmünde sâkiyâ
Keyfiyyet olmasaydı mey-i hoş-güvârda

Görüp Revânî yâri rakîb ile didi kim
Bir şâdi yok ki gamsuz ola rûzgârda

345

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Taň degüldür olmasa meclisde cânân her gice
Ey gönül ahşamlamaz çün mâh-ı tâbân her gice

Nice gün togmaya çarhuñ başına her subh kim
Meh gibi dil-ber yatur koynında ‘üryân her gice

Hasret-i zülf ü zenehdânuñla ey Yûsuf-cemâl
Çağrışup feryâd iderler ehl-i zindân her gice

Meclisüñde subh olunca yanuban yakılmaga
Mûmdur ey mâh-rû şem'-i şebistân her gice

Hücreñ olmışdur Revânî dil-rübâlar meskeni
Eksük olmaz tekyede elbette mihmân her gice

346

-- ./ - - - / . - - - / - - -

Yüz virmiş idi 'âşıkâ devrân geçen gice
Kim bezmümüzde şem' idi cânân geçen gice

Sûsen surâhi câm gül ü gonca nukl idi
Bezm olmuş idi tâze gülistân geçen gice

Taht-ı revâna binmiş idi beg olup şarâb
Sancak çekerdi şem'-i şebistân geçen gice

Sâkî surâhi kal'asınun mehteri olup
Nevbet çalardı na'ra-i mestân geçen gice

Gün togmayınca komaduk elden piyâleyi
Câm-ı şarâb idi meh-i tâbân geçen gice

Bilsek nedür harâmi midür bu Revânî kim
Soyup nigârı eyledi 'uryân geçen gice

347

- - - / - - - / - - - / - - -

Cân metâ'ın kâsid itmışdür dehânuñ baç ile
Yakdı gönülüm kişverin gamzeñ senün târâc ile

Ruhlarıñla ben nice vasf eyleyem la'lüñi kim
İki gül bir yirdedür bir gonca-i gannâc ile

Hân-ı vasluñdan beni men' itmek istermiş rakîb
Eceli gelen kişi söyleşür ancak aç ile

Nat'-ı 'ışk içinde şeh mât itdi hâlün beydaki
Dostum şatrâncı dil oynar iken Leclâc ile

Nice sûfidür Revânî k'olmaz mahbûbsuz
Komaz oğlan sevmesin bu hırka vü tâc ile

348

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Yâr kim ruhlarını zeyn ide kâküller ile
Nahl-i güldür ki bulur zîneti sünbüller ile

Virelüm bezme şeref sâki tolularla yine
Meclisi zeyn idelüm tâze kızıl güller ile

Beñlerüñ hâli degülse ne 'aceb sîneñden
Saklanur kanda ki kâfûr ola fülfüller ile

İdelüm çeng ü çagân ile gülün sohbetini
Salalum 'âleme âvâzeyi bülbüller ile

Gülşen-i cânda Revânî nice güller açılır
Yâr dülbendini zeyn itse karanfüller ile

349

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Yandı gül odlara bu hadd-i semen-bûyuñ ile
Serv hayretde durur kâmet-i dil-cûyuñ ile

Halk ile yılduzı barışmadı çünkim kamerüñ
Vechi yokdur ki mukâbil ola ol rûyuñ ile

Çekilür hüsn ‘arûsına serâ-perde-i müşğ
Her kaçan zeyn idesin ‘ârızuñı mûyuñ ile

Sûfiyâ biz d’uralum na’ra-i mestâneleri
Çün cihân toldı senüñ hâyun ile hûyuñ ile

Sûfi olduñ dahı terk eylemedüñ mahbûbı
Kim kabûl ide Revânî seni bu hûyuñ ile

350

-- . / -- . . / / -- .

Hâttuñ ki şerh yazdı güzellik kitâbına
Erbâb-ı fazl râzi degül intihâbına

Ser-mâye çün güzelde hemân kaş u göz durur
Yârüñ dehânını dutuñuz yok hisâbına

Bir âsümâni câme giyer hûba ‘âşıkuz
Hergiz baş egmezüz felegüñ âfitâbına

Yârüñ tavâf-ı Ka’be-i kûyında koñ beni
Zâhid murâd girmek ise hâc sevâbına

El kavşurup sebû gibi hıdmetdedür yine
Düşdi Revânî Edrenenüñ küp şarâbına

351

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Agzuñuñ düşmiş bu hatt-ı müşg-perverd üstine
Çeşmedür gûyâ yazılmışdur anuñ ferd üstine

Yazayın eş'ârumı mecmû'a-i derd üstine
Al cedveller çeküp bu levha-i zerd üstine

Sen kamer olmag için olmuş bu çarhuñ encümi
San gümüş pullar düzülmüş tahta-i nerd üstine

Doldurup câmı süvâr ol sen kümeyt-i bâdeye
Sâki aylandur bu gice mâh-ı şebgerd üstine

Cân viren üftâdenüñ kûyuñdur âhir menzili
Kimse takdîm olmadı cennetde cömerd üstine

Ta'n-ı düşmen bir yaña vü dost cevri bir yaña
Bunı kim gördi Revânî derd ola derd üstine

352

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Dostlar dolaşmasun zülf-i mutarrâ kimseye
Key sakın göz itmesün ol çeşm-i şehlâ kimseye

Bütten öğren ey sanem mahbûblık temkînini
Secde iderler öñinde tınmaz aslâ kimseye

Sohbet-i meyden sakın ayak tolar nâ-geh saña
Çün bilürsin hürmet itmez câm-ı sahbâ kimseye

Hisse al şem'-i şeb-efrûzuñ vakârından yine
Dil uzadup söylemez meclisde kat'â kimseye

Sohbeti cânlar degerken gör nice mahcûbdur
Utanur görünmege firdevs-i a'lâ kimseye

Hüsnuñe magrûr olup kılma Revânîye cefâ
Hey vefâsuz cevri çok kalmaz çü dünyâ kimseye

353

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Bûseye yok dime iç sen rind-i dürd-âşâm ile
Şöhreti olur ziyâde beglerün in'âm ile

Devletünde sâkiyâ hergiz su sızmaz aradan
Vaktümüz gâyetde hoş câm-ı sürûr-encâm ile

Od düşer gül hırmenine dutışur hep lâlezâr
Gül gül olsa 'ârız-ı dil-ber mey-i gülfâm ile

İkilikden geçmişüz birlige irdük zâhidâ
'Iyş ile kardaş okışduk kan yalaşduk câm ile

Nice germ olmaya sâkî gözine geldi şarâb
Sohbeti zeyn eyledi yine gül ü bådâm ile

Bezm-i meyden hâli olmazsın çekerler aduñı
Hem-kadeh olma Revânî sen de bir bed-nâm ile

354

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Nola emdürse lebin yâr hevâdâr olana
Çok ‘inâyetler ider şâh emekdâr olana

Zikr-i firdevsi ko zâhid bize cânâne gerek
Cenneti añmayalar ‘âşık-ı dîdâr olana

Yüz sürer nâfe Hitâdan ayaguñ topragına
Menzil âsân görünür böyle sebûkbâr olana

Yine yüz kızduruban aldı kadeh bûselerüñ
Böyle olmak yaraşur hâsılı cerrâr olana

Her gün âh itdügiçün eyle Revânîyi ‘itâb
Yiridür her ne ‘itâb olsa günehkâr olana

355

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Ehl-i diller døyemez zühd-i nifâk-âmîze
Meded ey sâki meded câm-ı nişât-engîze

Şeh-süvârâ nice cân virmeyelüm nîzeñe kim
Bir uzun boylu beli ince güzeldür nîze

Kulı kurbânıyuz ol Türk-i kemân-ebrûnuñ
Ok döküp gamzeleri başlamasun hûn-rîze

Mey ü mahbûbı nice terk idelüm biz sûfî
Müşkil olur kişi öğrenmeyecek perhîze

Rûm ili hûri-likâlarla Revânî toludur
Virmezüz heşt behişt olur ise Tebrîze

356

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Adı çıkmazdı lebûne gonca adaş olmasa
Serv ra'nâlanmaz idi saña boydaş olmasa

Boynı urılmazdı şem'ün olmasa âteş-perest
Sâgaruñ kanı içilmezdi kızılbaş olmasa

Tâk-ı hüsnüñ kimse kılmazdı temâşâsın eger
Dostlar medd-i basar ol göz ile kaş olmasa

Gögsüme taş urdugumca rahm iderlerdi baña
Bî-vefâ dil-berleruñ bagrı eger taş olmasa

'Âlemüñ halkını 'âşık eyledi tasvîrine
Şehr-i dil-berde Revânî hiç nakkaş olmasa

357

. - - - / . - - - / . - -

Tolupdur sanmañuz meyden piyâle
Nezâketle güneş girdi hilâle

Nice alınmayam nergis gibi ben
Alupdur gönümi bir gözi ala

Ne iş tutdı gönül tugra kaşından
Gelür her ay başında bir havâle

Dehânı sözde yârûñ kıl yarardı
Mecâl olsa eger kim kîl ü kâle

Sözüñe nola tahsîn itse Husrev
Revânî irdi çün şî'rûñ Kemâle

358

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ay u gün ser-geşte olsa nola sen sîmîn-bere
Altun üsküflü güzeller hıdmet eyler beglere

Gün degüldür görinen hüsnüñ temâşâ kılmaga
Bir zeberced tâkdan açmış melekler pencere

Sâkiyi öpdügiçün dâyim surâhî incinüp
Kulagın toldurı toldurı ne söger sâgara

Baş egmez hüsn-i yâra sûfî-i miskîn-'abâ
Âfitâba kimse inkâr itmez illâ şebpere

Şâd olur gönlüm görüp cânda Revânî 'ışkını
Ehl-i ma'din gibi kim irişmiş ola cevhere

359

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Açışur yine kadehler gül-i handânlar ile
Söyleşür bülbüleler mürğ-i hoş-elhânlar ile

Gün gibi virme sakın bir kadehi dünyâya
Sâki götür ayagı bî-ser ü sâmânlar ile

Sûfiler bezmine ‘aşık varayın dime sakın
‘Ârif olan turup oturmaya nâ-dânlar ile

‘İşk hâli nice takrîr ola kim şerh olmaz
Sîneler şerhaları çâk-ı girîbânlar ile

Sînede dâg u elif çünki yiter tabl u ‘alem
Begligüñ var be Revânî yûri sultânlar ile

360

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Dîdâr görelüm gel e ey meh-likâ gel e
Ahşamlamaga bir gice bizden yaña gel e

Deryâ-yı gam bizi umaruz itmeye helâk
Sâkî Hızırlıg eyleye şâyed çıka gele

Göñlüm kebûterin elüme aldugum bu kim
Şâhin bakışlu yâr umarın okıya gele

Varı geli kapuña bir iş eyleyem gibi
Kodum yoluñda başumı ya vara ya gele
‘Âlemde ne senüñ gibi bir bî-vefâ kopa
Dünyâya ne benüm gibi bir mübtelâ gele

Sabr u karârı kalmadı ey dil Revânîñüñ
Şol ala gözlüyi görür iseñ ala gele

361

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

‘İsî lebüñ eserlerin itsem müsevvede
Heykel idine anı nüfûs-ı mücerrede

Tolaşmasun mahalleni ey meh-likâ güneş
Her gün kapunda neyler imiş bir felek-zede

Âhum tokunsa çarhına çarhuñ ‘aceb degül
Yokdur cihânda ancılayın bir felek-zede

Gamzeñ benümle göz göre ok dökdi ceng ider
Sen kaşı yayı sevmeden oldu bu ‘arbede

Gam beñzümüz sarartmadın uş kehrübâ gibi
Toldur şarâbı sâki bu câm-ı zebercede

Bir yüzi karadur ki ipin süriyüp yürür
Dolaşmasun Revânî bu zülf-i müca’’ade

Yüzi gözi kızarmaz idi böyle gâlibâ
Âhum yilinden olmasa bu çarh let-zede

362

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Düşmiş bu ruhlaruñ yine kâküller üstine
Kim gördi gülleruñ kona sünbüller üstine

Gül yüzlüler hevâsı ile her gâh cân vire
Feryâd ü nâle eyleye bülbüller üstine

Meclisde kanlar aglaruz ol lebleri görüp
Gûyâ ki berg-i gül saçılır müller üstine

Bir yol bulımadum ki varam âsitânuña
Döksem ‘aceb mi göz yaşını yollar üstine

Gördi atı izine yüzüm sürerem düşüp
Güldi didi Revânî yüzüñ güller üstine

363

. - - - / . - - - / . - -

Yazup bu şi'rümi gül defterine
Okıdur dâyimâ bülbüllerine

Kolumı dâglar ile eyledüm ben
'Arûs-ı hüsnüñ için 'anberîne

Sunuñ alçak yir olur çün mekânı
Nola dilde yir itsem hançerine

Bilürler gevherüñ gerçi behâsın
Ne kıymet hey bu tab'um gevherine

Revânî çün bahâr oldu çemende
Şarâb içmek gerekdür su yirine

364

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Serv kaddüñ ey sanem yol gösterür reftârda
Goncaya ağız mı açdurur lebüñ güftârda

Sînemüñ her dâğı bir defdür elifler nâylar
İñleşem dem dem 'aceb mi meclis-i dildârda

Hâne-i dilde hayâl-i kadd ü zülfüñ gûyiyâ
Nakş olunmuş serv ile tâvûsdur dîvârda

Sâdelik ugruladığıçün ruhından dil-berüñ
Asdılar ugrı gibi âyîneyi bâzârda

Leblerüñ devrinde böyle ucuz olmazdı şarâb
Anı ‘âşıklar ayaga urdı bu bâzârda

Şi’r-i rengînin Revânînüñ kosun dülbendine
Yaraşur bu tâze gül ol gûşe-i destârda

365

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Od urdı ruhları yine cân hânümânına
Yagmâcı saldı gözleri dil kârbânına

Çok cevrini çeker bu gönül gamzeñ okınuñ
Nice şikâyet eylesün geçdi cânına

Gamzeñ yaraga girdi gözüñ yol basar gibi
Zülfüñ kiriş takup yine kaşuñ kemânına

Ser-keşlik itme yay gibi ‘âşıkta sakın
Ok gibi kimsenüñ güzelüm girme kanına

Hoş dem durur Revânî bugün vasfın ideli
Gûyâ ki habb-ı misk alupdur dehânına

366

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nâzır olmuş nergisüñ gül-berg-i sîrâb üstine
Hâkim olmuş kaşlaruñ mâh-ı cihân-tâb üstine

‘Tydda alnuñda kurbân kanını didi gören
Bir kızıl gül bergidür düşmiş yatur âb üstine

Kan işin mi eyledük yanuñda ey vâ’ız senüñ
Kim nice söz söyledüñ halka mey-i nâb üstine

Gözlerüm tekrâr yazsun mâcerâmı kapuñâ
Kim müsennâ hat yazar nakkâşlar bâb üstine

Odlara yandı Revânî kaşî sevdâsında dil
Sanki bir kandıldür asıldı mihrâb üstine

367

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Hûblar çünki görür ‘âşıkı bülbül yirine
‘Ârif ol sen de takın bir güzeli gül yirine

Hüsni mecmû’ası zeyn olmaz idi çak bu kadar
Arada kâküli ger düşmese sünbül yirine

Pâdişâhum güzelüm hizmete durmuşdur dil
Satun almalu degül kullan anı kul yirine

Ruh-ı gülgûnı ile koşdı çü şeb-dîz saçın
Vireyin cân u dili ben dahı õñdül yirine

Yine aşkar gözi toluları nûş itdi göñül
Mey-i Gülgûnı tutub bağladı Düldül yirine

Yazalum yine Revânî nice rengîn gazeli
Tâze güller sunalum yâre karanfül yirine

368

-- ./ -.-./ .-.-./ -.-

‘Âşıklarımı komag için ıztırâbda
Nüsha yazar hatı şeref-i âfitâbda

Her lahza meclis ehline ayak tolar yürür
Çokdur harâm-zâdelik ey dil şarâbda

Dil-berler ile sohbet idüp mey içüñ diyü
Söyler zebân-ı hâl ile çeng ü rebâbda

Bir kerre iki bûsesin aldumdı dil-berüñ
Borçlu çıkardı şimdi beni bir hisâbda

Rahm it gözüm yaşına ki burc-ı yetîmdür
Hoşdur kişi ki bulına dâyim sevâbda

Öpüşmek ile sınımaz imiş dostum oruç
Görmüş Revânî bendeñ anı bir kitâbda

369

.-.-./ .-.-./ .-.-./ .-.-

Lebi üzre tılsım ancak görinen hatt-ı cânâne
Yazılmış ism-i a’zamdur meger mühr-i Süleymâne

Nola kurbân olurlarsa senüñ yoluñda ‘âşıklar
Bu üslûb üzre gelmişdür erenler hep bu meydâne

Görinen mâh-ı nev sanmañ kamer kûyuñ tolanmaga
O zerrîn şeb-külâhını kıvırmışdur levendâne

Benümçün geh şarâb içer gehi oğlan sever dirsın
Ne virdüñ alımsın sen be sûfi bir müselmâne

Dil-i âşık ceres gibi figân itse ‘aceb olmaz
Güzel sûretler ile çün müzeyyendür bu büt-hâne

Ne devletdür bu ya Rab kim gedâ-yı kûy-ı ‘ışk olan
Mahabbet tahtgâhına geçüpdür pâdişâhâne

Revânî kûy-ı dil-berdür temâşâgâhı ‘uşşâkuñ
Bahâr oldukça ‘ârifler varurlar bâga seyrâne

370

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Bahâr oldı yine lâle ele câm aldı rindâne
Benefşe şeb-külâhını kıvrımışdur levendâne

Habâb-ı mey gibi zâhid şarâba vireli tâcın
İçer rind-i cihân olmuş gezer mey-hâne mey-hâne

Dutup meclisde dildârı güç ile bûsesin alur
Kosun bi’llâhi ey sâkî harâmîliği peymâne

Murabba’lar geyüp sûfi müselles nûş ider dâyım
Geçüp mey-hâne sadrında oturmışdur emîrâne

Revânî ‘ârif ol elden düşürme hâtem-i câmı
Bilürsin kalmamışdur çün cihân mülki Süleymâne

371

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Ey gönül çokdur işüm şol la'l-i şekkerbâr ile
Girse tenhâda elüme söyleşürdüm yâr ile

Ey güneş kûyında bu devlet saña yetmez mi kim
Salınursın her yaña şol sâye-i dîvâr ile

Lâleler sanmañ biten Ferhâd kanlar aglayup
Eşk-i hûnînin silüpdür dâmen-i kûhsâr ile

Gamzesinüñ göz göre âşüftesi geçmek neden
Kılıç ayırur bizi şimden girü agyâr ile

Gonce vü gül defterin dürdi Revânî bâgda
Nazm-ı rengînüñ çıkaldan defter ü tomâr ile

İttifâk idüp cihân halkını meftûn idelüm
Dostum sen nâz ile ben şîve-i eş'âr ile

372

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Çarh-ı ahdar kim yaşumdan toldı mevc-i hûn ile
Lâciverdî şîşedür gûyâ mey-i gülgûn ile

Nat'-ı hüsn içinde sen şehsin piyâde hûblar
Şol iki ruh anları mât itdi bir oyun ile

Katı gönülünden şikeste-hâtır olduğum bu kim
Seng-i leylî şîvesidür kâse-i Mecnûn ile

Mutribûñ yokdur elinde gerçi hükmi ‘ıyş için
Zâhidâ her bir sözi söyler velî kânûn ile

Şi’r ile her dil-beri görse Revânî sayd ider
Şimdi mi teshîr olup durur perî efsûn ile

Dil-berüñ hercâyî gibi şi’rümüñ çok ‘âşıkı
Salınursa ol salınsın kâmet-i mevzûn ile

373

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Gırre olmuşdur nigârum hüsn-i bî-hemtâsına
Nitekim magrûr olurlar hâceler dünyâsına

Yâr elifveş togrıdur râ kaşıdur igri olan
Korkarın tâ ki bahâne bulalar orasına

Ceng ider halk içre durmuşdur güzel sevmeñ diyü
Bilmezüz ‘âşıklar ile nâsîhüñ gavgâsı ne

Rahm iderdüñ sen ne deñlü seng- dilseñ zâhidâ
‘Âşıküñ derdine baksın yârüñ istignâsı ne

Sen Revânî âsitân-ı dostdan dûr olmagıl
Lâyık oldur kul hemân hidmet ide Mevlâsına

Saklamazdı mâh-ı nev tıflını koynında müdâm
Müşterî olmasa gerdûn sözlerüm helvâsına

374

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Yine peykânları cevşen geyürüpdür tenüme
Cebe göstereyin ölmezsem eger düşmenüme

Öliceğ bâri surâhî kılûñuz hâkûmden
Koya ta sâki-i gül-ruh kolını gerdenüme

Bilmezem kûyuñ itine ne güneh eyledüğüm
Ki beni çekdi çevürdi yapışup dâmenüme

Ben günehkâruñ için açıla cennet kapısı
Ey melek yüzlü güzel gelseñ eger meskenüme

Çünkü koynumda yatur her gice ol mâh-likâ
Ay u gün tükmeler olsa nola pîrâhenüme

‘Iyş nahlini Revânî dutdum güller ile
Yâr seyrân iderek gelse eger gülşenüme

Dişleri çarh için siz beni aglar sanmañ
Ben sedef gibi güher toldurayın dâmenüme

Hâsilum bâd-ı hevâ âh-ı seher-hîzümden
Yaşumuñ katreleri dâne durur hırmenüme

375

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Hûblar nâzı kime eylerdi ‘âşık olmasa
Şîve-i ‘Azrâyı kim görürdi Vâmık olmasa

Koynına koymazdı ey dil dil-berûñ tasvîrini
Su gibi âyîneler dîdâra ‘âşık olmasa

Yâr ile çokdur ‘alâkam nâsihâ ma’zûr tut
Ben dahı sûfî olurdum ger ‘alâyık olmasa

Göreyin hançerler altında güneş gibi anı
Subhveş şol kimse kim ‘âlemde sâdık olmasa

Mestlik gibi Revânî olmaya hergiz huzûr
‘Âlem içinde kişi kâşki ayık olmasa

Sûfiye ta’n eylemezdüm olmasa müfsid eger
Zâhîde incinmez idüm ger münâfık olmasa

376

-- ./ - - - / . - - - / - - -

Şevkum ziyâde olmağın anuñ dudagına
Bir tûti yazmışam yine göñlüm kabagına

Bezm ehline dolaşdı gice yâr için kadeh
Beñzer surâhi nesne koyupdur kulagına

Tevbe evini yıkdı harâb itdi nev-bahâr
Zühdüñ şarâbı yine su koydu ocagına

Gamzeñ levendi devr-i lebüñde şarâb içüp
Mestâne el urur ikide bir yaragına

Cem sâkinüñ göreydi eger pâdişâlığın
Kul olmaga düşerdi eline ayagına

Yârũñ hayâli çıkmasa dilden ‘aceb degül
Bir pâdişâhdur ki girüpdür otagına

Zülfin tırâş eylese dil-ber ‘aceb degül
Hâcet degül fetîl güzellik çerâgına

Dildâra dil virüp yine bu tab’-ı nahl-bend
Bir tâze gonca bağladı bir gül budagına

Oldı Revânî gönli kad-ı yâre mübtelâ
Bülbül ‘aceb mi ger kona bir gül budagına

377

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Görmedüm haddũñ gibi bir verd-i ahmer tâzece
Bulmadum kaddũñ gibi serv ü sanavber tâzece

Zînet-i gülşen çemendür koma gönülde gubâr
Geldügince haddũñe hatt-ı mu’anber tâzece

Tâb-ı mülden devr-i hüsnũñde kızarmış ruhlarũñ
San bahâr eyyâmıdur açıldı güller tâzece

Kıldı hoş bûyile cân bezmin mu’attar hatt-ı yâr
Bûyü olurmuş ziyâde olsa ‘anber tâzece

Tâzedür diyü gönül virme Revânî aldanup
‘Âşıkuñ kadrini bilmez olsa dil-ber tâzece

378

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Mesken olmuş der-i mey-hâne çü kallâşlara
Gaybdan kapu açılmış yine ‘ayyâşlara

Bir perî-sûreti nakş eylemişem dilde yine
Kalemüm harf atarsa nola nakkâşlara

Şem’ pervâneye dik gelse ne var meclisde
Anı çün odabaşı kıldılar evbâşlara

Gâh agyâr gehî çarh bize mâni’ olur
Neylesün yâr dahı devleti yok başlara

Severin yâri Revânî iki gözüm gibi ben
Dilerem Hakdan anı irişe çok yaşlara

379

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Vardı bu göñlüm yine gamzeñ bıçağın almaga
Sanki bir bîkârdür gitdi yarağın almaga

Neylemişdür bilmezem sâkî bu bezm-ehline kim
Her biri kasd eylemiş durur ayagın almaga

Bezm-i hüsnünde lebüñ beñzer şarâb içmek diler
Kim hayâlüñ geldi bu göñlüm kabagın almaga

Câna râhat mı gelür saklar çü dil-ber bûsesin
Râzi olmaz agzuma bir dem dudagın almaga

Dilde dâg-ı mihrini ister Revânî gamzesi
Ugrıdur kim tekyenüñ gelmiş çeragın almaga

380

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Dâg-ı şevküñle elif bu sîne-i pür-çâkde
Tâze rengîn gül budâgıdur ki bitmiş hâkde

Görinen encüm degüldür gicelerde ‘ıyş için
Ak güllerdür k’açılmış gülşen-i eflâkde

Hızrveş hâzır kuruda yaşda eşk ü âh ile
Zâhidâ çok şîveler var ‘âşık-ı bî-bâkde

San leb-i deryâda bitmiş pençe-i mercân durur
Kanlu kirpükler ki var bu dîde-i nemnâkde

Tîg-ı gam zehrine acı söz virür şîrîn lebüñ
Dostum meşhûrdur var acılık tiryâkde

Nice kâyıl olmasun nazmuñ görüp erbâb-ı fazl
Misli yok durur Revânî tab’umuñ idrâkde

381

- - . / - . - - / . - - - / - . -

Yüzüñi görmedük nice beñzer ki cennete
Kalsun mı a güzel ya bu hasret kıyâmete

Boşaldı kîsesi kadehüñ mutribe uyup
Çaldurdu hep nesi var ise gitti sohbete

Meh-rûlar arasında sayılmaz idi perî
Nakkâşlar getürdi anı hep bu sûrete

Altun iden işin kişinüñ hâk-i pâyidür
Yüzler sürüyelüm varalum biz de hıdmete

Ol kaşı yay gamze okın câna hoş atar
Sen anı gör Revânî ki geçmez mi minnete

382

. - - - / . - - - / . - -

Kılıcuñdan yaralansun ko sîne
Dahı neye yararın ben kemîne

Yaşum sîmîni görüp kaçma benden
Gerekdür şâha kul ile hazîne

Harâm olsun eger sensüz içerssem
Ger ola mey şafak çarh âbgîne

Deñiz seyrânın it gitme gözümden
Donanmışdur senüñçün bu sefîne

‘Arûs-ı nazm-ı zîbâya Revânî
Olupdur hatt-ı şî’rûñ ‘anberîne

383

- . - - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Hîç el sunmazdı çarhuñ mâh-ı tâbân koynına
Şî’rümüñ mecmû’asın koymasa devrân koynına

Her ne cevruñ kim ola dünyâda incinmez göñül
Girme tek dünya gibi lutf eyle nâdân koynına

Ben seni öpüp koçarsam dostum incinme kim
Ne ziyân itdi girenler ehl-i ‘irfân koynına

Kuzıyı kurda yidürme gel benüm çok sevdiğüm
Hiç tereddüd eyleme girmege yârân koynına

Sihr ider dîvân-ı eş’âr-ı Revânî dâyimâ
Kim tekellüfsüz girer her lahza cânân koynına

Yâr-ı mevzûn-kadd ü miskîn-hat durur şî’rüm benüm
Dâyim anuñcün koyar defterle dîvân koynına

384

... - - / ... - - / ... - - / ... - -

Çok letâfet var anuñ kadd-i ser-efrâzında
Çok zerâfet görünür şîve ile nâzında

Sâkiyâ sun berü az az içelüm câm-ı meyi
Çünkü konmuşdur anuñ hassası azında

Bir yaña yine kanad bükdi göñül şâhbâzı
Gâlibâ sayd görüpdür yine pervâzında

Dil-i ser-keş yedilür bir kıl ile sohbetde
Mutribüñ sihr mi vardur ‘acabâ sâzında

Gözine kaşına aldanma Revânî yârüñ
Fîtnesi çokdur anuñ gamze-i gammâzında

385

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Sipâhî dil-beri gibi giyer zerrîn kabâ lâle
Ki takmış gögsine anuñ gümüſden tügmeler jâle

Harâret irmese sâkî ſu la'l-i âteſinüñden
Habâb-ı meyden olmazdı leb-i sâgarda teb-hâle

Cemâli ‘aksini yâruñ görenler âyine içre
İhatâ eylemiş sanur kamer etrâfını hâle

Felekler her gice kûyın tokuz tolanur ol mâhuñ
Ayuñ on dördine beñzer nigâr-ı çârdih-sâle

Revânî hasta olmuşdur leb-i dildâr için lütf it
Devâsın sor Mesîhâdan göge çıkdıkdâ ey nâle

386

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Kande kim ſevk-ı ruhuñla eylesem bir odlu âh
İdinür âteſ-perest olanlar anı kıblegâh

Aglamakdan ‘âſık-ı miskînüñ agarmış gözi
Hâl-i ruhsârı güneſde yatmadan olmuş siyâh

Yâr cevriyle yıkıldı âh göñlüm kiſveri
Memleket ma'mûr olmaz zâlim olsa pâdiſah

Devlet-i hüsnüñde ben mülk-i belâ sultânıyam
Nâle tablumdur ‘alem âhum gözüm yaſı sipâh

Ne oñulmaz derde ugramış Revânî ey tabîb
Haste olup ‘ışk elinden dâyim ider âh u vâh

387

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hattımı dil-ber tırâş itdükçe olur pâdişâh
Hûblık mülkini darb-ı tîg ile eyler nigâh

Dün garîbüñdür diyü kûyuñ tolanur tâ seher
Dostum hikmet budur şeb-revlik itdüğine mâh

Kâmetüñ cânâ elif şekl-i dehânuñ sıfırdur
Ol sebebdendür ki eyler ‘âşık-ı dil-hasta âh

Yaşımı sîm eyleyüp yüzümi altun eyledi
Yine bir sîmîn kemerlü yine bir zerrîn-külâh

Rûz-ı vuslatta dogar ‘âşıkларуñ başına gün
Bu şeb-i fûrkat ki dirler ol durur baht-ı siyâh

Haste kılmışdur Revânîyi dehânuñ hasreti
Sevdüğüm yok yire ölsün mi yazuk bir bî-günâh

Didiler kime kul olmuşsın didüm bir hâceye
Didiler kimdür efendüñ ben didüm bir pâdişâh

388

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sen mi öğretdüñ cefâyı gamze-i bî-dâduña
Hûb ta’lîm eylemişsin âferîn üstâduña

Zulmlerle ey elif-kâmet boyum dâl eyledüñ
Pâdişâh-ı hüsnin andan sıgar mı aduña

Devr-i hüsnünde şehâ gün başına biñ kan ider
Hây dimezseñ eger şol gamze-i cellâduña

Gögsine yumruklar urmazdı seni yad idicek
‘Âşık olmasa sanavber kâmet-i şimşâduña

Nice sengîn-dil olur rahm eylemez ol bî-vefâ
Dâg u taş iñler Revânî nâle vü feryâduña

389

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . - -

Güller açıldı yine gayret-i ruhsâruñ ile
Sünbülün bitdi işi turra-i tarrâruñ ile

Geldügince kapuña bir yaña elbette savar
Başı yasdıkda günüñ sâye-i dîvâruñ ile

Devletünde güzelüm tutdı yükin nâfe-i misk
Kıldı bâzârı çün ol zülf-i siyekhâruñ ile

Ne kadar teng-dil olursa bu dil ü cân tûtisi
Söyledürsin sen anı la’l-i şekerbâruñ ile

Beñzedürsin boyını serve ruhın mâha gönül
Sıgamazsın yire göge hele sen yârün ile

Çiñ çiñ öterse Revânî ne ‘aceb tâs-ı felek
Toldı çün ‘âlem içi nagme-i eş’âruñ ile

Hacletinden yire geçdi güzelüm serv-i sehî
Seni gülşende görüp şive-i refîaruñ ile

390

. . . - - / . . . - - / . . . -

Ey gönül sen bu hat-ı yâri göre
Ya şu hâtırdaki gubârı göre

Nâr-ı haddüñle ey kamer-çihre
Tutuşupdur bu lâlezârı göre

Bezm-i sâkîde nice içmeyelüm
Başumuzda olan humârı göre

Sâgaruñ yegnicekligin añma
Sen surâhîdeki vekârı göre

Neler itdi Revânî baña neler
Şol iki yüzlü rûzgârı göre

Hâr bakma efendi ben kuluña
Nazmuma olan i'tibârı göre

391

- . . - - / - . . - - / - . . - - / - . . -

Nola düşse ruhlaruñ zülf-i müşgîn üstine
Yirini cennetde eyler baş viren dîn üstine

İtüñ izi üzre nakş-ı na'l-i şeb-dîzüñ senüñ
Güyyâ kim mâh-ı nevdür geldi pervîn üstine

Gözleriçün ölenüñ nergis diküñ hâkinde kim
Şem' yakmak dostlar 'âdet durur sîn üstine

Zülfüñüñ cem'iyetini tagıdan hattüñ durur
Hindden leşker çekilmiş Çîn ü Mâçîn üstine

Reng alur şi'r-i Revânîden çemende gonceler
Gül yazar eş'ârını evrâk-ı rengîn üstine

392

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Her kaçan şi'r okusam ol kadd-i mezzûn üstine
Dir gören yârüñ okırsın yine efsûn üstine

Sînede nâhun nişânı üzre dâg-ı mihr-i yâr
Gûyiyâ bir noktadur konmuş durur nûn üstine

Düşde görmüş nâka-i Leylîyi bir sâhib-nazar
Boynını egmiş tururdu kabr-i Mecnûn üstine

Hoş tolamışdur miyânuñ çevresin cânâ kemer
Ejdehâdur kim tolanmış genc-i Kârûn üstine

Al kâged üzre yazarlar Revânî hûblar
Her ne şi'ri kim diseñ bu hadd-i gülgûn üstine

393

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Didüm ol yâre göñül hasta meded dârûya
Didi hiç beñzemez ancak ölecek sayruya

Seng-i mâh ile felek döğmez idi sînesini
'Âşık olmasa o gün yüzlü hilâl-ebrûya

Çeke gör sîneye şol yâr-ı kemân-ebrûy
Ey gönül kuvveti sa'y eyle getir bâzûya

Sînemün dâğı baña yâr-ı kamer-çihremdür
Kim anı ben gice gündüz sararın pehlûya

Kendüden gitse Revânî nola 'ışk ile müdâm
Mestlik hâleti iltür kişiyi uyhuya

Ne için baş koşasın gamze-i hûn-rîze gönül
'Âkıl olan kişi uyar mı delükanluya

394

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Baş koşaydum diyüben zülf-i semen-sâlar ile
Sâyevеş kaldum ayakda kurı sevdâlar ile

Raks urur yine ferahdan nola meclisde kadeh
Dâyimâ sohbet ider dil-ber-i ra'nâlar ile

Kûyuñ içre işidüp itlerüñ âvâzesini
Toldı gülşen sanuram bülbül-i gûyâlar ile

Didi etrâfını encüm yine tutmuş kamerüñ
Yâri bâğ içre gören nergis-i şehlâlar ile

Ehl-i dil sâgara kılmaz çü Revânî ragbet
Leb-be-leb olmasalar la'l-i şeker-hâlar ile

395

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hûb düşmişdür kaşuñ bu hadd-i rengîn üstine
Beñzer ol nûna yazılmış ola nesrîn üstine

İtüñ izi üzre nakş-ı na'l-ı şebdîzüñ senüñ
Güyyîâ kim mâh-ı nevdür geldi pervîn üstine

Gözleriçün ölenüñ nergis diküñ hâkine kim
Şem' yakmak dostlar 'âdet durur sîn üstine

Gözlerüñ zeyn eylese nola leb-i şîrînüñi
Yaraşur bâdâmlar helvâ-yı şîrîn üstine

Tagıdan zülfeynüñ cem'iyetin hattüñ durur
Hindden leşker çeker Çîn ile Maçîn üstine

Giçse serden ey sanem zülfüñ ruhuñ üzre nola
Cennet eyler yirini başın viren dîn üstine

Reng alur şî'r-i Revânîden çemende goncalar
Gül yazar eş'ârını evrâk-ı rengîn üstine

396

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Her kişi hilâle nola eylerse nezâre
Bir pâre odur beñzeyen ebrû-yi nigâre

Evvel baña 'arz itdi kaşuñ nice mahabbet
Âhir sanemâ göñlüm alup çıkdı kenâre

Göñüllenüben kendüyi yüksekde komasun
Bostânda boyuñ sırrını ‘arz eyle çenâre

Çeşmüm doluban kanlu yaşum dâneler ile
Bâg-ı gamuñ içre yine dönmişdür enâre

Lâle gibi elden komazuz sâgarı sâkî
İrgürdi Hudâ çün bizi bu tâze bahâre

Ahşamlamadı bir gice ol mâh bizümle
Ey dil ne kılalum nidelüm vây bu sitâre

Yanup yakılup âteş-i şevk ile Revânî
Hâlin diyemez neylesüñ ol lâle-’izâre

397

-- ./ - - - / . - - - / - - -

Mâh öykünürse ey yüzi gül hüsnüñ ayına
Olsun siper kazâya vü varmasun ayına

Keklik gibi hemân tagıdur kara gözlü yâr
Şâhin gibi ki gire güzeller alayına

‘İşkuñda dil kemân-keş olup dūd-ı âhdan
Taksa ‘aceb degül kirişi çarh yayına

Koma ‘arûs-ı hüsnüñe mahrem geçe anı
Bir bogazından asılacak durur âyine

Sanma Revânî gögsine şevkuñle urdı dâg
Bir şemse yazdı yine mahabbet sarâyına

398

-- ./ - - - / . - - - / - - -

Kan aglasam kapuñda nola âh u vâý ile
Hoşdur şarâb sohbeti ey dost nây ile

Her gün güneş kapuñdadur ey meh kuluñ gibi
Hidmet için yanaşdı saña beñzer ay ile

Gördükçe baña sögse o meh hiç ‘aceblemeñ
Kim yıldızı barışmadı ben mübtelâyile

Biñ kerre sögdi agzuma bir demde ol nigâr
Bir bûsesini alımadum biñ belâyile

Ugurlayın gelür gider ey dost kûyuña
Bir gün ne toz kopar göresin sen sabâyile

Ta’n eyleme Revânî’ye her gün içer diyü
Nâzükdür ol ki ‘ömri geçürür safâyile

399

-- ./ - - - / . - - - / - - -

Mâh idügüñ bilindi senüñ bir nigâh ile
Seyrâna çıkmasun güzelüm şeb-külâh ile

Ol şeh otaga girdüğini söyledi göñül
Galib hilâli bir arada gördi mâh ile

Tâvûsı mirvaha götürür şâh-ı rûm için
Zeyn oldı sanmañuz ruhı zülf-i siyâh ile

Makbûl-i hazret olsa güzeller ‘aceb midür
Begler durur musâhib olan Pâdişâh ile

Ol pâdişâh-ı hüsni Revânî bulur midi
Dünyâyı geşt eylemese peyk-i âh ile

400

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Hâk eylemişem yüzümü zîr-i kademüñde
İşüm kızıl altun senüñ ey şeh kademüñde

Hûrîler ider hâk-i mezârını ziyâret
Hasretle şu kim cân vire derd ü elemüñde

Bir bûseye ahd itmiş idi virmedi la'lüñ
Ey gonce dehen kaldı senüñ ol keremüñde

Çeksün saña her kişi surâhî gibi boynın
Sâgar gibi ben kan yudayın bezm-i gamuñda

Vâ'iz sözine k'ey sakın aldanma Revânî
Nûş eyle şarâbuñı var ol kendü demüñde

401

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Çog iş eyler zülfüñ el altından ey meh şâneye
Takınur nâzüklik ile leblerüñ peymâneye

Çenber-i zülfi ‘alâmet kıldı çeşmi la'line
Halka asmak ‘âdetidür kâfirüñ mey-hâneye

Rûşen olsa mihr-i rûyuñla yıkık gönüm nola
Pertev-i hûrşîd ey meh-rû girer virâneye

Şem'a diñ germ olmasun âhir gelür ortaya ol
Devr-i hüsninde niçe dil uzadur pervâneye

Gördügi hûba Revânî yine ser-hoşluk satar
Hem-kadeh düşmiş meger sen gözleri mestâneye

402

-- ./ - . - ./ . - - ./ - . -

Mey içmemek olur mı o gonca-dehân ola
Meclisde hem-kadeh leb-i şekker-feşân ola

Altun piyâle ile gümüñ tebsi ay u gün
Bezmümde sâki k'ol meh-i nâ-mihribân ola

Zâhid şarâba tevbe mi olur bu demde kim
Tâze bahâr ola gül ola gülistân ola

Uslan gönül tolaşma görüp Leylî zülfini
Mecnûn gibi cihânda yeter dâsitân ola

Hüsnuñ zamânıdır ne diyem şimdi ben saña
Kadrin Revânînuñ bilesin bir zamân ola

403

-- ./ - . - ./ . - - ./ - . -

Od urdı ruhları yine cân hân mânına
Yagmacı saldı gözleri dil kârbânına

404

-- ./ - - - / . - - - / - - -

Hem-dem geçer güneş yine ol meh-likâyla
Hıdmet için yanaşdı meger aña ayıla

405

-- ./ - - - / . - - - / . - - -

Taň eyledüğüň ‘âşika peymâne degül mi
Sûfî gele insâf ide rindâne degül mi

Hûrî didüğüň sâki-yi gül-çihreye beñzer
Cennet didüğüň gûşe-i mey-hâne degül mi

Ben va’de-i vaslına anuň hîç inanam mı
Şol ‘ahdine turmayıcı cânâne degül mi

Mest-i meye tesbîhüni ‘arz eyleme zâhid
Destindeki her nukli anuň dâne degül mi

Bir desti şarâbı götürüp gitti Revânî
Billâh anuň her işi mestâne degül mi

406

. - - - / . - - - / . - - -

Mey-i gülgündür ‘işret semendi
Kadeh anuň gümüşden sîne-bendi

Güneş çarha egerçi arkalandı
Ruhuň şavkıyla odlara yandı

Senüň zülfüň benüm bu dûd-ı âhum
Güneş boynına dakmışdur kemendi

Sakaluña güler sûfi güzeller
Ya gerçek mi sanursın rîş-handi

Lebünde gerçi çok nâzûklik ey dost
Velî zülfüñ geçüpdür baña bendi

Virüp göñlümi zülfüñün eline
Ayaklarda koduñ bu derd mendî

Revânî yüz çevürmez hidmetünden
Kuluñdur ne buyurursun efendi

407

.--- / .--- / .--- / .---

Bilürüz cennetüñ çokdur egerçi hûr u gılmânı
Be hey sûfi bu ‘âlemdür sever ‘ârifler oğlanı

Gümişden hâmeler midür ‘aceb barmakları yârüñ
Yanında âstînidür sanasın kim kalemdânı

Dizilür rişte-i al üstine gûyâ ki gevherler
Görinse güldüğü vakt leb-i la’liyile dendânı

Güzel sevmegi ‘âşıkdan yine ‘men eylemiş sûfi
‘Acebdür kendü hâlinde komazlar bir müselmânı

Revânî leblerüñ vasfın yazar hüsnüñ zamânında
Belî şekker-fürûş olan açar ‘ıyd olsa dükkânı

408

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Görmedüm mey-hânenüñ hergiz harâbâbâdını
Ne mübârek günde urmuşlar anuñ bünyâdını

Sâki-i şîrîn-keîâm ile içerdüñ sen şarâb
Bilseñ ey sûfi eger ‘âlemde agzuñ dadını

Hây zâlim çîn-i zülfüñden hatuñ leşker çeküp
Gözlerüñ Tâtârı yıkdı gönîlümüñ Bagdâdını

San’at-ı ‘ışk içre dil Ferhâdı hiç aındurmadı
Kâbil-i şâkird olan unutturur üstâdını

Dil mey ü mahbûbsuz hergiz Revânî olımaz
Hayli müşkildür kişi terk eylemek mu’tâdını

409

- . . / - . - - / - . . / - . - -

Vâ’iz beni ko lutf it gönîlüme kıl ‘itâbı
İki cihâna virmez ol bir kadeh şarâbı

Esrâr-ı ‘ışk nâ-geh bezm içre fâş eyler
Ben bildüğüm budur kim söyletmeñüz rebâbı

Mey-hâreler humârıñ def’ itmege sudâ’ın
Sâkî meded yetişdür şol mey diyen gül-âbı

Okudugını dutmaz hâcem zarîf olmış
Rehn-i mey itdi gördüm mey-hânedede kitâbı

İlet beni Revânî ol Ka'be-i cemâle
Tâ kim müyesser ola saña da hac sevâbı

410

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ol sanem kesmez niçün şol zülf-i 'anberbârını
Çün müselmândur niye terk eylemez zünnârını

Bezmüñe bir çengdür ey rûh-efzâ kâmetüm
Eşk-i çeşmüm sîmden dakdı anuñ evtârını

'Ârızında halka halka zülf sanmañ görinen
Dîdelerdür kim görüp hayrân kalur dîdârını

Sakınup hüsnin yavuz gözden yine sihr eyledi
Asdı sîmîn boynına dil-ber saçı tomârını

Sâde pehlûdan kaçır koculmaz ol sîmîn-beden
Bûseye bârî Revânî alıgör ikrârını

411

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Nâle çîñragısınıñ diñleñ yine âvâzını
Süglüne salsam gerekdür göñlümüñ şahbâzını

Çünkü yüksek uçmasın komaz o kebk-i hoş-hırâm
Eylesün göñlüm kuşu göklerde çak pervâzını

Pend-i nâsîh mutribâ girmez kulaguma benüm
Diñledük çün 'ışk bezminde mahabbet sâzını

Cümle ‘âlem ‘ışk esrârını gönülünden sorar
Mest oldukça kişinin söyledürler râzını

Ebr gibi dâyim aglarsa Revânî aglasun
Bu felek cevrim mi çeksün ya güzeller nâzını

Her ne sayd olsa kaçır âvâzeden hikmet nedür
Sayd olur mahbûblar işitse kaz âvâzını

412

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Leblerüñ şevkı yine bâde-perest itdi beni
Sâkiyâ câm-ı mahabbet katı mest itdi beni

Şimdi mi itdi sanursın bizi bed-nâm şarâb
Sûfi rüsvâ-yı cihân câm-ı elest itdi beni

Ol tabîb-i dil ü cân baña devâ itse nola
Hastalıklar gam u derd ile şikest itdi beni

Kimseler ‘ışk elinden yakamı kurtarımaz
Çünkü şeydâ bugün ol sâ’id ü dest itdi beni

Ben Revânî gibi mey-hâneyi terk idemizin
Leblerüñ şevkı yine bâde-perest itdi beni

413

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Nice gitsün dostum bu gönülümüñ gamgînligi
Kişiyi dinden çıkarur hattıñuñ bî-dînligi

Ol şehûñ zülfine hıdmetkâr iderdük nâfeyi
Ey sabâ bilsek nedür anuñ bize miskînligi

Salınur ol şeh-süvâruñ tîgi düşüp yanına
Âh anuñ kattâllığı vây anuñ keskinligi

Yâr bir yüzi gözi açılmaduk mahbûb idi
Âh kim âyîne öğretti aña hod-bînligi

Şi'ri tomârı Revânînuñ çıkaldan 'âleme
Dostum satılmaz oldu hâcenüñ şîrînligi

414

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Görelî hüsn ü letâfetle cihânda dil-beri
'Âşık-ı şûrîdenüñ gözine görünmez perî

Sînemüñ her dâğıdur âyîne-i gîfî-nümâ
Mülk-i 'ışkuñ şimdi bu göñlüm durur İskenderi

Germ olup sohbetde büyüklenmesün 'âşıklara
Sâkiyâ biz bilürüz üskürecikden sâgarı

Gark olurdu bahr-ı hüsnî içre gemisi kaşuñuñ
İki yanından eger salmasa zülfüñ lengeri

Sanmañ ancak tîgidür 'uşşâkı yanından kesen
Söylemege korkarın koltukdan işler hançeri

Pençe-i eş'âruma Revânî kimdür el uran
Kandedür ortaya gelsün var mı bir meydân eri

415

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . . -

Mülk-i gam şâhiyuz ey dil çalalum kûsumuzı
Yirlere çalmayalum gâyet ü nâmûsumuzı

Zâhidâ gel berü gel nice nice zühd ü salâh
Yakalum odlara bes hırka-i sâlûsumuzı

Kûyuña varmag için devlet-i hüsnünde kamer
Öñümüzce götürür her gice fânûsumuzı

Gel gel altunlu kabâ ile ne hoş cilve urur
Bâg-ı hüsn içre dilâ seyr ide tâvûsumuzı

Varalı yâr diyârına gönül gelmedi hîç
Dutdılar gibi Revânî yine cäsûsumuzı

416

- - . / - - . / . - - . / - - .

Dek tursa sûfi bilse eger kendü hâlini
Yolmazdı şâne tel tel anuñ ak sakalını

Geçsüñ yire şu kimse güzellerle ‘ıyş idüp
Câm-ı şarâba virmeye Kârûn mâlını

Bir şemse yazdı mushaf-ı hüsnine zülfi kim
Nakkâş-ı Çîn yazamaz anuñ misâlini

Gerçi harâmi gibi tutar irdügin şarâb
Sâkî üşenme biz umaruz alduk âlini

Akar Revânî su gibi diller ayagina
Ol serv-i nâz yürise salını salını

417

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

‘İşk derdine tahammül idemez ‘âr ehli
Bu cihândur güzelüm her bir işüñ var ehli

Ruhı devrinde kazıtsa nola kâfir saçın
Kaçan olur ki gire cennete zünnâr ehli

Yükini yukarı yıgmazdı eyâ hâce-i hüsn
Seni bir kerre göreydi satu bâzâr ehli

Şevk tâsında gönül mühresin oynatmaz idi
‘Âşıkuñ olmasa nerrâd gibi zâr ehli

Agzı vafında Revânî didüğüm nükteleri
Görse dem-beste vü hayrân kala güftâr ehli

Yok güzellerde ayagını çeker sâkînüñ
Ey gönül olma sakın sen dahı inkâr ehli

418

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Ey perî kanda idüñ kim yine dîvâne gibi
Dil-i âşüfemüz odlara düşüp yana gibi

Nice kan aglamayam göz göre peymâne gibi
Dil mey-i ‘ışk ile cûş eyledi mey-hâne gibi

Hele bu gice kimüñ meclisinüñ şem'i idüñ
Ki hased odına yakduñ beni pervâne gibi

Rindler meclisine varma emerler lebüñi
Gerçi el üzre tutarlar seni peymâne gibi

Gitmemiş dahı başından eser-i câm-ı şarâb
Uyumamış bu gice nergis-i mestâne gibi

Zülf-i dildâra Revânî el uzatmış agyâr
Göreyin kim eli kurusun anuñ şâne gibi

419

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bu gice odamda bir tâze nigârum var idi
Gülşen idi meclisüm kim gül-'izârum var idi

Geh emerdüm leblerin gâh okşar idüm gabgabın
Şâd idi göñlüm ki câm-ı hoş-güvârum var idi

Geh kucardum arkasından gâh gögsinden anı
Bir kerem kâni mürüvvet ehli yârüm var idi

‘Âc ayaklu bir gümüñ taht üzre kılmışdum huzûr
Pâdişâhlık eyleyüp hoş rûzgârum var idi

Sîm ü zer yog idi in'âm eyleyeydüm aña lîk
İş bu ma'nîden Revânî inkisârum var idi

420

. --- / . --- / . --

Egerçi hûbdur çengüñ sadâsı
Mey ü mahbûbdur tab'uß cilâsı

Ne zevkî var lebûñsüz çarhuñ ey mâh
Kadeh kim meysüz olsa yok safâsı

Büyüdükçe güzellese nola yâr
Güneş yükseldügince artar ziyâsı

Ölümlü dünyedür içüñ şarâbı
Ki 'âşıklaruß oldur kan bahâsı

Cihân turdukca hüsnüñ bâki olsun
Revânînüñ budur saña du'âsı

421

. --- / . --- / . --

Öpülmezseñ ne gam bu def'a sâkî
Ki sohbet bâki dirler yâr bâkî

Cihânda mest-i bî-bâkem yakam çâk
Çü var dilde güzeller iştiyâkî

Sarây-ı hüsn içinde kaşı yapmış
Biri birine karşı iki tâkî

Bu çarhuñ lâciverdî kubbesinden
Göñül mey-hânenüñ yegdür revâkî

Şeh-i iklim-i nazm olduñ Revânî
Cihânı tutdı sözüñ tumturâkı

422

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Hatuñ kan itmege her-dem yazar hükm-i hümâyûnı
Güzeller pâdişâhınuñ bu mıdur resm ü kânûnı

Salınsun ko ruhuñ üzre saçuñ ey husrev-i hûbân
Bunun gibi hotâs ile tonatsañ nola gülgûnı

Göñül şebbâzına cılgı yeter gögsümde dâg-ı gam
Ayagında anuñ gûyâ elifden oldu uzunı

Göñül Mecnûn-sıfat hayrânuñ olmuş ey saçı Leylî
Temâşâ eyleñüz vardur yine abdâluñ oyunu

Göñül tomâr-ı a'mâlüm gibi çünkim siyâh olmuş
Ölürsem dahı komazın ben ol zülf-i hümâyûnı

Revânî kîmiyâ gibi işi altundur anuñ kim
Güzeller yolına harc itmiş ola genc-i Karûnı

423

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Dil-ber kızarur kılsa semendi cevelânı
San bâd-ı sabâ zeyn ider lâlesitânı

Cândan sakınur dil lebüñüñ sırrını cânâ
Açmak mı olur her kişiye râz-ı nihânı

Nâz ile benüm gönlümi vallâhi sen alduñ
Ben bilmezem ey dost falânı vü fülânı

Hicrûñe düşüp bencileyin beñzi sarardı
Ey meh güneşün sanma ki vardur yerekânı

Ebrûñı Revânî nola yalvarup öperse
‘Âdetdür öperler güzelüm çünki kemânı

424

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Sañmanuz meyden kızarmışdur ruh-ı cânânumı
Öldürüp ben hastesin yüzine sürdi kanumı

‘Âşık olmuş jâle seng ile döger gögsini gül
Kande görmüş bilmezem bu gonce-i handânumı

Mâh-ı nev gibi güzeller birbirine dâyimâ
Barmag ile gösterürler ol meh-i tâbânumı

Ne kadar sengîn-dil iseñ rahm iderdüñ sen baña
Kıssayı cânâ tuyarduñ okusañ destânumı

Nesneñüz yokdur Revânî çün şarâba virecek
Rehn-i mey eyleñ varup mey-hânedede dîvânımı

425

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Subh-dem tur sâkiyâ toldur yine peymâneyi
Rüşen eyle âfitâb-ı câm ile kâşâneyi

Virse ma'niden haber mescidde vâ'iz tañ midur
Kim hum-i mey gibi tutmuş gûşe-i hum-hâneyi

Nâzenînler dâsitân-ı 'ışkumı dilden komaz
Tıflar ez-ber okurlar dâyimâ efsâneyi

Kûyuñuñ dârü's-şifâsında tabîb-i cân ü dil
Takdı zencîre gözüm yaşı bu ben dîvâneyi

Dâmen-i şem'i Revânî koma elden irse şeb
Kim tekellüfsüz temâşâ itdürür cânâneyi

426

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Göñlümün gitmedi bir lahza perîşânlığı
Sâkiyâ sun berü şol derd olası kanlığı

Hâtem-i câm ile beylik ideyin ey sâkî
'Âleme göstereyin ben de Süleymânlığı

Komaz elden bu göñül murgını bir lahza yire
Vardur ol gonce-dehânuñ dahı oğlanlığı

Gözi kâfirlig ider kim kıra 'âşıklarını
Öldürür mi göze göz bunca müselmânlığı

Dil-berüñ zülfi Revânîye dolaşmazdı eger
Arada gözlerinüñ olmasa fettânlığı

427

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Saklasa agyârdan ‘âşık nola cânânını
Her kişi zâhir durur saklar belâdan cânını

Yaza bir kuyruklu yıldız hükmini takvîmine
Görse zülfîyle müneccim hâl-i müşg-efşânını

Ey kemân-ebrû bu sînem gamzeñ okları ile
Kimseye aındurmaz oldı şimdi Ok Meydânını

Hep benüm yanumdan eyler sohbeti dil zülfüñe
Bilmez in anuñ yılan mı çaldı yohsa yanını

Cedvel için lâciverd ezmiş felek altun güneş
Kılmaga tezyîn Revânî bendeñüñ dîvânını

428

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Beñleridür zeyn iden ‘âlemde hüsn-i dil-beri
Kim be-gâyet yaraşıkdur Rûm ilinüñ begleri

Sevdüğümden geldüğince bagruma bassam nola
Bir yüzi sulu hilâl-ebrûya beñzer hançeri

Zülfüñe öykünmeg in müşgüñ derisin yüzdiler
Kellelenmeg in lebüñe ezdi yârân şekkери

Ey sabâ zülf-i ‘abîr-efşânı yetmez mi bize
Saçını kokutma gel bi’llâhi aınma ‘anberi

Dâglar urdı Revânî sîneme sultân-ı ‘ışk
Haymelerle nitekim sahrâya konmuşdur çeri

429

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Âşinâlık senüñ ile ezelîdür ezelî
Bize nâz itme iñende be güzeller güzeli

Mey içe içe surâhî bogazı virdi ele
Tutdılar sâgarı boyandı kızıl kanda eli

Sakın aldanma gönül vâ’izüñ uçurmasıdır
Kaçan olur ki melek ola nigâruñ bedeli

Aglamakdan nice olırdı harâbat ehli
Zühdi sûfinüñ eger olmasa idi ‘ameli

Zâhidâ zühdüñ ile sanma oda yanmıyasın
Kişinüñ mûcib-i cennet mi olırmış ‘ameli

Nazmuña hûblarun agzı suyu akarsa nola
Çün Revânî saña bir bûseye dir her gazeli

430

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Görmege kûyuña varsam nola sen sîm-beri
Nûr görmege ider kişi Hicâza seferi

Reh-i kûyuñda iki çeşme durur dîdelerüm
K’oldı müjgânlarum ey dost anuñ lüleleri

Çıkarur gül suyını ‘ârızuñ üstinde ‘arak
Leb ü haddüñ bişürür günde şehâ gül-şekeri

Dâglarla ne ‘aceb sînemi tezyîn itsem
Donadurlar güzelüm âyînelerle siperi

Mey ü mahbûba Revânî nice meyl eylemeye
Zâhidâ her kişinüñ çünki olur bir hüneri

431

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Gül yüzüñde tagıdup zülf-i semen-sâlarını
Sünbül ile tonadur lâle-i hamrâlarını

Egle hûrîler ile gönlüñi vâ’iz hele sen
‘Âlemüñ biz sevelüm dil-ber-i garrâlarını

Vasl-ı dildârı düşünde dahı görmez sûfî
Germ olup söylemesün kimseye ru’yâlarını

Ey saçı leyli bugün añmaz idün Mecnûnı
Gönlümün görse idüñ dünki temâşâlarını

Kâfir olmadum a sevdümse eger sen sanemi
Boynuma asmadum a zülfi çelîpâlarını

Virse şeftâlû Revânîye ruhı bâğından
Gözci dikmezdi aña nergis-i şehlâlarını

432

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Ben nice teşbîh idem şem'e o hadd-i mehveşi
Şem' hod bir bogazı iplü ışıkdur âteşi

Ol kemân ebrûya dirlerse 'aceb midür perî
Kim kanad olmuş iki yanında anuñ terkeşi

Sahn-ı gülşende sanavber gibi gönüllemese
Beñzedürdüm kâmet-i dil-cûña serv-i ser-keşi

Çeşm-i mestüñden gönül havf eyleyüp kaçsa nola
Tıfl olan cânâ kaçır her kanda görse ser-hoşı

Gözi yaşından Revânîñün sakın ey serv-i nâz
Kimseye 'âlemde çünkim assı kalmaz gözyaşı

433

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Bu çarh bize döne döne kıldı cefâyı
Göstermedi yâr ise gönül mihr ü vefâyı

Âyîne 'aceb mi yüzüñe olsa mukâbil
Çok yüz gören ider güzelüm terk hayâyı

Meyden kızarup 'arz-ı cemâl eyledi dildâr
Gösterdi şafakdan sanasın şems-likâyı

Gönlüm yine Mecnûn oluban taglara düşdi
Ey gözleri âhû seni arayı arayı

Öldürecegin ‘ışk Revânîyi bilürdüm
Çokdan okımışdum a begüm ben bu du’âyı

434

-- ./ - - - / - - . / - - -

Zülfüñ gamı gönülden olmadı hiç hâlî
*Lad dâ’e fî hevâküm ‘ömrî ve lâ-ubâlî**

Her gice itlerüñle kûyuñda ‘ıyş iderdüm
*Yâ leytenî mecâlen fî zâlike’l-havâlî**

Kanlu yaşumdur iden râzumı halka peydâ
*Erham ‘alâ dümû’î yâ men ‘alimte hâlî**

Ben nice teşne olam la’lüñ firâkı ile
*Yâ sâkiyâ agisnî min şerbeti’z-zülâlî**

Dâyim cefâlarımı çekmek gerek Revânî
*Lâ-terkabû vefâ’en ‘an sâhibi’l-cemâlî**

435

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Pendi nâsihle kaçan terk idem ol mâhveşi
Kimse balçığ ile hergiz sıvaymaz güneşi

Gice sohbete komadum ki öpe yâr elini
Beni oñarmaya gibi kadehüñ gözi yaşı

Kâmetüñ üzre görüp zülf-i siyâhuñ didi dil
Çıkdı san Ka’be menârına Bilâl-i Habeşî

Leb-i meygûnı hayâlini gönül saklayımaz
Sanasın sırça kadehdür görünür içi taşı

Hüsn ilinde kılıç añılsa nola müjgânuñ
Devr-i çeşmüñde görüpdür nice nice savaşı

Hattı var diyü Revânî koma gönlüñde gubâr
Sen terâş irtesi bir kerre gör ol mâhveşi

436

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Kılma dükkânı öñinde varup ey dil zârî
Yok durur hâcelerüñ kalb ile çün bâzârı

Güzel oldur ki cihân halkı aña ‘âşık olur
Hâce oldur kim anuñ çog ola hidmetkârı

Bir yeşil tûti durur çarh sarâyuñda senüñ
Pâdişâhum meh-i nev olmuş anuñ minkârı

Cân satup derdini alsam bana ta’n eylemeñüz
Bu cihândur çün olur her kişinüñ bir kârı

Cân metâ’mı aña satmaga dil dellâlı
Günde biñ kerre Revânî dolanur bâzârı

437

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Âh kim âşüfte-dil bu zülf-i yâr eyler beni
Gâh ser-gerdân ider geh bî-karâr eyler beni

Neyledüm nerrâd-ı çarha k'ol meh-i bî-mihr için
Şeşder-i gamda koyup gör nice zâr eyler beni

Satdılar nakkâşlar Mecnûn diyü tasvîrümü
Böyle rüsvâ 'âleme nakş-ı nigâr eyler beni

Göresin kim 'ışk meydânında ne tozlar kopar
Pâdişâhum gam yoluñda çün gubâr eyler beni

Cismüm inceldüp Revânî iki bükdi kaddümi
Gûşına beñzer zemâne gûşvâr eyler beni

438

-- ./ - - - ./ - - - ./ - - -

Agzuma almadum şekerüñ dahı adını
Mey içmeyen kişi ne bilür agzı dadını

Meclisde cân-fezâ lebüñe öykünüp şarâb
Dillere düşdi göz göre çekdürdi adını

Yoldan çıkam diyü güzele eylemez nazar
Bi'llâhi zâhidüñ görüñüz i'tikâdını

Görsün şarâbı sırça kadeh içre dâyimâ
Od ile görmeyen kişi su ittihâdını

Göster dehân ü ebru vü kadd ile zülfüñi
Cânum Revânîñüñ çü bilürsün murâdını

439

-. / - . - . / . - - . / - . -

Oldı melûl görmeyeli dil nigârını
Şol avcı gibi kim kaçurupdur şikârını

Hayfâ Diraç Kal'ası içinde bir sanem
Yıkdı harâb eyledi göñlüm hisârını

Ol lâle-haddi bâd-ı sabâ cüst ü cû kılup
Arayı gitdi Arnavuduñ kûhsârını

Ol meh-likâyı bulmaga kasd eyleyüp baña
Bu yerlerüñ güneşde arar her kenârını

Beg devletinde aglama ol gül-'izâr için
Bulur Revânî himmet iderse hezârını

440

. . - - / . . - - / . . - - / . . -

Câm-ı mey komadı göñlümde karâr ey sâkî
Tevbenüñ yıkdı evin tâze bahâr ey sâkî

Mâh ak gül gice sünbül gül-i nesrîn hûrşîd
Vaktidür gel içelüm leyl ü nehâr ey sâkî

Nakş-bend-i çemenüñ nakşına aldanmayalum
Pâydar olmaz imiş nakş-ı nigâr ey sâkî

Bâd gül şemsesinüñ kıldı zemînin çemenî
Lutf idüp sen dahı kıl anda güzâr ey sâkî

Mey ağız acılığın virdüğine incinme
Koma sen âyine-i dilde gubâr ey sâkî

Getür ortaya gül-âbı mey-i gülfâmı götür
Derd-i ser virdi Revânîye humâr ey sâkî

441

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Gösterür câm-ı lebi ‘âşıkâ ‘ayyâşlığı
Ögredür hûblara gözleri kallâşlığı

Güc ile bir kişinüñ oğlını sevdürdi baña
Kodı dil yirine hak bu ki karındaşlığı

Dûd-ı âhumdan ele almaz idi kıl kalemin
Lâciverdî felegüñ olmasa nakkâşlığı

Göñül at salmaz idi göz göre gam leşkerine
Mey-i gülgünuñ eger olmasa yoldaşlığı

Kadehi dolana çekmezdi bulup meclisde
Bu Revânî kuluñuñ olmasa evbâşlığı

Hûsrevâ su yirine akçayı harc itmezdi
Devletüñde gözümüñ olmasa subaşlığı

442

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Hey nice çâk itmeye ‘âşık yakasın gül gibi
Kim güzeller arasında bî-vefâsın gül gibi

Gel geç otur bezmümüzde câm-ı ‘işret al ele
Çün güzellik tahtı üzre pâdişâsın gül gibi

Dostum lâyük mıdur yaprak gibi ben ditreyem
Sen çemen bezminde yaluñuz yatasın gül gibi

Arta dursun devlet ü kadri şarâb eksilmesün
Sürdürür ‘âşıklarına çün safâsın gül gibi

Nice bülbülveş Revânî nâleler kılmaya kim
İki yüzlü bir semen-ten dil-rübâsın gül gibi

443

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Geymiş altunlu kabâsını gül-i hamrâ gibi
Oda urmuş ‘âlemi mihr-i cihân-ârâ gibi

Sevdüğüm ‘ömrüm bugün dünyâ vü yarın âhiret
Bî-vefâ olma baña cevır eyleme dünyâ gibi

Hân-i zehr-âlûd-ı derd-i ‘ışkuñı hayrân olup
Bezm-i gamda yidiler ‘âşıklarauñ helvâ gibi

Bâg-ı hüsn içinde şol ayva eñeklü dil-berüm
Oynadur avcı içinde göñlümi alma gibi

Hîç ‘âlemde Revânî olmaya bir ehl-i hâl
Bagrı başlu gözi yaşlu sâgar-ı sahbâ gibi

444

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Her kimüñ sîmîn-beden dil-berler olsa hem-demi
Hâtırına gelmeye ‘ömründe hiç dünyâ gamı

Söz kaçırmuş la’l-ı dildâre meger kim sehv ile
Sengsâr itdi cihân halkı anuñ çün hâtemi

Pâdişâh-ı kişver-i behcetdür ol mâhum benüm
Başı üzre tâc-ı devletdür mu’anber perçemi

Kaçmaz âdemden tekellüfsüz geçer ‘âşıklara
Ol perî-peyker nigârum âdemîdür âdemî

‘Âleme virmez Revânî gice gündüz ‘ıyşını
Bir güneş yüzlü-kamer-çihreyle vardur ‘âlemi

445

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Çün bahâr irdi koma câmı elüñden gül gibi
Sâkiyâ söylet surâhîyi yine bülbül gibi

Tolu içüp öpmek istersem ruhuñ ‘ayb eyleme
Bir kadeh mey kendüyi cânâ belürdür gül gibi

Şâne beñzer dil uzatmışdur mu’anber zülfüñe
Kim perîşân-hâtır olmuşdur yine sünbül gibi

Kimse yokdur dil-rübâlardan öñüñe gelecek
Çün kafâdâruñ var ey dil-ber senüñ kâkül gibi

Mevsim-i güldür Revânî koma elden câmı kim
Olmaya bir meşrebi sâfi musâhib mül gibi

446

-- ./ - - - ./ - - - ./ - - -

Câm-ı şarâba eyler isek nola ragbeti
Her kişinüñ elinde durur kendü hürmeti

Hükmüñdedür bu kullaruñ ammâ terahhum it
Dirler yeñer efendi mürüvvet şerî'atı

‘Âşık metâ-ı dehre sakın virme göñlüñi
Sâlik olanda olmaya dünyâ mahabbeti

Ferhâdı kimse añmaz olupdur zamânedede
Göñlüm tarîk-i ‘ışkda arturdı san’atı

Tenhâda yâr ile mey içermiş harâm ola
Şimdi Revânî başka görür oldı sohbeti

447

... - - / . - - - / . - - -

Yidi gül ‘ârızuñ tabancasını
Burdı zülfüñ benefşe pençesini

Bu günü irteye komaz göñlüm
Hep şarâba virür gelencesini

Kararur mıydı sünbülüñ cismi
Çekmese zülfüñüñ şikencesini

Görmedük bir senüñ gibi fettân
Sevmişüz dil-berüñ biz ancasını

Bûse ile Revânî añsa nola
‘Âşıkuñ cânına kıyancasını

448

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Dâyimâ tolu sunarsın baña câm-ı bâdeyi
Sâkiyâ nice ayaklarsın bu ben üftâdeyi

Bir gedâ mahbûbını gördüm cihânda beglenür
Kul idinmez kendüzine degme bir şeh-zâdeyi

Ben nice ol serv-i bâlâya esîr olmayayın
Aña bende bulurım her gördüğüm âzâdeyi

Sûfî inkâr idemez hüsnüñ kerâmâtına kim
Hızır gibi suya salmışdur hatuñ seccâdeyi

Bûsesiz tolu içilmez sâkiyâ ibrâmı ko
Kimse tecvîz eylemez zîrâ hilâf-ı ‘âdeyi

Zînet it her beytüñi nakş-ı hayâlât ile kim
Kimse seyr itmeyem Revânî kimse beyt-i sâdeyi

449

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Ol kamer-ruhsâr bir dem baña dildâr olmadı
Nice feryâd itmeyem kim tâli’üm yâr olmadı

Bezm-i gamda göz yaşından özge hem-dem bulmadum
Âhdan gayri baña kimse hevâdâr olmadı

Gül gibi açılmadı aglatmayınca bülbülin
Yâr kanum içmeyince lâle-ruhsâr olmadı

‘Âlem içre yaptılar lutf u mürüvvet bâbını
Bu yıkılmış göñlüme bir kimse mi’mâr olmadı

Men’ iderlermiş Revânîden tavâf-ı kûyuñı
Ka’beye vardıysa kıblem ol günehkâr olmadı

450

. - - - / . - - - / . - -

Eline lâle almış yine câmı
Cihândan almag için intikâmı

Dutup yâri öper meclisde her-dem
Piyâle başı açuk bir harâmî

Namâz içinde de bulsam nigârı
Dönüp bizden yaña virmez selâmı

Müsâfir olalı kûyuñda göñlüm
Bağışladum saña ben Mısr u Şâmı

Revânî Hamseye bakmazdı hergiz
Bu beş beyti eger görse Nizâmî

451

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Agladur yâr beni hem-dem-i agyâr olalı
Dostlar gülmemişüz ‘ışka giriftâr olalı

Kûyîña varmak için sâyem ayaguma düşer
Yine ‘izzetdeyüz ol serve hevâdâr olalı

Ayag üstinde surâhî turuban hıdmet ider
Sâkiyâ hem-kadeh ol la’l-i şekerbâr olalı

Biñini bir pula almaz sulu şeftâlülerüñ
Bu gönül bûse-i dildâra harîdâr olalı

Hükmine hîç mutî’ olmadılar dil-berler
Bu Revânî neye irişdi divîddâr olalı

452

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kimseler Mecnûndan fark eylemez aslâ beni
Nakş-ı dîvâr eyledi şol sûret-i zîbâ beni

Bunca yıllık kim ciger-gûşem durur âvâre dil
Uydı bir cânâneye âhir kodı tenhâ beni

Yâr ışigin beklerin gayrı kapuyı bilmez
Kendi gibi mi sanur mihr-i cihân-ârâ beni

Çeşm-i yâri sevdüğümçün yolda ayagum öper
Gözine göstermez iken nergis-i şehlâ beni

‘Işkını cânda nihân itmişdüm ammâ neyleyem
Âh u nâlemdür iden ‘âlemlere rüsvâ beni

Akçesüz pulsuz Revânî boynı baglu kulıym
Hiç çeküp çevürmesün bu zülf-i ‘anber-sâ beni

453

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Câm-ı cân-efzâya sâkî ider idi nisbeti
Zâhid-i yâbis-mizâcuñ olsa rûhâniyyeti

Hûblar ‘âşıklarından ictinâb itmek neden
Beglerüñ hod kullar ile artug olur şevketi

Baňa bir yüzden togup agyâra mihrin gösterür
Gün gibi rûşen olupdur dil-berüñ mâhiyyeti

Var ise başumda devlet öldürem agyârı ben
Bu mesel meşhûrdur er öldürür er devleti

Vird idinse Revânî matla’-ı eş’ârımı
Tâli’inüñ gün gibi artardı nûrâniyyeti

454

. - - - / . - - - / . - -

Sözüm la’l-i leb-i cânâne çıkdı
Bu dür ol hokka-i mercâna çıkdı

Şarâb u şâhidi men’ itdi vâ’iz
Yine sohbet bugün yârâna çıkdı

Nice germ olmaya ‘âlemde hûrşîd
Güzellerle yine seyrâna çıkdı

Lebüñüñ şekkerini ögmek için
Sözüm tûtîsi Hindûstâna çıkdı

Revânîñ elinde toptolu câm
Yine mey-hâneden rindâne çıkdı

455

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Gelüñüz hoş dutalum câm ile eyyâmumuzu
Ne olursa görevüz soñra ser-encâmumuzu

Gözüñ aç hâleti çokdur mey-i nâbuñ sûfî
Meclis içinde tehî görme sakın câmumuzu

Nice teşbîh idelüm ‘ar’ ara ey bâd-ı sabâ
Biz yabanlarda mı bulduk o gül-endâmumuzu

Yine bir bûse alup cânumuza cân katalum
Ger kabûl eyler ise yâr bu ibrâmumuzu

Ne kadar hâr ü zelîlitse Revânî bizi yâr
Biz aña arturalum ‘izzet ü ikrâmumuzu

456

-- / -- / -- / --

Koma gönülde sen güzelim kibr ü kîneyi
Âyîne gibi bagruña bas ben kemîneyi

Gencîne-i vefâyı tağıt kullaruña kim
Leşker çoğ olsa begler açarlar hazîneyi

Âyîneyi siyâset için asdı rûy-ı yâr
Zülfî ‘aceb mi dizse ipe ‘anberîneyi

Sengîn gönüllü hûblara virme gönlüni
Taşlara çalma ‘âkıl iseñ âbgîneyi

Gam bahrine Revânî düşüp gark olmadan
Sâkî Hızırlıg eyle yetiştür sefîneyi

457

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Tâli’üm yâr degül yâr-ı cefâkâr gibi
Gün mi gösterdi baña çarh-ı sitemkâr gibi

Dogdı şol kimselerüñ başına devlet güneşi
Ki kapuñ beklediler sâye-i dîvâr gibi

Kimseler gelmez iken dâyireme devründe
Çarh ser-geşte idüpdür beni pergâr gibi

And içerlerdi hamâyıl gibi başuma ezel
Şimdi döndürdi yüzün her kişi tomâr gibi

Ger sadeğ gibi tehî-dest iseñ gam yime kim
Sözlerüñ var Revânî dür-i şehvâr gibi

458

. --- / . --- / . --- / . --- /

Gerekmez ‘ıŖk bezminde bize sâkî mey-i nâbı
Gözüm câmına yetmez mi ola mey eŖk-i hûnâbı

Yakarlar micmer-i ‘ıŖka göñül çün cân buhûrından
Niderler müŖg-i Tâtârı niderler ‘anber-i nâbı

Gözüm bu riŖte-i cisme ko dîzsün katre-i eŖki
KiŖi tesbîh idinse ‘aceb mi dürr-i hoŖâbı

Görinen mâh-ı nev sanmañ ‘ibâdet ehlidür gerdûn
YeŖil seccâdesi üzre yazılmıŖ Ŗekl-i mihrâbı

Revânî hidmeti ile ne var makbûl-i Ŗeyh olsa
Mürîd olan tarîkinde bilür çün cümle âdâbı

459

. --- / . --- / . --- / . -

Nola sovuklık ile geçse Ŗitâ devrânı
Hele sâkî mey-i nâbuñ ıscakdur kanı

Kûyuñuñ itleridür Ŗâd iden göñlümüzi
KiŖi gâyet ferah olur göricek yârânı

Ben aña nice perî nice melekdür diyeyin
Âb-ı hayvân sözidür lebleri âdem cânı

Ko beni aglıyayın hüsnüñüñ eyyâmında
Nev-bahârüñ güzelüm hûb olur bârânı

Dermend oldı Revânî düşeli ‘ışka tabîb
Şimdi ol kendüzine de bulımaz dermânı

460

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Her kişi gönül olmaya ta kim saña nâşi
Sev bir güzeli sen ki gele tâze trâşi

İncinme gönül ortaya gelmezse miyânı
Çün gizlü olur hâcelerün ince kumâşi

Kaşuñla gözüñ virdi bugün hüsnüñe sûret
Mahbûbı güzel eylemez illâ gözi kaşı

Yandum nice aglamayayın ‘ışk elinden
Şem’ün görüñ e hiç diñer mi gözi yaşı

Her gice oda sohbetin eylerdi Revânî
Ger şem’ gibi ol da olayıdı odabaşı

461

-- ./ .-- ./ .-- ./ .--

Kıldı şarâb bülbül-i gûyâ güzelleri
Gül gibi açdı bâde-i hamrâ güzelleri

Sünbül degül mi zînet iden nahl-i gülleri
Açsa ‘aceb mi zülf-i mutarrâ güzelleri

Gönlümi yârdan ayırup alımayalar
Bir yaña olsa götüri dünyâ güzelleri

Biñ yıllık âşinâlığı terk eyledi göñül
Bir kerre görmek ile bu ra'nâ güzelleri

Cânânesin Revânî alurdu kucagina
Bir kimse olsa eylese yagma güzelleri

462

. . . - / . . . - / . . . -

Ne 'aceb oldu nazmuñ ahvâli
Diñlemezler bu turfa akvâli

Söz metâ'ı satılmadan kaldı
Hâtif-i gayb olursa dellâli

Bikr-i fikre kimesne meyl itmez
Mâh-ı nevden olursa halhâli

Şâhid-i nazm müşterî bulmaz
Ger ruhında zühal ola hâli

Tâli'i yok Revânînüñ hergiz
Gelmedi râst kur'a-ı fâli

463

. . . - / . . . - / . . . - / . . . -

Sûfiyâ gel berü iç sen de şarâb-ı sâfi
Ne olursañ ol a elden koma tek insâfi

Bu güzeller arasında yine hazz itdi göñül
Bâgbândur ki gül ü lâle durur etrâfi

Sûfi da'vâ-yı velâyet ider ise ne 'aceb
Kişi kim mest ola artuk olur anuñ lâfi

Cevherîdür bu gönül hûb bilür mahbûbı
Görmedüm ancılayın ben de cihân sarrâfi

Câm-ı mey gibi Revânî olımaz sohbetsüz
Ne hûyı var ise vardur hele gönli sâfi

464

. - - - / . - - - / . - -

Meyüñ altuna dönmiş yine rengi
Kumâş oldur kim ola ol firengî

İşinde mest 'âşık sûfi hayrân
Bu halkuñ kimi ser-hoş kimi bengî

İç aslanum çiçekler sâyesinde
Döşenmişdür yine nat'-ı pelengî

Rakîb aglamag ile yüz agartmaz
Agarmaz yunmag ile hiç zengî

Revânî gönlüm añmaz ad u sanı
N'ider rüsvâyî olan nâm u nengi

465

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Hüsni ile âfâkı tutmuşdur nigârum gün gibi
Yalıñuz yügrük geçer ol şeh-süvârum gün gibi

Gerdiş-i gerdûndan efgân eylemezdüm incinüp
Gayrıya yüz virmese hercâyı yârüm gün gibi

Dirler ey sîmîn-beden altuna sayd olur seni
İşidelden kalmadı hergiz karârum gün gibi

Sâkiyâ bir cür'a sunsañ câm-ı mihrûñden baña
'İyş u 'işretle geçerdi rûzgârum gün gibi

Yârden görsem Revânî zerre deñlü merhamet
'Âlem içinde olurdu i'tibârum gün gibi

466

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Bir sipâhî güzelinüñ bugün oldum nökeri
Mâh-ı nevdür kılıcı kabzası gündür siperi

Ferahından atı altında karâr eyleyimez
Götürür berg-i güli niteki bâd-ı seherî

Atı izine hilâli nice teşbîh ideyin
Ki hilâl ile anuñ toptoludur reh-güzeri

Seyrine her kişinüñ mâni' olan hançeridür
Yohsa ol yâri güzel gösterür altun kemeri

Mülk-i hüsn içre Revânî nola beglense nigâr
Oldı 'âşıkları öñince anuñ yiñiçeri

467

-- ./ -.-./ .-.-./ -.-

‘Uşşâk oldu halka-i zülfüñle Hayderî
Cem’ oldu bir yire yine iklim erenleri

Leşker çeküp gelürdi işigine ay u gün
Bir kez diyeydi ol şeh-i hûbân bize beri

‘İşkî cihânda kendüye iş eyledi gönül
Böyle olur kişi olıcak maslahat eri

Mülk-i cemâli leşker-i hatdur bozan yıkan
Mısr üstine çekildi yine Hind leşkeri

Gördüm Revânî şî’rûñ okur bir güzel bugün
Başında mâh-ı nev gibi tâc-ı kalenderî

468

.-.-./ .-.-./ .-.-./ .-.-

Ayırma ey felek benden o gün yüzlü dil-ârâmı
Ki ansuz gönümün hergiz ne sabrı var ne ârâmı

Beni hayrân iden yârün lebiyle çeşmidür dâyim
Be-gâyet hûb olur helvâ olıcak karma bådâmı

Sanavber sen gül-endâma ne var öykünse ey dil-ber
Uzun boylularun gâyet güzel olurmuş endâmı

Seg-i kûyuñ baña karşı gelür kûyuña vardukça
Biri birine yârânuñ niçün olmaya ikrâmı

Meh-i nev sâgar-ı sîmîn şafak gülgûn şarâb olmuş
Hilâl-ebrû güzellerle Revânî eyle bayramı

469

-- / .-- / .-- / .--

Öldürdi bizi gam nidelum mâl ü menâlî
Sâkî getir e ortaya şol def'-i melâlî

Meh-rûlara baş egmez iken devr-i felekde
Sevmiş delü gönüm bugün ol kaşı hilâlî

Çekdüm bir elif kaddüñ añup gögsüme cânâ
Cân bâğına dikedüm yine bir tâze nihâlî

Remmâle varup derdüme bir çâre bul ey dil
Bu kur'a-i 'ışkuñ baña hoş gelmedi fâli

Cân virse Revânî ne 'aceb tâze tırâşa
Bu yolda ağarmışdur anuñ çünki sakalı

470

... / ... / ... / ...

Heves-i bûselerüñ gönüm cerrâr itdi
Dostum va'delerüñ anı tama'kâr itdi

Gün gibi 'ârz-ı cemâl eyler iken pencereden
Beni kûyında görüp kapuyı dîvâr itdi

Fitnede hâl ü hatuñ eksügi yokdur ammâ
Baña ne itdi ise çeşm-i siyehkâr itdi

Tatlu dil dökmek ile almış idi gönlümüzü
Sormadan hande-i şîrîn ile izhâr itdi

Sancag-ı âhı Revânî nola kaldursa göñül
Leşker-i ‘ışka güzeller anı ser-dâr itdi

471

- - . / - . . . / / - . . -

Sen gonca-leb nigâra ne hoş gül didükleri
Hâdim benefşe zülfüne sünbül didükleri

Toldurdu âh ü nâle ile gül kulagını
Bilseñ ne kuş durur ya şu bülbül didükleri

Sensüz baña harâm ola ey Hızr hatt-ı nigâr
Âb-ı hayât olursa eger mül didükleri

Mektûb-ı hüsne kaşları ser-nâme yazalı
Okınmaz oldu şimdi teressül didükleri

Gül mevsimi irişdi meye tevbe eyleme
Yokdur Revânî sende tahammül didükleri

472

- . . - / - . . - / - . . - / - . . -

Nev-bahâr irişdi yine geldi seyrân günleri
Vuslat eyyâmı yetişdi geçdi hicrân günleri

Pâdişâhum bakmaz olalı dil-i dîvâneme
Yüregüm oynar benüm geldükçe dîvân günleri

Halka halka kâkûlinden seyr idersin ruhların
Ey gönül unutma sakın bu perîşân günleri

Gün gibi tûpını göge agduran zülfüñ durur
Dostum meydân senüñdür geldi çevgân günleri

Bu Revânîye nedür her gün cefâ her gün 'itâb
Kande gitmişdür 'aceb bu lutf u ihsân günleri

473

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Bezm-i visâl-i yâr beni hurrem eyledi
Göñlümi bir kadeh mey ile hoş-dem eyledi

'İşk odına yakan beni gönül durur gönül
Gözden degüldür agladugum göz nem eyledi

Cân hastası sagalmaga hîç çâre yog idi
Yârüñ lebine vardı gönül emsem eyledi

Âdemlik öğredür bu güzeller perîlere
Ol yâr-ı bî-vefâ niçesin âdem eyledi

Hatt-ı lebûñe gördi Revânîyi cân virür
Âb-ı hayât kara geyüp mâtem eyledi

474

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

Bezm-i fûrkatde çeküp çâk ideyin pîrezeni
Çünkü mahşerde gönül kimsenüñ olmaz kefeni

Gam-ı hatuñla ölürsem güzelüm haşre degin
Sebz cübb'örte benüm üstüme kabrüm çemeni

Gül yüzüñ seyrine sanma ki hatun ma'nîdür
Kendü kirpügüm olupdur baña gözüm dikeni

Dostum devlet-i hüsnünde añarlar şimdi
Beni 'uşşâk arasında güzellerde seni

Sevdüñ ol şûh-ı cefâ-pîşeyi ey dil nideyin
Sözümü eslemedün vây seni vây seni

Mâh u pervîn mi bu ya her gice gerdûn kuçar
Altun üsküflü gümüñ dügmelü bir sîm-teni

Bize endâmı güzel yâr-ı vefâdâr olsa
Bâgbânâ nidelüm nâreveni nestereni

La'lüñ evçâfın işitmese Revânîden eger
Utanup kıpkızıl olmazdı 'akîk-i Yemeni

475

... - / ... - / ... - / ... -

Zülfî Mûsî yed-i beyzâ ruhı 'İsî deheni
Kaşı Zünnûn kara gözleri Üveyse'l-Karanî

Kuyınuñ taşları tutdı yine bir reng-i 'akîk
Bu benüm kanlu yaşum Rûma getürdi Yemeni

Âşinâlık görünür nola lebûnden sorsam
Bu güzeller arasında gözüm ısırđı seni

Nâfe-i zülfüñ öger müşgi koyup bâd-ı sabâ
Çîn ü Mâçîne varup gezdi Hıtâ vü Hoteni

Hame-i nazm-ı Revânî nice bahrîdür kim
Asmadı kirpüginüñ ucına dürr-i ‘Adeni

476

- - . / - . . . / . - - . / - . -

Yüz aklığını ister iseñ yâsemen gibi
Gögsüñi açma gonca-i gül-pîrehan gibi

Sen serv-kad yolında vücûdum ki hâk ola
Her yıl gelüp ayaguñı öpem çemen gibi

Bu hey’et ile kâmetüñe öykünür çenâr
Nârin geçer turup o dahı nârven gibi

Erlık adıyla ‘âşık añılmazdı dünyede
Gam kal’asına olmasa cismi beden gibi

Olmış Revânî çarh bugün âhenîn kafes
Şâ’ir içinde tûti-i şeker-sühan gibi

477

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Her ki ‘ıyduñ nûş ide câm-ı sürûr-encâmını
Bir güneş yüzlü güzelle geçürür eyyâmını

‘İyd bezminde öpüşmekden kaçır meh-pâreler
Ben kime içsem gerek ya bu mahabbet câmını

‘Âleme hükm eylesün neyer Süleymân mührini
Hâtem-i ‘ıyşa şu kim kazdurdı kendü nâmını

Dost-kâmîler içülür her taraftan gönlüme
Zâhidâ görmez misin dil-berlerüñ ibrâmını

Bir güneş yüzlü hilâl-ebrûyı almış yanına
Bursa şehrinüñ Revânî eylemiş bayramını

478

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Yine ‘ıyd oldu dil-berler uçurdılar salıncığı
Melekler seyre gelsünler bugün görsünler uçmağı

Cemâli ‘ıydgâhında temâşâ eyleñüz yârüñ
Bu gönlüm tıflına kurmuş iki zülfi salıncığı

Felek dolâbına binmiş iki dil-berdür ay u gün
Cihân etfâli ‘ıyd eyler hemân oğlan oyuncuğı

Sakalın uzadup sûfi yürür sîmîn sanemlerle
Aña bayram papasıdur diyü hoş itdiler lâğı

Revânî ‘ıyd erkânın bilürler çünki dil-berler
Niçün añmayalar bârî öpüşmegi kuçuşmağı

479

- - . / . - - . / . - - . / . - -

Meclisde ki bu nazm-ı güherbâr okındı
Gûyâ düğüne gelmege eş’âr okındı

Dîvânımı yazınsa nola şimdi güzeller
Mecmû'alar içindeki güftâr okındı

Rengîn varak yazdı bugün şi'rümi hâmem
Gülşende meger ol hat-ı eş'âr okındı

Her yirde turup sözlerümüñ bahsin iderler
San medreselerde nice Muhtâr okındı

Şîrînlîk için yazdı Revânî lebi vasfın
Adına anuñ nazm-ı şekerbâr okındı

480

. . . - - / . . . - - / . . . - - / . . -

'Arz-ı hâl itmege çün vâsıtadur hâme dahı
Nâz idüp kâgede burduğı nedür nâme dahı

Kuvvet-i sîm ile kuçdı çü miyânını kemer
Ne nezâketle kenâr itdi 'aceb câme dahı

Gün yüzüñ şevkıyile zülfüñe varsa nola dil
'Azm iden Ka'beye ugrar sanemâ Şâma dahı

Dîde-i câm ile endâmuñı seyr eylesesün
Varma ey sîmîn-beden nâz ile hammâma dahı

Bî-karâr olsa Revânî nola su gibi göñül
Çünkü 'aşık geçer ol serv-i gül-endâma dahı

481

. - - - / . - - - / . - - - / . - - -

Görüp hayrân u zâr olsam ‘aceb midür Cihân Şâhı
Kim aña bende-i kemter olup durur cihân şâhı

Benüm bir altun üsküflü nigâr-ı âfitâbum var
Baña ‘arz itme germ olup iñende ey felek mâhı

Gözüm yılduz sayup aglar giceyle şevk-ı rûyuñdan
Sanasın bir müneccimdür ki mâh olmış nazargâhı

‘Aceb mi âsitânuña irişse âhum ey meh-rû
Garîbüñ yirde kalmaz çün irişir göklere âhı

Revânî bendesi olmak yeter çün devlet ü ikbâl
Getürme göñlüñe dahı hevâ-yı mansıb u câhı

482

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Tâze güldür gerçi dil-ber hârlardur hem-demi
Kıldı âvâre sabâ gibi beni anuñ gamı

Gözlerüñdür hüsn meydânında iki küştgîr
K’anlaruñ ey dil-rübâ ebrûlaruñdur perçemi

Fürkatüñde gözlerüm yaşıyla gamgîn olmasa
Âteş-i âhumla ey dil-ber yakardum ‘âlemi

Hışm ile her kimi kim görürse çeşmi öldürür
Hiç göstermez gözine ol melek-rû âdemi

‘Âşık-ı miskînine bir demde biñ ihsânı var
Ol perî-peyker nigârum âdemîdür âdemî

La’l-i dildâra Revânî dil uzatmış sehv ile
Sengsâr itdi cihân halkı anuñçün hâtemi

483

- . - - / - . - - / - . - - / - . - -

Mihr-i hüsnüñ zerreveş kıldı çü ser-gerdân beni
Barmagina tolayup ha döndürür devrân beni

Cân u dilden mihr-i haddüñle yakup kandîller
Kabrüm üzre her gice bekler meh-i tâbân beni

Hattuñı yâd itdügüm gördükçe agyârı bu kim
Ya’ni efsûn okuram azdurmasun şeytân beni

Ra’dveş zârî kılup yaşlar akıtdı pîr-i çarh
Sen cüvânuñ derd ile gördi çün giryân beni

Kimse bilmezdi Revânî ol (nigârı) sevdügüm
Dâsitân-ı şî’rüm itdi ‘âleme destân beni

484

. . - - / . . - - / . . - - / . . - -

Görelî gözlerüm ol nergis-i mestâneleri
İhtiyâr itdi gönül gûşe-i mey-hâneleri

Mutribâ lutf idüben al elüñe çeng ü rebâb
Sâkiyâ la’lûñ ile sun tolu peymâneleri

Vâ'izâ lutf idüben pendüni var kendüñe vir
 'Âşıkuñ sem'i kabûl eylemez efsâneleri

Gel bu eyyâmı hebâ itmeyelüm gaflet ile
 Ki sebât üzre degüldür bu'ömür hâneleri

Ey Revânî nola cân itdüñ ise yâre fedâ
 Terk-i cân eylemeyen bulmadı cânâneleri

485

-- ./ - . - . / . - - . / - . -

Câm-ı şarâb ile pür idenler kabagını
 Görmüş kaşuñ cihânda mükemmel yaragını

Koltukdan işler ol kişi sovuga ıssı kim
 Bir sîm-tenle zeyn ide her şeb kucagını

Devrüñde sâki beglik idersüñ 'aceb mi
 Kurmuş habâb-ı mey yine 'işret otagını

Câm-ı meyi el üzre tutup hürmet eyleñüz
 Her kanda varsa yire komazlar ayagını

Sâgar gibi Revânî güzeller nolaydı
 Âşıklarına emdüreyidi tudagını

486

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Bî-vefâ dildâr imişsin böyle bilmezdim seni
 Hem-dem-i agyâr imişsin böyle bilmezdim seni

Gûşe-i dükkâna geçmişsin nigâra gül gibi
Şâhid-i bâzâr imişsin böyle bilmezdüm seni

Gönlümi nâzûklik ile alup inkâr eyledüñ
Hey ne nâzûk yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

Kâküli vasfında güftârum görüp dilber didi
Sözde kıl yarar imişsin böyle bilmezdüm seni

Gönlüni alduñ Revânîñüñ ‘acebsihr eyledüñ
Sen ho bir sehâr imişsin böyle bilmezdüm seni

487

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Bâg-ı hüsnüñde görüp dil hatuñı âh didi
Başuma bu kara yazu nedür eyvâh didi

Sünbül-i zülfüñi gülşende benefşe görüben
Bükülüp ‘ömrüñ uzun yarıcuñ Allâh didi

Ruhlaruñ bedrine tuş oldu gözüm dilde revân
Sihr ile indi meger yiryüzine mâh didi

Terk-i tecrîd oluban ‘ışkını pîr idineli
Her ne emr ider ise dilde e vallâh didi

Sıdk ile basdı Revânî çü kadem hıdmetüñe
İşini Hak başara aydalum Allâh didi

488

. - - - / . - - - / . - -

Benüm ney gibi çün bagrum delindi
Kamu bu ‘ışk-ı zârî hep bilindi

Yaturdı haste olup bir bucakda
Bi-hamdi’llâh ki mey ayaga bindi

Kapuñdan hâli olmaz ey kamer-ruh
Güneş beñzer ki yirine ısındı

Dehânuña meger öyküdi gonca
Ki güller güldi bülbüller uğındı

İçersin gayrılarla sen şarâbı
Benüm bu şîşe göñlüm saña sındı

Lebi devrinde satılmaz olupdur
Revânî mey dahı narhına indi

489

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Tâze güldür gerçi dil-ber hârlardur hem-demi
Kıldı âvâre kabâ gibi beni anuñ gamı

Gözlerüñdür hüsn meydânında iki küşt-gîr
K’anlaruñ ey dil-rübâ ebrûlaruñdur perçemi

Firkatüñde gözlerüm yaş ile gamgîn olmasa
Âteş-i âhumla ey dil-ber yakardum ‘âlemi

‘Âşık-ı miskînine bu demde biñ ihsânı var
Ol perî-peyker nigârum âdemîdür âdemî

La’l-i dil-ârâ Revânî dil uzatmış sehv ile
Sengsâr itdi cihân halkı anuñ’çün cânımı

490

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Çarh-ı dún-perver virür erbâb-ı fazla zilleti
Câhilüñ günden güne olur ziyâde rif’ati

Kanda bir câhil görürseñ mansıbı a’lâdadur
Ma’rifet hâcet degül ol devletî ol devletî

Mest-i lâ-ya’kıl durur devlet şarâbından yine
Kadri ‘âlî câhilüñ ma’lûm anuñ keyfiyeti

491

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

Kimseler Mecnûndan fark eylemez olsa beni
Nakş-ı dîvâr eyledi bu sûret-i zîbâ beni

492

- - . / - . - . / . - - . / - - .

‘Uşşâk oldı halka-i zülfüñle hayderî
Cem’oldı yine bir yere iklîm erenleri

493

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Nice çâk eyleyeyüm gül gibi ben pîreheni
Ki koçar câmesi karşımda o nâzûk bedeni

494

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Görme kûyuña varsam n'ola sen sîm-beri
Nûr görmege ider kişi Hicâza seferi

495

..-- / ..-- / ..-- / ..--

Bilürüz cennetüñ çokdur egerçi hûr u gılmânı
Be hey sûfi bu 'âlemde sever 'ârifler oğlanı

496

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Göze gösterme gönül ki sakın ol mâh-veşi
Kerem it sözüm işit odlare yakma güneşi

497

..-- / ..-- / ..-- / ..-

Ben nice teşbîh idem o şem'e hadd-i meh-veşi
Şem' hod bir bogazı ipli ışıkdur âteşi

498

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Görelî hüsn-i letâfetle cihânuñ dilberi
'âşık-ı şûrîdenüñ gözine görünmez beri

499

- . - - / - . - - - / - . - - - / - . - -

Nice olmasun Revânî zâhidâ mey-hâneyi
'Ayş için mahbûbı var hâzır şarâb-ı nâbı

KIT'ALAR**1**

. . . - / . . . - / . . . - / . . -

Revânî mihre düriş tâ güneş gibi sen de
Bülend-mertebe olup felek-makâm olasın

Hilâl gibi boyun eg kamer-cebînlere
Cihân içinde ki manzûr-ı hâs u 'âm olasın

Kusûr-ı hıdmete bakma hilâl gibi düriş
Kaçan ki bilesin eksükligüñ tamâm olasın

2

- . . - / - . . - / - . . - / - . -

Hoş şikâr itdük rakîbüñ dostlar cânânını
Tañ degül ölse hasedden almışuzdur cânını

Ben anı her gice soyup koynuma koyduguma
Ol ne herze yir ise yisün si.em oğlanını

3

. . . - / . . . - / . - -

İşitdüm yine bir şişe gül-âbı
Revânî eylemiş senden anı cer

Aña lutf eyleyüp bağışlamışsın
Be-gâyet derlemiştir ey gül-i ter

4

. . . - / . . . - / . . -

Âsafâ lutfuñuñ nihâyeti yok
'Akl vasfuñda 'âciz ü hayrân

Kabza-i kudretünde tîr şihâb
Bâzu-yı devletünde çarh kemân

Baňa lutf eyle bir kemân buyur
Nûn ile çün tamâm olur ihsân

MÜFRED

...-- / ...-- / ...-- / ...-

Ne ‘aceb elde tehî olmasa her dem sâgar
İçdüğüm gibi tolar dîde-i hum-bârumdan